

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
Jaarverslag	4
1. Beschouwingen	5
1.1 Algemene beschouwingen	5
1.2 Financiële beschouwingen	7
2. Programma verantwoording	18
Programma 1. Wonen en leven	19
Programma 2. Zorg	46
Programma 3. Werken	60
Programma 4. Bestuur	72
Programma 5. Financiën en grondexploitatie	85
3. De paragrafen	92
3.1 Lokale heffingen	92
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	104
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	110
3.4 Financiering	124
3.5 Bedrijfsvoering	138
3.6 Verbonden partijen	148
3.7 Grondbeleid	172
3.8 Openbaarheidsparagraaf	174
Jaarrekening	175
4. Het overzicht van lasten en baten	176
4.1 Het overzicht van lasten en baten 'in één oogopslag'	177
4.2 Toelichting op de verschillen	179
4.3 Overzicht van incidentele lasten en baten	182
4.4 Overzicht verstrekte subsidies	186
4.5 Bezoldiging topfunctionarissen (WNT)	192
4.6 Overzicht van taakvelden per programma	194
4.7. Rechtmatigheidsverantwoording	198
5. De uiteenzetting van de financiële positie	200
5.1 Balans	201
5.2 Toelichting op de balans	202
5.3 Investeringskredieten	220
5.4 Staat van reserves	233
5.5 Staat van voorzieningen	235
5.6 Staat van overlopende passiva en activa, voortvloeiende uit rijk	239
5.7 Gewaarborgde geldleningen	242
5.8 EMU-saldo	250
5.9 Verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SiSa)	251
6. Bijlagen	259
6.1 Toelichting weerstandsvermogen en risicobeheersing	260
7. Controleverklaring	270

Leeswijzer

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de begrotingscyclus en zijn ten behoeve van de een controlerende functie. Bij de controle zijn diverse aspecten van belang. De jaarrekening moet een getrouw beeld geven, en de baten en lasten en de balansmutaties, moeten op een rechtmatige manier tot stand zijn gekomen. Voorts is het jaarverslag vooral van belang voor de toetsing van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid. Door het vaststellen van de jaarrekening verleend de raad het college decharge voor het uitgevoerde financieel beheer.

De jaarstukken van de gemeente bestaat overeenkomstig artikel 24 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) uit:

1. het jaarverslag;
2. de jaarrekening.

ad. 1 - het jaarverslag bevat:

- de beschouwingen;
- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

ad. 2 - de jaarrekening bevat:

- het overzicht van baten en lasten over huidig boekjaar;
- de uiteenzetting van de financiële positie per 31 december van het huidige boekjaar;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over huidig boekjaar;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Het jaarverslag bevat de inhoudelijke ambities en de daarbij behorende resultaten en financiën, verdeeld over de begrotingsprogramma's Wonen & Leven, Zorg, Werken, Bestuur en Financiën & grondexploitaties. De jaarrekening bevat financieel-technische overzichten, die inzicht verschaffen in de financiële situatie van onze gemeente.

In hoofdstuk 1, het jaarverslag, zijn de algemene beschouwingen opgenomen. Dit is een terugblik op 2024 en bevat een resumé van de belangrijkste beleidsontwikkelingen. In dit hoofdstuk zijn ook de financiële beschouwingen opgenomen waarmee in het kort het financiële beeld wordt weergegeven en toegelicht. Uitgebreidere informatie vindt u terug in de programmaverantwoording (hoofdstuk 2) waar per programma wordt ingegaan op ambities, activiteiten, indicatoren en financiën. Hoofdstuk 3 omvat de wettelijk verplichte paragrafen.

De formele jaarrekening van de gemeente, waarop de controleverklaring van de accountant is gebaseerd, betreft de hoofdstukken:

4. overzicht van lasten en baten over 2024;
5. uiteenzetting van de financiële positie; balans per 31 december 2024 met toelichting & SiSa-verantwoording.

Gelet op de bestendige gedragslijn 'rekening volgt begroting' volgt de inhoud en volgorde van de jaarstukken 2024 zoveel mogelijk de inhoud en volgorde van de programmabegroting 2024.

NB. Bij het handmatig natellen van de tabellen in deze jaarstukken kunnen in de tellingen kleine afrondingsverschillen ontstaan als gevolg van afronding op duizendtallen.

Jaarverslag

1. Beschouwingen

1.1 Algemene beschouwingen

Terugblikken op 2024

Een bijzonder jaar voor Hilversum: een jaar van verandering en verbinding

2024 was een jaar waarin veel samenkwam. De festiviteiten ter ere van onze 600ste verjaardag, een coalitiewisseling, de voorbereiding op een herindeling, het op orde houden van onze dienstverlening en voorzieningen, de invoering van de omgevingswet, de projecten in het kader van de gebiedsontwikkelingen, de veranderingen in het sociaal domein enz. enz.

Feest – 600 jaar Hilversum, een jaar van verbinding

Op 4 maart vierden we het 600-jarig bestaan van Hilversum. In zeshonderd jaar is Hilversum gegroeid naar wat het vandaag de dag is: de mediastad van Nederland en tegelijkertijd een groot dorp in het Gooi. Dit bijzondere jaar stond in het teken van verbinding. 600 jaar geschiedenis werd gevierd met grote en kleine evenementen, met een schilderij gemaakt door 600 Hilversummers, grote feesten op het Marktplaatsplein en kleinere in de wijken, met kijkdozen, fietstochten, door samen te eten en te dansen. We deden dat met en voor de stad. Inwoners, scholen, sportverenigingen, ondernemers en culturele instellingen hebben samen iets bijzonders neergezet.

Herindeling met Wijdmeren: van verkenning naar besluit

In 2023 constateerde onze buurgemeente Wijdmeren dat een zelfstandig voortbestaan niet meer vanzelfsprekend was. Een moedig besluit van het college en de gemeenteraad van Wijdmeren. In hun verkenning naar mogelijke partners heeft Wijdmeren de keuze gemaakt om met Hilversum verder te willen gaan. Daarmee startte het verkenningsproces naar een mogelijke herindeling en op basis van de resultaten van deze verkenning namen beide raden in juli 2024 het principebesluit voor een lichte herindeling. In december werd in beide raden het herindelingsontwerp vastgesteld. Daarmee is het pad uitgezet naar één gemeente op 1 januari 2027.

Wij kiezen voor een gedeelde toekomst. De reden hiervoor is helder: Hilversum en Wijdmeren delen niet alleen een geschiedenis, maar staan voor vergelijkbare opgaven – op het gebied van natuur, voorzieningen, leefbaarheid en demografie. Door krachten te bundelen ontstaat er bestuurlijke en inhoudelijke versterking. We vinden veel dezelfde dingen belangrijk en we hebben waardering voor ieders unieke karakter. De kwaliteiten van Wijdmeren en Hilversum vullen elkaar aan. We bouwen aan een gezamenlijke toekomst die recht doet aan wat beide gemeenten belangrijk vinden.

Politieke wisseling en nieuwe accenten op de koers

In mei traden Democraten Hilversum en de Partij van de Arbeid toe tot de coalitie. Hart voor Hilversum stapte uit. Deze wijziging werd vastgelegd in een addendum op het coalitieakkoord. In juli volgde een nieuwe verandering in de samenstelling van het college. Nieuwe partijen en bestuurders brengen andere accenten en keuzes met zich mee.

Financiële druk en landelijke knelpunten

Net als alle andere gemeenten blijft de gemeente Hilversum de gevolgen van landelijke beleid voelen, de financiële onzekerheid vanuit dat beleid werpt nu zijn schaduw vooruit, het zogenaamde ravijnjaar is met twee jaar opgeschoven. Door de voorjaarsnota 2025 van het Rijk worden in ieder geval een deel van de van de effecten van het ravijnjaar voor 2026 en 2027 gedompt. Voor deze jaren is het gemeentefonds weer opgehoogd, komt er een (gedeeltelijke) compensatie voor de kosten van de jeugdzorg op basis van de commissie Van Ark en worden eerder aangekondigde bezuinigingen op jeugd teruggedraaid. Daarmee is er echter geen einde aan de onzekerheid omdat vanaf 2028 de bijdrage vanuit het rijk weer aanzienlijk lager wordt in de veronderstelling dat vanaf 2028 een nieuw jeugdstelsel voor kostenbeheersing zal gaan zorgen (de commissie Van Ark II). Daarnaast zijn er nog tal van andere onzekerheden zoals bijvoorbeeld de ontwikkelingen in relatie tot de SPUK-gelden of de voortgang op het gebied van bouwen en wonen.

Woningnood: plannen klaar, uitvoering dichterbij

De woningnood is ongekend groot. Wij zetten ons met volle overtuiging in om het aanbod aan betaalbare woningen te vergroten. In 2024 zijn er geen nieuwe sociale huurwoningen opgeleverd. Het goede nieuws is wel dat er heel veel plannen in voorbereiding zijn en plannen die richting uitvoering gaan. Denk aan projecten als Volante, de Flexwoningen op het Circusterrein of het nu onherroepelijke bestemmingsplan 1221. De Woonagenda de Meent is een begrip geworden. In 2024 is de omgevingswet ingevoerd. Deze omvangrijke wetwijziging vraagt om een andere manier van werken – intern én in samenwerking met ontwikkelaars, architecten en de inwoners. We bouwen ervaring op in de praktijk, het leren werken met de omgevingswet doen we in samenwerking met 'het veld'.

Klimaat, mobiliteit, bedrijvigheid

Wij bereiden de stad voor op een veranderend klimaat. Dat doen we onder andere via onze omgevingsvisie, beheerplannen en investeringen in de openbare ruimte. Om de parkeerdruk op de openbare ruimte binnen de schil te beperken, is betaald parkeren uitgebreid. In die gebieden waar we dit hebben gedaan is het effect zichtbaar in de straten. Minder auto's en meer beschikbare ruimte. We zetten stappen in duurzame mobiliteit zoals de uitbreiding van snelfietsroutes en het verbeteren van de bereikbaarheid van OV-voorzieningen. Dit draagt bij aan een veilige, gezonde en toegankelijk stad. Ook op economisch gebied blijven we bouwen aan de toekomst, bijvoorbeeld met de gebiedsagenda bedrijventerrein Zuid West, de gebiedsontwikkeling van het Arenapark, stationsgebied en Mediapark. Hilversum blijft investeren in ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. Als Mediastad werken we actief samen met bedrijven en onderwijsinstellingen om innovatie te stimuleren en talentontwikkeling te bevorderen.

Van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag

We zetten in op gelijke kansen, goed onderwijs en het versterken van sociale netwerken in buurten en wijken. Dit doen we onder meer door te investeren in schoolgebouwen en onderwijskansen voor al onze inwoners. We vinden het van groot belang dat iedereen mee kan doen. Daarom hebben we geïnvesteerd in het verbeteren van de toegankelijkheid van zorg en ondersteuning. Een belangrijk uitgangspunt in ons sociaal beleid is de beweging 'van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag'. Deze transitie maken we samen met partners, zoals zorg- en welzijnspartijen. Zo werken we gezamenlijk aan de uitwerking van het Integraal Zorgakkoord (IZA) in concrete plannen, onder andere op het gebied van mentale gezondheid en ouder worden. Ook investeren we stevig in algemene Wmo-voorzieningen, zoals de buurtteams en dagactiviteiten, die toegankelijk zijn zonder indicatie. Verder zetten we in op het verhogen van het bereik van inwoners met minimaregelingen en de vroeg signalering van betalingsachterstanden. We zien bovendien dat steeds minder inwoners afhankelijk zijn van de bijstand. Voor Jeugd versterken we het voor-veld met de nieuwe subsidieregeling Jeugd en meer praktijkondersteuners bij huisartsen. Ook in 2024 hebben we opvang geboden aan ontheemden uit Oekraïne. We hebben gezorgd voor huisvesting en ondersteuning. In samenwerking met onze partners en vrijwilligers hebben we gewerkt aan het bieden van toegang tot onderwijs, zorg en werk.

Financiële stabiliteit onder druk, ambities blijven

De financiële onzekerheid is groot. We worden geconfronteerd met stijgende prijzen, een krappe arbeidsmarkt en een herziening van de rijksfinanciering en toenemende onrust op de financiële markten wereldwijd. In de jaarrekening 2024 leggen we verantwoording af over hoe we omgaan met deze uitdagingen en wat dat vraagt voor de komende jaren. 2024 liet zien hoe veerkrachtig en betrokken Hilversum is. Hilversum heeft ambities. De gebiedsontwikkelingen zijn noodzakelijk om meer woningen te kunnen realiseren, onze voorzieningen op orde te houden en zij dragen bij aan een sterke economie. We gaan door met het bouwen aan een sterk, sociaal en toekomstbestendig Hilversum. Samen met onze inwoners, partners, instellingen en bedrijven. Samen met U. Door te doen wat nodig is.

1.2 Financiële beschouwingen

De jaarrekening is een omvangrijk boekwerk dat voor een groot deel vanuit de financiële techniek is opgesteld. Om de jaarrekening beter te kunnen duiden, geven deze beschouwingen een samenvattend beeld van de financiële positie van Hilversum per 31 december 2024 en de resultaten over het boekjaar 2024. Gemeentefinanciën zijn complex. Toch werkt de financiële huishouding van een gemeente in de basis zoals iedere andere financiële huishouding. Naast de jaarlijkse baten en lasten die in de exploitatie staan, kan er voor aanvullende lasten geld uit reserves worden gehaald. Via de balans en de exploitatierekening kan snel inzicht worden verkregen in de financiën van Hilversum.

In de balans komt de verhouding tussen de bezittingen (activa) en de daarvoor beschikbare eigen middelen (reserves) en financieringsmiddelen van derden (schulden) tot uitdrukking. In de exploitatierekening wordt duidelijk welke inkomsten de gemeente heeft en waar het geld aan wordt uitgegeven.

Het jaarrekeningresultaat volgt uit het saldo van de inkomsten en uitgaven in dat jaar (gerealiseerd totaal saldo baten en lasten) en de verrekening met de reserves (gerealiseerd resultaat). Het saldo van inkomsten en uitgaven voor verrekening met reserves geeft aan of er per saldo middelen aan het eigen vermogen kunnen worden toegevoegd (bij een positief saldo), of dat er middelen aan het eigen vermogen moeten worden onttrokken (bij een negatief saldo). In de hierop volgende paragrafen geven we een korte financiële beschouwing van de jaarrekening inclusief de vermogenspositie, lichten we toe hoe het resultaat over 2024 is opgebouwd en hoe dit zich verhoudt tot het door de raad vastgestelde begrote resultaat.

1.2.1 Toelichting op het resultaat

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de verslaggevingsregels van gemeenten, wordt onderscheid gemaakt tussen het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten en het gerealiseerd resultaat. Het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten bedraagt € 4,9 miljoen voordelig over 2024. Per saldo is tussentijds € 657.000 aan de reserves toegevoegd, zodat het gerealiseerd resultaat afgerond € 4,2 miljoen voordelig bedraagt. Relevant voor het uiteindelijke resultaat is het 'resultaat na bestemming'. Dat is het resultaat na budgetoverhevelingen en aanvullende mutaties reserves, dat aan de raad wordt voorgelegd om over te besluiten. Dit resultaat bedraagt afgerond € 1,7 miljoen nadelig.

In de onderstaande tabel ziet hoe u dit resultaat tot stand is gekomen:

Financieel resultaat	Bedragen (x € 1.000)
Werkelijke lasten	380.077
Werkelijke baten	-384.996
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	-4.919
Stortingen in de reserves	7.436
Onttrekkingen uit de reserves	-6.779
Mutaties reserves	657
Gerealiseerd resultaat (afgerond)	-4.262
Resultaatbestemming: budgetoverhevelingen	3.858
Mutatie reserve mobiliteitsfonds	1.100
Mutatie reserve saldo opvang ontheemden Oekraïne	1.002
Totaal voorgestelde resultaatbestemmingen	5.960
Resultaat na bestemming	1.698

(- = voordeel, zonder teken = nadeel)

1.2.2 Toelichting Jaarrekeningresultaat 2024

Bij de jaarrekening vergelijken we het werkelijke resultaat met het door de raad vastgestelde begrote resultaat. Het rekeningresultaat werd bij de primaire Begroting 2024 op neutraal begroot. Door de tussentijdse besluitvorming door de Raad wordt dit oorspronkelijk begrote resultaat altijd bijgesteld.

Het daadwerkelijke begrote jaarrekeningresultaat per 31 december 2024 is door de Raad bijgesteld naar € 5,9 nadelig. Het werkelijke (gerealiseerde) resultaat is afgerond € 4,3 miljoen voordelig en daarmee afgerond € 10,2 miljoen voordeliger dan begroot.

Bedragen x € 1.000

Verloop begroting en resultaat	Raad	Lasten	Baten	Saldo
Saldo oorspronkelijke begroting 2024	8-nov-23	364.135	-364.135	0
Raadsbesluiten 2024 met begrotingswijzigingen				
Budgetoverhevelingen 2023		5.614	-5.614	0
Voorjaarsnota 2024	12-jun-24	20.385	-11.471	8.914
Eindejaarsrapportage 2024	11-dec-24	8.448	-11.430	-2.982
Begrotingssaldo op 31 december 2024		398.582	-392.650	5.932
Werkelijke lasten en baten (gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten)		380.077	-384.996	-4.919
Stortingen in / onttrekkingen uit de reserves (mutaties reserves)		7.436	-6.779	657
Werkelijk gerealiseerd resultaat 2024 (afgerond)		387.513	-391.775	-4.262
Verschil begroting 2024 & werkelijk gerealiseerd resultaat 2024		-11.069	875	-10.194

(- = voordeel, zonder teken = nadeel)

Om een goed beeld te krijgen van de oorzaak van de afwijkingen is in onderstaande tabel weergegeven binnen welke programma's verschillen optreden en hoe groot die zijn. Vervolgens worden de grootste afwijkingen (groter dan € 250.000) toegelicht. Voor een uitgebreidere analyse per programma verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.2 van de jaarstukken en de financiële analyses op de programmaverantwoording.

Bedragen x € 1.000

Financiële afwijkingen per programma groter dan € 250.000	Bedrag	Totaal
Programma 1 - Wonen en leven		-8.628
Invoering nieuwe omgevingswet	-372	
Project Sportpark (Arenapark)	-358	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	-478	
Vergunningverlening	-860	
Cultuur	-300	
Hogere inkomsten parkeren	-1.223	
Circusterrein en het MOB-complex	-810	
Reserve mutaties	-2.689	
Overige verschillen per saldo kleiner dan € 250.000	-1.538	
Programma 2 - Zorg		-3.486
Opvang ontheemde Oekraïne	-435	
Wmo woonzorg	-847	
Wmo voorzieningen	-312	
Jeugd	-512	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	690	
Overige verschillen per saldo kleiner dan € 250.000	-2.070	

Financiële afwijkingen per programma groter dan € 250.000	Bedrag	Totaal
Programma 3 - Werken		-636
Reserve mutaties	146	
Overige verschillen per saldo kleiner dan € 250.000	-782	
Programma 4 - Bestuur		975
Lagere rente berekenen pensioenen	673	
Samenwerking	261	
Veiligheidsregio	-770	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	1.470	
Overige verschillen per saldo kleiner dan € 250.000	-659	
Programma 5 - Financiën		1.581
Verkoop opbrengsten gronden	409	
Verkoop opbrengsten panden	2.718	
Loon- en afdelingskosten (paragraaf bedrijfsvoering)	-400	
Algemene uitkering	-327	
Overige verschillen per saldo kleiner dan € 250.000	-819	
Totaal afwijkingen ten opzichte van begroot resultaat Eindejaarsrapportage		-10.194

(- = voordeel, zonder teken = nadeel)

Toelichting afwijkingen**Programma 1 - Wonen en leven**

- Omgevingswet: Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Het Rijk verstrekt tot en met 2025 extra middelen aan gemeenten ter compensatie van de extra kosten die samenhangen met de invoering van de Omgevingswet en de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie. De activiteiten in de transitiefase lopen de komende jaren door. Daarom wordt voorgesteld om de, door het Rijk, beschikbaar gestelde middelen van € 372.000 over te hevelen naar 2025.
- Project Sportpark (Arenapark): In 2024 zijn voorbereidingen getroffen en de haalbaarheid van deelprojecten verkend. Het tussenresultaat is gedeeld via collegebrief nr. 1660629 (januari 2025). Er is gewerkt aan kaderstellende documenten, onderzoeken en afspraken met eigenaren en ontwikkelaars. Van het budget resteert € 266.000, een gangbaar resultaat bij grote gebiedsontwikkelingen. In december 2024 is een overeenkomst bereikt met de provincie voor cofinanciering via de Uitvoeringsregeling Versnelling Woningbouw, met een bijdrage van € 98.000 voor het Arenapark. Daarnaast ontving Hilversum € 22.000 van een initiatiefnemer op basis van een intentieovereenkomst. Hierdoor wordt de begrote onttrekking uit de reserve Stedelijke ontwikkeling met € 386.000 verlaagd, waardoor het exploitatieresultaat sluitend is. Diverse werkzaamheden gaan door in 2025 en worden bij de Voorjaarsnota 2025 toegelicht.
- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.
- Vergunningverlening: in 2024 zijn meer vergunningen verleend dan begroot. Dit heeft geleid tot extra inkomsten, maar ook tot aanvullende kosten (€ 190.000 nadeel). In 2024 zijn er meer vergunningen verleend voor Wonen & Bouwen dan verwacht, voornamelijk door het Flexwoningen project dat heeft geleid tot hogere legesinkomsten dan begroot (€ 1.050.000 voordeel).
- Cultuur incidentele baten: Aan het filmtheater is een borgstelling verleend voor de uitbreiding. Ter voorkoming van staatssteun wordt het filmtheater gehouden een premie te betalen aan de gemeente. In 2024 is dit € 65.000. Daarnaast is door de provincie nog een subsidie van € 235.000 toegezegd voor de Coronaherstelagenda.
- Parkeren: In 2024 zijn meer parkeervergunningen verstrekt door uitbreiding van het vergunningsgebied. De inkomsten als gevolg van straat parkeren zijn in 2024 toegenomen ten opzichte van de gewijzigde begroting. De meer inkomsten is een direct effect van de uitbreiding van het betaald parkeren gebied. De inkomsten zijn toegenomen, dit betreft met name de parkeerinkomsten in de parkeergarage Gooiland. Voorgesteld wordt de aanvullende inkomsten te storten in het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming € 1.100.000).

- Circusterrein en het MOB-complex: Voor de sanering van het Circusterrein en het MOB-complex is in totaal € 1.990.000 geraamd, verdeeld over 2024 en 2025. Zoals in de eindejaarsrapportage 2024 is vermeld, is de sanering van het Circusterrein (geraamd op € 290.000 in 2024) niet nodig is. De sanering van het MOB-complex moet echter wél worden uitgevoerd, waarbij de kosten naar verwachting hoger zullen uitvallen dan het oorspronkelijk beschikbare budget van € 1.700.000. Van de in 2024 gereserveerde middelen voor het MOB-Complex (€ 700.000) is een bedrag van € 520.000 nog niet besteed. In lijn met RIB 2025-20 stellen we u voor het resterende saneringsbudget van € 810.000 volledig over te hevelen naar 2025, zodat het budget voor de sanering MOB-terrein in 2025 € 1.800.000 miljoen bedraagt. Bij tijdige uitvoering draagt het Rijk € 260.000 bij aan de sanering van het MOB-terrein.

Programma 2 - Zorg

- Opvang ontheemden Oekraïne: De lasten voor de opvang van de Oekraïne vallen €435.000 lager uit. De lagere lasten zijn met name te verklaren door lagere energielasten (€150.000) en het niet hoeven inzetten van de begrote post onvoorzien (€222.000). Hiertegenover staan lagere baten van €47.000, welke met name wordt verklaard door een correctie van het aantal te vergoeden opvangplekken. Dit resulteert in een voordelig saldo van €388.000. De raad zal bij de resultaatbestemming worden voorgesteld dit saldo toe te voegen aan de reserve opvang Oekraïners.
- Wmo woonzorg: Het voordeel wordt met name verklaard door lagere zorglasten. De lasten voor begeleiding (€672.000) en huishoudelijke hulp (€175.000) en vallen lager uit dan begroot. De totale zorglasten voor WMO over 2024 komen uit op €13,6 miljoen, terwijl dat in 2023 € 14,2 miljoen betrof. De daling van de zorglasten komt met name voort uit de beweging naar algemene voorzieningen. In lijn met RIB 2025-20 stellen we u derhalve separaat voor een deel van het voordeel op de zorg (€ 700.000) over te hevelen en in te zetten voor de dienstverlening conform visie Wij zijn Hilversum.
- Wmo voorzieningen: Naast het voordeel op de zorg is eveneens een voordeel op de voorziening maatwerkvoorzieningen (rolstoelen, scootmobielen, woningaanpassingen, en trapliften) van €312.000. De uitgaven maatwerkvoorzieningen komen in 2024 uit op €2,0 miljoen en liggen daarmee in lijn met voorgaande jaren (2023: €2,3 miljoen , 2022: € 2,0 miljoen en 2021: €2,1 miljoen).
- Jeugd: De stijging van de lasten jeugd zet zich verder voort. De zorgkosten liggen in 2024 met €29,6 miljoen, €2,2 miljoen hoger dan in 2023 (2023: €27,4 miljoen, 2022: 23,8 miljoen). Het saldo tussen gewijzigde begroting en realisatie is een voordeel van €512.000 (1,5% ten opzichte van begroting). Dit voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door vrijval van onderhanden werk en een extra bijdrage vanuit de algemene uitkering. De stijging van de lasten is een landelijk beeld en wordt veroorzaakt door stijgende vraag en stijgende prijzen. Landelijk worden diverse gesprekken gevoerd met het Rijk voor compensatie voor de gemeenten.
- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.

Programma 3 - Werken

- Er zijn geen individuele verschillen groter dan € 250.000.

Programma 4 - Bestuur

- Lasten (voormalig) wethouders: De rekenrente is gedaald, waardoor er meer vermogen nodig is om pensioenen uit te betalen. Daarnaast zijn de pensioenen geïndexeerd en hebben sommige personen meer pensioen opgebouwd, wat resulteert in een hoge storting in de Voorziening Wethouders. De aanvullende lasten bedragen afgerond € 673.000.
- Samenwerkingsverbanden: Het in de begroting 2024 beschikbaar gestelde budget met betrekking tot de samenwerkingsverbanden zoals de VNG, G40 en ROM Utrecht, is niet toereikend. Het tekort bedroeg in 2024 afgerond € 261.000.
- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.
- Veiligheidsregio: De eindafrekening van de Veiligheidsregio valt voordelig uit met een bedrag van € 770.000 (minder lasten).

Programma 5 - Financiën

- Verkoopopbrengst gronden is lager dan begroot, met een nadeel van € 409.000. Er is wel een besluit genomen over de verkoop van gronden aan het Marktplaatsplein en de Orchideestraat, maar de leveringen worden in 2025 verwacht, nadat de noodzakelijke vergunningen zijn verleend
- Verkoopopbrengst panden is lager dan begroot, met een nadeel van € 2.718.000. Er zijn in totaal zeven objecten en twee standplaatsen voor woonwagens verkocht, in plaats van de verwachte veertien objecten. Besluitvorming over de verkoop van twee objecten is nog niet afgerond, en het college heeft besloten om de verkoop van panden met een maatschappelijke bestemming tijdelijk aan te houden.
- Loon- en afdelingskosten zie paragraaf Bedrijfsvoering 3.5.11 Effectenindicatoren.
- Algemene uitkering: Voordeel € 209.000 (correcties 2022 & 2023) hierover bent u geïnformeerd in RIB 2025-07, in werkelijkheid is de decembercirculaire 2024 totaal € 327.000 voordeliger uitgevallen, extra voordeel € 118.000 als gevolg van een correctie op de gehanteerde maatstaven.

1.2.3 Resultaatbestemming

Een belangrijke bijdrage aan het resultaat wordt veroorzaakt door niet (volledig) uitgevoerde plannen en projecten. Het niet benutten van de hiervoor opgenomen budgetten heeft geleid tot een groot positief effect op het behaalde resultaat over 2024. Voor in totaal € 3,9 miljoen is een verzoek gedaan om niet uitgegeven budgetten uit 2024 over te hevelen naar 2025 voor de verdere uitvoering van de onderliggende plannen. Conform het BBV vallen niet bestede exploitatiebudgetten aan het eind van het jaar vrij. In de Nota financieel beleid zijn hierop twee uitzonderingen opgenomen. Overhevelingen zijn mogelijk als het budget incidenteel is en de uitvoering al gestart is of als het gaat om door medeoverheden of anderen voor een specifiek doel beschikbaar gestelde middelen. Dit leidt ertoe dat van het totaal behaalde resultaat over 2024 ad € 4,3 miljoen positief een bedrag van € 3,9 miljoen moet worden bestemd ter dekking van de genoemde overhevelingsvoorstellen.

Overhevelingen per thema	Bedrag (x € 1.000)
<u>Programma 1 Wonen en leven</u>	
Mooie stad	
Invoering Omgevingswet*	372
Baggeren oude haven*	150
Woonzorgvisie*	75
Wet goed verhuurderschap*	192
Levendige stad	
Sportcomplex*	111
Cultureel Erfgoed, Erfgoedverhalen van Hilversum	111
Subsidieregeling lokale media*	72
Bereikbare stad	
Priowegen*	175
Bruisend Hart*	50
Duurzame stad	
Programma Groen	50
<u>Programma 2 Zorg</u>	
Kansrijke stad	
Onderwijshuisvesting nulmeting	80
Onderwijshuisvesting expertise*	225
Verbindende stad	
Monitoren van zorg naar welzijn*	50
Digitaal platform vrijwilligers*	100
Actieplan ouder worden	50
<u>Programma 3 Werken</u>	
Ondernemende stad	
Economische visie*	54
Gebiedsagenda centrum*	80
Gebiedsagenda Media Park*	100
Stimuleren hoger onderwijs en onderzoek	113
Werkende stad	
Inlopend tekort praktijkgeschoolde arbeid	75
Basis banen	50
Suwi gelden	120

Overhevelingen per thema	Bedrag (x € 1.000)
Sociale stad	
Alleenverdienersproblematiek	84
<u>Programma 4 Bestuur</u>	
Veilige stad	
Dierenwelzijn	95
Horeca gelegenheden buiten het centrum	50
Dienstverlening aan de stad	
Rubricering akten	75
Effectief en efficiënt bestuurd stad	
Samenvoeging Wijdmeren	196
Organisatieverandering	150
Programma Dienstverlening	342
Diverse thema's	
Implementatie SaaS oplossingen*	412

Totaal overhevelingen per programma / thema	3.858
---	-------

**Desbetreffende overhevelingen zijn reeds aangekondigd in de eindejaarsrapportage 2024 (Hoofdstuk4: Prognose overhevelingen jaarrekening 2024 (pagina 28))*

Bij deze jaarstukken wordt voorgesteld (resultaatbestemming):

- Dotatie € 1.100.000 aan de reserve Mobiliteitsfonds;
- Dotatie € 1.002.000 aan de reserve Opvang Oekraïners.

Bedragen x € 1.000			
Mutaties reserves en voorzieningen	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Reserve Mobiliteitsfonds	1.100		1.100
Reserve Opvang Oekraïners	1.002		1.002
Totaal	2.102	0	2.102

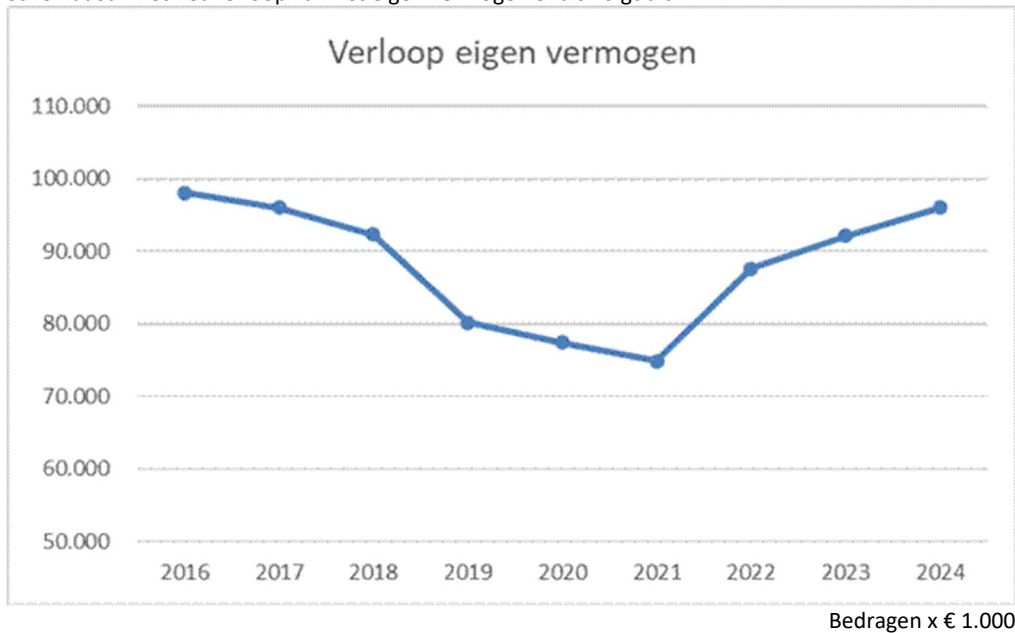
(- = voordeel, zonder teken = nadeel)

1.2.4 Financiële positie

Deze paragraaf geeft een financiële beschouwing op het eigen vermogen, de financiering en het weerstandsvermogen. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk om zowel naar de exploitatie als de balans te kijken. In de balans komt de verhouding van de bezittingen (activa) in beeld en de daarvoor beschikbare eigen middelen (reserves) en financieringsmiddelen van derden (schulden). Ook voor het bepalen van het eigen vermogen kijken we naar de balans. Waarbij het eigen vermogen de uitkomst is van de waarde van alle bezittingen (activa) minus de schulden.

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het saldo van de jaarrekening. Het eigen vermogen is in 2024 per saldo met een bedrag van € 4,9 miljoen toegenomen van € 92,1 miljoen in 2023 naar € 97,0 miljoen eind 2024 voor resultaatbestemming.

Schematisch ziet het verloop van het eigen vermogen er als volgt uit:

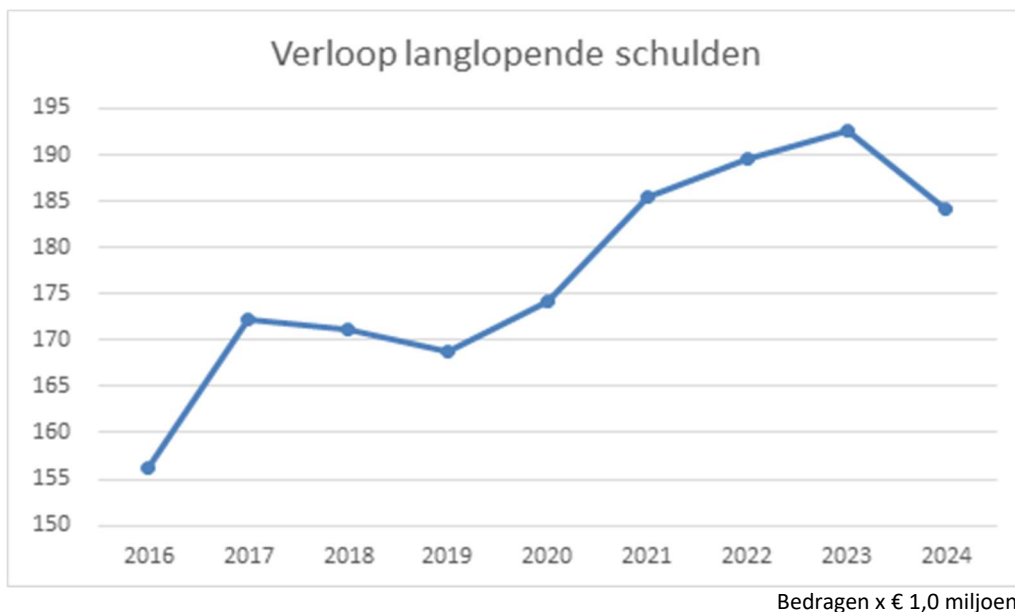

Het eigen vermogen bestaat voor € 29,9 miljoen uit “bestemmingsreserves”. Aan deze reserves heeft de raad eerder een bestemming gegeven. Deze reserves zijn zonder (nieuwe)besluitvorming van de raad niet vrij besteedbaar. De algemene reserve van de gemeente is binnen de financiële beleidskaders wel vrij aanwendbaar en bedraagt eind 2024 € 62,8 miljoen (exclusief het resultaat van deze jaarrekening). In de Toelichting op de Staat van Reserves (hoofdstuk 5.4) bij deze jaarrekening worden de verschillen tussen begrote en werkelijke mutaties per reserve toegelicht.

Op het voordelig jaarrekeningsaldo van € 4,3 miljoen liggen claims voor budgetoverheveling van € 3,9 miljoen en aanvullende mutaties van tezamen € 2,1 miljoen aan bestemmingsreserves en voorzieningen. Door deze resultaatbestemmingen ontstaat uiteindelijk een nadelig resultaat van € 1,7 miljoen na bestemming, dat ten laste zal worden gebracht van de algemene reserve.

Schuldpositie

De houdbaarheid van de gemeentefinanciën op de langere termijn hangt af van de ruimte om, naast de noodzakelijke uitgaven voor publieke voorzieningen, de schuldverplichtingen in de vorm van rente en aflossingen te betalen. Daarom letten wij naast de baten en lasten (exploitatie) ook nadrukkelijk op de geldstromen, de hoogte van de schuld in relatie tot het kunnen betalen van de rente en aflossing en de beschikbare weerstandscapaciteit. Het is wenselijk dit goed te monitoren omdat een oplopende schuldenpositie de begrotingsruimte op termijn kan verminderen. In de onderstaande grafiek is het verloop van de langlopende schuld over de afgelopen jaren weergegeven.

De langlopende schuld is uitgekomen op € 184 miljoen en is daarmee € 30.000 lager uitgekomen dan was voorzien in de begroting 2024. Ten opzichte van vorig jaar is de schuld met € 8,5 miljoen afgenomen. In de paragraaf Financiering (hoofdstuk 3.4) staat een uitgebreide analyse op het vreemd vermogen.

1.2.5 Houdbaarheidstest

Inleiding

De houdbaarheid van de gemeentefinanciën wordt langs twee wegen beoordeeld; de wettelijke financiële kengetallen en de houdbaarheidstest gemeentefinanciën. Beide beoordelingen geven een beeld hoe de gemeente er financieel voorstaat. Beide beoordelingen zijn een momentopname, kijken alleen terug in de tijd en geven geen doorkijk naar de toekomstige situatie.

De voorgeschreven kengetallen zijn: schuldquote, solvabiliteit, grondexploitatie en onbenutte belastingcapaciteit. Een kengetal of beter gezegd, de ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde financiële beleid. De kengetallen samen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) heeft bewust geen vaste normen vastgesteld voor financiële kengetallen. In plaats daarvan ligt de nadruk op een heldere uitleg en interpretatie van deze kengetallen. Dit is om twee belangrijke redenen:

- Elke gemeente is uniek: De financiële situatie verschilt sterk per gemeente. Een vaste norm zou geen recht doen aan deze lokale verschillen.
- Kengetallen zijn hulpmiddelen, geen doelen: Het doel is dat de gemeente zelf nadenkt over wat financieel gezond is in de eigen situatie, en daarop stuur.

De gemeenteraad kan wel zelf streefwaarden of normen vaststellen. Deze zelfgekozen normen helpen raadsleden om de financiële gezondheid van de gemeente te beoordelen, bijvoorbeeld bij het bekijken van de begroting, de jaarrekening of voorstellen met financiële gevolgen.

Naast de kengetallen worden ook de uitkomsten van de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG opgenomen in de jaarstukken. Deze houdbaarheidstest is in de eerste plaats een stresstest die gebaseerd is op kasstromen. De test bepaalt met behulp van aanvullende kengetallen de financiële conditie van de gemeente. Uiteindelijk wordt dit uitgedrukt in het financiële kengetal dat de "houdbaarheidsquote" wordt genoemd.

De financiële positie die uit de kengetallen en de houdbaarheidstest blijkt is geen doel op zich, maar moet altijd worden bekeken in samenhang met de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijke rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te kunnen maken voor de (middel)lange termijn.

Houdbare gemeentefinanciën

Kengetallen

Volgens de Nota van Toelichting bij het wijzigingsbesluit is het aan het College van BenW om een beoordeling te geven over de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Het verloop van de financiële kengetallen (de kengetallen zijn overigens gekoppeld aan begrotingsparagrafen waar ze meer inhoudelijk zijn beschreven) is als volgt:

Ref. Kengetal	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025
1. Netto schuldquote	54%	64%	59%	64%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekke leningen	48%	59%	52%	58%
3. Solvabiliteitsratio	24%	24%	25%	23%
4. Grondexploitatie	0%	0%	0%	2%
5. Structurele exploitatieruimte	5,3%	2,5%	3,6%	0,5%
6. Belastingcapaciteit	100%	97%	98%	97%

Zie paragraaf 3.2.6 Financiële Kengetallen voor de beoordeling van de categorieën van deze kengetallen.

In combinatie met het weerstandsvermogen, dat als uitstekend wordt beoordeeld, laat dit zien dat de gemeente Hilversum een degelijke financiële positie heeft. De gemeente Hilversum wil haar financiële positie op orde hebben. Hiertoe stelt het college als randvoorwaarden een sluitende begroting, gedegen risicomanagement en een robuuste algemene reserve, waarbij de lasten voor de burger beperkt stijgen.

Op basis van de in deze jaarstukken opgenomen cijfers beoordeelt het college de “onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie” als goed.

Houdbaarheidstest

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een houdbaarheidstest voor gemeenten ontwikkeld waarmee de financiële conditie van de gemeente Hilversum wordt bepaald aan de hand van tien financiële kengetallen. Deze kengetallen zijn daarbij gerangschikt naar de thema's vermogenspositie, exploitatie, voorzieningenniveau en weerbaarheid.

Vermogenspositie

1. Netto schuldquote (Druk van de schuldverplichtingen op de exploitatie)
2. Effectieve netto schuldquote (Hoogte van de effectieve schuld)
3. Solvabiliteitsratio (Schuldbelasting van het bezit)

Exploitatie

1. Exploitatieresultaat voor mutaties reserves (Mate waarin de uitkomst van de exploitatierekening positief is)
2. Onbenutte belastingcapaciteit (Ruimte voor verhoging van de eigen belastinginkomsten)
3. Afhankelijkheidsratio (Gevoeligheid voor bezuinigingen op Rijksoverdrachten) Voorzieningenniveau
4. Netto investeringsquote (Hoogte van de investeringsuitgaven)
5. Netto lasten per inwoner (Hoogte van de netto lopende uitgaven op de exploitatie) Weerbaarheid
6. Houdbaarheidsquote (Benodigde structurele ombuigingen bij een slechtweer-scenario)
7. Kasgeldratio (Gevoeligheid op de korte termijn voor renteverhogingen)

Net zoals bij de wettelijk voorgeschreven kengetallen maakt het model van de VNG gebruik van signaalwaarden. Het overschrijden van een signaalwaarde kan duiden op financiële stress op dat betreffende aandachtsgebied. Ook voor beoordeling van de kengetallen zoals genoemd door de VNG geldt dat, een integrale analyse van de ontwikkeling van de financiële positie, waarbij alle relevante elementen in onderlinge samenhang betrokken zijn, zal leiden tot beter inzicht in de financiële positie. De kengetallen zoals opgenomen in een jaarrekening zijn altijd een momentopname en hebben geen voorspellende waarde.

In deze jaarrekening wordt dan ook slechts teruggekeken naar de uitkomsten voor de jaren 2023 en 2024. De uitkomsten van de VNG kengetallen zijn daarbij als volgt weer te geven.

Financiële conditie index eindbalans & exploitatie	Jaarstukken 2023	Jaarstukken 2024	Drempelwaarde 1 2024	Drempelwaarde 2 2024
Vermogenspositie				
Netto schuldquote ultimo	54,4%	58,9%	> 100%	> 130%
Effectieve Netto schuldquote ultimo	55,0%	59,5%	> 90%	> 120%
Solvabiliteitsratio ultimo	24,2%	24,8%	< 20%	< 0%
Exploitatie				
Exploitatieresultaat	1,2%	1,3%	n.v.t.	< 0%
Aantal negatieve resultaten laatste 3 jaren	1	0	= 2	= 3
Onbenutte belastingcapaciteit	4,8%	3,9%	n.v.t.	< 0%
Afhankelijkheidsratio	76,4%	77,6%	> 72,5%	n.v.t.
Voorzieningenniveau				
Netto investeringsquote jaar (t-4) - (jaar t)	-0,3%	2,6%	< 1% of >4%	< 0% of >5%
Netto lasten per inwoner	2.198	2.298	n.v.t.	< 2.530 of > 3.120
Weerbaarheid				
Houdbaarheidsquote	25,1%	25,7%	> 20%	> 25%
Kasgeldratio ultimo	-8,0%	5,1%	> 8,5%	n.v.t.
Financiële conditie index	7,5	7,5		

Wanneer een score groen is, blijft de score onder de drempelwaarde. Een oranje score betekent een overschrijding van drempelwaarde 1. Een rode score betekent een overschrijding van drempelwaarde 2. Opgemerkt wordt dat de scores zijn gebaseerd op realisatiecijfers van 2024.

Toelichting:

- **Exploitatieresultaat:** Een negatief exploitatieresultaat (voor mutaties reserves) betekent dat de reservepositie aangesproken wordt. Een eenmalig negatief exploitatieresultaat behoeft geen probleem te zijn. Bij structurele negatieve exploitatieresultaten zal de reservepositie krimpen en het bezit steeds verder gefinancierd zijn met vreemd vermogen (schulden). De jaren 2022, 2023 en 2024 laten een voordelig exploitatieresultaat zien. Er is nu dus geen sprake meer van een structureel negatief karakter van het exploitatieresultaat.
- **Afhankelijkheidsratio:** Dit kengetal geeft weer hoe afhankelijk we zijn van de overdrachten van het Rijk en tevens de gevoeligheid voor kortingen op deze overdrachten van het Rijk. Het verhogen van de eigen inkomsten kan de afhankelijkheid van het Rijk verkleinen.
- **Netto Investeringsquote:** Dit kengetal geeft weer of er voldoende investeringen gedaan worden voor het behoud van een aanvaardbaar voorzieningen niveau. Normaal gesproken zullen de uitgaven voor investeringen hoger zijn dan de afschrijvingen. Hoger omdat vanwege inflatie de investeringen duurder worden, maar ook omdat door economische groei en inwonersgroei er jaarlijks meer publieke investeringen nodig zullen zijn (bijvoorbeeld scholen en wegen). Bij te lage investeringen zullen er op termijn inhaalinvesteringen nodig zijn om de leefbaarheid van de stad op orde te houden. Een gemeente kan ook te veel investeren. Dit zal zorgen voor hogere schulden en hogere afschrijvingslasten. Hogere afschrijvingslasten leggen een groter deel van de exploitatieruimte voor een langere periode vast waardoor de ruimte voor eventuele benodigde ombuigingen op de lopende exploitatie kleiner wordt.
- **Netto lasten per inwoner:** Dit kengetal geeft de mate van flexibiliteit aan voor het realiseren van ombuigingen. Lage netto lasten per inwoner kunnen een indicatie zijn dat het niveau van de noodzakelijke publieke voorzieningen onder druk staat. Hoge netto lasten per inwoner kunnen een signaal zijn dat een gemeente op grote voet leeft. Voor het bepalen of er sprake is van afwijkende netto lasten is wordt Hilversum vergeleken met andere gemeenten met een matige sociale structuur en een sterke centrumfunctie. De netto lopende uitgaven worden gedefinieerd als: lasten voor mutaties reserves -/- rentelasten -/- afschrijvingen -/- lasten grondexploitatie -/- inkomsten uit heffingen en belastingen -/- inkomsten van specifieke uitkeringen -/- inkomsten van decentralisatie uitkeringen. De netto lopende uitgaven gedeeld door het aantal inwoners is het kengetal netto lasten per inwoner.
- **Houdbaarheidsquote:** Dit kengetal geeft een indicatie van de ombuigingsinspanning die een gemeente bij het slecht weer scenario moet leveren om de gemeentelijke financiële positie op orde te houden. Bij het slecht weer scenario wordt onder andere rekening gehouden met een terugval van de inkomsten vanuit het rijk met 20%, terugvallende overige inkomsten met 11% en stijgende rentetarieven. Afboekingen op uitstaande leningen etc. zal zich hoogstwaarschijnlijk niet voordoen. Het kengetal is daarmee een maat voor de weerbaarheid van de gemeente. Kanttekening bij dit kengetal is dat het wordt uitgedrukt in een percentage van de lasten en baten waarop ombuigingen kunnen worden gerealiseerd. Het gaat hierbij om de onbenutte belastingcapaciteit plus de netto lopende uitgaven.
- **Kasgeldratio:** Dit kengetal geeft de mate van risico weer van sterk stijgende rentelasten door herfinanciering van kortlopende schulden door langlopende schulden bij een stijgende marktrente. De signaalwaarde is gelijk aan de berekening van de kasgeldlimiet, 8,5% van het begrotingstotaal. Ons financieel beleid is erop gericht blijvend te voldoen aan de eisen van de wettelijke kasgeldlimiet waarbij een overschrijding van de kasgeldlimiet voor een periode van maximaal twee kwartalen is toegestaan.

Financiële stresstest gemeenten BDO Accountants & Adviseurs

BDO heeft over 2023 alle Nederlandse gemeenten langs de financiële meetlat gelegd om de financiële positie van de Nederlandse gemeenten te analyseren en tot een ranking per gemeente te komen. Hierbij zijn de cijfers gebruikt uit de gepubliceerde jaarrekeningen over 2023 en de meerjarenbegrotingen 2024-2028. Het gemiddelde rapportcijfer van alle gemeenten samen daalde van 7,4 naar 6,8. BDO heeft de financiën van gemeenten met elkaar vergeleken op basis van de wettelijke financiële kengetallen. Zodoende is BDO gekomen tot een ranking (Financiële Stresstest Gemeenten van BDO), verdeeld naar omvang van gemeenten. In de benchmark wordt Hilversum vergeleken met andere gemeenten met 50.000-100.000 inwoners. In totaal vallen 63 gemeenten in deze categorie. Het gemiddelde rapportcijfer van deze groep gemeenten samen is 6,5. Dat is iets lager dan het landelijk gemiddelde van 6,8.

De gemeente Hilversum komt op een 10e plaats (2023; 13e plaats) met het rapportcijfer 9 (2023; rapportcijfer 9).

Conclusie

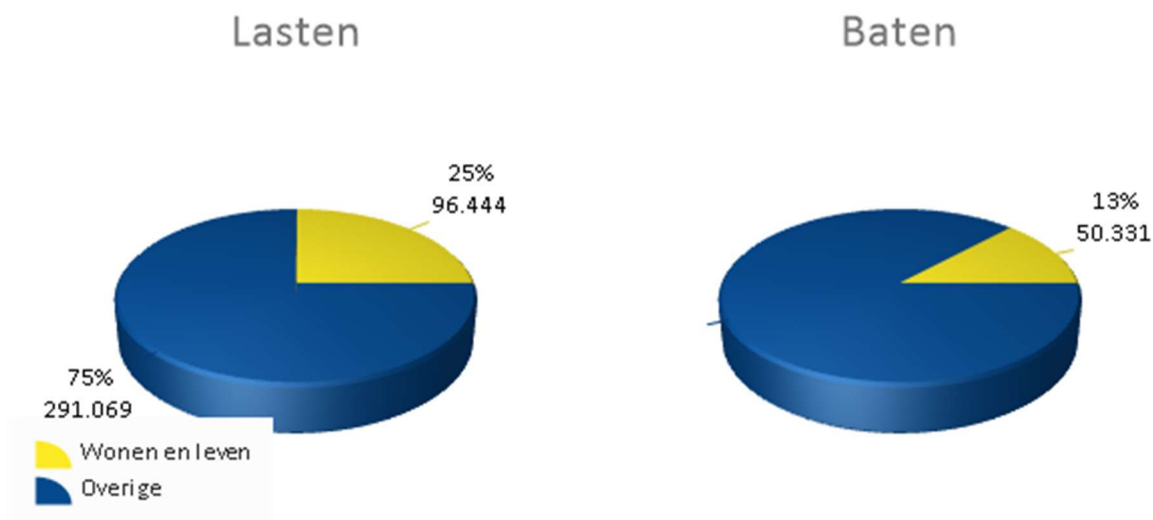
Op basis van het VNG model is de financiële score gelijk gebleven aan de score van 2023, 7,5.:

- De score m.b.t. de netto investeringsquote is verbeterd van -0,3% naar 2,6% hetgeen als voldoende wordt beoordeeld. Door de verbetering op dit onderdeel stijgt onze cijfer met 1 punt.
- De score m.b.t. de netto lasten per inwoner is verslechterd. De netto lasten per inwoner blijven onder de drempelwaarde van € 2.530 per inwoner. Lage netto lasten per inwoner ten opzichte van vergelijkbare gemeenten zijn een indicatie dat het niveau aan noodzakelijke publieke voorzieningen mogelijk onder druk staat.

Het model van de VNG kan een aanvulling zijn op de verplicht voorgeschreven kengetallen van het BBV. Ook hier geldt dat de beoordeling een momentopname is, die terugkijkt in de tijd en geen doorkijk geeft naar de toekomstige situatie. Om de toekomstige financiële gezondheid van Hilversum te monitoren kunnen de verplichte kengetallen van het BBV en de aanvullende kengetallen van het VNG model, een signaalfunctie vervullen.

2. Programma verantwoording

Programma 1. Wonen en leven

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Wonen en leven zijn:

- (Commerciële) vastgoedpartijen
- Buurtsportcoaches
- Coöperatie Parkeerservice
- Culturele organisaties
- Duurzaamheidscentrum Hilversum
- Energiecoöperatie HilverZon
- Energie Diensten Bedrijf
- Erfgoedorganisaties
- GEM Crailo
- Goois Natuur Reservaat (GNR) (verbonden partij)
- Grondstoffen- en Afvalstoffen Dienst Gooi en Vechtstreek (verbonden partij)
- Huurdersorganisaties
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV) (verbonden partij)
- Openbaarvervoerpartijen
- ProRail
- Provincie Noord-Holland
- Provincie Utrecht
- Regio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij) en omliggende gemeenten
- Rijkswaterstaat
- Stichting Team sportservice provincie Utrecht
- Sportverenigingen
- Stichting Centrum Hilversum
- Uitvaartstichting Hilversum
- Woningcorporaties

(Kaderstellende) Nota's

Bodem, water, riolering

- Gemeentelijk Watermanagement Plan 2021-2026 (2020)
- Aanwijzingsbesluit Keur AGV 2017 (2017)
- Keur Waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2019 (2019), inclusief bijbehorende en/of later vastgestelde Vrijstellingen en Beleidsregels
- Verordening havengelden 2024 (2023)
- Verordening rioolheffing 2024 (2023)
- Omgevingsvisie Hilversum 2040 (2024)

Milieu en duurzaamheid

- Dierenwelzijnsbeleid Hilversum (2016)
- Provinciale Milieuverordening (tranche 10a) (2018)
- Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid 1.0 (2021)
- Transitievisie Warmte Hilversum (2021)
- Actieplan Luchtkwaliteit 2023-2030 (2023)
- Uitvoeringsplan GAD 2023-2026 (2023)
- Verordening afvalstoffenheffing 2024 (2023)
- Actieplan Geluid 2024-2029 (2024*)
- Omgevingsvisie Hilversum 2040 (2024)

Bereikbaarheid

- Verordening Mobiliteitsfonds Hilversum 2019 (2019)
- Herziening laadpalenbeleid (2020)
- Mobiliteitsvisie 2040 (2021)
- Parkeerverordening Hilversum 2023 (2023)
- Parkeerbeleid Hilversum 2023 (2023)
- Nadere regels parkeervergunning 2024 (2023)
- Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2024 (2024)
- Aanwijzingsbesluit parkeren 2024 (2024)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2040 (2023)
- Omgevingsvisie Hilversum 2040 (2024)

Groen en begraafplaatsen

- Programma Groen Hilversum 2040 (2022)
- Omgevingsvisie Hilversum 2040 (2024)

Wonen

- Lokale Woonvisie Hilversum 2021-2030 (2021)
- Regionaal Woonakkoord (2021)
- Regionale Huisvestingsverordening Gooi en Vechtstreek (2024)
- Prestatieafspraken 2023 tot en met 2027 (2023)

Openbare ruimte

- Handboek Beheer Hilversum Buiten (2009)
- Handboek Inrichting Hilversum Buiten (2009)
- Beeldkwaliteitsplan plus 1221 (2020)
- Visie Openbare Ruimte (2024)

Sport

- Sport- en beweegnota Hilversum 2024-2030 (2024)

Cultuur

- Structuurvisie Archeologie (2010)
- Cultuurbeleid Momentum (2023)
- Beleidsnota archeologie De Ondergrondse Stad (2023)

1.1 Mooie stad

Hilversum is een aantrekkelijke stad. De mooie woonwijken, goede voorzieningen, centrale ligging en groene omgeving maken het hier prettig wonen. Het belang van voldoende betaalbare en kwalitatief goede woningen staat buiten kijf. De belangrijkste uitgangspunten uit de Woonvisie zijn bouwen voor doorstroming en bestaande stenen optimaal benutten. De groene contouren van Hilversum zijn ons dierbaar, evenals het illusielandschap. Om in 2040 een toegankelijke, diverse en duurzame stad te zijn, is het nodig dat Hilversum blijft groeien. Dat doen we vanuit het motto 'reële groei'. De Omgevingsvisie is hiervoor het instrument, als onderdeel van de Omgevingswet. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we tot aan 2030 ruwweg 3.000 nieuwe woningen realiseren.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Aantal nieuw opgeleverde woningen per jaar	302,0	208,0	157,0	223,0	350	Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)	Niet wettelijk
	Aantal sociale huurwoningen t.o.v. de totale woningvoorraad	11.507,0	11.746,0	11.616,0	0	27% van totale woningvoorraad	Regionale Woonmonitor	Niet wettelijk
	Percentage opgeleverde sociale huurwoningen per jaar	58,0	32,0	0,0	0	33	Regionale Woonmonitor	Niet wettelijk
	Waardering van het onderhoud van de openbare ruimte	7,0	7,2	7,2	7,2	7	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
035	Gemiddelde WOZ-waarde (maal duizend euro)	358,0	397,0	451,0	471,0	N.v.t.	CBS	Wettelijk
036	Nieuw gebouwde woningen, aantal per 1.000 bestaande woningen	5,8	3,8	2,1	5,0	7	Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)	Wettelijk

Toelichting indicatoren

Door bezwaren van omwonenden, doorlooptijd procedures en vertraging in de bouw zelf (denk aan levertijd materialen en aansluiting nutsvoorzieningen) en wijzigingen in het Rijksbeleid de afgelopen jaren ligt het aantal nieuw opgeleverde woningen lager dan het streefcijfer. Er is vooral sprake van vertraging in de ontwikkeling van nieuwbouwprojecten. Hilversum heeft genoeg plancapaciteit om 3.000 woningen voor 2030 op te leveren. Zie hiervoor de woonmonitor. Echter moeten deze woningen in de komende jaren ook daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden. Voor het tweede jaar op rij zijn geen sociale huurwoningen opgeleverd. In de jaren daarvoor hebben de woningcorporaties relatief veel woningen opgeleverd. Per jaar zijn altijd schommelingen in het aantal opleveringen. Voor de komende jaren staan voldoende sociale huurwoningen gepland om de prestatieafspraken die zijn gemaakt te halen. Echter geldt ook hier dat ze in de komende jaren ook echt gebouwd moeten worden. Daarbij zijn de woningcorporaties net als andere ontwikkelaars afhankelijk van veel externe factoren. Voor 2025 en 2026 verwachten we in ieder geval oplevering van sociale huurwoningen, onder ander Volante in Nieuw Zuid en de Flexwoningen op het circusterrein. Ondanks dat nul sociale huurwoningen zijn opgeleverd in 2024, is het aandeel sociale huurwoningen met 27% ten opzichte van de totale woningvoorraad gelijk gebleven. Dit heeft te maken met het moment waarop nieuwe woningen worden meegeteld. Vanuit de gemeente tellen we nieuwe woningen mee bij oplevering. Dit is als ze in de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) geregistreerd zijn. De woningcorporaties doen dit op andere moment. Voor 2024 heeft Dudok wonen de woningen in nieuwbouwproject Volante in Nieuw Zuid meegerekend bij hun voorraad. Deze 108 woningen die nog niet in de BAG zijn geregistreerd zorgen ervoor dat de totale sociale huur 27% blijft.

1.1.1 Ruimtelijke ordening

We bouwen verder aan een toekomstbestendig Hilversum. Met gevarieerde woonmilieus, passend werk en een prettig leefklimaat (groen, duurzaam, veilig, bereikbaar en met goede voorzieningen) voor alle Hilversummers. Hilversum heeft in de afgelopen jaren een aantal grote projecten voorbereid en uitgevoerd. Bij deze planontwikkeling maken we gebruik van data gestuurd werken en verrijken we de plannen via inspraak en participatie. Tegelijkertijd zijn er in Hilversum veel kleinere (particuliere) initiatieven om de stad mooier en beter te maken. Het Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkelingen (MPG) geeft jaarlijks een beeld welke ontwikkelingen er in de stad plaatsvinden en wat er nodig is om dit financieel verantwoord uit te voeren. Hiermee kan de raad in ieder afzonderlijk project een afweging maken binnen de context van het MPG.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Ontwikkelen van de digitale stad Hilversum om toekomstige scenario's van gebiedsontwikkeling te visualiseren.
- Ontwikkelen van de omgevingsmonitor op basis van het toetsingskader en daarmee de informatiepositie van het bestuur en de inwoners versterken door beschikbaarheid via "Open Hilversum".
- Opzetten van het toetsingskader voortkomend uit de Omgevingsvisie.
- Uitwerken van de drie thema's zoals opgenomen in de Omgevingsvisie: duurzaam, actief en meedoen.
- Vaststellen van de Omgevingsvisie 2040, die samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere experts tot stand is gekomen.
- Verdere stappen in de ontwikkeling van de grote (perspectief)gebieden zoals Stationsgebied, Centrum, Circusterrein, Sportpark, Arenapark en 1221 (ontwikkellocatie).
- Voorbereidingen treffen voor het omzetten van het tijdelijk omgevingsplan

Toelichting

De omgevingsmonitor is niet ontwikkeld in 2024. Er wordt gewerkt aan een projectplan voor de monitor Omgevingsvisie. Momenteel wordt er ook gewerkt aan een monitor voor wijkprofielen die onder andere gebaseerd is op doelen en ambities uit de Omgevingsvisie. Het daadwerkelijk ontwikkelen van de Monitor kan mogelijk efficiënter vanwege de werkzaamheden die voor de monitor Wijkprofielen al zijn verricht. Medio mei wordt dit duidelijk. Uitgangspunt is dat in het vierde kwartaal 2025 een eerste versie van de monitor Omgevingsvisie gereed is. Het opzetten van een toetsingskader voortkomend uit de Omgevingsvisie wordt gelijktijdig met het gebiedsgericht werken opgepakt zodat bij de eerste gebiedsagenda ook een toetsingskader gereed is. In december 2024 is de startnotitie Gebiedsgericht Werken vastgesteld door de gemeenteraad. In het derde kwartaal van 2025 wordt de startnotitie Gebiedsagenda Zuidwest aan de gemeenteraad voorgelegd. Het toetsingskader wordt gelijktijdig met de eerste integrale gebiedsagenda Zuidwest gemaakt waarbij in het derde kwartaal van 2025 een eerste opzet van het toetsingskader bij de startnotitie Gebiedsagenda Zuidwest wordt gevoegd.

Financiële analyse Ruimtelijke ordening

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	5.926	-334	5.592
Realisatie	4.906	-508	4.398
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-1.020	-174	-1.194

Het voordelig resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door extra ontvangen middelen van € 372.000 van het Rijk ter compensatie van de kosten van de Omgevingswet. Ter afronding van de geplande werkzaamheden die samenhangen met de invoering van de Omgevingswet en de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie is een overhevelingsvoorstel ingediend. Voor het Project Sportpark (Arenapark) is er een voordeel van € 226.000, en daarnaast zijn extra baten ontvangen, onder andere van de provincie (€ 131.600), waardoor de begrote onttrekking uit de reserve Stedelijke ontwikkeling met € 386.000 lager uitvalt. Verder is er een voordeel van € 124.500 bij de intentie- en anterieure overeenkomsten, als gevolg van de hoeveelheid afgesloten overeenkomsten en gemaakte prijsafspraken (hoeveelheids- en prijsverschillen). Het voordeel van € 303.000 wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

1.1.2 Wonen en bouwen

Samen met marktpartijen en woningcorporaties werken we aan mooi en betaalbaar wonen. We bouwen voor doorstroming. Bestaande stenen en onbenutte grond wordt optimaal ingezet. We bouwen 33% sociale huur en 50% middelduur. We kiezen een zakelijke opstelling richting de vele private initiatieven. We blijven de wooncrisis bestrijden. De woonvisie is de basis van de uitvoering van plannen en activiteiten.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Afronden van de wijkgerichte uitvoeringsagenda voor de Hilversumse Meent.
- Faciliteren van doorstroming door per wijk/project te kijken welke invulling past in die wijk en de inzet van de senioren woon- en energicoaches.
- Faciliteren van woningbouwmogelijkheden binnen projecten door transformatie en flexwonen, passend bij de kansen in de wijken ten behoeve van doorstroming voor jongeren/specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld het Circusterrein).
- Invoeren wet goed verhuurderschap, waaronder het inrichten van een (regionaal) meldpunt.
- Onderzoeken van de mogelijkheden om voorrang te geven aan mensen met cruciale beroepen bij het toewijzen van woonruimte.
- Opstellen van een woon-zorgvisie.
- Realiseren van 3000 nieuwe woningen tot het jaar 2030. Van deze woningen zal 33% als sociale woningbouw worden gebouwd en 50% als middeldure woningen, waarvan de helft in het lagere middenhuursegment valt.

- Uitvoeren van de prestatieafspraken 2023 -2027 met woningcorporaties en huurders.
- Versterken van de informatiepositie van het bestuur, samenwerkingspartners en inwoners door verdere ontwikkeling van de woningbouwmonitor op het open data platform 'Open Hilversum'.

Toelichting

De woonagenda is in 2024 niet bestuurlijk afgerond, de Wijkgerichte uitvoeringsagenda voor de Hilversumse Meent is in 2024 opgesteld en in concept aan de wijk gepresenteerd op 5 november 2024. 14 januari 2025 is het College akkoord gegaan om de Woonagenda Hilversumse Meent 2025-2030 voor vaststelling voor te leggen eerst aan de Commissie Ruimtelijke Ordening en Projecten op 12 februari 2025 en vervolgens aan de gemeenteraad op 5 maart 2025. In april 2024 is de regionale woonzorg-analyse opgeleverd. Daarnaast is in 2024 gewerkt aan een regionale strategie Woonzorgopgave Gooi en Vechtstreek. Deze regionale strategie wordt in 2025 afgerond. In 2025 wordt de lokale woon-zorgvisie opgesteld. Realiseren van 3000 nieuwe woningen tot het jaar 2030. Er is voldoende plancapaciteit om 3000 nieuwe woningen te bouwen tot 2030. Echter hangt het behalen van deze doelstelling af van de bouw van deze woningen. Als de woningbouwprojecten uit de plancapaciteit niet gebouwd worden, wordt de doelstelling niet gehaald.

Financiële analyse Wonen en bouwen

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	7.106	-3.182	3.924
Realisatie	6.230	-4.350	1.880
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-875	-1.169	-2.044

Het voordeel van € 2,0 miljoen op het saldo is voornamelijk gerelateerd aan de afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten: € 775.000 in de lasten en € 132.000 in de baten Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken. Daarnaast zijn er meer vergunningen verleend dan begroot, wat heeft geleid tot hogere inkomsten van € 1 miljoen in de baten, maar ook tot aanvullende kosten van € 190.000 nadeel in de lasten. Dit was voornamelijk het gevolg van het Flexwoningenproject (project met circa 379 Flexwoningen welke nog in 2024 is verleend), waardoor de legesinkomsten aanzienlijk hoger uitvielen dan verwacht. Verder wordt voor de invoering van de Wet goed verhuurderschap en de woonzorgvisie voorgesteld om het resterende budget van samen € 225.000 over te hevelen, aangezien de uitvoering in 2025 verder wordt opgepakt:

- De Wet goed verhuurderschap, die op 1 juli 2023 is ingegaan, beoogt ongewenste praktijken van verhuurders te voorkomen en discriminatie en intimidatie op de woningmarkt tegen te gaan. Gemeenten krijgen instrumenten om malafide verhuurders aan te pakken.
- In 2024 is door de regio een woonzorganalyse opgeleverd, gefinancierd met budgetten vanuit de regio. Derhalve dat in 2024 van de beschikbaar gestelde middelen nog geen grote uitgaven plaatsgevonden. De lokale woonzorgvisie wordt momenteel opgesteld. De planning is om in september 2025 de lokale woonzorgvisie aan te bieden aan de gemeenteraad.

1.1.3 Begraafplaatsen en crematorium

De verbonden partij Uitvaartstichting Hilversum exploiteert alle gemeentelijke begraafplaatsen en het crematorium in Hilversum. De gemeente stuurt op een hoog kwaliteitsniveau van het begraven en cremëren, het betaalbaar houden van de begraaf- en crematietarieven en het behoud van de monumentale uitstraling van de begraafplaatsen, waaronder de Joodse Begraafplaats. Sturingsmogelijkheden heeft de gemeente via de begroting, tarievenlijst en jaarrekening van de Uitvaartstichting en de benoeming van de voorzitter van de Raad van Toezicht.

Toelichting

Op 6 mei 2024 is de samenwerkingsovereenkomst met de Joodse Gemeenschap getekend en daarmee is het voortbestaan en onderhoud van de Joodse begraafplaats gegarandeerd. Het onderhoud aan het vastgoed en de begraafplaats zal worden uitgevoerd door de gemeente en de Uitvaart stichting Hilversum. In navolging van deze wijziging in activiteiten is de samenwerkingsovereenkomst met de Uitvaart stichting geactualiseerd en ondertekend.

Financiële analyse Begraafplaatsen en crematoria

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	579	-339	241
Realisatie	667	-364	303
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	88	-26	62

Het nadeel van per saldo € 62.000 komt met name voort uit de uitvoering van de Wet op de Lijkbezorging. Deze wet verplicht de gemeenten tot het regelen van de lijkbeschouwing, begraving of crematie voor mensen die geen aanspraak maken op een uitvaart via een particulier bedrijf of instantie. Het doel van deze wet is het waarborgen dat ieder mens een respectvol afscheid krijgt. De stijging van de lasten heeft onder andere relatie met de (volledige) vestiging van het Tergooi Medisch Centrum in Hilversum sinds 2023.

1.2 Levendige stad

Een levendig en divers Hilversum maakt de stad aantrekkelijk. Een hoge kwaliteit van de culturele en sportieve voorzieningen, het cultureel erfgoed en de evenementen zorgen voor een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat. Zo wordt 2024 een bijzonder jaar, dan bestaat Hilversum namelijk 600 jaar en daar maken we samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties een feestjaar van. Toekomstbestendige lokale media en een moderne bibliotheek sluiten aan bij het profiel Hilversum Mediastad.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Bezoekersaantallen evenementen in de openbare ruimte	55.000,0	0	0	0	75.000	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
	Bezoekersaantallen van de grotere culturele instellingen (o.a. Museum, Vorstin, Filmtheater, en Bibliotheek)	0	403.828,0	488.284,0	0	+10% (2024 t.o.v. 2022)	Jaarverslagen culturele instellingen	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat bekend is met het culturele aanbod	75,0	77,0	76,0	67,0	≥80	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat tevreden is over de culturele voorzieningen	43,0	51,0	52,0	51,0	≥60	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen en/sportmogelijkheden	60,0	59,0	62,0	58,0	≥65	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat tevreden is over het evenementen aanbod	34,0	45,0	51,0	49,0	≥60	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn voor sport en recreatie	67,0	65,0	69,0	65,0	≥70	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage scholen dat meedoet aan cultuureducatie via Proloog	0	45,0	0	43,0	≥75	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
020	Percentage niet-sporters in de gemeente	0	40,9	0	0	≤40	RIVM	Wettelijk

Toelichting indicatoren

De bezoekersaantallen evenementen in de openbare ruimte in 2024 werd in 2024 niet bijgehouden vanwege het niet invullen van de functie evenementen coördinator in 2024. Per 2025 worden die aantallen weer geregistreerd, dat zijn uitsluitend het begroot aantal bezoekers dat in de vergunningaanvraag wordt gemeld, de werkelijke bezoekers worden niet terug gemeld bij de afdeling vergunningen.

Het realisatie cijfer bezoekersaantallen van de grotere culturele instellingen (o.a. Museum, Vorstin, Filmtheater, en Bibliotheek) loopt altijd één jaar achter omdat de jaarverslagen van de culturele instellingen nog niet bekend zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken.

Het percentage scholen dat meedoet aan cultuureducatie via Proloog, is in lijn met de gemeentelijke aanpak gericht op maatwerkscholen. Dit zijn scholen met de grootste kans op achterstanden. In 2024 zijn alle 16 Hilversumse maatwerkscholen bereikt via Proloog.

Percentage niet-sporters in de gemeente is nog niet bekend, het laatste realisatie cijfer dateert van 2022. Nieuwe cijfers komen in 2025 beschikbaar, de afgelopen jaren heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden.

Sportbeleid en activering

We stimuleren inwoners om gezond en vitaal te zijn en te blijven. Het is daarvoor belangrijk dat er voor alle inwoners voldoende toegang tot laagdrempelige sportvoorzieningen is. We zetten ons in voor alle Hilversummers door het faciliteren van vitale sportverenigingen, buurtsport en beweegprogramma's, waar nodig richten we ons op specifieke doelgroepen. Sportevenementen brengen levendigheid, binden bedrijven aan de stad en dragen bij aan een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Inzetten van buurtsportcoaches.

Via de Brede Regeling Combinatiefuncties in Hilversum. Het doel is om de inwoners actief en gezond te houden door samen te werken met diverse maatschappelijke organisaties. De buurtsportcoaches zullen activiteiten organiseren om de Hilversummers in beweging te brengen en te houden, en om hun vitaliteit te bevorderen.

- Opstellen van de nota Sport- en beweegbeleid 2024-2030.

De Sport- en beweegbeleid Hilversum 2024-2030 is op 15 mei 2024 door de gemeenteraad vastgesteld.

- Stimuleren van synergie tussen sportverenigingen en de bevordering van lichaamsbeweging door kennis en faciliteiten te delen met onderwijsinstellingen en maatschappelijke functies (campus).

- Uitvoering geven aan het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) door een integrale invulling van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) en Sportakkoord II.

- Uitvoering geven aan het Sportakkoord samen met betrokken partners, hierbij wordt ingezet op de vijf ambities: Inclusie en diversiteit, Sociaal veilige sport, Vitale sportaanbieders, Vaardig in beweging, Ruimte voor sport en bewegen.

- Verder brengen van de ontwikkeling van sport op het Arenapark binnen het profiel 'work, learn, sport en bewegen'.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Sportbeleid en activering

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	2.085	-586	1.499
Realisatie	1.889	-624	1.265
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-197	-37	-234

Het voordeel van € 234.000 wordt met name veroorzaakt door de in 2024 ontvangen Rijksmiddelen met betrekking tot de Brede SPUK (Brede Regeling Combinatiefuncties, Lokaal Sportakkoord en Aanpak Overgewicht). In 2024 zijn de rijksmiddelen volledig benut. Extra inzet ten laste van de reguliere sportbudgetten bleek op korte termijn niet te realiseren, mede in verband met de krappe arbeidsmarkt. Dit leidt in 2024 tot een incidenteel voordeel op de reguliere sportbudgetten.

Sportaccommodaties

Sportaccommodaties dienen goed onderhouden en in voldoende mate aanwezig te zijn. Bij de sportaccommodaties waarvoor de gemeente verantwoordelijk is stemmen we het beheer en onderhoud af met de sportverenigingen. Voor niet-gemeentelijke sportaccommodaties kunnen sportverenigingen zich aansluiten bij de Stichting Sportinvesteringsfonds Hilversum. De gemeente staat voor de stichting garant.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Actualiseren van het meerjarenonderhoudsplan, met betrekking tot al het gemeentelijk vastgoed waaronder sportaccommodaties.
- Ondersteunen van nieuwe initiatieven voor bewegen in de openbare ruimte.
- Onderzoek doen naar de haalbaarheid van een indoor atletiekbaan, de nieuwe multi-use sporthal en het Evert Kroon-bad.
- Stimuleren van samenwerking en het multifunctioneel gebruik van geplande sportfaciliteiten op Sportpark Loosdrecht.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Sportaccommodaties

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.773	-1.554	2.218
Realisatie	4.642	-1.905	2.737
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	869	-350	519

Het nadelig saldo van € 519.000 is voornamelijk toe te schrijven aan diverse ontwikkelingen.

Sportcomplex Arenapark

Sinds februari 2024 werken we samen met sportverenigingen, onderwijsinstellingen, gemeentelijke experts en andere stakeholders aan het Programma van Eisen (PvE) voor een nieuw sportcomplex op het Arenapark. Het PvE beschrijft de ruimtelijke, functionele en technische vereisten voor het complex, evenals de optimalisatie van het ruimtegebruik en de beste beheer- en exploitatievormen. Tijdens de opstelling van het PvE zijn noodzakelijke aanpassingen en aanvullingen op de kaders uit het raadsvoorstel van medio 2023 naar voren gekomen, die bijdragen aan een goed functionerend sportcomplex voor de lange termijn. De uitvoering van dit project gaat door in 2025, en u bent hierover geïnformeerd via de collegebrief van januari 2025. In 2024 waren de kosten € 103.000 lager dan begroot, doordat een deel van de uitgaven voor het PvE en bijbehorende onderzoeken is verschoven naar 2025. Een overhevelingsvoorstel hiervoor is ingediend.

SPUK

Daarnaast is de SPUK MEOZ (subsidie voor de compensatie van hogere energielasten voor gemeentelijke zwembaden) volledig verrekend, met een uitkering van € 172.000 van de rijksoverheid. Deze uitkering is gelijk aan de kosten, waardoor per saldo het effect nihil is. In het kader van de SPUK Stimuleringsregeling Sport werd een hogere uitkering ontvangen van € 132.000, voornamelijk door de hogere lasten bij de sportvelden. Dit resulteert in een voordeel op de baten.

Onderhoud

De kosten voor het beheer en onderhoud van de sportvelden waren € 111.000 hoger dan begroot, wat te wijten is aan indexering van onderhoudscontracten, schade door gebruik van de velden en extra juridische kosten. Door de overvloedige regenval in 2024 was er meer maaien nodig van de sportvelden, wat leidde tot een extra overschrijding van € 57.000. Ook de herrekening van de onderhoudsvoorziening voor de sportvelden resulteerde in een hogere dotatie van € 84.000. In totaal leidt dit tot een nadeel van € 252.000 in lasten. De diverse inkomsten uit sportvelden (baten) waren € 54.000 hoger door indexering en intensiever gebruik van de sportparken.

Tenslotte het nadeel van € 475.000 wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Culturele activiteiten, instellingen en educatie

Culturele activiteiten zijn gericht op het vergroten van de levendigheid en het versterken van de economische identiteit van Hilversum als stad van media, muziek en architectuur. Hierbij wordt ingezet op de pijlers Muziek en podiumkunsten, Media en Film, Architectuur en beeldende kunst en Cultuureducatie en -participatie. De gemeente biedt cultuur aan alle Hilversummers en in alle wijken. Culturele instellingen op professioneel en amateurniveau zijn essentieel voor culturele activiteiten. We stimuleren en faciliteren culturele instellingen, initiatieven, verenigingen en activiteiten om kwaliteit van het aanbod te verhogen, nieuw aanbod te realiseren en in te spelen op de vraag van inwoners. Zo creëren we een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat. In het nieuwe Cultuurbeleid zijn ambities geformuleerd om kunst en cultuur nog beter zichtbaar te maken en nog meer Hilversummers te laten genieten van het diverse culturele aanbod. We willen met cultuur naast het stimuleren van participatie en sociale cohesie, ook de economische waarde van cultuur en de culturele infrastructuur versterken. Door samenwerking te stimuleren verstevigt niet alleen de sector, maar ook het culturele product.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Onderzoeken van de mogelijkheden om Gooiland weer als een volwaardige schouwburg te laten functioneren.
- Opstellen van beleidsrichtlijnen om de openbare ruimte te verfraaien met verschillende vormen van beeldende kunst.
- Organiseren en faciliteren van evenementen voor de viering van 600 jaar Hilversum.
- Stimuleren van actieve cultuurparticipatie van jongeren met behulp van de specifieke uitkering jongerencultuur.

- Stimuleren van instellingen en initiatieven bij het verbreden van het aanbod, innovatie en ontwikkeling, onder andere in de wijken.
- Versterken van cultuureducatie en mediawijsheid door samenwerking met scholen en culturele instellingen bijvoorbeeld Beeld en Geluid, mede met behulp van cultuureducatie coördinatiepunt Proloog en cultuurcoaches.

Toelichting

Om de onderzoeken van de mogelijkheden om Gooiland weer als een volwaardige schouwburg te laten functioneren, uit te voeren zijn financiële middelen nodig, in 2024 waren er geen vrije financiële middelen beschikbaar binnen de cultuurbegroting om deze onderzoeken te laten uitvoeren. Daarom hebben deze onderzoeken niet plaatsgevonden in 2024. Naast het doen van onderzoek staat voorop dat Gooiland weer laten draaien als volwaardige schouwburg, zowel incidentele als structurele financieringsvragen met zich meebrengt. Binnen de voor cultuur beschikbaar gestelde middelen is hier geen ruimte voor. Het onderzoek wordt hierom uitgesteld.

Het opstellen van beleidsrichtlijnen om de openbare ruimte te verfraaien met verschillende vormen van beeldende kunst heeft in 2024 geen doorgang gevonden. In 2025 worden de beleidsrichtlijnen om de openbare ruimte te verfraaien samen met het collectieplan, een percentageregeling ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Vanwege onderbezetting bij team cultuur is dit in 2024 niet opgepakt. De beleidsnotitie staat op de prioriteitenagenda (lage prioriteit) ter besluitvorming op de agenda van de raad van september.

In 2024 is een start gemaakt met het versterken van cultuureducatie en mediawijsheid door samenwerking met scholen en culturele instellingen bijvoorbeeld Beeld en Geluid, mede met behulp van cultuureducatie coördinatiepunt Proloog en cultuurcoaches. Het cultuureducatie coördinatiepunt Proloog is in medio maart 2024 gestart en de uitvoering hiervan loopt nog door tot eind 2025. Dit speerpunt is niet afgerond in 2024 en loopt door in 2025.

Financiële analyse Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	5.554	-1.286	4.267
Realisatie	5.559	-1.325	4.234
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	5	-39	-33

Het voordeel van € 33.000 hangt samen met diverse ontwikkelingen op het gebied van cultuur, zowel aan de baten- als aan de lastenkant. In 2024 heeft de gemeente aanvullende maatregelen genomen om culturele activiteiten en organisaties te ondersteunen. Door het tijdelijk wegvallen van de directie van het DAC heeft de gemeente bijgedragen aan de continuïteit van de organisatie, wat resulteerde in een extra subsidiebijdrage. Dit stelde het DAC in staat grote evenementen, zoals de opening van de landelijke monumentendagen in Hilversum, door te laten gaan. Daarnaast zijn er meer kosten gemaakt voor de energiecompensatieregeling, waarop twee culturele instellingen een beroep hebben gedaan. In relatie tot de borgstelling voor de uitbreiding van het filmtheater zijn extra juridische kosten gemaakt met betrekking tot het vraagstuk van het voorkomen van staatssteun. Deze maatregelen hebben geleid tot een overschrijding van € 233.000 in de lasten. Er zijn minder subsidies voor de impuls Jongerencultuur verleend, wat leidt tot een positieve afwijking van € 218.000 in zowel de lasten als baten.

Het filmtheater heeft een borgstelling betaald van € 65.000. Ter voorkoming van staatssteun wordt het filmtheater gehouden een premie te betalen aan de gemeente. Verder heeft de gemeente € 235.000 aan inkomsten ontvangen vanuit het project Versterken maatschappelijke sector, welke zijn ingezet om cultuur te versterken door aanvullende subsidies voor diverse culturele initiatieven.

Musea

De gemeente heeft een initiërende en faciliterende rol in het verbinden van media en cultuur in de stad, passend bij de identiteit van Hilversum als Mediastad. Het omvormen van de Kerkbrink tot Mediaplein zorgt voor een levendiger plein in het centrum van de stad. Met het streekarchief en de regionale fusie wordt gebouwd aan een toekomstgerichte organisatie.

Financiële analyse Musea

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	2.988	-1.810	1.178
Realisatie	3.117	-1.794	1.322
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	129	15	144

De activiteiten met betrekking tot de ambitie musea zijn grotendeels uitgevoerd binnen de financiële kaders. Het nadeel van € 144.000 wordt onder andere verklaard door afwijkingen op doorbelasting van de loon- en organisatiekosten (€ 53.000). Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed heeft een verbindende werking in Hilversum vanuit ruimtelijk, sociaal en maatschappelijk perspectief. Als een van de identiteitsdragers van de stad draagt het bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. De gemeente heeft een regierol bij het beschermen, behouden en versterken van cultureel erfgoed. We trekken samen met de eigenaren van monumenten op. Toekomstbesteding betekent ook dat er ruimte is voor de transformatie van monumenten. Het doel hierbij is dat cultureel erfgoed zichtbaar en beleefbaar blijft, een verbindende kracht heeft en actief onderdeel is van een veranderende leefomgeving.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Afronden van fase 2 van de Routekaart Religieus Erfgoed om het religieuze erfgoed toegankelijk, zichtbaar en beleefbaar te maken en in te zetten op mede bestemmingen. Bijvoorbeeld de Oudkatholieke kerk.
- Ondersteuning bieden bij de uitvoering van het convenant Zonnestraal.
- Organiseren van "World Garden Cities 1924-2024" congres.

Dit evenement zal plaatsvinden in juni 2024, als onderdeel van de tuinstadmaand van Hilversum 600. Gedurende Hilversum 600, en vooral in juni, zullen er activiteiten worden georganiseerd voor en met inwoners, gericht op zowel de Tuinstad als de Stad van Jonge Monumenten.
- Positioneren van de identiteit van Hilversum in lijn met de Omgevingsvisie, gebiedsagenda's en ruimtelijke doelen.

Met behulp van de wijkanalyses die in 2023 zijn opgesteld, willen we het verhaal van Hilversum vertellen en de hieruit voortkomende waarden benutten om de stad te versterken en verder te ontwikkelen.
- Restaureren en toegankelijk, zichtbaar en beleefbaar maken van het cultureel erfgoed in Hilversum. We maken een start met het AVRO studiogebouwencomplex.

- Vertellen van het verhaal van Hilversum en het benutten van de waarden voor de versterking en ontwikkeling van Hilversum, dit met behulp van uitgevoerde wijkanalyses.
- We streven ernaar het proces van het verduurzamen van monumenten te vergemakkelijken, met behoud van het karakter van deze monumenten. We stellen een gebiedskader op.

Toelichting

De start voor het afronden van fase 2 van de Routekaart Religieus Erfgoed is uitgesteld naar 2025, vanwege een capaciteitstekort. Bestuurlijk kon geen plan van aanpak worden vastgesteld.

Financiële analyse Cultureel erfgoed

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	1.316	-5	1.311
Realisatie	1.154	-65	1.089
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-162	-59	-221

Het voordeel van € 221.000 op de lasten komt voort uit het project Erfgoedverhalen. Eind 2023 is de besluitvorming over het project afgerond, waarna het project in 2024 van start ging. Het doel is om Hilversum cultuurhistorisch in te richten en te versterken, zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie. Dit gebeurt per wijk, met betrokkenheid van zowel experts als inwoners. Er worden onder andere tentoonstellingen en routes ontwikkeld om de betrokkenheid van inwoners te waarborgen en de stad te promoten. Hoewel het project in 2024 is gestart, is het nog niet voltooid en loopt het door in 2025. Voor de voortzetting is een overhevelingsvoorstel van € 111.000 ingediend.

Lokale media en bibliotheek

Lokale media en de bibliotheek zijn voor de Mediastad van groot belang. De gemeente ondersteunt daarom de bibliotheek en innovatie van de lokale media en journalistiek.

Toelichting

In 2024 is het Mediafonds gestart.

Financiële analyse Media

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.050	-2	3.048
Realisatie	3.341	-290	3.051
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	291	-288	3

In 2024 heeft de gemeente twee aanvragen ingediend voor de rijksregeling “Eenmalige specifieke uitkeringen en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen” (SPUK Bibliotheken), die zijn toegekend voor de periode 2024-2025. De toegekende bedragen dienen door de gemeente aan de bibliotheek te worden doorgegeven, wat resulteert in een bedrag van € 282.000. Dit bedrag is in de jaarrekening zowel als bate (ontvangen subsidie) als last (doorgegeven subsidie aan de bibliotheek) opgenomen, wat resulteert in een neutraal effect op het totaal.

Daarnaast is er sprake van een vertraging in de start van het Mediafonds, waardoor slechts een deel van het oorspronkelijk begrote budget voor de eerste aanvraagronde in 2024 is uitgegeven. Dit is het gevolg van de uitgebreide zoektocht naar een geschikt bestuur, zoals beschreven in de startnotitie. Er is een verzoek tot overheveling ingediend, zodat het niet gebruikte budget van € 71.000 kan worden ingezet voor de vervolgronden van het Mediafonds in 2025.

1.3 Bereikbare stad

De bereikbaarheid van Hilversum staat onder druk. Er is veel woon-werkverkeer, drukte door o.a. mensen die van buiten Hilversum in ons centrum komen winkelen en talloze bedrijven vervoeren goederen naar en door Hilversum. We merken dat de grens van wat onze ringwegen aankunnen nu al is bereikt. Tel daar de benodigde groei van Hilversum bij op en structurele overbelasting ligt op de loer. De verkeersveiligheid voor bijvoorbeeld fietsers en voetgangers kan hierdoor ook een probleem worden.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Aantal elektrische laadpunten en tankpunten voor biobrandstoffen/(groen)gas per 10.000 inwoners	57,0	73,0	92,0	0,0	75	Rijksdienst voor het Wegverkeer	Niet wettelijk
	Aantal geregistreerde verkeersongevallen, per 1.000 inwoners	4,2	5,1	4,7	5,3	≤ voorgaand jaar	Water, Verkeer en Leefomgeving	Niet wettelijk
	Aantal verkeersslachtoffers, per 1.000 inwoners	0,6	0,7	0,7	1,1	≤ voorgaand jaar	Water, Verkeer en Leefomgeving	Niet wettelijk
	Percentage achterstallig onderhoud op wegen	19,0	20,0	22,0	0,0	19	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat tevreden is over infrastructuur voor fiets	78,0	74,0	75,0	75,0	≥80	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat tevreden is over verplaatsing met auto	30,0	27,0	30,0	27,0	≥40	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat wekelijks of vaker gebruik maakt van (elektrische) fiets	58,0	61,0	65,0	64,0	≥65	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Waardering van de bereikbaarheid van het centrum per auto	5,4	5,5	5,4	5,2	≥6	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Waardering van de bereikbaarheid van het centrum per fiets	8,4	8,4	8,3	8,3	≥8,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

De indicator aantal elektrische laadpunten en tankpunten voor biobrandstoffen/(groen)gas wordt niet meer verstrekt. In de Monitor Mobiliteit is een alternatieve indicator opgenomen. Dat is het aantal laadpunten voor een elektrische auto. Bron is de Nationale Agenda Laadinfrastructuur. Eind 2024 waren er 1.046 laadpunten (499 publiek, 536 semi-publiek en 11 snellaadpunten). Eind 2023 ging het om in totaal 858 laadpunten. Dat betekent een toename van 188 punten.

De stijging van het aantal geregistreerde ongevallen en verkeersslachtoffers is een landelijk probleem. Ondanks het streven naar zo min mogelijk/nul verkeersslachtoffers stijgt dit aantal de laatste jaren. Waarom deze stijging zich voordoet, kan een veelvoud van factoren zijn, maar het gedrag van automobilisten is altijd een factor, en ook kan het altijd op bepaalde plekken nog beter qua inrichting.

Percentage achterstallig onderhoud op wegen ligt op koers. Echter het percentage realisatie 2024 is niet beschikbaar in 2024 daar wij elk twee jaar het wegenareaal inspecteren. In 2025 is het eerstvolgend moment dat het realisatiecijfer beschikbaar zal zijn.

Percentage inwoners dat tevreden is over infrastructuur voor fiets, ligt lager dan de streefwaarden, echter de realisatie is al jaren stabiel. De afwijking komt mogelijk onder andere doordat er op dit moment veel bouwwerkzaamheden en wegwerkzaamheden zijn in Hilversum. Daardoor zijn er vaak omleidingen en afzettingen, wat het fietsen moeilijker en soms ook onveilig maakt. Vaak ontbreekt het aan goede routing voor de fietsers.

De realisatie percentage inwoners dat tevreden is over verplaatsing met auto is lager dan de streefwaarde, dat komt door de vele wegwerkzaamheden, waardoor wegen zijn afgesloten en omrijden nodig is. Ook het afsluiten van de Kleine

Spoorbomen zorgt voor extra drukte op de buitenring, wat leidt tot vertraging en files. Hierdoor duurt autorijden in en rond Hilversum langer en is de ervaring minder prettig.

De indicator percentage inwoners dat wekelijks of vaker gebruik maakt van (elektrische) fiets is vergelijkbaar met voorgaande jaren, hoewel de werkzaamheden in de binnenstad waarschijnlijk de oorzaak zijn van de lagere gebruik van de fiets. Ook de introductie van deelscooters kan hierbij een rol hebben gespeeld.

Verkeer en vervoer

We willen de komende jaren concrete stappen zetten om de verkeersveiligheid en doorstroming van alle vormen van verkeer te verbeteren. In het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2040 van de Mobiliteitsvisie 2040 wordt hiervoor een groot aantal concrete acties en maatregelen benoemd. Onze inspanningen voor fietsers vanuit dit Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2040 bundelen we samen met onze inzet voor het vergroten van de fietsveiligheid en de realisatie van snelfietspaden in een Fietsplan Hilversum. Asociaal gedrag in het verkeer wordt aangepakt en deelmobiliteit wordt bevorderd én gereguleerd door hiervoor beleid vast te stellen.

Naast de begroting worden jaarlijks plannen opgesteld met concrete maatregelen voor verkeer en vervoer. Deze plannen worden voorgelegd aan de gemeenteraad voor goedkeuring, en de voortgang van de activiteiten wordt regelmatig gemonitord en verantwoord.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- AOW-ers met een laag inkomen (<130%) kunnen gratis met de bus.
- Introductie van de nachttrein waardoor Hilversum nog aantrekkelijker wordt als openbaar vervoer stad.
- Starten met het inhalen van het achterstallig onderhoud van wegen en stoepen.
- Uitvoeren van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie 2040, dat verschillende maatregelen en initiatieven omvat zoals:
 - Realiseren van een autoluwe binnenstad en uitbreiden 30 km/u-zones;
 - Implementatie autoluwe centrum;
 - Instellen en onderzoeken 30 km/u-zones centrumring;
 - Verbeteren ontsluiting randwegen en uitbreiden 60 km/u-zones provinciale wegen;
 - Optimalisatie kruispunt Dr. Den Uylplein en optische wegversmalling Johannes Geradtsweg;
 - Onderzoeken en uitvoering verdiepen onderdoorgang spoorviaduct in combinatie met afsluiting Sumatralaan-zuid met de Insulindelaan;
 - Onderzoek naar aanpassing digitale informatie in navigatiesystemen;
 - Onderzoek verbeteren doorstroming Diependaalselaan – Utrechtseweg;
 - Onderzoek aanpassen snelheden provinciale wegen naar 60 km/uur;
 - Realiseren van betere faciliteiten voor langzaam vervoer zoals het uitbreiden van het aantal fietsparkeerplaatsen, het opstellen van een plan van aanpak "optimalisatie trottoirs in de wijk" en het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom scholen en sportparken;
 - Voorbereiden en invoeren één of meerdere zero-emissiezones in het centrum en op de Gijsbrecht van Amstelstraat;
 - Opstellen beleid pakketkluizen en onderzoek doen naar de realisatie van logistieke hubs;
 - Opstellen van een plan van aanpak fijnmazig vervoer;
 - Onderzoek doen naar de mogelijkheden van slimme mobiliteit en het opzetten van een geluidsnetwerk.

Toelichting

Het project voor Nixx met de bus heeft vertraging opgelopen vanwege onvoorziene omstandigheden. Het is gebleken dat dat we volgens de wet niet zomaar de (persoons)gegevens met elkaar mogen combineren om de doelgroep van dit project te benaderen. In het eerste kwartaal van 2025 is het project hernoemt naar '67+ gratis met de bus' en sinds april in

uitvoering. Als onderdeel van het uitvoeringsprogramma Mobiliteit is het onderzoek naar maatregelen ten behoeve van een autoluw centrum in uitvoering vertraagd. Vanwege gebrek aan personele capaciteit wordt het collegevoorstel in de tweede helft van 2025 verwacht. De onderzoeken naar de invoering van 30km/u op de centrumring zijn in uitvoering, het collegevoorstel omtrent de realisatie wordt in de tweede helft van 2024 verwacht. Ten behoeve van de doorstroming van de buitenring is er vanuit het Uitvoeringsprogramma onderzoek gedaan naar een afsluiting van de Sumatralaan-Zuid en bijbehorende verdieping van de onderdoorgang Lage Naarderweg. Het onderzoek is afgerond in 2024 en het collegevoorstel volgt in het tweede kwartaal van 2025. In samenwerking met de Provincie werken we aan een overzicht van alle netwerken van verkeer. Doel is om, net als voorgaande jaren, alle digitale informatie in navigatiesystemen te laten opnemen. Hiertoe werken we samen met de provincie en marktpartijen eind 2025 is de actualisatie afgerond. Het ambtelijk overleg met de provincie met betrekking tot het onderzoek aanpassen snelheden provinciale wegen naar 60 km/uur heeft voorlopig geen resultaat opgeleverd. De bestuurlijke overleggen vinden plaats in 2025. In het kader van het uitvoeringsprogramma Mobiliteit en de focus op langzaam vervoer in relatie tot het STOMP principe, is er onderzoek gedaan naar locaties waar de verkeersveiligheid, fietsvoorzieningen en optimalisatie van trottoirs prioriteit zou moeten krijgen. De realisatie van fysieke maatregelen worden in de tweede helft van 2025 verwacht. Het opstellen van een plan van aanpak fijnmazig vervoer is niet gestart in 2024, in 2025 start het opstellen van een plan van aanpak voor het realiseren van fijnmazig vervoer.

Financiële analyse Verkeer en vervoer

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	18.800	-1.738	17.062
Realisatie	18.859	-2.334	16.525
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	59	-597	-538

Het voordelige saldo van € 538.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door vertragingen en diverse kleinere niet begrote ontvangen baten.

Verschuivingen

Voor het project Bruisend Hart is er een voordeel van € 50.000. Dit komt doordat een deel van de budgetten voor de afronding van het ontwerp-Omgevingsplan en Beeldkwaliteitsplan is verschoven naar 2025. Het resterende budget wordt overgeheveld om de voortzetting van het project in 2025 mogelijk te maken.

Door de krapte op de arbeidsmarkt is de uitvoering van prioriteitswegen, verkeersinstallaties en de verbreding van parkeervakken op de Van Linschotenlaan, in lijn met het mobiliteitsuitvoeringsprogramma, vertraagd. Dit is voornamelijk het gevolg van het niet tijdig kunnen invullen van de benodigde projectcapaciteit. Inmiddels zijn de functies ingevuld, en wordt het voordeel van € 212.000 in de baten voor de verdere uitvoering van de prioriteitswegen overgeheveld naar 2025. Het financieel effect op de verkeersinstallaties is € 100.000 voordelig in de lasten. De kosten voor de verbreding van de parkeervakken op de Van Linschotenlaan (totaal € 100.000) worden gedekt uit de mobiliteitsreserve; de onttrekking wordt hierop aangepast.

Ontwikkelingen in de openbare ruimte

De kosten voor straatreiniging zijn met € 75.000 hoger door een toename van het aantal dumpingen in de openbare ruimte. De energiekosten openbare verlichting vallen lager uit dan begroot, door de invoering van LED-verlichting en fluctuaties in de energietarieven, met een besparing van € 102.000. De waterschapsbelasting valt € 150.000 hoger uit door een administratieve inhaalslag van het Waterschap over de belastingjaren 2021 en 2022. Bij verkeersmaatregelen en evenementen zijn hogere kosten ontstaan door noodzakelijke aanpassingen en eisen voor evenementen. Deze kosten worden deels gecompenseerd door extra baten, zoals doorbelaste evenementenkosten en elektrakosten voor de markt, wat resulteert in een netto-effect van € 50.000. De muren en hekwerken leiden tot een nadeel van € 50.000 door onvoorziene herstelwerkzaamheden, onder andere aan een muur aan de Ruitersweg en de constructie van de geluidswalwoningen aan de Charley Tooropstraat.

Tot slot zijn er lagere kosten voor gladheidbestrijding door een zachte winter, wat resulteert in een voordeel van € 131.000.

Er zijn minder kabels en leidingen werkzaamheden uitgevoerd dan verwacht, wat resulteert in een voordeel van € 133.000 in de baten.

Parkeren

We streven naar een goede verhouding tussen de parkeervraag en het parkeeraanbod en een effectief gebruik van parkeervoorzieningen ter bevordering van de bereikbaarheid en leefbaarheid van het centrum, werklocaties en buurten. Hiertoe wordt actief gestuurd op parkeerdruk middels parkeerregulering.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Alle bestaande ticketautomaten worden vervangen of omgebouwd naar ticketautomaten met kenteken-parkeren.

Bezoekers hoeven geen parkeerticket meer achter de voorruit te leggen, maar voeren hun kenteken in bij de ticketautomaat. Door de digitale handhaving kan gecontroleerd worden of ze een geldig parkeerrecht hebben.

- De POM meters (betaalmetertjes voor 1 parkeerplaats) worden geleidelijk uitgefaseerd volgens het parkeerbeleid.

Parkeerplaatsen waar deze meters momenteel nog staan, kunnen gebruik maken van parkeerapps of ticketautomaten in de omgeving als alternatieve betaalmethoden.

- Het aantal dynamische borden van het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) wordt verminderd met als doel het straatbeeld minder vervuild te maken.

Het PRIS is bedoeld om de bezoeker van het centrum snel te verwijzen naar een vrije parkeerplaats in een van de parkeergarages. Een PRIS wordt voornamelijk gebruikt door onbekende bezoekers van het centrum. De verwijzing naar de parkeergarages wordt daarom niet langer vanaf de snelweg aangegeven, maar vanaf de binnenring.

- In 2024 wordt gestart met de uitbreiding van het aantal ticketautomaten in Hilversum.

Daarnaast is het zoeken naar muntgeld om de ticketautomaat te betalen verleden tijd. Wij gaan, in een tijd waarin contant betalen steeds minder populair is, over op cashless parkeerautomaten. Bezoekers kunnen bij de ticketautomaten hun parkeergeld betalen met bankpassen, maar ze kunnen ook betalen ook met parkeer-apps en middels digitale bezoekersregelingen als ze op bezoek gaan bij bewoners of bedrijven.

- Uitvoering geven aan het nieuwe parkeerbeleid en parkeernormen waarbij het gereguleerde parkeergebied wordt uitgebreid tot aan de buitenring van Hilversum.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Parkeren

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	5.311	-8.156	-2.845
Realisatie	5.557	-9.585	-4.029
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	246	-1.429	-1.183

Het voordelig saldo van € 1.183.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de tariefsverhogingen en de invoering van de progressieve parkeertarieven per 1 januari 2024.

In de voorjaarsnota hebben we de inkomsten op de parkeervergunningen naar beneden bijgesteld (€375.000) vanwege de verlaging van het tarief van de digitale bezoekersregeling. In onze Raadsinformatie brief 2024-41 hebben wij medegedeeld dat het gebruik van de digitale bezoekersregeling lager is dan eerder gedacht, dus de verlaging van het tarief heeft ook een kleinere impact. Daarnaast zijn er in 2024 iets meer parkeervergunningen verstrekt dan verwacht. In totaal heeft dit geleid tot een voordeel in de baten ten opzichte van de gewijzigde begroting van € 411.000. Bij de parkeermeterplaatsen zijn de inkomsten uit straat parkeren in 2024 gestegen ten opzichte van de gewijzigde begroting. Deze meerinkomsten van € 812.000 worden voornamelijk veroorzaakt door de tariefsverhogingen en de invoering van de progressieve parkeertarieven per 1 januari 2024. Het voorstel is om deze aanvullende inkomsten te storten in het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming). Ook de parkeergarages behaalden hogere inkomsten, met name uit de parkeergarage Gooiland, wat resulteert in een voordeel van € 224.000. Voorgesteld wordt de aanvullende inkomsten te storten in het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming).

De personeels- en afdelingskosten zijn € 281.000 hoger dan begroot. Dit komt door de uitbreiding van het betaald parkeren en de inhuur van extra expertise.

1.4 Duurzame stad

De afgelopen vier jaar is er veel gebeurd op het gebied van het verduurzamen en vergroenen van Hilversum. De eerste stappen op het gebied van klimaatadaptatie zijn gezet. Dit hebben we als gemeente niet alleen gedaan, maar samen met Hilversumse energiecoöperaties en met de inwoners, organisaties en bedrijven van de stad. We gaan verder op deze ingeslagen weg. Middels het intensiveren van concrete acties werken we een duurzamer Hilversum. We richten ons op maatregelen die het meeste effect sorteren. We ondersteunen onze inwoners en bedrijven bij het realiseren van energiebesparende maatregelen. We willen inwoners, organisaties en bedrijven – zonder dwang – verleiden om ook zelf aan de slag te gaan. Het gemeentebestuur en de inwoners koesteren onze groene tuinstad. We willen meer groen aanbrengen in de wijken, in het bijzonder in het centrum. We ondersteunen het vergroenen en verduurzamen van werklocaties.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef-waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Duurzaamheidsscore ecologisch kapitaal (0-100)	57,5	43,1	52,9	47,5	60	PON & Telos (Duurzaamheidsbalans)	Niet wettelijk
	Percentage circulaire aanbestedingen t.o.v. het totaal aantal lopende contracten	31,0	30,2	31,1	47,6	35	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
	Percentage gescheiden afval t.o.v. de totale hoeveelheid ingezameld afval	70,0	68,0	67,0	64,0	75	GAD Meter	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat vindt dat in zijn/haar buurt voldoende groen is	75,0	69,0	72,0	75,0	≥75	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Percentage woningen (voorlopig) energielabel B of beter	33,9	34,8	36,5	40,9	40	Klimaatmonitor	Niet wettelijk
033	Aantal kg huishoudelijk restafval per inwoner	155,3	148,7	146,9	147,0	160	CBS - Huishoudelijk afval	Wettelijk
034	Percentage hernieuwbare elektriciteit	5,6	8,2	4,0	9,0	4	RWS	Wettelijk

Toelichting indicatoren

Duurzaamheidscore ecologisch kapitaal (0-100); PON & Telos meten de duurzaamheidsprestaties van alle Nederlandse gemeenten over drie kapitalen: Sociaal-cultureel (people), Ecologie (planet) en Economie (profit), met ruim 130 indicatoren verdeeld over 21 thema's gerelateerd aan duurzaamheid. Voor 2024 scoren we het best op de onderdelen lucht, onderwijs en participatie. We scoren het slechtst op water, ruimtelijke vestigingsvoorwaarden en energie. Ten opzichte van alle 342 Nederlandse gemeentes staan we voor het totaal op plek 140 (2023 – 132). Voor het onderdeel sociaal cultureel staan we op plek 190 (2023 – 131); Voor ecologie staan we op plek 132 (2023 – 94); Voor economie staan we op plek 131 (2023 – 233). De score voor ecologisch kapitaal wordt beoordeeld op de indicatoren: Afval- en grondstoffen Bodem, Energie, Externe veiligheid en hinder, Lucht, Natuur en landschap en Water.

Het percentage circulaire aanbestedingen ten opzichte van het totaal aantal lopende contracten in 2024, is hoger dan de streefwaarde en is te verklaren doordat we enkele grote herinrichtingsprojecten hebben uitgevoerd. Enkele voorbeelden zijn: Gijsbrecht van Amstel, Zeeheldenkwartier en Trompenberg. Opdrachten in de werksfeer hebben vaak een groot aandeel circulariteit en hebben daardoor veel invloed op het percentage.

Percentage gescheiden afval ten opzichte van de totale hoeveelheid ingezameld afval, deze indicator is niet meer passend bij het huidige afvalbeleid, zowel landelijk als in de regio Gooi en Vechtstreek. Dit percentage zegt weinig over de kwaliteit van het gescheiden afval voor hergebruik. Daarom stellen we voor deze indicator in 2025 niet meer opnemen. De Grondstoffen- en Afvalstoffendienst (GAD) richt zich voornamelijk op de aanpak om specifieke afvalstromen te verbeteren, bijvoorbeeld om GFT-afval (groente-, fruit- en tuinafval) goed apart te houden.

Aantal kilogram huishoudelijk restafval per inwoner, we zien een stijging (2024) van het restafval. Een zeer waarschijnlijke verklaring is dat meer plastic, metalen en drankkartons (PMD) bij het restafval zit. Met oog op de datum van 1 juli 2026 wanneer we tot nascheiding van het PMD overgaan, is het zeer waarschijnlijk dat, ondanks onze inspanning (Houd nog vol campagne) dit te voorkomen is. Het tevens niet realistisch dat wij voor 2025 op de streefwaarde van 160 kg komen. Een waarde van 175 kg of meer lijkt een stuk realistischer. We verwachten ook voor de komende jaren een toename, omdat het een gecombineerde afvalstroom wordt. Overigens is het wel zo dat door nascheiding minimaal 12,5 % PMD aan de gecombineerde afvalstroom wordt onttrokken.

Percentage hernieuwbare elektriciteit; de klimaatmonitor laat een toename zien van het percentage hernieuwbare elektriciteit, wat past bij de trend van toenemende zonopwek en gebruik bodemwarmte.

Duurzaamheid en milieubeheer

De komende jaren gaan we samen met onze partners de wijken in, om onze inwoners kant-en-klaar verduurzamingspakketten aan te bieden. We ondersteunen onze inwoners daarnaast via (verbeterde) financieringsmogelijkheden (Duurzaam Wonen lening), onafhankelijke individuele advisering door een energiecoach, subsidies en duurzaamheidsadviseur. Vanuit onze regierol zijn we actief betrokken bij pilots met collectieve warmtevoorzieningen in de wijken Kerkelanden en Oost (RWZI) en zijn we trekker van het PAW-project om in de Hilversumse Meent met subsidie van het Rijk 624 woningen uiterlijk 2028 volledig van het gas af te halen. We werken door aan onze ambitie om in 2030 alle daarvoor geschikte, grote daken voorzien te hebben van zonnepanelen. Dat doen we door de inzet van stimulerend toezicht, door actief informatie en ondersteuning te bieden via onze greenddeal coach aan bedrijven en door intensief samen te werken met ondernemers- en bedrijvenverenigingen. Bestaande samenwerkingen worden waar mogelijk geïntensiveerd en dienen als voorbeeld voor nieuwe. Ook blijven we actief betrokken bij de realisatie van twee concrete zon-boven-parkeren projecten en een zonneweide op het terrein van Vliegvelde Hilversum. Uitvoering van het grootste zonnedak van Hilversum op bedrijventerrein Zuid-West.

Als publieke organisatie geven we het goede voorbeeld door onze gebouwen en bedrijfsvoering verder te verduurzamen en te monitoren door inzet van de CO2 Prestatieladder. Met het Hilversums Isolatie Programma bieden we voor de periode 2023-2026 subsidies en advisering aan voor woningeigenaren. We ondersteunen onze inwoners en bedrijven bij het realiseren van energiebesparende maatregelen. We willen inwoners, organisaties en bedrijven – zonder dwang – verleiden om ook zelf aan de slag te gaan. Op 6 juli 2023 heeft de tweede kamer de Tijdelijke Wet Klimaatfonds aangenomen. Het fonds, met een looptijd tot 2023, heeft als doel het faciliteren van maatregelen om de mondiale stijging van temperatuur en de verandering van het klimaat te beperken door middel van het beschikbaar stellen van financiële middelen voor:

- een broeikasgas-neutrale energievoorziening in 2050;
- het stimuleren van de implementatie van technieken voor energie-efficiëntie en het stimuleren van de toepassing van hernieuwbare energie en overige broeikasgas-reducerende technieken en maatregelen in het bedrijfsleven;
- het stimuleren van de toepassing van technieken voor energie-efficiëntie en van hernieuwbare energie in de gebouwde omgeving.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Uitvoeren van de Transitie Visie Warmte, met name door wijk-voor-wijk actief kant-en-klaar pakketten voor verduurzaming van woningen aan te bieden (van isolatie tot, waar mogelijk, volledig van het gas af en/of zonnepanelen).
- Uitvoering geven aan de RES door inzet greendeal coach, intensivering samenwerking ondernemersverenigingen en realisatie twee zon-boven-parkeren projecten en zonneweide Vliegveld Hilversum.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Milieubeheer

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	9.700	-4.136	5.564
Realisatie	7.308	-2.768	4.540
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-2.392	1.368	-1.024

Het voordelig saldo van € 1,0 miljoen is voornamelijk het resultaat is van verschuivingen in de uitvoering van saneringen en lagere uitgaven bij verschillende klimaat- en energiemaatregelen. Het voordeel van € 150.000 wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Circusterrein en MOB-complex: Voor de sanering van het Circusterrein en het MOB-complex is een totaalbudget van € 1,99 miljoen geraamd voor 2024 en 2025. De sanering van het Circusterrein blijkt niet noodzakelijk, wat resulteert in een verschuiving van € 810.000 naar 2025 voor het MOB-complex. Hierdoor wordt het budget voor de sanering van het MOB-terrein in 2025 € 1,8 miljoen. Voor de sanering van het MOB-complex draagt het Rijk naar verwachting € 260.000 bij. In lijn met RIB 2025-20 stellen we u derhalve separaat voor het resterende saneringsbudget van € 810.000 volledig over te hevelen naar 2025, zodat het budget voor sanering MOB terrein in 2025 uitkomt op € 1,8 miljoen.

SPUK CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid): Door lagere inzet van tijdelijke capaciteit is er een voordeel van € 481.000 op de lasten. Dit voordeel resulteert in een gelijk nadeel op de batenkant, waarmee het budget in evenwicht blijft.

Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW): De verwachte realisatie van gasloze woningen en isolatie is lager dan geprognosticeerd, zowel door woningcorporaties als particuliere woningeigenaren. Dit leidt tot een voordeel van € 265.000 op de lasten en een nadeel van € 271.000 op de baten.

Regionale energiebesparingsplannen woningen: Het aantal opgestelde klimaatplannen is lager dan verwacht, wat resulteert in een voordeel van € 52.000 op de lasten en een gelijk nadeel van € 52.000 op de baten.

Onderzoek B-C lijst geluidssanering: Door vertraging in het onderzoek is er een voordeel van € 51.000 op de lasten, terwijl aan de batenkant een nadeel van € 51.000 ontstaat. De kosten worden gedekt door een subsidie van het Rijk.

Hilversums isolatieplan: Het aantal verstrekte subsidies voor energiebesparende maatregelen is lager dan verwacht, wat resulteert in een voordeel van € 609.000 op de lasten en een nadeel van € 600.000 op de baten. Door extra inzet wordt verwacht dat er in de komende jaren meer woningeigenaren gaan isoleren.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Hilversum, omringd door prachtige natuur en recreatieplekken, is vastberaden om zijn groene karakter te behouden. Hilversum heeft als doel om de stadsnatuur te vergroten en te verbinden met omliggende natuurgebieden. Biodiversiteit wordt gestimuleerd en klimaatbestendigheid is een prioriteit. Samen met inwoners en bedrijven wordt gestreefd naar een toegankelijke groene omgeving voor iedereen, mens en dier. Efficiënt en meervoudig ruimtegebruik staat centraal om de beperkte openbare ruimte optimaal te benutten. Onderhoud van groen wordt hoog in het vaandel gehouden en lokale groeninitiatieven worden aangemoedigd en ondersteund. Het Goois Natuurreservaat en Natuurmonumenten blijven zorgen voor de omliggende natuurgebieden.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Leggen van de nadruk op het creëren van een beweegvriendelijke omgeving bij de herinrichting van de openbare ruimte.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Groen met daarin opgenomen:
 - Vergroenen speelplekken;
 - Kwaliteitsimpuls oude Haven;
 - Natuurverbinding Laapersveld;
 - Herinrichting buurtpark Nieuweg;
 - Ecologische verbindingzones in de stad versterken;
 - Realiseren van koele plekken;
 - Biodiverse vijvers;
 - Natuurinclusieve maatregelen;
 - Verwijderen zinloze verharding;
 - Stimuleren groene initiatieven van inwoners.
- Vergroening als vast onderdeel in projecten op te nemen, o.a.:
 - Centrum i.r.t. gebiedsagenda centrum;
 - Kerkbrink i.r.t. herinrichting Kerkbrink in 2024;
 - 1221 met o.a. Groene Loper;
 - Stationsgebied;
 - Bruisend hart;
 - Arenapark/Sportpark;
 - Herinrichting van verschillende straten, waarbij we ons richten op verbeteringen aan riolering, wegverharding, beplanting en openbare pleinen.
- Vergroten mogelijkheden tot meervoudig gebruik van speelplekken bij vernieuwing en herinrichting.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	9.335	-448	8.887
Realisatie	9.047	-499	8.548
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-288	-51	-339

Het voordeel van € 288.000 op de lasten is gerelateerd aan de teruggave btw op basis van de bijdrage aan het GNR. Deze teruggave wordt verdeeld over minder participanten en is derhalve per participant hoger dan voorheen (€ 95.000 voordeel). De gemeente Amsterdam als de Provincie Noord Holland zijn sinds 2021 geen participant meer. Dit resulteert in een lagere onttrekking uit de reserve GNR en een sluitend exploitatieresultaat.

De frictiekosten, die samenhangen met het aflopende wijkonderhoudscontract met SBS/Tomingroep, leiden tot een voordeel van € 188.000, doordat de verplichting vervalt met de beëindiging van het contract. Verder wordt een voordeel van € 54.000 gerealiseerd op de uitvoering van groeninitiatieven. Door capaciteitsbeperkingen en het benutten van koppelkansen voor projecten loopt een deel van de initiatieven vertraging op. Een deel van het voor 2024 beschikbaar gestelde budget wordt overgeheveld naar 2025 om de uitvoering van deze projecten af te ronden. Het nadeel van € 118.000 wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en afdelingsorganisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Riolering

Het beheren en onderhouden van het riool is een omvangrijke gemeentelijke taak. Zeker nu klimaatverandering zorgt voor heftige buien en overstromingen en daarmee voor meer druk op het rioolstelsel. Bij het vervangen van het riool en de weg wordt, conform het beleid in het Gemeentelijk Watermanagementplan 2021-2026, het hemelwater zo duurzaam mogelijk opgevangen en geïnfiltreerd. De schone hemelwaterstroom wordt verdergaand gescheiden van het vuilwater. Bij nieuwe ontwikkelingen zijn water en bodem sturend, hemelwater wordt zoveel mogelijk lokaal opgevangen en geïnfiltreerd en hergebruik wordt gestimuleerd. Een speciale opgave ligt in postcodegebied 1221, om wateroverlast hier te verminderen en het riool te ontlasten wordt hemelwaterafvoer van bestaande grote verharde oppervlakken en daken lokaal opgevangen en geïnfiltreerd.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Splitsen van hemelwater en vuilwater in Hilversum Zuid-West.
- Vasthouden en infiltreren van water op het Stationsgebied.
- Voorbereiden van een waterberging aan de Berlagelaan in Noord.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Riolering

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	8.293	-9.689	-1.396
Realisatie	8.459	-9.642	-1.183
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	166	47	213

Het nadeel van € 150.000 is toe te schrijven aan diverse ontwikkelingen met betrekking tot riolering. In 2024 heeft de gemeente een voordeel van € 138.000 gerealiseerd op de dotatie voor de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. Dit is het gevolg van een afname van de openstaande belastingdebiteuren van € 3,7 miljoen naar € 2,6 miljoen, wat resulteerde in een lagere benodigde voorziening ondanks de onttrekking wegens oninbaarheid. Daarnaast zijn er kostenoverschrijdingen op de doorberekening van personeel aan investeringen voor riolering, wat resulteerde in een negatieve afwijking van € 136.000. Dit tekort is veroorzaakt door vertraging in de uitvoering van rioleringsprojecten, wat werd veroorzaakt door een tekort aan capaciteit voor projectleiding. Voor 2025 wordt extra capaciteit ingehuurd om achterstanden in te halen.

Verder waren er kosten van € 66.000 voor het informeren van inwoners over wateroverlast, veroorzaakt door langdurige neerslag en hoge grondwaterstanden. Dit heeft geleid tot de organisatie van informatieavonden en de inzet van een communicatieadviseur en adviesbureau.

Afval en circulariteit

In 2023 is het eerste Jaarplan Circulair Hilversum 2023 gestart, met een vooruitblik naar 2026. Ook in 2024 wordt het Jaarplan Circulair voortgezet. Dit plan is gericht op het bevorderen van circulaire bedrijvigheid en het aanmoedigen van circulaire praktijken bij inwoners, zoals reparaties door het initiatief "Heel Hilversum Repareert." De gemeente neemt zelf ook circulaire stappen, bijvoorbeeld door circulaire inkoop.

De Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD) Gooi & Vechtstreek voert namens de gemeente de afvalinzameling en -verwerking uit voor huishoudens. De gemeente houdt toezicht op een effectieve en efficiënte afvalinzameling via de begroting van de GAD. De Grondstoffenvisie Gooi en Vechtstreek (uit 2021) heeft als doel een circulaire economie te bevorderen, binnen de financiële kaders, milieuprestaties en dienstverlening. Het Uitvoeringsplan GAD 2023-2026 legt de nadruk op kostenbeheersing en het handhaven van dienstverleningsniveaus. De komende jaren staat de GAD voor uitdagingen, zoals de herontwikkeling van scheidingsstations, het overslagstation Crailo, de herhuisvesting van het GAD-kantoor en de remise voor voertuigen.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Binnen de mogelijkheden van de gezamenlijke regeling onze invloed uitoefenen op een goede en efficiënte afvalinzameling- en verwerking door de GAD:
 - Adviseren over het geactualiseerde beleid omtrent afvalscheiding van plastic verpakkingen, metaal en drankkarton (PMD).
 - Benutten van lokale kansen voor duurzaamheid, bedrijvigheid en sociale werkgelegenheid bij afvalinzameling- en verwerking
 - Gezamenlijk lobbyen voor landelijke uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid voor circulaire producten en verpakkingen
 - Verenigingen een alternatief bieden voor hun inkomsten uit inzameling van oud papier.
- Circulair werken als gemeente, oa inkoop, openbare ruimte en opdrachtgeverschap.
- Stimuleren circulair gedrag van inwoners, voortbouwend op "Heel Hilversum Repareert".

- Stimuleren circulaire bedrijvigheid, zoals het opbouwen van nieuwe verbindingen en samenwerkingen aan materiaalketens, zoals circulaire bouwmaterialen.
- Uitvoering Jaarplan Circulair Hilversum 2024

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Afval

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	10.405	-13.214	-2.809
Realisatie	10.402	-13.202	-2.800
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-3	12	9

De afvalinzameling en -verwerking, uitgevoerd door de Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD) Gooi & Vechtstreek, is gerealiseerd binnen de vastgestelde financiële kaders. De post openstaande belastingdebiteuren is gedaald van € 3,7 miljoen (ultimo 2023) naar € 2,6 miljoen (ultimo 2024). Door de lagere stand van de openstaande post hoeft de voorziening dubieuze belastingdebiteuren ultimo 2024 minder hoog te zijn. Dit resulteert in een voordeel van € 184.000 op de dotatie aan die voorziening in 2024. Dit voordeel, samen met de kwijtschelding van belastingen, heeft geleid tot een positief effect op de lasten voor de afvalverwerking, wat resulteert in een extra voordeel van € 250.000 dat gestort wordt in de egalisatievoorziening. De afwijkingen in de afvalverwerking worden verder toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen van deze jaarstukken.

Economische havens en waterwegen

Beheren en onderhouden van de huidige havens, waterwegen en de sluis 't Hemeltje.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Baggeren van de Oude haven.

Op basis van de overeenkomst met het waterschap. Deze maatregel is onderdeel van de integrale herinrichting Oude Haven (groenbeleidsplan). Naast het baggeren worden indien doelmatig, emissie reducerende maatregelen toegepast om de vuilemissie uit het hemelwaterriool naar het oppervlaktewater te verminderen.

Toelichting

Het speerpunt zoals opgenomen in de begroting 2024 is uitgevoerd in 2024. Baggeren Oude Haven bevindt zich in de fase voorbereiding als onderdeel van project herinrichting Oude Haven. De baggeropgave wordt in samenwerking met het waterschap in beeld gebracht. Afhankelijk van de bron van vuil (bladval, riolering en oevererosie) wordt een effectieve maatregel voor reductie van de vuilemissie ontworpen.

Financiële analyse Economische havens en waterwegen

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	695	-67	628
Realisatie	614	-65	549
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-81	3	-78

Het voordelige saldo van € 78.000 wijzigt na verwerking van het overhevelingsvoorstel (€ 150.000) "Baggeren Oude haven" naar een nadelig saldo van € 72.000. Dit nadeel wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Baggeren Oude haven

In de overeenkomst "Overdracht stedelijk water" tussen de gemeente en het waterschap is vastgelegd dat de gemeente een kwart van de kosten, tot een maximum van € 150.000, bijdraagt aan de baggerwerkzaamheden in de Oude Haven. Over deze afspraken bent u eerder geïnformeerd via RIB 2022-78. Bij verdere onderzoeken ter voorbereiding van de werkzaamheden is gebleken dat er meer bagger aanwezig is dan verwacht en dat deze sterker verontreinigd is. Dit heeft tot gevolg dat de totale kosten voor het baggeren aanzienlijk hoger uitvallen dan oorspronkelijk geraamd. Voordat de baggerwerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd, is eerst duidelijkheid nodig over de financiering van deze meerkosten. De meerkosten worden in 2025 besproken in het dagelijks bestuur van het waterschap en aansluitend in een bestuurlijk overleg met de gemeente. Gezien deze ontwikkelingen verschuiven de werkzaamheden door naar 2025 waarvoor een overhevelingsvoorstel van € 150.000 is ingediend.

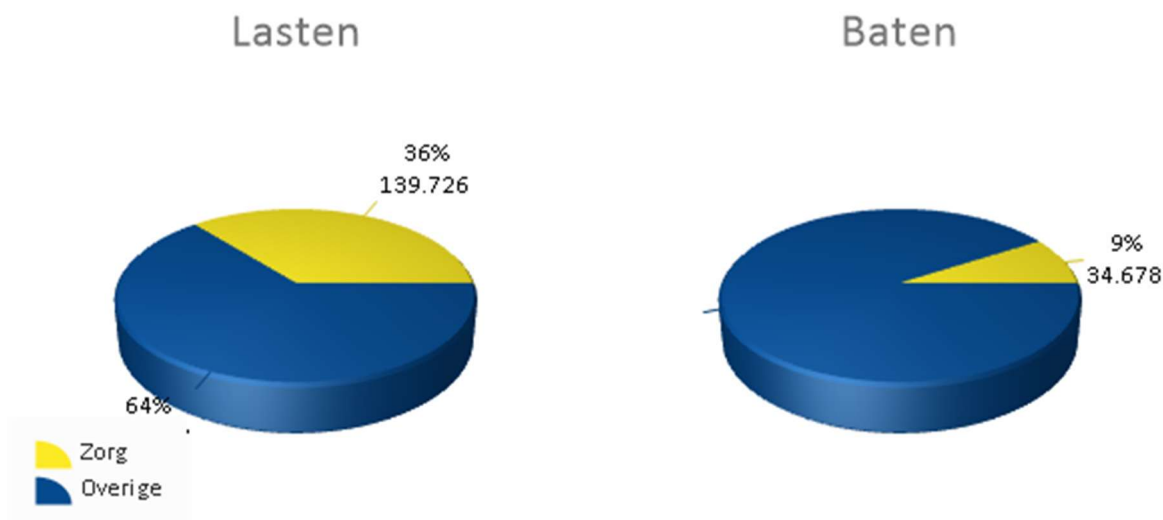
Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

01 Wonen en leven		Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten						
01.01	Mooie stad	10.670	2.941	13.611	11.803	-1.808
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	540	40	579	667	88
8.1	Ruimtelijke ordening	3.629	2.297	5.926	4.906	-1.020
8.3	Wonen en bouwen	6.502	604	7.106	6.230	-875
01.02	Levendige stad	15.007	3.758	18.765	19.701	936
5.1	Sportbeleid en activering	1.999	87	2.085	1.889	-197
5.2	Sportaccommodaties	2.841	931	3.773	4.642	869
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.656	897	5.554	5.559	5
5.4	Musea	1.507	1.481	2.988	3.117	129
5.5	Cultureel erfgoed	1.138	178	1.316	1.154	-162
5.6	Media	2.866	184	3.050	3.341	291
01.03	Bereikbare stad	21.972	2.139	24.111	24.415	305
2.1	Verkeer en vervoer	16.575	2.221	18.796	18.855	59
2.2	Parkeren	5.397	-86	5.311	5.557	246
2.5	Openbaar vervoer	0	4	4	4	0
01.04	Duurzame stad	29.963	8.465	38.427	35.829	-2.598
2.4	Economische havens en waterwegen	676	19	695	614	-81
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.957	2.378	9.335	9.047	-288
7.2	Riolering	7.756	537	8.293	8.459	166
7.3	Afval	10.503	-98	10.405	10.402	-3
7.4	Milieubeheer	4.072	5.628	9.700	7.308	-2.392
Totaal Lasten		77.612	17.303	94.914	91.749	-3.165
Baten						
01.01	Mooie stad	-4.055	200	-3.855	-5.223	-1.368
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-339	0	-339	-364	-26
8.1	Ruimtelijke ordening	-534	200	-334	-508	-174
8.3	Wonen en bouwen	-3.182	0	-3.182	-4.350	-1.169
01.02	Levendige stad	-2.781	-2.463	-5.244	-6.002	-759
5.1	Sportbeleid en activering	-518	-69	-586	-624	-37
5.2	Sportaccommodaties	-1.356	-198	-1.554	-1.905	-350
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-530	-756	-1.286	-1.325	-39
5.4	Musea	-370	-1.440	-1.810	-1.794	15
5.5	Cultureel erfgoed	-5	0	-5	-65	-59

01 Wonen en leven		Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
5.6	Media	-2	0	-2	-290	-288
01.03	Bereikbare stad	-8.426	-1.468	-9.894	-11.920	-2.026
0.63	Parkeerbelasting	-6.245	-425	-6.670	-7.879	-1.209
2.1	Verkeer en vervoer	-739	-999	-1.738	-2.334	-597
2.2	Parkeren	-1.442	-44	-1.486	-1.706	-220
01.04	Duurzame stad	-23.420	-4.133	-27.554	-26.175	1.378
2.4	Economische havens en waterwegen	-67	0	-67	-65	3
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-197	-251	-448	-499	-51
7.2	Riolering	-9.689	0	-9.689	-9.642	47
7.3	Afval	-13.449	235	-13.214	-13.202	12
7.4	Milieubeheer	-18	-4.117	-4.136	-2.768	1.368
Totaal Baten		-38.682	-7.864	-46.546	-49.320	-2.774
Totaal saldo voor bestemming		38.929	9.439	48.368	42.429	-5.939
Mutaties reserves		6.315	59	6.373	3.685	-2.689
Saldo na bestemming		45.244	9.497	54.741	46.113	-8.628

Programma 2. Zorg

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties. De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Zorg zijn:

- Diverse medische en zorgpartijen zoals huisartsen, ziekenhuis Tergooi en zorgverzekeraar
- Gecertificeerde instellingen
- Gecontracteerde zorgaanbieders
- Inwoners en ondernemers
- Kinderopvangorganisaties
- Mantelzorgers en vrijwilligers
- Netwerken in de stad: zoals gebedshuizen en verenigingen voor ontspanning, sport, welzijn en cultuur
- Onderwijsinstellingen
- Raad voor Kinderbescherming
- Regio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij) en omliggende gemeenten
- Regioplan Gezond Gooi
- Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs
- Subsidiepartners
- Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT)
- Welzijnsorganisaties
- Woningcorporaties

(Kaderstellende) Nota's

- Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2020-2024 (2019)
- Uitvoeringsnotitie buurten 3.0 (2020)
- Beleidsplan bescherming en opvang Gooi en Vechtstreek 2022-2025 (2021)
- Programma Jeugd & Onderwijs 2022-2026 (regionaal) (2022)
- Raadsonderzoek Wmo en Welzijn (2022)
- Beleidsagenda Armoede en Schulden 2024-2030 (2023)
- Beleidsagenda Wmo-Samenleving 2024-2030 (2023)
- Hilversumse beleidsagenda Jeugd 2024-2030 (2023)
- Uitvoeringsagenda Lokale Inclusie 2023-2026 (2023)
- Visie Sociaal Domein "Wij zijn Hilversum" 2022-2023 (2023)
- Hilversumse Educatieve Agenda 2024-2027 (2024)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2024-2039 (2024)

2.1 Kansrijke stad

In Hilversum streven we ernaar dat kinderen en jeugdigen veilig, gezond en kansrijk opgroeien kinderen en jeugdigen hebben het recht om zich optimaal te ontwikkelen en zich te ontplooiën als zelfredzame en gelukkige burgers. Ze leren zelf te ontdekken waar ze goed in zijn en krijgen optimale kansen om zich breed te ontwikkelen. Voor sommige kinderen en jeugdigen is deze ontwikkeling niet vanzelfsprekend en dus richten we ons op de doelgroepen die extra ondersteuning nodig hebben. Samen met onze maatschappelijke partners, zoals onderwijs en kinderopvang, dragen we bij aan gelijke ontwikkelkansen voor ieder kind. Door het voortzetten en versterken van de samenwerking met partners bieden we ondersteuning en geven wij kinderen en hun ouders een steuntje in de rug. We investeren in het verbeteren en vernieuwen van onderwijshuisvesting om deze verder toekomstbestendig te maken.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
017	Absoluut verzuim, aantal per 1.000 leerlingen	0	0	1,8	0,5	1	DUO/Ingrado	Wettelijk
018	Relatief verzuim, aantal per 1.000 leerlingen	30,0	32,0	28,0	27,1	26	DUO/Ingrado	Wettelijk
019	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie, percentage deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,9	2,6	2,2	3,0	2	DUO, Ingrado	Wettelijk
023	Kinderen in uitkeringsgezin, percentage kinderen tot 18 jaar	5,0	5,0	5,0	5,0	5	CBS Jeugdmonitor	Wettelijk

Toelichting indicatoren

We zien een daling in zowel het absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling) als in het relatief verzuim per 1.000 leerlingen (meer dan 16u verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken) dit komt mede door een stijgend leerling aantal en onze inzet om verzuim tegen te gaan op lokaal en regionaal niveau.

We zien (landelijk) een lichte toename van vsv'ers, wat onder andere wordt toegeschreven aan de (multi-)problematiek waar jongeren tot 23 jaar steeds vaker mee te kampen hebben. Echter, doordat we vanuit het Doorstroompunt Gooi en Vechtstreek, ook wel Jongerenteam genoemd, een actieve benadering hanteren bij het benaderen én in beweging zetten van vsv'ers terug richting onderwijs en/of richting arbeid verwachten wij dat we zo het aantal vsv'ers in onze regio stabiel kunnen houden.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Alle kinderen hebben recht op gelijke ontwikkelkansen, ongeacht hun achtergrond of wijk waarin ze opgroeien. Daarom streven we in Hilversum naar een goede start in het onderwijs, een passende plek voor ieder kind en jongere en zetten we ons in om een geslaagde door- en uitstroom van leerlingen te realiseren, zowel naar het vervolgonderwijs als naar de arbeidsmarkt.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Actualiseren en uitvoeren van het gemeentelijk onderwijsbeleid: de Hilversumse Educatieve Agenda.
- Uitvoeren van de Hilversumse Nationaal Programma Onderwijs en Actieagenda.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

De Hilversumse Educatieve Agenda is opgesteld en 6 maart 2024 vastgesteld door de raad. De uitvoering is daarna direct gestart. Het Nationaal Programma Onderwijs loopt tot juli 2025. De laatste subsidies lopen ook tot die tijd. Daarna volgen de verantwoordingen en gaan we het NPO evalueren. Mogelijk borgen we succesvolle projecten in de Hilversumse Educatieve Agenda.

Financiële analyse Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	7.833	-4.449	3.384
Realisatie	7.919	-4.804	3.115
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	86	-355	-269

Het voordeel wordt met name verklaard door een voordeel op de uitvoering van Leerlingen vervoer (LLV) en de Hilversumse Educatieve Agenda (HEA). Door verrekeningen over 2023 als gevolg van BTW en lagere vaststellingen wordt bij de HEA een voordeel van €90.000 gerealiseerd en door minder ritten een voordeel van €141.000 bij LLV.

Daarnaast leiden diverse specifieke uitkeringen tot neutrale afwijkingen, waarbij de baten in lijn worden gebracht met de lasten (o.a. Regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) en Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)).

Onderwijshuisvesting

Het bieden van en het blijven investeren in voldoende duurzame en kwalitatief op orde zijnde huisvesting voor leerlingen in het primair, voorgezet, speciaal en internationaal onderwijs.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Actualiseren en uitvoeren van het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Met afspraken over monumentale gebouwen, goede ventilatie (frisse scholen), stimuleren van het verduurzamen van schoolgebouwen, bewegingsonderwijs en afspraken over onderhoud, financiering en multifunctioneel gebruik van gymnastieklokalen.

- Stevig sturen op uitvoeren en financiële beheersbaarheid van het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024. Het Integraal Huisvestingsplan is opgesteld en 3 april 2024 vastgesteld door de raad. De uitvoering is daarna direct gestart. In december 2024 is de raad middels raadinformatiebrief 2024-84 geïnformeerd over de voortgang van het Integraal Huisvestingsplan.

Financiële analyse Onderwijshuisvesting

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	9.969	-286	9.682
Realisatie	10.290	-360	9.930
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	322	-73	248

Binnen de ambitie onderwijshuisvesting zijn de budgetten voor extra expertise en het uitvoeren van de nulmeting (motie M24-55 'Hoe staat het met de Hilversumse onderwijsgebouwen?') niet volledig uitgegeven. De onderliggende uitgaven zullen in 2025 plaatsvinden. De Raad wordt daarom gevraagd het niet gebruikte budget voor extra expertise (€225.000) en de nulmeting (€80.000) over te hevelen naar 2025.

Binnen de ambitie onderwijshuisvesting wordt eveneens een nadeel verantwoord van €197.000 als gevolg van het afboeken van de resterende boekwaarde van het verkochte pand aan de Badhuislaan. Tegenover deze afboeking staat een opbrengst welke binnen programma 5 wordt verantwoord.

Het resterende nadeel wordt met name verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

2.2 Verbindende stad

Hilversum streeft naar een gezonde en sociale samenleving voor alle inwoners, ongeacht hun maatschappelijke positie of achtergrond. Wijkgericht werken we aan sterke, sociale buurten en vergroten we het zelfsturend vermogen van onze inwoners, waardoor mensen zich verbonden voelen met hun wijk en leefomgeving. Dit doen we samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en informele netwerken. Door onder andere de inzet van wijkregisseurs en het welzijnswerk richten we ons op het versterken van de verbondenheid, met name voor mensen die het nodig hebben. De inzet van vrijwilligers vinden we daarbij belangrijk. We werken vanuit het principe van positieve gezondheid en zetten in op de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. We organiseren ondersteuning dicht bij de inwoners en bestrijden waar mogelijk de eenzaamheid van mensen. We hechten daarbij bijzonder belang aan onze wijkcentra. Deze hebben een brede functie met gelegenheid voor ontmoeting en daarnaast kan men hier terecht voor ondersteuning. We bieden mantelzorgers ondersteuning en waar nodig verwijzen we naar specialistische hulp. We investeren in laagdrempelige voorzieningen in de wijk, waardoor zwaardere ondersteuning en zorg voorkomen wordt.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Percentage inwoners dat geen problemen ervaart bij het in het openbaar uiten van iemands seksuele geaardheid	78,5	0	76,0	75,0	85	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is dat gemeente inwoners en organisaties betreft bij de totstandkoming en uitvoering van beleid	32,0	35,0	36,0	28,0	40	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat het afgelopen jaar gediscrimineerd is	10,0	13,0	8,0	12,0	≤8	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat zegt bereid te zijn zich te willen inzetten voor de leefbaarheid van de buurt	53,0	47,0	55,0	47,0	55	Burgerpeiling waarstaatjegemeente	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet met aandacht voor burens in een zorgwekkende situatie	39,0	42,0	42,0	43,0	> 40	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat zich sterk eenzaam voelt	0	13,4	0	13,0	0	RIVM Gezondheidsmonitor (elke 2 jaar)	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat zich verbonden voelt met de buurt	87,0	86,0	87,0	87,0	90	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage volwassenen dat mantelzorg geeft	35,0	55,0	40,0	55,0	55	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Percentage volwassenen dat zich soms tot vaak eenzaam voelt	32,0	30,0	30,0	29,0	30	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Waardering van de inwoners over de buurt	8,0	8,0	8,1	8,0	8	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Waardering van inwoners over sociaal vangnet; mate waarin buurtgenoten elkaar ondersteunen	57,0	56,0	60,0	59,0	60	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Bij het opstellen van de streefwaarden voor 2024 is uitgegaan van de periode 2020-2023. Vaak op basis van de Hilversum Monitor, die gebaseerd is op enquêteresultaten van inwoners. Dat maakt dat er schommelingen kunnen zijn in de cijfers per jaar. Omdat deze cijfers jaarlijks kunnen schommelen, is het zinvoller trends over een langere periode te analyseren in plaats van te focussen op jaarlijkse verschillen.

De afwijking met betrekking tot inwoners die geen problemen ervaren bij het in het openbaar uiten van iemands seksuele geaardheid, is deels te verklaren door het veranderende politieke klimaat en de toenemende polarisatie in het publiek debat en de samenleving. Deze ontwikkelingen zijn gesignaleerd in Hilversum in 2024 door de anti-discriminatievoorziening Discriminatie.nl Gooi & Vechtstreek. Het anti-D&I en anti-LHBTIQ+ sentiment, zijn hier voorbeelden van.

Voor het percentage inwoners dat het afgelopen jaar is gediscrimineerd, geldt ook de bovengenoemde kanttekening.

Daarnaast is er sprake van een maatschappelijke trend van toenemende polarisatie, wat deze cijfers kan beïnvloeden.

De relatief lage score in 2024 op de indicator percentage inwoners dat het (helemaal) eens is dat gemeente inwoners en organisaties betreft bij de totstandkoming en uitvoering van beleid moet in bredere context worden bekeken. Mogelijk heeft ook de invoering van het nieuwe parkeerbeleid hierop een negatief effect gehad.

De lagere score op de indicator percentage inwoners dat bereid is zich in te zetten voor de leefbaarheid van de buurt kan eveneens een tijdelijke fluctuatie laten zien. Dit wordt ondersteund door positieve ontwikkelingen op andere indicatoren die sociale samenhang meten, zoals aandacht voor burens in een zorgwekkende situatie, verbondenheid met de buurt en mantelzorg. In het Doelen Inspanningen Netwerk voor het sociaal domein zijn deze indicatoren ook grotendeels opgenomen en worden deze uitgebreider toelicht.

Samenkracht en burgerparticipatie

Het versterken van het zelfsturend vermogen van bewoners via veerkrachtige (informele) netwerken, waarin maatschappelijke organisaties, bewoners, vrijwilligers en andere partners in de wijk samenwerken. Samen vormen zij een sterke sociale basis. Door de afstand van de netwerken tot de bewoner te verkleinen kunnen we problemen voorkomen en eerder oplossen. Hierdoor is een verschuiving mogelijk van zwaardere naar lichtere ondersteuning.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Ondersteunen van bewoners en het faciliteren van bewonersinitiatieven.
- Ontwikkelen van multifunctionele accommodaties, waaronder MFA Hilversum Zuid.
- Opvang van vluchtelingen, waaronder die uit Oekraïne.

Naast het bieden van onderdak, zullen we ons ook richten op verschillende processen zoals inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP), inkomensondersteuning, openbare orde en veiligheid, het organiseren van (medische) zorg, onderwijs, kinderopvang, dagbesteding, begeleiding naar de arbeidsmarkt, en communicatie met inwoners, bedrijven, partners en de raad.

- Samen met inwoners, ondernemers en partners uitvoering geven aan de thema's in de wijk zoals omschreven in de Wijkplannen 2023-2024.
- Signaleren en agenderen van kansen, wensen en problemen op het gebied van sociaal, fysiek en veilig in de wijken.
- Signaleren en agenderen van kansen, wensen en problemen op het gebied van sociale, fysieke en veiligheidsonderwerpen in de wijken.
- Stimuleren van samenwerkingen in de stad door middel van participatie en co-creatie met inwoners, ondernemers en partners van de stad.
- Uitvoering geven aan Uitvoeringsagenda Eenzaamheid 2024-2030
- Uitvoering geven aan Uitvoeringsagenda Mantelzorg 2024-2030. Stimuleren van samenwerken in de stad door middel van participatie en co-creatie met inwoners, ondernemers en partners van de stad.
- Verbinden beleid en uitvoering in het kader van wijkgericht werken.
- Vertalen van vragen en opgaven uit de wijk naar eigen organisatie en externe partners.
- Vormgeven van een meer uniform wijkwethouderschap en daarmee de rol en positie van de wijkwethouder versterken.

Toelichting

De wijkplannen zijn niet vastgesteld in 2024. Door wijzigingen in de bezetting van het college zijn ook de wijkwethouders afgelopen jaar gewijzigd. De concept wijkplannen zijn zo nodig aangepast aan de nieuwe inzichten van de nieuwe wijkwethouders. De besluitvorming heeft in januari 2025 plaatsgevonden. Op uitvoering van de thema's is in 2024 reeds ingezet voor zover deze inzet deel uitmaakte van de reguliere activiteiten. De overige speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024. Naast bewonersinitiatieven die de sociale cohesie versterken, onderzoeken we ook welke initiatieven Hilversum-breed uitgevoerd kunnen worden. 'De Keuken van Hilversum' was afgelopen jaar een succesvol voorbeeld hiervan. Het ontwikkelen van multifunctionele accommodaties is goed verlopen in 2024, de oplevering wordt in het eerste kwartaal van 2025 verwacht, waarna de gebruikers in het tweede kwartaal van 2025 kunnen verhuizen naar het nieuwe gebouw. Het nieuwe gebouw heeft de naam Bloemrijk gekregen.

Financiële analyse Samenkracht en burgerparticipatie

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	38.907	-25.009	13.898
Realisatie	37.620	-25.622	11.998
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-1.287	-613	-1.900

Voor € 579.000 wordt het voordeel verklaard door de opvang ontheemden Oekraïne en de voorbereidingen voor de opvang van asielzoekers. Dit voordeel wordt o.a. verklaard door lagere energielasten (€150.000), het niet hoeven inzetten van de begrote post onvoorzien (€ 207.000) en het nog niet openen van de asielopvang locatie (€180.000). De raad zal bij de resultaatbestemming worden voorgesteld € 579.000 te doteren aan de reserve opvang Oekraïners.

Daarnaast zijn in 2024 diverse werkzaamheden gestart, welke zullen doorlopen in 2025. Voor deze werkzaamheden zijn de beschikbare budgetten nog niet uitgegeven in 2024. Om de werkzaamheden af te ronden wordt de raad verzocht € 450.000 over te hevelen naar 2025. Het gaat om de volgende werkzaamheden:

- Om te voorkomen dat middelen vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Brede SPUK (BS) terugbetaald dienen te worden aan het Rijk zijn waar mogelijke reguliere lasten ondergebracht onder de IZA en BS verantwoordingen. Dit resulteert in een voordeel van €250.000. In lijn met RIB 2025-20 stellen we u separaat voor € 250.000 over te hevelen en in te zetten voor de dienstverlening conform visie Wij zijn Hilversum.
- Digitaal platform vrijwilligers (€100.000)
- Actieplan ouder worden (€50.000)
- Monitoring algemene voorzieningen (€50.000)

Het restant van het voordeel wordt met name verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Volksgezondheid

Het bevorderen van de gezondheid en het welbevinden van inwoners heeft onze prioriteit. Daarin trekken we als gemeente samen op met de Regio Gooi en Vechtstreek en zorgpartners. We sluiten daarbij aan op belangrijke landelijke ontwikkelingen, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Inwoners van onze regio leven gemiddeld gezonder in vergelijking met inwoners in de rest van Nederland. Dat neemt niet weg dat grote opgaven op ons afkomen, zoals vergrijzing, personeelstekorten in de zorg en afnemende mentale gezondheid onder jongeren. We zien dat gezondheidsklachten nauw samenhangen met andere problemen, zoals geldzorgen en eenzaamheid. Een transformatie in onze manier van werken is nodig. We zetten daarom samen met partners in op preventie en kiezen voor een integrale benadering van gezondheid.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Beperken van het gebruik van recreatieve drugs via voorlichting en waar mogelijk verbod en handhaving.

- Opstellen van een lokaal gezondheidsbeleid.

- Uitvoering geven aan de landelijke nota Gezondheidsbeleid 2020—2024:

- Stimuleren en faciliteren van een gezonde omgeving voor sport en bewegen bij de inrichting van de openbare ruimte;
- Stimuleren van sport en beweging door de inzet van buurtsportcoaches in samenwerking met onder andere de huisartsen;
- Continueren van de aanpak Jongeren op gezond gewicht (JOGG);
- Wijkgerichte aanpak op het verkleinen van gezondheidsachterstanden.

- Uitvoering geven aan het gemeentelijke plan van aanpak specifieke uitkering (SPUK) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Toelichting

Opstellen van een lokaal gezondheidsbeleid, in oktober 2024 is de startnotitie Beleidsagenda gezondheid vastgesteld door de raad en is gestart met de uitwerking in een beleidsplan, naar verwachting wordt het lokaal gezondheidsbeleid in juli 2025 vastgesteld door de raad.

Financiële analyse Volksgezondheid

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	5.955	-2.334	3.621
Realisatie	5.925	-2.364	3.561
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-30	-30	-60

De werkzaamheden binnen de ambitie 'Volksgezondheid' zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders.

2.3 Ondersteunende stad

In Hilversum moet iedereen mee kunnen doen. Dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daarom stimuleren we dat inwoners voor elkaar zorgen en krijgt iedereen de ondersteuning die hij of zij nodig heeft. Dit kan ondersteuning zijn vanuit de sociale basis, via algemene voorzieningen of geïndiceerde ondersteuning. Inwoners hebben zoveel mogelijk zelf de regie in handen. Het blijft belangrijk om met het Rijk in gesprek te blijven over meer kostendekkende financiering voor de uitvoering van taken in het sociaal domein.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Aantal cliënten met een voorziening per 1.000 inwoners	107,0	99,0	97,0	0	97	CBS	Niet wettelijk
	Algehele tevredenheid dienstverlening Sociaal Plein	7,0	7,0	7,3	7,1	7,5	Burgerpanel onderzoek	Niet wettelijk
	Cliënt ervaring Wmo percentage kwaliteit ondersteuning	93,0	0	95,0	0	95	GMSD	Niet wettelijk
022	Jongeren met een delict voor de rechter, percentage 12 t/m 21-jarigen	1,0	1,0	1,0	1,0	1	CBS - Jeugdmonitor	Wettelijk
029	Jongeren met jeugdhulp, percentage van de jongeren tot 18 jaar	12,8	13,0	13,2	13,1	13	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	Wettelijk
030	Jongeren met jeugdbescherming, percentage van alle jongeren tot 18 jaar	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	Wettelijk
031	Jongeren met jeugdreclassering, percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	Wettelijk
032	Cliënten met maatwerkarrangement WMO, aantal per 10.000 inwoners	740,0	750,0	740,0	680,0	600	CBS - GMSD Wmo	Wettelijk

Toelichting indicatoren

De realisatiecijfers met betrekking tot de prestatie-indicatoren, aantal cliënten met een voorziening per 1.000 inwoners en cliënt ervaring Wmo percentage kwaliteit ondersteuning, zijn nog niet beschikbaar op het moment van het opstellen van de jaarstukken.

De verschuiving naar algemene voorzieningen zou de daling van cliënten met Wmo-maatwerk kunnen verklaren. Weliswaar ligt de realisatiewaarde in 2024 boven de streefwaarde. Dat neemt niet weg dat er een duidelijke daling is ten opzichte van de periode daarvoor. De indicator weerspiegelt daarmee (mogelijk) de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag waar we vanuit de Visie Sociaal Domein 'Wij zijn Hilversum' op inzetten. De daarop gebaseerde beleidsagenda voor Wmo-Samenleving is eind 2023 voor een periode van tien jaar vastgesteld. In 2024 zijn we gestart met de uitvoering hiervan. Dit vormt het begin van een langjarig ontwikkeltraject, waarvan de eerste resultaten inmiddels zichtbaar worden.

Toegang

Onze dienstverlening richt zich op het vroeg organiseren van ondersteuning in de wijken, passend bij de behoeften van inwoners. Buurtteams fungeren als eerste aanspreekpunt voor volwassenen (en gezinnen) met ondersteuningsvragen en bieden laagdrempelige hulp op goed vindbare locaties. We streven naar het bieden van algemene voorzieningen, zoals dagbesteding en begeleiding, waarvoor geen voorafgaande toetsing door de gemeente nodig is. Zo waarborgen we efficiënte en toegankelijke ondersteuning voor onze inwoners, kunnen we hen vroegtijdig helpen en een stapeling van problemen voorkomen. Dit past in de beweging die we willen maken van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag (van ZZ naar GG).

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Bevorderen van het preventief werken door in te zetten op laagdrempelige toegang tot ondersteuning in de wijk via de buurtteams, waardoor inwoners met een ondersteuningsvraag sneller in beeld komen.

Toelichting

Het speerpunt zoals opgenomen in de begroting 2024 ligt op koers in 2024. In 2024 is de basis gelegd voor het steviger positioneren van de buurtteams binnen het aanbod van algemene voorzieningen. Zo weten de diverse inwoners het buurtteam beter en sneller te vinden. We zien daarbij ook een verschuiving van geïndiceerde begeleiding naar lichtere ondersteuning door de buurtteams en preventieve activiteiten in het voor veld, zoals in buurthuizen. Dit sluit aan op de doelstellingen uit de Visie Sociaal Domein en de Beleidsagenda Wmo – Samenleving die in 2023 zijn vastgesteld.

Financiële analyse Toegang

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.521	-21	3.500
Realisatie	3.410	-23	3.387
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-111	-2	-113

De werkzaamheden binnen de ambitie 'Toegang' zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders.

Maatwerkvoorzieningen (WMO) en Maatschappelijke dienstverlening volwassenen

Onze focus ligt op het leveren van maatwerkvoorzieningen wanneer algemene voorzieningen niet voldoende zijn. Het hoofddoel is om de zelfredzaamheid van inwoners te bevorderen en hen in staat te stellen zo lang mogelijk thuis te blijven wonen en deel te nemen aan de samenleving. We bereiken dit door het faciliteren van woningaanpassingen, het verstrekken van hulpmiddelen en het bieden van geïndiceerde hulp en ondersteuning.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Doorontwikkelen naar algemene voorzieningen, daar waar mogelijk.

- Doorontwikkelen van de buurtteams 'Begeleiding in de Wijk'.

- Ontwikkelen en vaststellen van actieplan Ouder worden.
- Opzetten van dagbesteding licht als algemene voorziening.
- Uitvoering geven aan het nieuwe beleidskader Wmo – Welzijn/Samenleving.

Toelichting

Met deze speerpunten hebben we in 2024 belangrijke stappen gezet in de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. De buurtteams zijn verder versterkt, waardoor steeds meer inwoners via deze weg ondersteuning ontvangen. Daarnaast hebben we in 2024 een algemene voorziening voor lichte dagbesteding opgezet, met maar liefst 31 locaties verspreid over de stad. Ook is in 2024 gestart met de ontwikkeling van het Actieplan Ouder Worden. Dit gebeurde onder andere door input op te halen bij inwoners en partners. In 2025 wordt het actieplan verder uitgewerkt en vastgesteld.

Financiële analyse maatwerkvoorzieningen (WMO) en Maatschappelijke dienstverlening volwassenen

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	23.405	-1.149	22.256
Realisatie	22.404	-1.289	21.115
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-1.001	-139	-1.141

De laatste jaren heeft de gemeente geïnvesteerd in de algemene voorzieningen. Dit heeft geresulteerd in een beweging van laagdrempelige dienstverlening in de buurtteams voor het begeleiden van inwoners. Deze beweging heeft een positief effect op de lasten die gemaakt worden voor de begeleiding van inwoners via de maatwerkvoorziening(en). Meer inwoners ontvangen zorg via buurtteams in plaats van individuele begeleiding, hierdoor vallen de lasten voor begeleiding lager uit. Voor huishoudelijke hulp geldt dat de verwachte groei van aantallen inwoners die gebruik maken van de huishoudelijke hulp iets lager is uitgevallen dan vooraf was ingeschat. Dit draagt bij aan het voordeel op de lagere lasten die gerealiseerd zijn. De lasten voor begeleiding (€672.000) en huishoudelijke hulp (€175.000) vallen lager uit dan begroot. De totale zorg lasten voor WMO over 2024 komen uit op €13,6 miljoen, terwijl dat in 2023 €14,2 miljoen betrof. Voor een deel van het voordeel op de zorg (€700.000) wordt de raad voorgesteld deze over te hevelen en in te zetten voor de dienstverlening conform visie Wij Zijn Hilversum om de beweging verder te bestendigen en de autonome groei het hoofd te kunnen bieden.

De kosten op het taakveld voor huishoudelijke hulp valt desondanks hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door het toerekenen van de personeelskosten aan de verschillende taakvelden. Deze technische verrekening zorgt bij huishoudelijke hulp voor een tekort. Echter, op het totaal van de taakvelden met betrekking tot de WMO vallen de personeelskosten €40.000 lager uit dan begroot. Normaliter wordt dit in deze paragraaf niet toegelicht, maar in verband met het verschil op de huishoudelijke hulp, wordt het deze keer separaat toegelicht. Dit om het verschil te duiden en aan te geven dat de onderschrijding op de zorgkosten daadwerkelijk een verklaring van het verschil is.

Naast het voordeel op de zorg is eveneens een voordeel op de voorzien maatwerk-voorzieningen (rolstoelen, scootmobielen, woningaanpassingen, en trapliften) van €312.000. De uitgaven maatwerk-voorzieningen komen in 2024 uit op €2,0 miljoen en liggen daarmee in lijn met voorgaande jaren (2023: €2,3 miljoen, 2022: €2,0 miljoen en 2021: €2,1 miljoen).

Geëscaleerde zorg volwassenen

Bieden van een veilige en beschermende woonomgeving, in samenwerking met onze partners in het sociaal domein. De focus ligt hierbij op de inzet van begeleiding om de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van inwoners met psychische kwetsbaarheid te stimuleren. In het beleidsplan Bescherming en Opvang is aandacht voor voorzieningen in de wijk die ambulante ondersteuning mogelijk moeten maken.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Samen met de regio komen tot en uitvoeren van een regionaal actieplan Dakloosheid.
- Samen met de regio uitvoering geven aan het beleidsplan Bescherming en Opvang.
- Versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid m.b.t. kwetsbare doelgroepen, zoals personen met verward gedrag en ex-gedetineerden: uitvoering geven aan de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024. In 2024 is het huidige beleidsplan Bescherming en Opvang geëvalueerd samen met partners en ervaringsdeskundigen. De startnotitie inclusief evaluatie en de zienswijze hierop is op 12 februari 2025 in de commissie besproken en op 5 maart 2025 in de raad. Ter versterking van de samenwerking tussen zorg en veiligheid is een werkgroep 'domein overstijgend samenwerken bij onbegrepen gedrag' gestart waarin diverse veiligheids- en zorgpartners deelnemen. Hierin zijn knelpunten gesignaleerd die in 2025 de aandacht krijgen om opgelost te worden.

Financiële analyse Geëscaleerde zorg volwassenen

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	18.923	-102	18.821
Realisatie	19.027	-108	18.919
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	105	-7	98

De uitvoering van bescherming en opvang wordt uitgevoerd door de Regio Gooi en Vechtstreek (Regio). Gemeente Hilversum heeft voor 2024 extra uitgaven moeten doen inzake Safehouses (vanuit Wmo), welke geen onderdeel uitmaken van de werkzaamheden van de Regio. Dit resulteert in een beperkt nadeel van €98.000.

Maatwerkdienstverlening & zorg 18-

Wij dragen er zorg voor dat jeugdigen in Hilversum de ondersteuning en zorg krijgen die zij nodig hebben zodat zij in veiligheid opgroeien, zich kunnen ontwikkelen en kunnen leren zelfstandig te worden. Wij beschermen kwetsbare jeugdigen waarvan de ontwikkeling gevaar loopt.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Starten met de uitvoering beleidsagenda Jeugd 2024-2030.
- Versterken van een gezond opvoedklimaat door preventie, vroegsignalering, advisering en laagdrempelige begeleiding, zoals extra inzet van steungezinnen, opvoedcoaches, jongerencoaches, Jeugd en Gezin en jeugdwerkers.

- Versterken samenwerking en vindbaarheid. We zetten in op het faciliteren van ontmoetingen tussen verschillende partners met als doel de samenwerking te versterken.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Geïndiceerde jeugdzorg

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	31.498	-18	31.480
Realisatie	31.238	-108	31.129
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-260	-90	-350

In lijn met het landelijke beeld zet de stijging van de jeugdlasten zich verder voort. De zorgkosten liggen in 2024 met €29,6 miljoen, €2,2 miljoen hoger dan in 2023 (2023: €27,4 miljoen, 2022: €23,8 miljoen). Ten tijde van de eindejaarsrapportage zijn de laatste inschattingen verwerkt in de begroting. Ten opzichte van deze gewijzigde begroting wordt nu een voordeel van €350.000 gerealiseerd. Het voordeel van €350.000 wordt enerzijds veroorzaakt door een vrijval van het onderhandenwerk en anderzijds door een extra bijdrage vanuit de algemene uitkering.

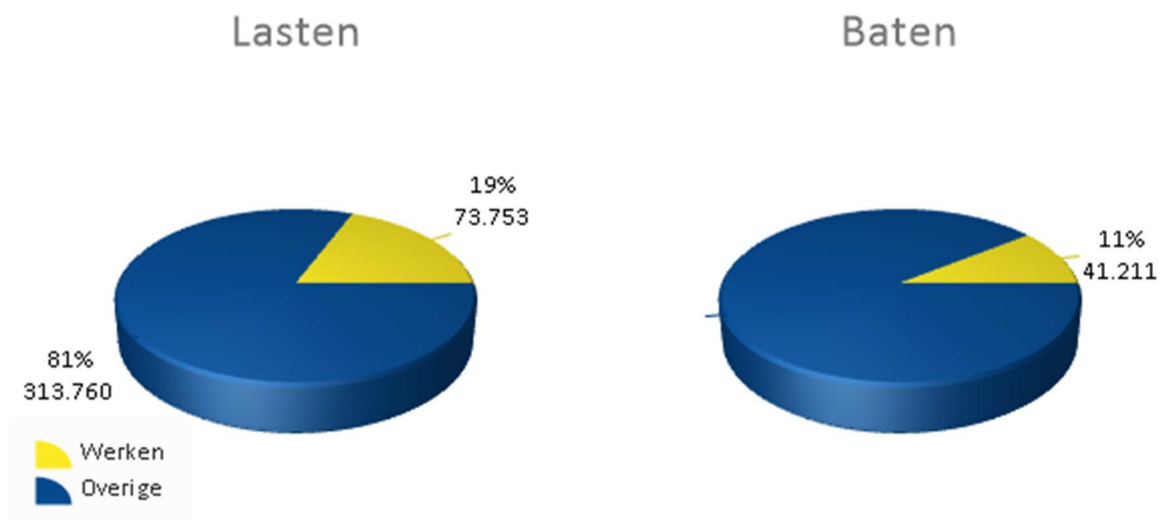
Onlangs (april 2025) is bekend geworden dat het Rijk via de meicirculaire de gemeenten gaan compenseren voor de uitvoering van de jeugdwet. Hiermee wordt echter maar deels voldaan aan de aanbevelingen van de commissie Ark.

Wat heeft het gekost?

02 Zorg		Bedragen x € 1.000				
		Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten						
02.01	Verbindende stad	49.770	-4.908	44.863	43.545	-1.317
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	45.597	-6.690	38.907	37.620	-1.287
7.1	Volksgezondheid	4.173	1.782	5.955	5.925	-30
02.02	Kansrijke stad	18.958	-1.157	17.801	18.209	408
4.2	Onderwijshuisvesting	10.928	-960	9.969	10.290	322
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	8.029	-197	7.833	7.919	86
02.03	Ondersteunende stad	72.131	5.216	77.347	76.080	-1.267
6.2	Toegang	3.625	-103	3.521	3.410	-111
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.534	103	1.637	1.696	60
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.694	223	3.917	3.509	-408
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	425	425	3	-422
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	9.630	536	10.166	10.587	421
6.71B	Begeleiding (WMO)	7.110	-950	6.160	5.479	-681
6.71C	Dagbesteding (WMO)	1.170	-70	1.100	1.130	30
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	44	44	84	40
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	6.072	-1.097	4.975	5.100	125
6.72B	Jeugdhulp behandeling	11.320	760	12.080	11.552	-528
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	1.898	750	2.648	2.735	87
6.73A	Pleegzorg	985	-35	950	1.036	86
6.73B	Gezinsgericht	0	1.700	1.700	1.767	67
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	2.000	1.495	3.495	3.161	-334
6.74A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	4	4
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.968	328	2.296	2.213	-83
6.74C	Gesloten plaatsing	420	100	520	707	187
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	21	21	11	-10
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	13.272	378	13.650	13.779	128
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	5.115	137	5.252	5.238	-13
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	33	33	8	-25
6.82A	Jeugdbescherming	2.158	223	2.381	2.512	131
6.82B	Jeugdreclassering	160	216	376	358	-18
Totaal Lasten		140.859	-848	140.011	137.834	-2.177

02 Zorg		Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten						
02.01	Verbindende stad	-32.396	5.053	-27.343	-27.986	-643
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-31.665	6.656	-25.009	-25.622	-613
7.1	Volksgesondheid	-731	-1.603	-2.334	-2.364	-30
02.02	Kansrijke stad	-4.845	109	-4.736	-5.164	-428
4.2	Onderwijshuisvesting	-132	-154	-286	-360	-73
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-4.712	263	-4.449	-4.804	-355
02.03	Ondersteunende stad	-646	-645	-1.291	-1.529	-238
6.2	Toegang	-21	0	-21	-23	-2
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-3	-150	-153	-222	-69
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-189	0	-189	-343	-154
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	-230	-230	-2	228
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	-247	-330	-577	-722	-144
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	-9	-9
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	-10	0	-10	-12	-2
6.72B	Jeugdhulp behandeling	0	0	0	-20	-20
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	-36	-36
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	-3	-3
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	-167	65	-102	-105	-3
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	-5	-5
6.82A	Jeugdbescherming	-8	0	-8	-26	-18
Totaal Baten		-37.886	4.517	-33.369	-34.678	-1.309
Totaal saldo voor bestemming		102.972	3.670	106.642	103.156	-3.486
Mutaties reserves		0	1.892	1.892	1.892	0
Saldo na bestemming		102.972	5.562	108.534	105.048	-3.486

Programma 3. Werken

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Werken zijn:

- Hilversum Marketing
- Mediacampus NL
- Ondernemers(organisaties)
- Onderwijsinstellingen; vooral MBO, HBO en universiteiten
- Regio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij) en omliggende gemeenten
- Samenwerkingsverbanden zoals de Metropoolregio Amsterdam (MRA), de Economic Board Utrecht (EBU), Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) regio Utrecht, de Economic Board Amsterdam (EBA) en G40
- Stadsfonds
- Tomingroep (verbonden partij)
- Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)
- Werkkamer

(Kaderstellende) Nota's

Ondernemende stad

- Uitwerkingsnota Arbeidsmarkt en Werkgelegenheid, Handen uit de mouwen (2008)
- Uitwerkingsnota Toerisme en Recreatie, Binnenpret en Buitenkans (2008)
- Uitwerkingsnota Zorg, Economische kansen voor de zorg (2009)
- Programma Aanpak Leegstand (2012)
- Programma Havenkwartier (2013)
- Programma Kerkelanden (2014)
- Mediavisie (2016)
- Detailhandelskader (2017)
- Evenementenkader (2017)
- Horecakader (2017)
- Winkeltijdenverordening (2018)
- Economisch perspectief 2040 (2021)
- Verordening marktgelden 2023 (2022)
- Agenda Economie & Media (2022-2023)
- Gebiedsagenda Centrum (2023)

Werkende en sociale stad

- Verordening cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening (WSW) Gemeenschappelijke Regeling Tomingroep (2008)
- Beleidsregels woonkosten en schoolverlaters (2015)
- Beleidsregels boete bij schending inlichtingenplicht (2016)
- Beleidsregels Vergoeding eigen bijdrage kosten kinderopvang Hilversum (2016)
- Beleidsregels Inkeerregeling (2017)
- Regionaal arbeidsmarktbewerkingsplan "Werken aan werk" (2019)
- Beleidsregels bijstand voor zelfstandigen (Bbz) (2020)
- Beleidsregels schulddienstverlening Hilversum (2020)
- Regeling parttime ondernemen (2020)
- Beleidsregels re-integratie en tegenprestatie (2021)
- Beleidsregels Verhaal en Terugvordering (2021)
- Beleidsagenda armoede en schulden 2024-2030
- Beleidsregels gemeentelijk minimabeleid Hilversum (2023)
- Verzamelverordening inkomensvoorzieningen Hilversum (2023)
- Visie sociaal domein (2023)

3.1 Ondernemende stad

Hilversum is een aantrekkelijke stad om in te wonen en te werken. De balans tussen wonen, werken en voorzieningen zorgt voor een goed leef- en vestigingsklimaat. Onze bedrijven en organisaties zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan de ontwikkeling van talent en innovatie. De Hilversumse bedrijven spelen ook een belangrijke rol bij vraagstukken als de energietransitie, duurzame mobiliteit en een inclusieve arbeidsmarkt. Ook dragen ze bij aan levendigheid, horeca, cultuur en andere voorzieningen. De beschikbaarheid van ruimte blijft een belangrijk aandachtspunt voor uitbreiding van bestaande en vestiging van nieuwe bedrijven op zowel de formele werklocaties als in de gemengde gebieden. Dit geldt ook voor het opleiden van talent, waarbij een leven lang ontwikkelen centraal staat.

Het aantal banen is het afgelopen jaar licht gestegen. Onzeker is hoe zich dat ontwikkelt in een periode met een instabiele mondiale economie. Onze inzet is daarin het weerbaar en flexibel houden van onze economie.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef-waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Aantal studenten dat hbo onderwijs volgt in Hilversum	0	0	138,0	145,0	150	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
	Leegstand kantoren, percentage van totale verhuurbare kantoorvloeroppervlakte	5,9	6,0	6,0	5,0	5	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
	Leegstand winkels, percentage van totale winkelvloeroppervlakte	6,3	7,8	7,0	9,3	6	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
	Percentage banen in de creatieve bedrijfstakken t.o.v. totaal aantal banen	28,0	27,0	27,0	28,0	28	Atlas voor gemeenten, LISA	Niet wettelijk
	Werkgelegenheidsgroei in procenten (index=2017)	1,1	3,0	3,0	0	2,5	CBS, LISA	Niet wettelijk
014	Percentage functiemenging (verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen)	53,7	54,2	54,4	0	53	CBS - BAG/LISA	Wettelijk
016	Vestigingen van bedrijven, aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	199,0	216,5	206,7	0	185	LISA	Wettelijk
021	Banen, aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	850,5	871,5	864,1	0	880	CBS/LISA	Wettelijk

Toelichting indicatoren

Indien er een nul wordt gepresenteerd bij realisatie 2024 dan is het realisatie cijfer 2024 nog niet bekend.

Leegstand kantoren, percentage van totale verhuurbare kantoorvloeroppervlakte, in lijn met de discussie die loopt in relatie tot de kantorendata: De Hilversumse kantorenmarkt is krap te noemen, al is de beschikbare data hierover niet compleet. Het is de verwachting dat deze rond de 4-5% ligt, en daarmee ruim onder de gezonde norm voor frictieleegstand (8%). Beschikbare kantoorometers zijn dus schaars, wat ervoor zorgt dat de gezonde bedrijvendynamiek onder druk staat. Bedrijven die zich binnen de gemeente willen vestigen, kunnen wellicht geen geschikte locatie vinden. Vanwege bovenstaande aanneme is de leegstand op de formele kantorenlocaties (het Arenapark/Sportpark, Stationsgebied en Laapersveld) ook minder dan 5%.

Leegstand winkels, percentage van totale winkelvloeroppervlakte, De winkelleegstand is in 2024 met name in het centrum gestegen. Deze toegenomen leegstand is te verklaren door de aanstaande verplaatsing van de bibliotheek naar de Gooische Brink en een aantal andere grote leegstaande panden op de Zeedijk, Groest en Hilvertshof.

Economische ontwikkelingen

We versterken de Hilversumse en regionale economie door het verbeteren van de samenwerking met de (ondernemers)organisaties, bedrijven en kennisinstellingen. We verbinden economische kansen aan maatschappelijke vraagstukken zoals mobiliteit, duurzaamheid en een inclusieve arbeidsmarkt. We zetten in op de versterking van de sectoren media en ICT en hebben aandacht voor stadsverzorgende bedrijven. Daarbij hebben we aandacht voor het huisvesten van bedrijven die banen bieden voor praktijkgeschoolden.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Actualiseren winkeltijden verordening.
- Opstellen nieuw horecabeleid.
- Opstellen van een Economische Visie opstellen als een voortzetting van het Economisch Perspectief 2040.
- Opzetten van een ondernemerspanel in samenwerking met het Platform Economie.
- Stimuleren en faciliteren van bedrijvigheid circulaire economie.
- Verkennen samenwerkingsmogelijkheden voor nieuwe vormen van onderwijs en onderzoek.
- Verkennen van een nieuwe Agenda Economie & Media als uitwerking van de economische visie.
- Versterken van de samenwerking tussen (ondernemers)organisaties en het Stadsfonds via het Platform Economie op basis van de Agenda Economie & Media en de Economische Visie.

Toelichting

In 2024 is er geen nieuw horecabeleid opgesteld in 2025 wordt de nut en noodzaak verkent van nieuw horecabeleid. De overige speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers.

Financiële analyse Economische ontwikkeling

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	4.143	-11	4.132
Realisatie	3.739	-50	3.689
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-404	-39	-444

Binnen de ambitie 'Economische ontwikkelingen' zijn diverse werkzaamheden gestart, echter nog niet afgerond. De werkzaamheden zullen doorlopen in 2025. De onderbestedingen leiden tot het gepresenteerde voordeel. Voorgesteld wordt om de volgende onderbestedingen over te hevelen 2025:

- Economische visie: Door gewijzigde planning komt het zwaartepunt te liggen in 2025. Voorgesteld wordt €54.000 over te hevelen.
- Praktijk geschoolde arbeid: De ambities ten aanzien van de praktijk geschoolde arbeid zijn gekoppeld aan de aan de Economische Visie. Door de gewijzigde planning van de Economische Visie vertraagd ook de uitvoering van het terugbrengen van het tekort van praktijk geschoolde arbeid. Voorgesteld wordt €75.000 over te hevelen.
- Stimuleren hoger onderwijs, onderzoek en valorisatie: De opzet van het programmabureau van THETA (samenwerking van B&G, UU, HU, ROM en gemeente, mede gefinancierd door de provincie Utrecht) blijft achter op planning als gevolg van vertraging in de besluitvorming van externe partners. Voorgesteld wordt €112.500 over te hevelen.
- Voor de gebiedsagenda's Centrum en Media park zijn nog niet alle werkzaamheden uitgevoerd in 2024. Voorgesteld wordt €180.000 over te hevelen.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De ruimte voor bedrijven en bedrijvigheid in Hilversum is schaars. Inzet is het behoud, uitbreiding en ontwikkeling van aantrekkelijke formele en informele werklocaties. Dit geldt voor kantoorlocaties en bedrijventerreinen (o.a. Arenapark, Media Park en bedrijventerreinen ZuidWest) en voor gemengde gebieden. We voegen functies toe op plekken waar dit passend is en bijdraagt aan een levendig en divers gebied. Het centrum, stationsgebied en de Gijsbrecht van Amstelstraat zijn belangrijke informele werklocaties voor de stad.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

• Ondersteunen campusontwikkeling Media Park en het opstellen van een samenwerkingsagenda.	
• Ondersteunen van de voorbereiding en uitvoering van de herinrichting van de Gijsbrecht.	
• Ondersteunen van een verkenning voor een cultureel/media depot van Beeld en Geluid in het centrum.	
• Onderzoek doen naar de mogelijkheden voor horecalocaties in verschillende wijken.	
• Ontwikkelen van het Arenapark richting een levendige campus met een herkenbaar sportprofiel.	
• Op- en vaststellen van de gebiedsagenda ZuidWest	
• Positioneren van Crailo en het stationsgebied als nieuwe werklocaties op de markt, die beschikbaar zullen komen voor uitgifte in 2024/2025.	
• Uitvoering geven aan de gebiedsagenda Centrum.	
• Uitvoering geven aan de plannen voor de Kerkbrink, waaronder verplaatsing van de bibliotheek en LAB Hilversum. Tot definitieve realisatie gaan we door met de (tijdelijke) activiteiten op en rond de Kerkbrink.	

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Binnen de projecten Crailo en Stationsgebied is ruimte opgenomen voor werken. De gronduitgifte voor bouwblok 2/3 in het stationsgebied is in 2024 gestart en leidt rond de zomer van 2025 naar verwachting tot een gunning. Ruimte voor werken (ca. 7.900m² voor voorzieningen) is onderdeel van deze bouwblokken.

Financiële analyse Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	44	0	44
Realisatie	43	0	43
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-1	0	-1

Het behouden, uitbreiden en ontwikkelen van aantrekkelijke werklocatie is uitgevoerd binnen de gestelde financiële kaders.

Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Het ondersteunen van bestaande en nieuwe bedrijven in hun ambities, gericht op groei van de werkgelegenheid en bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Inzet is een goede dienstverlening aan alle bedrijven (groot, mkb en zzp) in alle sectoren.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Toelichting

De activiteiten zoals opgenomen in de programmabegroting 2024 zijn gericht op reguliere werkzaamheden, derhalve zijn er geen speerpunten benoemd. De uitvoering van de ambitie 'bedrijfsloket en bedrijfsregelingen' ligt op koers.

Financiële analyse Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	325	-741	-416
Realisatie	346	-768	-422
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	22	-27	-6

De werkzaamheden binnen de ambitie 'Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen' zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders.

Economische promotie

We zijn trots op onze stad en positioneren Hilversum als aantrekkelijke plek voor bewoners, bezoekers, bedrijven en (internationaal) talent. Een sterke identiteit versterkt de economische positie en de aantrekkingskracht van Hilversum. We hebben aandacht voor de verschillende profielen van de deelgebieden. Het positioneren van Hilversum doen we samen met Hilversum Marketing, via strategisch accountmanagement en in samenwerking met organisaties en bedrijven binnen de MRA en Regio Utrecht.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Warm welkom voor nieuwe (buitenlandse) vestigers via het International Welcome Centre Utrecht Region en via IN Amsterdam.

Toelichting

Het speerpunt zoals opgenomen in de begroting 2024 is uitgevoerd in 2024.

Financiële analyse Economische promotie

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	884	-80	805
Realisatie	937	-142	795
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	52	-62	-9

De werkzaamheden binnen de ambitie 'Economische promotie' zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders.

3.2 Werkende stad

Hilversum streeft ernaar om een samenleving te creëren waarin zoveel mogelijk inwoners op basis van hun capaciteiten kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. We begrijpen dat niet iedereen op eigen kracht passend werk kan vinden om zelfstandig in hun inkomen te voorzien. Daarom bieden we ondersteuning door middel van scholing en het faciliteren van arbeidsbemiddeling voor diegenen die dat nodig hebben. We investeren in samenwerking met werkgevers, werknemersorganisaties, onderwijsinstellingen, de regio en het UWV om dit te realiseren. Voor mensen met een wettelijke indicatie en een afstand tot de arbeidsmarkt bieden we extra begeleiding. Onze partner Tomin zorgt voor passende arbeidsplaatsen, ook binnen de gemeentelijke organisatie.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef-waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Aantal personen met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar werk en/of opleiding	319,0	309,0	300,0	278	300	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
024	Netto arbeidsparticipatie, percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	70,5	73,2	74,3	75,0	75	CBS	Wettelijk
026	Werkloze jongeren, percentage 16 t/m 22 jarigen	2,0	2,0	1,0	0	1	Verweij Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Wettelijk
Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef-waarde 2024	Bron	Wettelijk
028	Lopende re-integratievoorzieningen, aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	199,7	201,7	209,2	0	220	CBS	Wettelijk

Toelichting indicatoren

Indien er een nul wordt gepresenteerd bij realisatie 2024 dan is het realisatie cijfer 2024 nog niet bekend.

De indicator aantal personen met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar werk en/of opleiding laat in 2024 een lagere realisatie zien dan de streefwaarde. Dit houdt verband met de hoge arbeidsparticipatie en het daarmee samenhangende dalende bijstandsbestand. Als minder inwoners een bijstandsuitkering ontvangen heeft dat een drukkend effect op de uitstroom. Dat neemt niet weg dat er sprake is van een positieve ontwikkeling die enerzijds past in het landelijke beeld en anderzijds verband kan houden met onze inzet op re-integratie vanuit het Actieplan OmBUIGen.

Begeleide participatie

We verbeteren de kansen op werk door inwoners met een wettelijke indicatie te begeleiden naar werk naar eigen vermogen. Ook begeleiden we werkgevers hierbij. We bieden een vangnet zodat iedereen kan meedoen in de samenleving. We zijn bezig om inwoners met een zorgbehoefte zo veel mogelijk via begeleide participatie te bedienen.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Toelichting

De activiteiten zoals opgenomen in de programmabegroting 2024 zijn gericht op reguliere werkzaamheden, derhalve zijn er geen speerpunten benoemd. De uitvoering van de ambitie 'begeleide participatie' ligt op koer.

Financiële analyse Begeleide participatie

Bedragen x € 1.000			
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	7.966	-2	7.964
Realisatie	7.738	-3	7.734
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-228	-2	-230

De begeleide participatie is uitgevoerd in lijn met de gestelde financiële kaders. In lijn met de landelijke trend, zien wij ook in Hilversum een daling van het aantal mensen die in een sociale werkplek zitten. Deze daling gaat sneller dan eerder begroot.

Arbeidsparticipatie

We leggen de focus op de begeleiding van onze inwoners naar werk, zodat iedereen kan meedoen in de samenleving. Wanneer werk niet direct binnen de mogelijkheden ligt, bieden we mensen mogelijkheden voor bijscholing of door werkervaring op te doen via vrijwilligerswerk.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Begeleiden van inwoners vanuit de bijstand naar betaald werk (voltijd en deeltijd).

Het uitbouwen van de relatie met de gecontracteerde re-integratiepartners en het ontplooiën van de behoeftes van onze inwoners. We zijn daarmee als gemeente in staat om het complete spectrum te bedienen (o.a. persoonlijke ontwikkeling, stages, cursussen).

- Begeleiding geven aan uitstromers om terugval in de bijstand te voorkomen.

- Creëren van nieuwe initiatieven om mensen te laten doorstromen naar een vaste baan, bijvoorbeeld door de mogelijkheid van basisbanen te onderzoeken.
- Het intensiveren en versterken van de uitvoering van de wet Inburgering.
- Nadruk leggen op begeleiding van statushouders om hen te helpen bij het vinden van werk.
- Uitvoeren van de regionale arbeidsmarktwerkingsplannen 'Werken aan werk' en 'Perspectief op werk' waarmee extra banen en opleidingstrajecten worden gerealiseerd.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Arbeidsparticipatie

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	7.147	-1.594	5.554
Realisatie	6.814	-1.597	5.217
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-333	-4	-337

De arbeidsparticipatie is uitgevoerd in lijn met de gestelde financiële kaders.

- Er zijn diverse trajecten en werkgelegenheidsprojecten ingezet om statushouders toe te leiden naar de arbeidsmarkt.
- Er is uitvoering gegeven aan de plannen waarbij Perspectief op Werk is geïntegreerd in het programma Werken aan Werk.
- Er is onderzoek gedaan naar het creëren van basisbanen. Dit onderzoek is positief afgerond en de voorbereiding voor de pilot is gestart.
- Als gevolg van de aanbesteding re-integratietrajecten is in 2024 het aantal kandidaten op de verschillende trajecten toegenomen.
- Nazorg na uitstroom vanuit een bijstandsuitkering naar werk of studie met studiefinanciering is ingezet en geïntensiveerd.

Uitvoeringsprogramma SUWI loopt eind 2024 ten einde. De Suwi middelen (centrummiddelen) zullen vanaf 2025 grotendeels worden ingezet ten behoeve van het op te richten Regionale Werk Centrum. Hiervoor wordt voorgesteld het restant bedrag van € 120.000 over te hevelen naar 2025. In het coalitieakkoord is opgenomen dat gemeente Hilversum zal experimenteren met de basisbanen, in 2024 zijn de eerste stappen hiervoor gezet, in 2025 zal dit tot uitvoering gebracht worden. Hiervoor wordt voorgesteld om € 50.000 over te hevelen naar 2025.

3.3 Sociale stad

Hilversum biedt een (tijdelijk) financieel vangnet aan inwoners die dat nodig hebben. Onze focus ligt op het ondersteunen van inwoners om actief deel te nemen aan de samenleving en te voorkomen dat ze geïsoleerd raken. Hierdoor streven we naar een betere levenskwaliteit en een vermindering van de noodzaak voor sociale voorzieningen.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Aantal inwoners dat de stap zet naar schuldhulpverlening (inclusief budgetcoaching en toeslagenaffaire)	342,0	376,0	498,0	619,0	500	Gemeente Hilversum	Niet wettelijk
027	Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners	448,5	364,3	345,4	338,1	400	CBS	Wettelijk

Toelichting indicatoren

Het aantal inwoners dat de stap zet naar schuldhulpverlening is sterk gestegen. Deze hoopvolle ontwikkeling houdt verband met inzet vanuit de Beleidsagenda Armoede en Schulden 2024 – 2030. Zowel de aanpak vroeg-signalering is geïntensiveerd, als de inzet van budgetcoaching. Ook de indicator personen met een bijstandsuitkering laat een mooie trend zien, die enerzijds past in het landelijke beeld en anderzijds verband kan houden met onze inzet op re-integratie vanuit het Actieplan OmBUIGen.

Inkomensregelingen en schuldhulpverlening

We zorgen ervoor dat iedereen in de samenleving kan meedoen door een vangnet te bieden wanneer dat nodig is. Dit omvat het verstrekken van inkomen wanneer er recht op is, het bieden van aanvullende inkomensondersteuning indien nodig, en het effectief helpen van inwoners met ernstige schulden. Gezien de toenemende druk op bestaanszekerheid door inflatie, zijn we vastberaden om binnen onze mogelijkheden een stevig vangnet te bieden. Het doel van onze schuldhulpverlening is om belemmeringen op te heffen en de drempels die inwoners ervaren bij het aanvragen van hulp te verlagen. De beschikbare hulp is zichtbaar en wordt dicht bij de inwoners georganiseerd. In een vroeg stadium pakken we signalen over financiële problemen actief op. We werken nauw samen met professionals die in de wijk werken. We gaan samen met inwoners op zoek naar oplossingen die gericht zijn op hun eigen kracht. We zorgen ervoor dat alle Hilversumse kinderen die dat nodig hebben, de benodigde hulp krijgen, om zo gelijke kansen te creëren.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Uitvoering geven aan het beleidsplan Schuldhulpverlening 2024-2030.
- Uitvoering geven aan het Minimabeleid 2024-2030.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Inkomensregelingen

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	52.965	-38.381	14.584
Realisatie	53.324	-38.497	14.828
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	359	-116	243

In 2024 is er € 38,7 miljoen uitgegeven aan uitkeringen (BUIG en BBZ), terwijl de baten uitkomen op € 37,1 miljoen. Ten tijde van de eindejaarsrapportage 2024 is de begroting gewijzigd en is uitgegaan van € 38,7 miljoen aan lasten en € 37,4 miljoen aan baten. Ten opzichte van de gewijzigde begroting is dit een nadeel van € 273.000, het nadeel wordt met name verklaard door een nadelige herwaardering van de debiteuren.

Voor 2024 komt de realisatie van de minimaregelingen uit op € 6,6 miljoen. Dit resulteert in een voordeel van € 84.000 ten opzichte van de begroting.

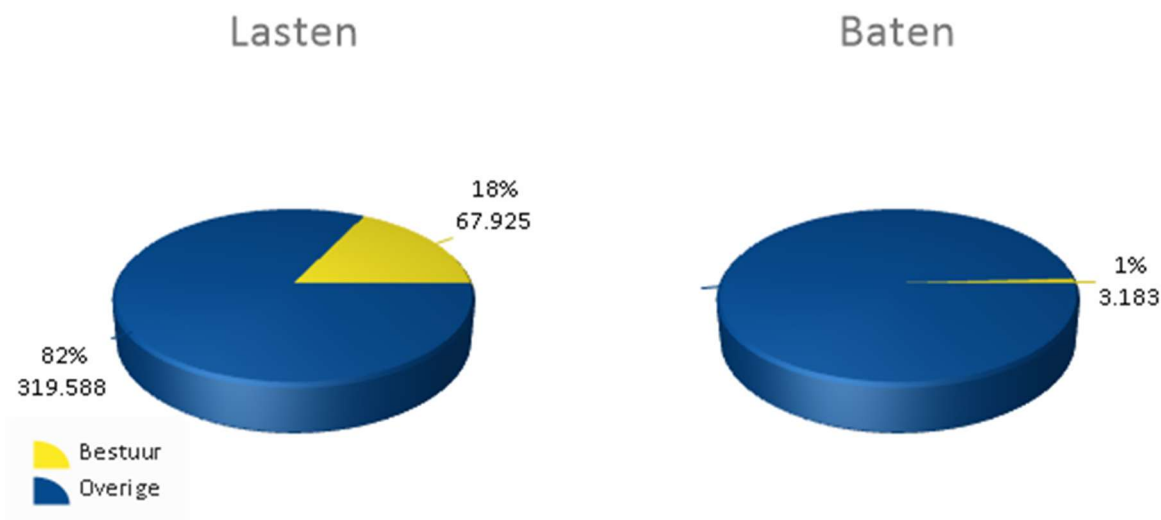
Overeenkomstig de RIB 2025-01 zal in 2025 uitvoering gegeven worden aan de compensatieregeling alleenverdienersproblematiek. Over 2022-2024 wordt de compensatieregeling uitgevoerd via individuele bijzondere bijstand, hiervoor heeft gemeente Hilversum in 2024 aanvullende middelen ontvangen. Derhalve wordt voorgesteld om € 84.000 over te hevelen naar 2025.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

03 Werken		Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten						
03.01	Ondernemende stad	4.972	425	5.396	5.065	-331
3.1	Economische ontwikkeling	3.912	231	4.143	3.739	-404
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	47	-3	44	43	-1
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	317	7	325	346	22
3.4	Economische promotie	695	190	884	937	52
03.02	Werkende stad	12.713	2.400	15.113	14.552	-561
6.4	Begeleide participatie	7.144	821	7.966	7.738	-228
6.5	Arbeidsparticipatie	5.569	1.579	7.147	6.814	-333
03.03	Sociale stad	46.568	6.398	52.965	53.324	359
6.3	Inkomensregelingen	46.568	6.398	52.965	53.324	359
Totaal Lasten		64.252	9.222	73.475	72.942	-533
Baten						
03.01	Ondernemende stad	-953	121	-832	-960	-128
3.1	Economische ontwikkeling	-11	0	-11	-50	-39
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-941	200	-741	-768	-27
3.4	Economische promotie	-1	-79	-80	-142	-62
03.02	Werkende stad	-34	-1.561	-1.595	-1.601	-5
6.4	Begeleide participatie	-2	0	-2	-3	-2
6.5	Arbeidsparticipatie	-33	-1.561	-1.594	-1.597	-4
03.03	Sociale stad	-33.291	-5.090	-38.381	-38.497	-116
6.3	Inkomensregelingen	-33.291	-5.090	-38.381	-38.497	-116
Totaal Baten		-34.278	-6.530	-40.808	-41.057	-249
Totaal saldo voor bestemming		29.974	2.693	32.667	31.884	-782
Mutaties reserves		-300	811	511	657	146
Saldo na bestemming		29.674	3.504	33.178	32.542	-636

Programma 4. Bestuur

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Bestuur zijn:

- Economic Board Utrecht (EBU)
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Politie en Openbaar Ministerie
- Regio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij) en omliggende gemeenten
- Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (verbonden partij)
- Zorg en Veiligheidshuis

(Kaderstellende) Nota's

- Sluiting drugspanden Hilversum, artikel 13B Opiumwet, Damoclesbeleid (2021)
- de Beleidsregel toepassing Wet Bibob gemeente Hilversum 2022 (2022)
- Regionale Samenwerkingsagenda RSA 2023 - 2026 (2022)
- Integraal veiligheidsplan 2023-2026 (2023)
- Programmabegroting 2025 Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (2024)
- Regionaal Beleidsplan Flevoland & Gooi en Vechtstreek 2025-2028 (2024)
- Economische Verkenningen Metropoolregio Amsterdam (EVMRA) (2024)
- Actieplan Open Overheid (OGP) 2023-2027 (2023)
- Landelijk Programma Digitale Overheid (Digitale Overheid)

4.1 Effectief en efficiënt bestuurd stad

De gemeente Hilversum wil een transparante, volwaardige en betrouwbare partner zijn voor inwoners, organisaties en andere overheden. We willen samen met onze partners werken aan de opgaves in de stad. Hilversum kent veel verschillende samenwerkingsverbanden. Samenwerking en participatie zijn nodig om de integrale vraagstukken aan te kunnen pakken, kennis uit te wisselen en taken te laten uitvoeren. Bij samenwerkingsverbanden hoort een duidelijke omschrijving van rollen, opdracht, taken en democratische verantwoording. We willen onze partners betrekken bij het beleid en de uitvoering. We willen transparant zijn over onze plannen en uitkomsten. We willen een betrouwbare partner zijn, die zijn afspraken nakomt.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Percentage inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	31,0	27,0	28,0	23,0	35	Hilversum Monitor	
001	Formatie, aantal fte per 1.000 inwoners	7,0	8,0	8,0	8,5	8,4	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
002	Bezetting, aantal fte per 1000 inwoners	7,0	7,0	8,0	8,2	7,5	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
003	Apparaatskosten, kosten per inwoner	758,0	809,0	882,0	952,0	948	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
004	Externe inhuur, kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	20,0	25,0	23,0	24,5	n.v.t.	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk
005	Overhead, percentage van totale lasten	11,0	11,0	11,0	11,6	12	Eigen begroting/jaarrekening	Wettelijk

Toelichting indicatoren

In 3 jaar tijd daalde het percentage inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd van 31% naar 23%. Dit onderzoeksresultaat van de monitor is baart ons zorgen. Deze daling van het vertrouwen grijpt het college aan als aansporing voor analyse en actie. De analyse kan starten zodra de integrale monitor beschikbaar is, hetgeen nu nog niet geval is. Mogelijk blijkt dat de door de gemeenteraad besloten verdere uitrol van betaald parkeren, en de discussies rond wisselingen in het collegebestuur resulteerden in een negatieve impact. Landelijk zien we dat het vertrouwen in de overheid fluctueert, zo was er sprake van een stijgend vertrouwen na de verkiezingen, maar daalde dit vertrouwen weer in de periode daarna. Lokaal zijn afgelopen periode wisselingen van wethouders geweest en speelde er gevoelige onderwerpen in de samenleving dit is waarschijnlijk debet geweest aan het dalende vertrouwen. De apparaatskosten per inwoner worden berekend door de totale apparaatskosten te delen door het aantal inwoners peildatum 31 december 2024. De apparaatskosten per inwoner zijn toegenomen door de groei van het aantal personeelsleden mede als gevolg van de toenemende gemeentelijke taken en de stijging van de loonkosten door cao-ontwikkelingen. Een nadere analyse van de personele kosten is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering. Een groot deel van de inhuur is veroorzaakt door inhuur vanwege opstaande vacatures en ziekte. Deze inhuur is grotendeels gedekt uit de personele budgetten. Tevens vindt er inhuur plaats ten behoeve van projecten en investeringen. Voor tijdelijke projecten geeft een tijdelijke schil flexibiliteit ten opzichte van vaste invulling.

Bestuur

Als gemeente Hilversum werken we samen met andere organisaties in de stad om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. We passen ons flexibel aan de veranderende omstandigheden aan. We communiceren laagdrempelig met de inwoners van Hilversum en we zorgen ervoor dat iedereen mee kan denken over de plannen van de gemeente. We houden bestaande samenwerkingsverbanden regelmatig tegen het licht en zorgen voor democratische verantwoording. We handelen volgens de integriteitscodes voor volksvertegenwoordigers en burgemeester en wethouders. We spannen ons in voor een open bestuurscultuur, waar iedereen mee kan praten over de plannen van de gemeente.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Implementeren van de Wet Open Overheid (WOO) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv)
- Invulling geven aan de open bestuurscultuur die van nature investeert in draagvlak, ruimte biedt voor dialoog en bouwt aan vertrouwen.
- Onderzoeken wat de mogelijke impact kan zijn (op bestuurlijk, financieel en organisatorisch vlak) van een fusie tussen de gemeente Wijdemeren en een andere gemeente, zowel voor Hilversum als voor de bredere regio.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024. De Wet Open Overheid (Woo) vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en heeft als beoogd effect om de overheid transparanter en toegankelijker te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar te maken. De Woo heeft een passief en actief gedeelte. De passieve openbaarmakingsplicht, die sinds 1 mei 2022 geldt, geeft inwoners het recht om informatie op te vragen bij de gemeente. De actieve openbaarmakingsplicht gaat verder; de gemeente stelt bepaalde informatie uit zichzelf beschikbaar, zonder dat iemand erom hoeft te vragen. De verplichting om informatie actief openbaar te maken gaat gefaseerd (in delen) in werking. Sinds 1 november 2024 geldt de verplichting voor de eerste fase. De data waarop de verplichting voor de volgende delen ingaat zijn nog niet bekend en volgen na Koninklijk Besluit. Om als Hilversum ook te voldoen aan de lange termijn verplichtingen van de Woo is het noodzakelijk om de geïnventariseerde processen stap voor stap Woo-proof te maken. Hilversum heeft een eigen publicatieplatform gelanceerd als sub-website van Hilversum.nl (woo.hilversum.nl). De Woo-index (voorheen PLOOI) in het Register van Overheidsorganisaties (ROO) verwijst naar het publicatieplatform van de gemeente (https://organisaties.overheid.nl/woo/28797/Gemeente_Hilversum). De Woo is een wet in ontwikkeling. De gemeente volgt de landelijke ontwikkelingen over openbaar te maken informatie en de aansluiting op publicatieplatforms en stemt de projectplanning hierop af.

Financiële analyse Bestuur

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	4.422	-3	4.419
Realisatie	5.394	-6	5.388
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	973	-3	969

Het saldo van € 969.000 is te verklaren door hogere lasten (€ 973.000) en hogere baten (€ 3.000). De hogere lasten zijn toe te schrijven aan een toevoeging aan de pensioenvoorziening (voormalig) wethouders en aanvullende kosten voor de samenwerkingsverbanden.

• Lasten (voormalig) wethouders

De rekenrente is gedaald, waardoor er meer vermogen nodig is om pensioenen uit te betalen. Daarnaast zijn de pensioenen geïndexeerd en hebben sommige personen meer pensioen opgebouwd, wat resulteert in een hoge storting in de Voorziening Wethouders. De aanvullende lasten bedragen afgerond € 673.000.

- **Samenwerkingsverbanden**

Het in de begroting 2024 beschikbaar gestelde budget met betrekking tot de samenwerkingsverbanden zoals de VNG, G40 en ROM Utrecht, is niet toereikend. Het tekort bedroeg in 2024 afgerond € 261.000.

Ondersteunende afdelingen (overhead)

De ondersteunende afdelingen van de gemeente Hilversum spelen een belangrijke rol in het effectief uitvoeren van de gemeentelijke taken. Van financiën tot ICT en personeelszaken, deze afdelingen vormen de ruggengraat van onze organisatie. Dankzij hun inspanningen kunnen wij onze dienstverlening continu verbeteren en onze doelen als gemeente bereiken.

Om onze ambities te blijven realiseren, richten we ons voortdurend op het behouden en aantrekken van specialisten in diverse vakgebieden. Dit betekent dat we investeren in opleiding en ontwikkeling, een aantrekkelijke werkomgeving bieden en inspelen op de veranderende behoeften van onze medewerkers. Alleen met een sterk en deskundig team kunnen we inspelen op de complexe vraagstukken en dynamiek van onze samenleving, en zo blijven bijdragen aan een beter Hilversum voor al onze inwoners.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Actualiseren van de I-Visie in relatie tot de opgaven in de stad.
- Intensiveren van de invulling van strategische personeelsplanning. Met blijvende aandacht voor boeien en binden en creatieve en effectieve vormen van werving nieuwe medewerkers.
- Onderzoek doen naar de huisvestingsbehoeften volgens de strategische huisvestingsvisie, zodat deze naadloos aansluiten bij het hybride werken.
- Uitvoering geven aan het Programma Data Gedreven Werken 2022 – 2025.
- Vervolg geven aan het in het najaar van 2023 uitgevoerde medewerkersonderzoek.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024. Op één speerpunt (strategische personeelsplanning) blijft het invulling geven hieraan lastig, als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Strategische personeelsplanning is ingevoerd en wordt binnen de organisatie toegepast. Deze planning biedt inzicht in de behoeften en knelpunten van de teams, zoals onderbezetting, kwetsbaarheid, ziekteverzuim, kennisniveau en verwachte veranderingen in rollen en functies. Krapte op de arbeidsmarkt en de veranderende omstandigheden op die arbeidsmarkt vormen belangrijke factoren die het succesvol implementeren van strategische personeelsplanning (voor met name het invullen van personele capaciteit en kwaliteit) bemoeilijken. Als maatregel hebben wij de recruitment afdeling versterkt, waardoor de vindbaarheid van vacatures en de zichtbaarheid van de gemeente Hilversum als werkgever is vergroot. Wij leggen sneller contact met potentiële kandidaten, gesprekken worden gevoerd en in overleg met e kandidaat volgt een zo spoedig mogelijk kennismakingsgesprek. Door deze aanvullende persoonlijke benadering blijven we in staat om vacatures met nieuw personeel in te vullen. Recruitment monitort voortdurend de mogelijkheden en ontwikkelingen, past waar nodig haar procesvoering aan op de actualiteit om vacatures effectief en snel te vervullen.

Financiële analyse Overhead

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	43.364	-293	43.071
Realisatie	45.590	-528	45.062
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	2.226	-235	1.991

Het nadelig resultaat van afgerond € 2,0 miljoen wordt gekenmerkt door toenemende lasten (€ 2,2 miljoen) en hogere baten (€ 0,2 miljoen). Het nadeel van € 2,7 miljoen (hogere lasten) en een voordeel van € 0,3 miljoen (extra baten) wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken. De lasten stijging is een gevolg van de inzet van extra communicatiemedewerkers, additionele inhuur op het gebied van financiën, inhuur op het gebied van informatievoorziening etc.

In 2024 zijn door diverse omstandigheden ook een aantal projecten niet volledig afgerond. Een deel van deze projecten wordt verder opgepakt in 2025. Om dit te kunnen realiseren wordt voorgesteld een deel van het budget 2024 over te hevelen naar 2025.

Het betreft de volgende projecten:

- Overheveling verandermanagement in combinatie met datagedreven werken (€ 150.000);
- Overheveling herindeling Wijdmeren (€ 195.000);
- Overheveling SaaS eHRM (€ 81.000);
- Overheveling SaaS belastingapplicatie (€ 159.000);
- Overheveling implementatie telefooncentrale (€ 172.000);
- Overheveling programma Dienstverlening (€ 180.000). Dit overhevelingsvoorstel houdt verband met het overhevelingsvoorstel zoals opgenomen in programma 4, Dienstverlening aan de stad.

Overzicht van overhead

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Gewijzigde begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil begroting 2024 en realisatie 2024
1. Personeel	26.657	27.493	29.893	2.400
2. Huisvesting & Facilitair	5.367	6.038	6.078	40
3. ICT	4.230	4.681	4.547	-133
4. Overig	2.301	4.859	4.543	-316
Totaal	38.555	43.071	45.061	1.991

(Voordelen -/- en nadelen +/+)

Toelichting tabel

De overhead bestaat uit de volgende vier hoofdcomponenten:

1. Personeel:

Betreft personeel ten behoeve van de overhead activiteiten. De Personele kosten overhead groeien mee met de omvang van de organisatie. De overschrijding is ontstaan door inhuur bij de ondersteunde afdelingen i.v.m. moeilijk vervulbare functies.

2. Huisvesting en facilitair:

Deze component omvat alle exploitatiekosten voor de vijf locaties van de ambtelijke huisvesting, waaronder het Raadhuis, stadskantoor, villa, werf en de Wilhelminastraat. Hierbij inbegrepen zijn onderhoudskosten, energie, verzekeringen/belastingen en kapitaallasten van de gebouwen. Bovendien vallen ook de kosten van facilitaire dienstverlening onder deze component, zoals catering, schoonmaak, printers, drukwerk en leaseauto's etc.

3. ICT:

De overheadkosten voor ICT omvatten voornamelijk uitgaven voor kantoorautomatisering, licentiekosten en kapitaallasten voor applicaties die onder de overhead vallen, evenals kosten voor informatiemanagement, inclusief beveiliging.

4. Overig:

Binnen de categorie "overig" vallen verschillende kosten, waaronder die voor interne- en externe communicatie, de Ondernemingsraad, juridische zaken (inclusief bezwaar en beroep), aansprakelijkheidsverzekeringen voor personeel en bestuur, en onderzoekskosten. Het ontstane voordeel is incidenteel, doordat uitgaven voor diverse programma's of activiteiten in 2024 niet volledig zijn verricht en verder worden opgepakt in 2025. Enkele voorbeelden hiervan zijn het bestuurlijk traject van de fusie met de gemeente Wijdmeren, het Programma Dienstverlening en het verandermanagementtraject.

4.2 Veilige stad

We werken aan een leefbare en veilige stad met betrokken inwoners, ondernemers en andere betrokkenen. De veiligheid in Hilversum waarborgen is een voorwaarde voor het hebben en behouden van een levendige stad. De veiligheidsopgave wordt steeds complexer en vraagt een integrale aanpak met betrekking tot openbare orde, criminaliteit, overlast, ondermijning en onveilige situaties. Hiervoor zetten we in op preventie, signalering, interventie en handhaving. We sturen aan op voldoende inzet vanuit de eigen organisatie en op een goede samenwerking met de veiligheidspartners. De gemeenteraad heeft hiervoor middels het Integrale Veiligheidsplan 2023 - 2026 de prioriteiten ondermijning, digitale veiligheid, drugshandel op straat en maatschappelijke onrust vastgesteld.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Percentage inwoners dat zich 's avonds veilig voelt op straat in het centrum tijdens het uitgaan	81,0	79,0	78,0	77,0	80	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Percentage inwoners dat zich veilig voelt in eigen buurt	89,0	88,0	87,0	87,0	90	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
006	Verwijzingen Halt, aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	4,3	4,8	5,2	6,3	5	Stichting Halt	Wettelijk
008	Winkeldiefstallen, aantal per 1.000 inwoners	1,5	2,2	2,6	3,0	2	CBS	Wettelijk
009	Geweldsmisdrijven, aantal per 1.000 inwoners	4,2	4,9	4,6	5,0	5	CBS	Wettelijk
010	Diefstallen uit woning, aantal per 1.000 inwoners	1,6	1,6	1,4	1,0	2	CBS	Wettelijk
011	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte), aantal per 1.000 inwoners	6,6	6,6	6,5	10,0	7	CBS	Wettelijk

Toelichting indicatoren

Percentage inwoners dat zich 's avonds veilig voelt op straat in het centrum tijdens het uitgaan daalt licht. De toename van geweldsincidenten in het uitgaansgebied, in combinatie met landelijke zorgen over geweld onder jongeren, draagt bij aan een daling van het veiligheidsgevoel. Omdat deze incidenten veel media-aandacht krijgen en vaak via sociale media worden gedeeld, worden inwoners er sneller mee geconfronteerd. Hilversum zet daarom extra in op live cameratoezicht, verblijfsontzeggingen, gebiedsverboden en gerichte interventies via het vernieuwde Convenant Veilig Uitgaan. De aanpak wordt afgestemd in het overleg nachthoreca binnen het convenant en het uitvoeringsoverleg Veilig Uitgaan. Daarnaast wordt samen met de horeca verkend hoe het veiligheidsgevoel verder versterkt kan worden, onder meer via een aparte themabijeenkomst en een herinrichting van het huidige horecaoverleg. In de voorbereiding op het nieuwe Integraal Veiligheidsplan nemen we deze opgaven mee. We onderzoeken onder meer welke overlegstructuren het meest effectief zijn om veiligheid in het uitgaansgebied te vergroten en samenwerking met partners te versterken.

Percentage inwoners dat zich veilig voelt in eigen buurt, naast lokale factoren zoals fietsendiefstal, autokraak, overlast door onbegrepen gedrag en een ervaren beperkte zichtbaarheid van handhavers, beïnvloeden ook bredere maatschappelijke ontwikkelingen het veiligheidsgevoel. Geopolitieke spanningen, maatschappelijke onrust en berichtgeving over landelijke

en internationale incidenten kunnen leiden tot een diffuse onveiligheidsbeleving, ook wanneer de feitelijke veiligheid in de buurt stabiel is.

Verwijzingen Halt, aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar, deze toename is het resultaat van gerichte inspanningen om het aantal verwijzingen te verhogen. Zo zijn er presentaties gegeven aan politie en Buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's) om hen te informeren over de mogelijkheden van Halt-afdoeningen. Daarnaast is de aanwezigheid van Halt op het politiebureau versterkt, wat de samenwerking en doorverwijzing vergemakkelijkt. We streven hiernaar omdat een tijdige en passende Halt-afdoening bijdraagt aan gedragsverandering bij jongeren en voorkomt dat zij verder in het strafrecht belanden.

Winkeldiefstallen, aantal per 1.000 inwoners: de stijging van het aantal winkeldiefstallen komt deels door een hogere meldingsbereidheid van winkeliers, onder andere gestimuleerd door wijkagenten, SODA-boetes en het opleggen van winkelverboden. Economische druk, zelfscankassa's en een veranderende normbeleving zorgen ervoor dat meer mensen winkeldiefstal plegen.

Diefstallen uit woningen ligt onder de streefwaarde, mede dankzij preventieve inzet zoals buurtpreventie, gerichte communicatie en inzet van politie op risicolocaties. Daarnaast speelt een bredere verschuiving van traditionele naar digitale criminaliteit een rol. Ook factoren als betere beveiligingstechnologie (zoals slimme camera's), meer thuiswerken en sociale controle dragen bij aan de daling.

Crisisbeheersing en de veiligheidsregio

We zetten in op het vergroten van bewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners en bedrijven. De Veiligheidsregio levert snelle en goede hulpverlening en brandweezorg bij incidenten, rampen en crises conform de wettelijke taken. De gemeente draagt daaraan bij met een professionele organisatie voor gemeentelijke crisisbeheersing.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Doorontwikkeling van de interregionale crisisorganisatie in samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland.
- Faciliteren en ondersteunen van de tijdige realisatie van de gemeenschappelijke meldkamer Midden-Nederland van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek in Hilversum.
- Regie voeren op de opvang en begeleiding van ontheemden en daarmee bijdragen aan de opgelegde taakstellingen.
- Uitvoering geven aan de veiligheid van onder andere portiekflats in samenwerking met woningcorporaties en brandweer.
- Vergroten van de bewustwording van de veiligheidsrisico's onder minder zelfredzame inwoners in samenwerking met de Veiligheidsregio en andere gemeenten.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024.

Financiële analyse Crisisbeheersing en brandweer

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	10.137	-14	10.123
Realisatie	9.325	-1	9.324
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-812	13	-799

Het voordelige saldo van € 799.000 kan worden toegelicht door een voordeel bij de Veiligheidsregio wat heeft geleid tot een voordelige eindafrekening van € 770.000. Ook waren er lagere uitgaven van ongeveer € 42.000 en lagere inkomsten van ongeveer € 13.000.

Openbare orde en veiligheid

We werken aan een leefbare en veilige stad. We zijn zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar. Wij zetten in op een verbeterd veiligheidsgevoel door middel van preventie en het aanpakken van problemen. Waar nodig treden we handhavend op. We werken integraal, in de zin dat ons beleid zich richt op het sociale-, fysieke- en het veiligheidsdomein. De gemeente werkt hiervoor intensief samen met politie, Openbaar Ministerie, brandweer, Versa, woningcorporaties en vele andere partners. We handelen samenlevingsgericht en participeren in wijkteams, zorgnetwerken en buurtoverleggen.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Actualiseren van het convenant Veilig Uitgaan voor het vergroten van de veiligheid van het centrum.
- Doorontwikkeling van het Veiligheids Informatie Knooppunt.
- Intensiveren van de intentieverklaring jonge aanwas van ondermijnende criminaliteit.
- Intensiveren van en uitvoering geven aan de persoonsgerichte aanpak voor personen met onbegrepen gedrag in samenwerking binnen het zorg- en veiligheidsdomein.
- Intensiveren van het voorlichtingsprogramma dat zich specifiek richt op het weerbaar maken van jongeren tegen ondermijning.
- Uitvoering geven aan de aanbevelingen uit het fenomeenonderzoek naar wapens en jongeren.
- Uitvoering geven aan de aanbevelingen uit het onderzoek naar Drugshandel op Straat.
- Uitvoering geven aan de aanbevelingen uit het project Jonge Aanwas.
- Uitvoering geven aan de uitvoeringsplannen gericht op de prioriteiten ondermijning, maatschappelijke onrust, digitale veiligheid en drugshandel op straat.
- Uitvoering geven aan het Handhavings- en uitvoeringsprogramma.
- Uitvoering geven aan het Integrale veiligheidsplan 2023 – 2026.
- Uitvoering geven aan het programma Zorg en Veiligheid.

Toelichting

In 2024 lag de focus op de uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026. De aanpak van ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, maatschappelijke onrust en drugshandel op straat had daarbij prioriteit. Daarnaast is ingezet op het versterken van de samenwerking binnen het district en de regio Midden-Nederland. Verder hebben we ingezet op het verbeteren van de meldings- en aangiftebereidheid en de zichtbaarheid van handhaving in de wijken. Door intensieve samenwerking met zorg- en veiligheidspartners hebben we bijgedragen aan een veiliger en weerbaarder Hilversum. De opgestelde activiteiten zijn afgerond.

Binnen de prioriteit ondermijning is het Bestuurlijk Interventie Team (BIT) verder uitgebreid en ingezet voor gerichte handhavingsacties. Ook is ingezet op de aanpak van zorgcriminaliteit, waarbij intern en met ketenpartners wordt samengewerkt om malafide zorgaanbieders te stoppen. De Wet BIBOB wordt structureel toegepast om misbruik van gemeentelijke vergunningen te voorkomen. Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) helpt bij het bundelen van gegevens en het inzichtelijk maken van trends in criminaliteit en overlast. Binnen de prioriteit digitale veiligheid zijn meerdere voorlichtingsavonden georganiseerd voor senioren om hen te beschermen tegen digitale criminaliteit. Daarnaast hebben Beeld & Geluid en scholen in Hilversum workshops gehouden over mediawijsheid en is via het Digital Child Rights-onderzoek inzicht verkregen in de online risico's en behoeften van jongeren.

Binnen de prioriteit maatschappelijke onrust, is het bondgenotenoverleg herstart, waardoor diverse maatschappelijke partijen structureel met elkaar in gesprek zijn over spanningen en ontwikkelingen. Binnen het veiligheidsconvenant Media Park zijn concrete afspraken gemaakt over risicobeheersing, cameratoezicht, beveiliging en crisismanagement. Daarnaast bevat het convenant een vaste overlegstructuur waarin zowel operationele als strategische veiligheidsthema's worden besproken. De komende periode wordt ingezet op verdere verbetering van de informatiepositie en de borging van de samenwerkingsafspraken, zodat het Media Park weerbaarder is tegen verstoringen en veiligheidsrisico's. Bovendien is het Handelingskader Demonstraties geactualiseerd, wat zorgt voor een duidelijke en consistente aanpak, met als uitgangspunt dat demonstraties zoveel mogelijk worden gefaciliteerd en gelijkwaardig behandeld. Binnen de prioriteit van drugshandel is het keurmerk voor coffeeshops verder ontwikkeld en het coffeeshopbeleid aangescherpt, met als doel de naleving te verbeteren, overlast te beperken en grip te krijgen op illegale handel. Het rapport 'Hilversum in het vizier' is opgeleverd. We gaan aan de slag met de aanbevelingen die passend zijn binnen de Hilversumse lokale context en de prioriteiten uit het IVP.

Het fenomeenonderzoek loopt, maar parallel daaraan is wel al de samenwerkingen met het sociaal domein, politie en Halt versterkt om signalen van wapenbezit vroegtijdig op te sporen en interventies tijdig in te zetten. Aan de hand van de aanbevelingen van het fenomeenonderzoek worden (zo nodig) gerichte interventies uitgevoerd, zoals bewustwordingscampagnes op scholen, intensievere handhaving op hotspots, en educatieve programma's gericht op jongeren en hun ouders om het dragen en gebruik van wapens te ontmoedigen.

Het uitvoering geven aan de uitvoeringsplannen gericht op de prioriteiten ondermijning, maatschappelijke onrust, digitale veiligheid en drugshandel op straat richtte zich op de integrale zorg- en veiligheidsaanpak, waarbij breed werd ingezet op signalering, repressie, bewustwording en samenwerking om veiligheid en leefbaarheid te vergroten. Door gerichte interventies, versterking van de informatiepositie en betrokkenheid van partners werd gewerkt aan duurzame oplossingen voor de prioriteiten binnen het Integraal Veiligheidsplan.

Het convenant Veilig Uitgaan is geactualiseerd, met afspraken over toezicht, toelatingsbeleid en collectieve horecaontzeggingen. De inzet van politie, BOA's, beveiligers en portiers is afgestemd op het voorkomen van overlast en incidenten. Daarnaast is een aanwijzingsbesluit vastgesteld waarmee korte verblijfsontzeggingen kunnen worden opgelegd in het centrum en rond het station.

De intentieverklaring jonge aanwas van ondermijnende criminaliteit is geëvalueerd. We voeren de aanbevelingen uit het project Jonge Aanwas uit, versterken de samenwerking met partners rond signalering en aanpak en breiden het voorlichtingsprogramma uit om jongeren weerbaarder te maken tegen ondermijning. De focus ligt op schoolveiligheid, aansluiting met zorg en veiligheid en een integrale benadering van de leefwereld van jongeren, zowel online als offline.

Financiële analyse Openbare orde en veiligheid

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	5.451	-357	5.094
Realisatie	4.478	-347	4.131
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-973	10	-962

Binnen het programma zijn de lasten lager uitgevallen dan begroot. Het voordeel wordt verklaard vooral verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten (€ 932.000). Dit wordt centraal toelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken. Daarnaast zijn de lasten voor dierenwelzijn lager dan begroot (€ 95.000). Voorgesteld wordt het resterende budget over te hevelen van 2024 naar 2025.

4.3 Dienstverlening aan de stad

De dienstverlening is het visitekaartje van de gemeente. In onze informatievoorziening, processen taalgebruik en producten stellen wij de inwoners centraal. We richten ons op: innovatie, het verder digitaliseren en door ontwikkelen van de (persoonlijke) dienstverlening en het verbeteren van de efficiëntie. Om dit te realiseren ligt de focus op een drietal aspecten. Ten eerste het gemak voor de gebruiker: wij houden rekening met de digitaliserende samenleving, de gemeentelijke producten zijn vindbaar en toegankelijk en wij zijn voor iedereen bereikbaar. Ten tweede richten wij ons op betrokkenheid: onze medewerkers zijn klantgericht, gaan op zoek naar de vraag achter de vraag en durven af te wijken van de gebaande paden wanneer nodig. Ten derde werken we open en transparant.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
	Waardering van bezoekers over de dienstverlening van het Sociaal Plein	7,0	7,0	7,0	7,1	7,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Waardering van inwoners over de dienstverlening van de gemeente	7,2	6,9	7,0	6,9	7,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk
	Waardering van inwoners over de digitale dienstverlening van de gemeente	7,0	6,9	7,0	6,9	7,5	Hilversum Monitor	Niet wettelijk

Toelichting indicatoren

Waardering van inwoners over de dienstverlening van de gemeente: de tevredenheid is met 0,1 gedaald ten opzichte van 2023. De aanname is dat de tevredenheid licht is afgenomen onder invloed van onvrede over het invoeren van betaald parkeren in de gemeente Hilversum. De waardering van inwoners over de digitale dienstverlening van de gemeente: de tevredenheid is gelijk gebleven aan 2023. De activiteiten in 2024 waren met name gericht op het implementeren van wettelijke verplichtingen zoals de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) en de Digitale Toegankelijkheid. Dit is niet meteen merkbaar voor inwoners.

Gemeentelijke dienstverlening

Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van Burgerzaken, verbeteren wij de dienstverlening van de hele gemeente, waarbij inclusiviteit een vanzelfsprekendheid is. Een verbetering die noodzakelijk is door een veranderende en meer complexere dienstverlening, onder meer door culturele mengelingen en inwoners met een niet-Nederlandse geboortekarte wat problemen geeft bij de inschrijving in de Basis Registratie Personen. De dienstverlening op het gebied van Burgerzaken bieden we op verschillende kanalen aan: fysiek, digitaal en telefonisch. Hierbij worden de landelijke ontwikkelingen nauwlettend gevolgd. We hebben daarbij aandacht voor de wensen en verwachtingen van inwoners en ondernemers.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Aansluiten bij de Wet open overheid (Woo) om overheidsinformatie meer openbaar toegankelijk te maken.
- Implementeren van de applicatie Signalen voor Meldingen in de Openbare Ruimte.

Via de applicatie Signalen kunnen inwoners online problemen, gebreken, overlast of verbeteringen in de openbare ruimte melden, met als doel bij te dragen aan het onderhoud, de veiligheid en de algemene kwaliteit van de openbare ruimte. Signalen maakt melden eenvoudiger, is digitaal toegankelijk en beter geschikt voor gebruik op een mobiele telefoon dan de huidige oplossing.
- Monitoren en verbeteren van de kwaliteit en de bereikbaarheid van de dienstverlening.

Door bijvoorbeeld het aanschaffen van een nieuwe contactcenter applicatie, het optimaliseren van de verschillende contactkanalen, het implementeren van een virtuele assistent (zgn “chatbot”), het onderzoeken van de mogelijkheden om MijnHilversum door te ontwikkelen, het uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek en het inrichten van een management dashboard Dienstverlening.
- Organiseren van Europese verkiezingen van 6 tot 9 juni 2024.
- Verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening door het doorontwikkelen van houding, gedrag en competenties met als doel het realiseren van een positievere interactie en een betere service-ervaring.
- Verder aansluiten op MijnOverheid voor zowel inwoners als ondernemers om de dienstverlening te verbeteren.
- Verhogen van de kwaliteit en het formuleren van servicenormen waarin de verwachtingen richting burgers worden omschreven.
- Voldoen aan enkele wettelijke verplichtingen zoals tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid en wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Toelichting

De speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2024 zijn allen uitgevoerd in 2024 dan wel liggen op koers in 2024. De Wet Open Overheid (Woo) vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en heeft als beoogd effect om de overheid transparanter en toegankelijker te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar te maken. De wet heeft een passief en actief gedeelte. Vanaf 1 mei 2022 geldt de passieve informatieplicht; verwerken van Woo-verzoeken en het aanstellen van een Woo-contactpersoon. Daarnaast is er een actieve informatieplicht; het proactief beschikbaar stellen van informatie. De actieve informatieplicht treedt gefaseerd in werking. Dat wil zeggen dat de door de wetgever bepaalde informatiecategorieën in tranches verplicht openbaar gemaakt moeten worden. De datum waarop de eerste tranche verplicht openbaar gemaakt dient te worden is nog niet bekend en volgt na koninklijk besluit. Om als Hilversum ook te voldoen aan de lange termijn verplichtingen van de Woo is het noodzakelijk om de geïnventariseerde processen stap voor stap Woo-proof te maken. Hilversum heeft een eigen publicatieplatform gelanceerd als sub-website van Hilversum.nl (woo.hilversum.nl). De Woo-index (voorheen PLOOI) in het Register van Overheidsorganisaties (ROO) verwijst naar het publicatieplatform van de gemeente (https://organisaties.overheid.nl/woo/28797/Gemeente_Hilversum). Op de pagina van de gemeente zijn de organisatiegegevens, Woo-contactpersoon en adresgegevens te vinden. Daarnaast zijn

verwijzingen te vinden naar waar de gemeente haar informatiecategorieën publiceert. De gemeente Hilversum geeft proactief invulling aan de inspanningsverplichting om informatie actief openbaar te maken. De informatie uit de volgende informatiecategorieën zijn reeds openbaar gemaakt op het publicatieplatform: 'Bereikbaarheidsgegevens', 'Organisatie & Werkwijze', 'Vergaderstukken decentrale overheden' en 'Woo-verzoeken en -besluiten'.

Financiële analyse Burgerzaken

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.374	-2.351	1.023
Realisatie	3.100	-2.302	799
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-273	50	-224

Het positieve resultaat van € 224.000 kenmerkt zich voornamelijk door lagere lasten (€ 273.000). De verminderde uitgaven zijn het gevolg van lagere personeelskosten. Het invullen van vacatures heeft op zich laten wachten. Daarnaast zijn de activiteiten in het kader van programma Dienstverlening en de rubricering van de aktes nog niet volledig voltooid in 2024. Door personele wisselingen in het projectteam heeft de oplossing vertraging opgelopen. De implementatie van de gekozen oplossing start in het tweede kwartaal 2025. Dit resulteert in 2024 tot minder lasten, maar in 2025 tot meer lasten. Voorgesteld wordt het bijbehorende budget over te hevelen van 2024 naar 2025.

Het betreft de volgende overhevelingen:

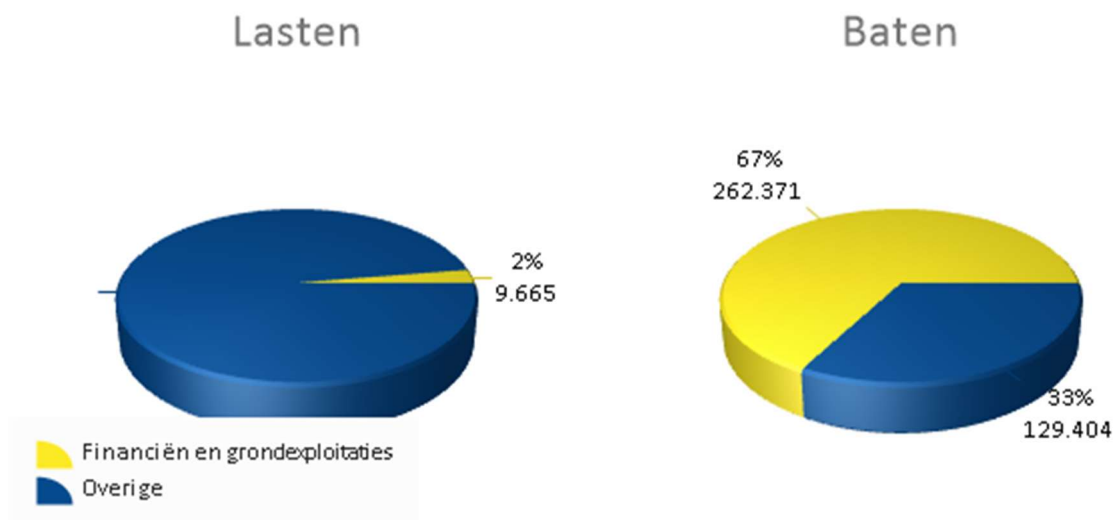
- Om de rubricering van de akten burgerlijke stand verder vorm te geven stellen wij voor het resterende budget van € 75.000 bij de jaarrekening 2024 over te hevelen naar 2025.
- Om de activiteiten in het kader van het programma Dienstverlening af te ronden wordt voorgesteld het resterende budget van € 162.000 bij de jaarrekening 2024 over te hevelen naar 2025. Dit overhevelingsvoorstel houdt verband met het overhevelingsvoorstel zoals opgenomen in programma 4, Effectief en efficiënt bestuurd stad.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

04 Bestuur		Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten						
04.01	Veilige stad	15.504	84	15.588	13.803	-1.784
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	10.149	-13	10.137	9.325	-812
1.2	Openbare orde en veiligheid	5.354	97	5.451	4.478	-973
04.02	Dienstverlening aan de stad	3.209	165	3.374	3.100	-273
0.2	Burgerzaken	3.209	165	3.374	3.100	-273
04.03	Effectief en efficiënt bestuurde stad	42.315	5.471	47.786	50.984	3.198
0.1	Bestuur	4.121	301	4.422	5.394	973
0.4	Overhead	38.194	5.170	43.364	45.590	2.226
Totaal Lasten		61.027	5.720	66.747	67.887	1.140
Baten						
04.01	Veilige stad	-321	-50	-371	-348	23
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-14	0	-14	-1	13
1.2	Openbare orde en veiligheid	-307	-50	-357	-347	10
04.02	Dienstverlening aan de stad	-2.451	100	-2.351	-2.302	50
0.2	Burgerzaken	-2.451	100	-2.351	-2.302	50
04.03	Effectief en efficiënt bestuurde stad	-491	195	-296	-534	-238
0.1	Bestuur	-3	0	-3	-6	-3
0.4	Overhead	-488	195	-293	-528	-235
Totaal Baten		-3.263	245	-3.018	-3.183	-165
Totaal saldo voor bestemming		57.764	5.965	63.729	64.704	975
Mutaties reserves		38	0	38	38	0
Saldo na bestemming		57.802	5.965	63.767	64.742	975

Programma 5. Financiën en grondexploitaties

Betrokken partijen

Voor het realiseren van de bestuurlijke opgave werken wij samen met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties.

De belangrijkste betrokken partijen binnen het programma Financiën en grondexploitaties zijn:

- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) (verbonden partij)
- GEM Crailo
- Vitens (verbonden partij)

(Kaderstellende) Nota's

- Financiële verordening gemeente Hilversum 2024
- Uitvoeringsnota grondprijzen (2021)
- Legesverordening 2024 (2023)
- Verordening onroerendezaakbelasting 2024 (2023)
- Verordening precariobelasting 2024 (2023)
- Geactualiseerde nota grond- en vastgoedbeleid (2024)
- Geactualiseerde Meerjarige onderhoudsplanung 2024-2033 (2024)
- Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkelingen (2024)
- Nota kostenverhaal (2024)

5.1 Grondexploitatie en vastgoed

Ons grond- en vastgoedbezit is een instrument om onze maatschappelijke doelen te realiseren. Wij beheren en verduurzamen het vastgoed in eigendom. Wij toetsen onze vastgoedportefeuille aan het grond- en vastgoedbeleid. Het meerjarenperspectief gebiedsontwikkeling (MPG) geeft inzicht in het cumulatieve effect van alle grote gebiedsontwikkelingen op de gemeentelijke begroting. Het MPG is hiermee een instrument dat de discussie over de sturing van de individuele gebiedsontwikkelingen faciliteert.

Voor een nadere toelichting op de financiële kengetallen verwijzen wij u naar paragraaf 2.2.6 Financiële kengetallen.

Prestatie-indicatoren

Er zijn geen indicatoren benoemt bij dit thema.

Beheer gebouwen en gronden

Eigendom van vastgoed is geen kerntaak van de gemeente. Vastgoed kan echter een belangrijke bijdrage leveren aan het verwezenlijken van de gemeentelijke ambities.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Actualiseren van de meerjaren onderhoudsplanung met betrekking tot al het gemeentelijk vastgoed
- In kaart brengen van de mogelijkheden voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed dat in eigendom blijft en onderzoeken van mogelijkheden van externe (co)financiering of subsidie.
- Uitvoeren van de plannen voor de verduurzaming van het Raadhuis.

Toelichting

In 2024 zijn in de prioriteitenagenda opgenomen termijnen niet gehaald voor het actualiseren van het grond- en vastgoedbeleid in combinatie met de verduurzamingsopgaven. Eind 2024 hebben wij een nieuwe planning opgesteld. De verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed en het herstel van de vloeren in combinatie met de verduurzaming van het raadhuis staan gepland voor behandeling in de raad op 14 mei 2025.

Financiële analyse Beheer overige gebouwen en gronden

Bedragen x € 1.000			
	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	2.493	-7.859	-5.366
Realisatie	2.415	-4.722	-2.307
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-78	3.137	3.060

Het nadelig saldo van € 3.060.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten voor beheer en onderhoud, evenals hogere baten uit vastgoedverkoop, hoewel de verkoopopbrengsten van zowel panden als gronden lager uitvallen dan begroot.

Lasten

Voor de taxatie, advies en verkoopkosten is een voordeel van € 52.000 gerealiseerd, doordat er minder objecten in de verkoop zijn gegaan dan gepland. Dit heeft geleid tot het niet uitvoeren van taxaties voor zes objecten en het niet maken van verkoopkosten, zoals makelaarscourtage en advertentiekosten. Bij de WVG-panden is er een voordeel van € 79.000

door een teruggave via een energieafrekening en lagere energiekosten als gevolg van de daling van de energieprijzen. De beheer- en onderhoudskosten voor panden zijn lager dan begroot, met een voordeel van € 214.000. Dit komt doordat het onderhoud bij verschillende panden, die in 2025 worden verkocht, beperkt of niet is uitgevoerd. Tegenover deze voordelen staan enkele nadelen. De verkoop van vastgoed heeft geleid tot een afboeking van € 104.000, als gevolg van de afschrijving van de resterende boekwaarde van de verkochte objecten. De stijging van de OZB en verzekeringen heeft geleid tot een overschrijding van de lasten met € 59.000, voornamelijk door een hogere onroerende zaakbelasting en de indexeringspremie. De loon- en afdelingskosten leiden tot een nadeel van € 76.000, wat verder wordt toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Baten

De verkoopopbrengst panden is lager dan begroot, met een nadeel van € 2.718.000. Er zijn in totaal zeven objecten en twee standplaatsen voor woonwagens verkocht, in plaats van de verwachte veertien objecten. Besluitvorming over de verkoop van twee objecten is nog niet afgerond, en het college heeft besloten om de verkoop van panden met een maatschappelijke bestemming tijdelijk aan te houden. De verkoopopbrengst gronden is eveneens lager dan begroot, met een nadeel van € 409.000. Er is wel een besluit genomen over de verkoop van gronden aan het Marktplaatsplein en de Orchideestraat, maar de leveringen worden in 2025 verwacht, nadat de noodzakelijke vergunningen zijn verleend.

Strategische gronden actief inzetten om de stad te versterken

We zetten strategische gronden actief in om de stad te versterken.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Actualiseren van het vastgoed- en grondbeleid in combinatie met de verduurzamingsopgaven.
- Arenapark: In 2024 wordt het stedenbouwkundig plan voor het Arenapark verder ontwikkeld tot een concreet bestemmingsplan. Tegelijkertijd zullen de diverse grondtransacties die hiermee samenhangen, worden ingevuld en afgehandeld.
- Bruisend hart: De werving van panden en gronden.
- Circusterrein: De samenwerkingsovereenkomst wordt getekend waarna de locatie verder geschikt wordt gemaakt ten behoeve van flexibele woonconcepten.
- Stationsgebied: Voortzetten van het verwerven van panden en gronden aan de Koninginneweg. Voorbereiding op de uitgifte van het eerste gronden.

Toelichting

In 2024 zijn in de prioriteitenagenda opgenomen termijnen niet gehaald voor het actualiseren van het grond- en vastgoedbeleid in combinatie met de verduurzamingsopgaven. Eind 2024 hebben wij een nieuwe planning opgesteld. De verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed en het herstel van de vloeren in combinatie met de verduurzaming van het raadhuis staan gepland voor behandeling in de raad op 14 mei 2025. De actualisatie van het vastgoed- en grondbeleid is geagendeerd voor de raad van 17 september 2025.

Het speerpunt Arenapark ligt op koers. In 2024 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot het Arenapark en is de inkoopprocedure doorlopen voor het laten opstellen van een Omgevingsplanwijziging. Het opstellen van een Milieu Effect Rapportage in 2025 is daar onderdeel van. Daarnaast is in 2024 de parkeergarage Marathon 8 aangekocht (n.a.v. voorkeursrecht).

Bruisend hart ligt op koers: de verwerving loopt. Er zijn een aantal panden in 2024 verworven.

Stationsgebied ligt op koers, de verwerving van panden loopt, naast het minnelijke traject met Novxia, Provincie Noord-Holland en de Nederlandse Spoorwegen zijn ook stappen gezet om te komen tot onteigening. Het starten van die onteigeningsprocedure was verwacht. Belangrijke mijlpaal in 2024 was daarnaast het sluiten van vaststellingsovereenkomsten met alle rechthebbenden van de zogenoemde teleacentree.

Financiële analyse Grond exploitatie (niet bedrijventerreinen)

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	5.934	-3.712	2.222
Realisatie	3.440	-1.390	2.050
Vershil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-2.494	2.322	-172

Het positieve saldo aan de uitgavenkant van ongeveer € 2,5 miljoen is voornamelijk te danken aan een afname van lasten in de grondexploitaties van Anna's Hoeve en het Stationsplein (€ 2,42 miljoen). Een uitgebreider overzicht is beschikbaar in de paragraaf Grondexploitatie. Het voordeel van ongeveer € 925.000 wordt verklaard door afwijkingen op de doorbelasting van de loon- en organisatiekosten. Dit wordt centraal toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Het negatieve saldo aan de inkomstenkant is rechtstreeks het gevolg van een negatieve onderhanden werkpositie. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf grondexploitatie.

5.2 Financieel gezonde stad

De komende jaren blijven we werken aan investeringen in de stad die Hilversum en haar inwoners ten goede komen. Gezonde gemeentefinanciën blijven het uitgangspunt. Gezonde gemeentefinanciën zijn noodzakelijk om ook in de toekomst in de stad te kunnen blijven investeren en de begroting structureel in evenwicht te houden.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Naam	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streef- waarde 2024	Bron	Wettelijk
037	Demografische druk uitgedrukt in een percentage (Verhouding tussen de productieve leeftijdsgroep (20-64) en de niet-productieve leeftijdsgroepen (-20 en 65+))	71,1	71,0	70,5	69,7	n.v.t.	CBS	Wettelijk
038	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens, in euro's	690,0	770,0	793,0	816,0	n.v.t.	COELO	Wettelijk
039	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens, in euro's	827,0	920,0	945,0	974,0	n.v.t.	COELO	Wettelijk

Toelichting indicatoren

Niet van toepassing er zijn voor deze indicatoren geen streefwaarden.

Financiële huishouding

Wij hebben als uitgangspunt dat inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn en dat er een gezonde verhouding is tussen inkomsten, uitgaven, vermogen en schulden. Structurele uitgaven worden in de regel niet gedekt met incidentele inkomsten. Om te kunnen blijven investeren in de stad is een financiële strategie van groot belang. Als gemeente streven we ernaar om financiële reserves te behouden en te versterken, zodat we deze kunnen aanspreken in moeilijke tijden. Op deze manier kunnen we onze financiële gezondheid handhaven.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Afgeven van een rechtmatigheidsverklaring.
- Uitvoeren van 213A onderzoeken.

Toelichting

In 2024 is de financiële verordening geactualiseerd en het normen- en toetsingskader 2024 vastgesteld. Dit geeft voldoende kaders voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening 2024 door het college van B&W.

Voor begrotingsjaar 2024 zijn er een tweetal onderzoeken vastgesteld door het college van B&W. Het onderzoek Leerlingenvervoer is in september 2024 vastgesteld en ter informatie aan de raad aangeboden. Het onderzoek naar de veiligheidsregio is nog onder handen en wordt in 2025 aan de raad aangeboden.

Financiële analyse Financiële huishouding

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	664	-224.275	-223.611
Realisatie	570	-224.687	-224.117
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-94	-412	-506

Het voordeel aan de lastenzijde wordt veroorzaakt door niet besteden van het budget onvoorzien van € 100.000.

In RIB 2025-07 hebben wij u geïnformeerd over de uitkomsten van de decembercirculaire 2024. In deze RIB is uitgegaan van een voordeel van €209.000. In werkelijkheid is de decembercirculaire echter €118.000 hoger uitgevallen. Dit laatste als gevolg van een correctie op de gehanteerde maatstaven (€ 327.000 voordeel).

Als onderdeel van de decembercirculaire zijn er extra middelen ontvangen voor de opvang van de ontheemden Oekraïners (€356.000) evenals de Spreidingswet (€67.000). Bij de resultaatbestemming wordt de raad derhalve voorgesteld deze extra bijdragen van €423.000 te storten in de reserve Opvang Oekraïne.

Innen lokale belastingen en heffingen

Voor meer details, inzake de lokale belastingen en heffingen zie paragraaf: 3.1 Lokale heffingen.

Onderstaand volgt een toelichting op de voortgang van de specifieke activiteiten die we in 2024 hebben uitgevoerd. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in de programmabegroting voor 2024. We willen benadrukken dat we niet specifiek rapporteren over de reguliere activiteiten die we uiteraard ook hebben uitgevoerd in 2024, tenzij deze niet conform begroting zijn uitgevoerd.

Voortgang speerpunten begroting 2024

- Implementeren van verbeteringen in zowel het proces als de technologie om de kwaliteit van het belastingproces te verhogen.

In augustus 2022 heeft Hilversum een meerjarig plan van aanpak opgesteld om verbeteringen door te voeren in het belastingproces. Het plan omvat onder andere gegevenscontrole, -aanvulling en structurele procesverbeteringen. Het optimalisatietraject is begonnen in 2022/2023 en zal zich voortzetten in 2024.

Toelichting

Het speerpunt zoals opgenomen in de begroting 2024 is uitgevoerd in 2024.

Financiële analyse Lokale belastingen

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	3.634	-25.552	-21.918
Realisatie	3.240	-25.958	-22.719
Verschil (realisatie t.o.v. gewijzigde begroting)	-394	-407	-801

Het saldo van € 801.000 is het resultaat van lagere lasten a € 394.000 en een toename van de baten met € 407.000. De lagere lasten zijn een direct gevolg van een lagere toevoeging (€ 231.000) aan de voorziening dubieuze debiteuren dan begroot. Over het algemeen worden de gemeentelijke belastingen, opgelegd aan inwoners en ondernemers, tijdig betaald. Dit betekent dat de gemeente een lagere voorziening hoeft te vormen om gederfde inkomsten op te vangen.

De lasten zijn ook € 159.000 lager uitgevallen dan begroot doordat de implementatie van het belastingstelsel niet in 2024 is afgerond, maar in 2025 verder wordt vormgegeven. Voorgesteld wordt om deze middelen over te hevelen van 2024 naar 2025. De inkomsten zijn € 407.000 hoger dan begroot. Dit voordeel is met name een gevolg van een verlaging van de personeel -en afdelingskosten en een toename van de precario opbrengsten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

05 Financiën en grondexploitaties		Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten						
05.01	Financieel gezonde stad	6.755	-2.457	4.298	3.810	-488
0.5	Treasury	406	98	504	503	-1
0.61	OZB woningen	1.112	44	1.156	922	-234
0.62	OZB niet-woningen	679	76	755	774	20
0.64	Belastingen overig	1.571	153	1.723	1.544	-180
0.8	Overige baten en lasten	3.036	-2.936	100	2	-98
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-49	108	60	64	5
05.02	Grondexploitatie en vastgoed	6.240	2.187	8.427	5.855	-2.572
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.761	-268	2.493	2.415	-78
8.2	Grond exploitatie (niet bedrijventerrein)	3.479	2.454	5.934	3.440	-2.494
Totaal Lasten		12.995	-270	12.724	9.665	-3.060
Baten						
05.01	Financieel gezonde stad	-241.301	-8.526	-249.827	-250.646	-819
0.5	Treasury	-392	-925	-1.317	-1.355	-38
0.61	OZB woningen	-12.700	0	-12.700	-12.784	-84
0.62	OZB niet-woningen	-12.225	0	-12.225	-12.373	-149
0.64	Belastingen overig	-627	0	-627	-801	-174
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-215.357	-7.601	-222.958	-223.332	-374
05.02	Grondexploitatie en vastgoed	-8.258	-3.313	-11.571	-6.112	5.459
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-7.401	-458	-7.859	-4.722	3.137
8.2	Grond exploitatie (niet bedrijventerrein)	-857	-2.855	-3.712	-1.390	2.322
Totaal Baten		-249.559	-11.839	-261.398	-256.757	4.640
Totaal saldo voor bestemming		-236.564	-12.109	-248.674	-247.093	1.581
Mutaties reserves		839	-6.453	-5.614	-5.614	0
Saldo na bestemming		-235.725	-18.563	-254.288	-252.707	1.581

3. De paragrafen

3.1 Lokale heffingen

3.1.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belastingen en rechten die de gemeente in 2024 heeft opgelegd aan inwoners, ondernemingen en organisaties. Gemeentelijke heffingen bestaan uit ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente.

Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In Hilversum zijn dit onroerendezaakbelastingen en precariobelasting. Bij de gebonden heffingen mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde lasten van de leveringen en diensten. In Hilversum zijn dit afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges en havengelden.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- het gevoerde tarievenbeleid ten aanzien van de belangrijkste lokale heffingen;
- een overzicht van de totale baten uit belastingen, tarieven en leges;
- een overzicht van de lokale lastendruk in de periode 2022 tot en met 2024;
- het kwijtscheldingsbeleid;
- waardebepaling WOZ;
- bezwaar en beroep WOZ-waarde;
- de landelijke en regionale woonlastenvergelijking.

3.1.2 Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Woonlastentarieven

De woonlastentarieven 2024 zijn in november 2023 door de raad vastgesteld. De woonlasten zijn in 2024 ten opzichte van 2023 met 4,4% gestegen. De tarieven zijn ten opzichte van begroting 2023 als volgt gewijzigd:

Heffing	Tariefwijziging 2024
Onroerendzaakbelasting woningen	" + 1,76%
Onroerendzaakbelasting niet-woningen	" + 4,40%
Rioolheffing	" + 8,10%
Afvalstoffenheffing	" + 4,40%

Rioolheffing

De rioolheffing wordt in Hilversum van de eigenaar geheven. Belangrijkste voordeel hiervan is dat de heffing over een grotere groep verdeeld kan worden. Bij een eigenarenheffing wordt ook bij leegstand rioolheffing geheven.

Bedragen x € 1.000

Rioolheffing	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Kosten op taakveld 7.2 Riolering			
- kosten exploitatie	1.464	1.655	1.764
- dubieuze debiteuren	150	150	12
- kapitaallasten	1.000	967	898
- mutatie spaarvoorziening	4.329	4.329	4.329
- kosten personeel- en organisatiekosten	997	1.074	1.232
Netto kosten taakveld	7.940	8.175	8.235
Toe te rekenen kosten andere taakvelden			
- heffing en inning	233	233	214
- straatreiniging & zwerfvuil	443	501	524
- zwerfvuil	127	138	145
- waterwegen	383	383	466
- overhead	1.223	1.223	1.396
- BTW	424	424	608
Totale kosten	10.772	11.076	11.587
Dekking algemene middelen	969	1.576	1.576
Toe te rekenen kosten/benodigde opbrengst	9.803	9.500	10.011
Mutatie egalisatievoorziening	-270	33	0
Opbrengst heffingen	9.533	9.533	9.481
Kostendeckendheid	91%	86%	86%

Toelichting berekening kostendeckendheid*Kosten exploitatie (€ 109.000 nadeel)*

De verhoogde exploitatielasten hebben onder andere betrekking op de maatregelen om de wateroverlast in Hilversum te verminderen en de wegen begaanbaar te houden. Daarnaast zijn er extra rioolinspecties uitgevoerd en zijn de kosten voor het meerjarige onderhouds- en beheerplan gestegen.

Dubieuze debiteuren (€ 138.000 voordeel)

De openstaande post belastingdebiteuren is in 2024 afgenomen. Door de lagere stand van de openstaande post belastingdebiteuren hoeft de voorziening dubieuze belastingdebiteuren ultimo 2024 minder hoog te zijn, waardoor een lagere dotatie aan die voorziening heeft kunnen plaatsvinden.

Kapitaallasten (€ 68.000 voordeel)

Kapitaallasten bestaan uit een rentekostencomponent en een afschrijvingscomponent. De afschrijvingscomponent wordt toegewezen aan een specifiek taakveld zodra een investering volledig is afgerond. Het niet volledig afronden van een investering resulteert in een verlaging van de toegerekende kapitaallasten. In 2024 zijn niet alle geplande projecten volledig afgerond. Dit resulteert in een incidenteel voordeel in 2024.

Personeelskosten (€ 158.000 nadeel)

De personeelskosten zijn € 158.000 hoger doordat dit jaar minder uren van het personeel zijn doorberekend aan de investeringen voor de riolering. Er zijn minder uren van het personeel doorberekend, omdat er minder investeringen zijn gedaan. Daardoor zijn de kosten in de exploitatie hoger.

Overhead (€ 173.000 nadeel)

De overheadkosten liggen in 2024 hoger dan begroot. Dit resulteert in een hoger overheadtarief per FTE. Het aantal FTE dat zich ingezet heeft voor activiteiten op het gebied van riolering is niet afgenomen. Het hogere overheadtarief is een belangrijke reden voor de kostenstijging. Een toelichting op de overheadcomponenten is terug te vinden in de paragraaf Bedrijfsvoering.

BTW (€ 184.000 nadeel)

Door de hogere lasten in de exploitatie van de riolering is ook de toe te rekenen BTW verhoogd en is de BTW hoger dan begroot.

Afvalstoffenheffing

Ook voor de afvalstoffenheffing geldt het uitgangspunt van 99% kostendekking. Bij het vaststellen van de begroting 2024 is besloten 93% van de begrote kosten te dekken door het innen van afvalstoffenheffing.

Bedragen x € 1.000			
Afvalstoffenheffing	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Kosten op taakveld 7.3 Afval			
- bijdrage GAD (Regio G&V)	10.343	10.343	10.343
- aanvulling CAO (Regio G&V)	300	281	281
- teruggaaf resultaat	0	-390	-390
- dubieuze debiteuren	200	200	16
Netto kosten taakveld	10.843	10.434	10.250
Toe te rekenen kosten andere taakvelden			
- kwijscheldingen	800	800	717
- heffing en inning	175	175	176
- straatreiniging	443	501	524
- personeel- en organisatiekosten	196	196	173
- BTW	2.365	2.291	2.296
Totale kosten	14.822	14.397	14.136
Dekkingspercentage	93%	93%	93%
Toe te rekenen kosten aan burgers/reserve	13.772	13.377	13.135
Totale opbrengst	13.448	13.213	13.202
Mutatie egalisatievoorziening	-324	-116	134

Toelichting berekening kostendekkendheid**Dubieuze debiteuren (€ 184.000 voordeel)**

De openstaande post belastingdebiteuren is in 2024 afgenomen. Door de lagere stand van de openstaande post belastingdebiteuren hoeft de voorziening dubieuze belastingdebiteuren ultimo 2024 minder hoog te zijn, waardoor een lagere dotatie aan die voorziening heeft kunnen plaatsvinden.

Mutatie egalisatievoorziening

In de eindejaarsrapportage 2024 is voorgesteld € 116.000 te onttrekken aan de egalisatievoorziening. Uit de jaarrekening blijkt dat de totale lasten voor de afvalstoffenheffing lager zijn dan verwacht. Dit resulteert, in vergelijking met de gewijzigde begroting, in een voordeel van € 261.000. De baten liggen echter € 11.000 lager dan begroot. De geprognostiseerde onttrekking van € 116.000, verhoogd met het voordeel aan de lastenzijde van € 261.000 en verminderd met de lagere baten van € 11.000, leidt tot een dotatie aan de egalisatievoorziening van € 134.000.

Marktgelden

Marktgelden is een gebonden belasting die moet worden betaald voor een standplaats op de markt in Hilversum. De heffing van marktgelden mag maximaal 100% kostendekkend zijn. Voor 2024 is een dekkingspercentage van 81% gehanteerd ([bron: begroting 2024](#)). Dit houdt in dat niet alle aan de markt gerelateerde lasten doorbelast worden aan de vergunninghouder of degene die een standwerkersplaats inneemt op de markt.

De marktopbrengsten laten een voordelig resultaat zien van ongeveer € 8.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit betreft de begroting na vaststelling van de Eindejaarsrapportage 2024. De kosten met betrekking tot de markt bedragen in 2024 afgerond € 358.000 en zijn daarmee ongeveer € 20.000 lager dan begroot.

Bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid marktgelden	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Toe te rekenen kosten			
- kapitaallasten	15	15	15
- personeels- en organisatiekosten	238	238	204
- schoonmaakkosten na afloop markt	116	116	126
- schoonspuiten Marktplein	6	6	5
- beheerkosten	3	3	8
Totale kosten	378	378	358
Dekkingspercentage	67%	54%	59%
Toe te rekenen kosten	254	204	212
- promotie (apart tarief o.b.v. verbruik)	17	17	13
Totaal opbrengsten	254	204	212

Havengelden

Havengeld is een gebonden belasting die wordt betaald voor het gebruik van de Hilversumse haven. De havengelden bestaan uit liggelden van woonboten en kadegelden voor vracht- en recreatievaart. Het grootste deel van de belastinginkomsten is afkomstig van woonschepen. De havengelden mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. In Hilversum is in 2024 besloten de kosten niet volledig door te berekenen aan de gebruiker, maar maximaal ongeveer 15% van de kosten door te berekenen in het tarief.

Bedragen x € 1.000			
Havengelden	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Kosten op taakveld 2.4 Havens en waterwegen			
Kosten taakveld, incl. omslagrente	99	104	92
Inkomsten taakveld, excl. heffingen	-10	-10	-9
Netto kosten taakveld	89	94	82
Kosten buiten taakveld			
- overige toe te rekenen kosten	1	0	2
- overhead incl. (omslag)rente	25	27	28
- BTW	12	12	7
Totale kosten	127	133	119
Opbrengst heffingen	19	19	21
Dekkingspercentage	15,20%	14,50%	17,60%

3.1.3 Totale baten uit belastingen, leges en rechten

Bedragen x € 1.000			
Leges	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Ongebonden heffingen			
Onroerendezaakbelastingen woningen	12.690	12.690	12.607
Onroerendezaakbelastingen niet woningen	12.437	12.219	12.270
Precariobelasting	202	202	278
Totaal niet gebonden heffingen	25.329	25.111	25.155
Gebonden Heffingen			
Rioolheffing	9.533	9.533	9.481
Afvalstoffenheffing	13.448	13.213	13.202
Marktgeden	254	204	212
Parkeermeters, vergunningen fiscale parkeerheffingen	6.245	6.700	7.923
Leges omgevingsvergunningen	3.060	3.060	4.111
Leges burgerlijke stand	329	329	437
Leges rijbewijzen/paspoorten/identiteitskaart	1.856	1.856	1.672
Leges gemeentelijke basisregistratie	33	33	123
Overige leges en heffingen	264	264	200
Totaal gebonden heffingen	35.022	35.192	37.361
Totaal	60.351	60.303	62.516

Toelichting op de vier grootste afwijkingen*Parkeermeters, vergunningen en heffingen (€ 1.223.000, voordeel)*

In 2024 zijn er meer parkeervergunningen verstrekt door de uitbreiding van het vergunningsgebied. Dit heeft geleid tot een toename van de inkomsten uit parkeervergunningen. Voorgesteld wordt om deze aanvullende inkomsten te storten in het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming). Daarnaast zijn de inkomsten uit straat-parkeren in 2024 ook gestegen ten opzichte van de gewijzigde begroting. Deze meer-inkomsten zijn een direct gevolg van de uitbreiding van het betaald parkeren-gebied. Ook deze extra inkomsten worden voorgesteld te storten in het mobiliteitsfonds (resultaatbestemming).

Leges omgevingsvergunningen (€ 1.051.000, voordeel)

In het laatste kwartaal van december is project Flexwoningen geaccordeerd.

De bijbehorende bouwleges zijn derhalve ook opgenomen in 2024. In de begroting is hier in mindere mate rekening mee gehouden, hetgeen leidt tot een incidenteel voordeel in 2024.

Leges burgerlijke stand (€ 108.000, voordeel)

Het voordeel kenmerkt zich voornamelijk door hogere baten als gevolg van een toename van het aantal verzoeken voor het verkrijgen van het Nederlanderschap.

Rijbewijzen/paspoorten/identiteitskaart (€ 184.000, nadeel)

In 2024 zijn er minder paspoorten en identiteitsbewijzen aangevraagd dan begroot, wat resulteert in een nadeel van € 83.000. Ook het aantal aangevraagde rijbewijzen ligt lager dan verwacht, met een nadeel van € 101.000.

3.1.4 Overzicht van de lokale lastendruk

In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de woonlasten zich ontwikkelen van 2022 tot en met 2024.

Omschrijving	2022	2023	2024
Gemiddelde woningwaarde*	€ 399.000	€ 455.000	€ 471.000
Onroerendezaakbelasting eigenaren	€ 287,67	€ 286,65	€ 290,14
Rioolheffing	€ 182,52	€ 189,85	€ 205,31
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden)	€ 375,6	€ 381,36	€ 398,28
Totaal	€ 845,79	€ 857,86	€ 893,73

* gemiddelde woningwaarde van zowel koop- als huurwoningen.

Procentuele wijziging woonlasten	2022 t.o.v. 2021	2023 t.o.v. 2022	2024 t.o.v. 2023
Stijging voor eigenaar én gebruiker van woningen	2,70%	1,40%	4,20%
Stijging lastendruk voor huurders van woningen	-28,90%	1,50%	4,40%

De WOZ-waarde van woningen wordt bepaald op de waarde peildatum 1 januari van het voorgaande jaar. Voor het belastingjaar 2024 is de WOZ-waarde bepaald naar de waarde peildatum 1 januari 2023. Dit betekent het volgende voor de in de tabel opgenomen jaren:

Belasting jaar	Waarde peildatum	Gemiddelde waardeontwikkeling ten opzichte van voorgaand jaar
2022	1-jan-21	9,65% hoger (werkelijk 11,66%)
2023	1-jan-22	14,00% hoger (werkelijk 14,10%)
2024	1-jan-23	4,20% hoger (werkelijk 3,60%)

De gemiddelde waardestijging van een woning voor het belastingjaar 2024 is 3,60%. Bij het vaststellen van de tarieven is uitgegaan van een verwachte stijging van 4,2%. De werkelijke waardeontwikkeling wijkt beperkt af met 0,6%.

3.1.5 Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Hilversum kent een aantal huishoudens dat moet rondkomen van een minimuminkomen. Daarom biedt de gemeente inwoners en ondernemers (alleen privé-belastingsschulden) die niet, of met moeite in staat zijn om de lokale belastingen te betalen de gelegenheid gebruik te maken van kwijtschelding. Hiervoor moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Hoofddregel is dat gemeenten de kwijtscheldingsregels van de Rijksoverheid volgen. De gemeenteraad kan op een aantal punten van de rijksregels afwijken:

- Bepalen dat geen of slechts gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend;
- Uitgaan van hogere kosten van bestaan dan de rijksregels voorschrijven, 100% in plaats van 90%;
- Een verruimde PGL-norm (pensioengerechtigde leeftijd);
- Bepalen dat kleine zelfstandigen in aanmerking komen voor kwijtschelding van hun privé-belastingsschulden;
- Kosten kinderopvang als uitgave meerekenen.

In Hilversum wordt binnen de mogelijke verruiming het maximale toegepast. Dit is vastgelegd in de "[Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Hilversum 2023](#)". Het is mogelijk om kwijtschelding aan te vragen voor onderstaande heffingen:

- Rioolheffing; alleen lasten eigendom woning.
- Afvalstoffenheffing;
- Onroerendezaakbelasting; alleen lasten eigendom woning.
- Zuiverings-/verontreinigingsheffing en watersysteemheffing ingezetenen van Waternet (wordt opgelegd door Waternet).

In een convenant met Waternet is vastgelegd dat de gemeente Hilversum de kwijtscheldingsverzoeken voor aanslagen behandelt die Waternet oplegt aan inwoners van de gemeente Hilversum. Dit betreft de zuivering-, verontreiniging- en de watersysteemheffing. Hiermee hoeven inwoners alleen bij de gemeente Hilversum een verzoek in te dienen. Ook de kwijtscheldingsverzoeken van inwoners uit Wijdemeren worden door Hilversum behandeld.

Bij het beoordelen van kwijtscheldingsverzoeken wordt gebruik gemaakt van het Inlichtingenbureau. Zij toetsen geautomatiseerd of inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding. De inwoners die op basis van deze automatische toets in aanmerking komen voor kwijtschelding hoeven geen aanvraag meer te doen.

Gedurende het hele jaar kunnen kwijtscheldingsverzoeken binnenkomen. Dit komt omdat we elke maand aanslagen opleggen. Ook als in het invorderingstraject blijkt dat een inwoner een aanslag niet kan betalen wordt de mogelijkheid om kwijtschelding aan te vragen aangeboden. Het aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2024 (4.017) komt nagenoeg overeen met wat is begroot (3.850). We handelen kwijtscheldingsverzoeken binnen zes maanden na ontvangst af. Op 31 december 2024 waren er nog 94 openstaande kwijtscheldingsverzoeken. Voor het afhandelen van deze verzoeken wordt gewacht op een beoordeling van het inlichtingenbureau. Naar verwachting zijn de nog af te handelen verzoeken in het eerste kwartaal 2024 afgehandeld.

Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Aantal kwijtscheldingsverzoeken	3.436	3.850	4.017
(inclusief Waternet) waarvan:			
Geheel toegekend	2.429	2.850	2.680
Gedeeltelijk toegekend	6	50	10
Afgewezen	739	950	1162
Ingetrokken	81		71
In behandeling	181		94
Totaalbedrag kwijtschelding	€ 807.000	€ 800.000	€ 787.000
Aantal herzieningen	198	175	389
% ongegrond herzieningen	46%	30%	33%
Aantal beroepschriften	2	25	8
% ongegronde beroepschriften	100%	95%	80%
% afgehandelde beroepschriften binnen wettelijke termijn van 8 weken	100%	100%	100%

3.1.6 Waardebepaling WOZ

Jaarlijks wordt van alle panden binnen de gemeente een WOZ-waarde bepaald. Het gaat om ongeveer 50.000 panden. De gemeente Hilversum voert ook de belastingtaken uit voor de gemeente Wijdmeren. Voor de gemeente Wijdmeren worden ongeveer 13.000 panden getaxeerd. De WOZ-waarde is de waarde in het economische verkeer. Deze waarde wordt bepaald naar de waarde peildatum die altijd 1 jaar vóór het belastingjaar ligt. Voor het belastingjaar 2024 zijn de WOZ-waarden bepaald naar het waarde niveau op 1 januari 2023.

De Waarderingskamer is het toezichtorgaan dat gemeenten controleert op een juiste uitvoering van de Wet WOZ. Jaarlijks beoordeelt de Waarderingskamer de kwaliteit van de WOZ-taxaties van gemeenten. De gemeente mag pas aanslagen opleggen als de Waarderingskamer hiervoor toestemming heeft gegeven. Eind 2024 heeft de Waarderingskamer onderzoek gedaan naar de uitvoering van de Wet WOZ in de gemeente Hilversum. De conclusie hieruit is dat de gemeente de uitvoering van de WOZ goed op orde heeft. Onder andere op het punt tijdigheid van het verzenden van aanslagen scoort Hilversum goed. Ook het proces van de inning van aanslagen is verder verbeterd en heeft geresulteerd in 30% minder openstaande vorderingen.

3.1.7 Bezwaar en Beroep WOZ-waarde

Het aantal bezwaarschriften is in 2024 (2.614) gedaald ten opzichte van 2023 (3.658). Deze daling is in lijn met het landelijk beeld. In de communicatie wordt veel ingezet op informeel contact met inwoners en wordt gestimuleerd om bij vragen over de WOZ-waarde telefonisch contact op te nemen. In een persoonlijk gesprek kan een inwoner een bezwaar beter toelichten en krijgt de taxateur meer informatie over een woning. Informeel contact heeft in 2024 in 348 gevallen geleid tot een vermindering van de WOZ-waarde.

Het aantal bezwaren ingediend door een no cure no pay bureau's (NCNP bureaus) is nagenoeg gelijk gebleven. NCNP bureaus voeren actief campagne om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde. Een NCNP-bureau ontvangt een proceskostenvergoeding voor elk bezwaar of beroep dat wordt toegekend. Voor de hoogte van de proceskostenvergoeding maakt het niet uit met welke bedrag de WOZ-waarde wordt verlaagd. In de bezwaarfase is deze wettelijke vergoeding ongeveer € 500, bij een beroepsprocedure loopt dit op tot € 2.000. Met ingang van 1 januari 2025 is nieuwe wetgeving van

kracht waardoor per toegekend bezwaar nog maar een vergoeding van € 200 betaald hoeft te worden. Het aandeel NCNP dat ongegrond wordt verklaard is groter dan particuliere bezwaren, terwijl het aandeel op het totaal aantal bezwaren groot is. NCNP helpt de inwoner dus minder en kost de gemeente meer tijd en werk. Wij bemoedigen dus het directe gesprek met de gemeente.

Aantal panden waar bezwaar tegen is gemaakt

Jaar	Particuliere bezwaren gegrond	Particuliere bezwaren ongegrond	Particuliere bezwaren open	Particuliere bezwaren totaal	No Cure No Pay gegrond	No Cure No Pay ongegrond	No Cure No Pay open	No Cure No Pay totaal
2024	619*	380	29	1.028	366	1.197	23	1.586
2023	1.113	985	3	2.101	300	1.257	-	1.557
2022	362	418	1	781	78	483	-	561

Jaar	Totaal overzicht gegrond	Totaal overzicht ongegrond	Totaal overzicht open	Totaal overzicht totaal
2024	985	1.577	52	2.614
2023	1.413	2.242	3	3.658
2022	440	901	1	1.342

**348 verlagingen na informeel contact met inwoner. Aantal verlagingen relatief hoog omdat alleen informeel contact met een verlaging is aangemerkt als een bezwaar.*

Ook bij beroepsprocedures zien we een verschuiving van procedures die worden ingediend door een NCNP-bureau. Ook het aantal procedures bij het Gerechtshof is toegenomen. Voor 2024 zijn deze cijfers nog niet bekend omdat eerst de procedure bij de rechtbank gevolgd moet worden. De algemene doorlooptijd van procedures bij de rechtbank en het Gerechtshof bedragen minimaal 1 jaar. Daarom is pas na afloop van een belastingjaar zichtbaar hoeveel procedures over een bepaald belastingjaar zijn gevoerd.

Particuliere beroepen

Belasting jaar	Rechtbank	Gerechtshof	Hoge Raad	Ongegrond	Gegrond	In behandeling	Totaal
2024	7	0	0	2	0	5	7
2023	25	2	0	17	2	7	27
2022	11	2	0	9	1	3	13

No cure no pay

Belasting jaar	Rechtbank	Gerechtshof	Hoge Raad	Ongegrond	Gegrond	In behandeling	Totaal
2024	80	0	0	20	19	41	80
2023	121	12	0	83	21	27	133
2022	63	15	0	43	20	14	78

Proceskostenvergoeding

Jaar	Bedrag
2024	154.000
2023	236.000
2022	87.000

3.1.8 Landelijke woonlastenvergelijking

Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) van de Rijksuniversiteit van Groningen vergelijkt de lokale lasten. Het COELO brengt hierover jaarlijks de 'Atlas van lokale lasten' uit met daarin informatie over alle gemeenten in Nederland.

Het overzicht van de gemeenten met de laagste, gemiddelde en hoogste lasten voor een meerpersoonshuishouden met daarin opgenomen de gemeente Hilversum, ziet er als volgt uit.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000					
	2022 Eigenaar	2022 Huurder	2023 Eigenaar	2023 Huurder	2024 Eigenaar	2024 Huurder

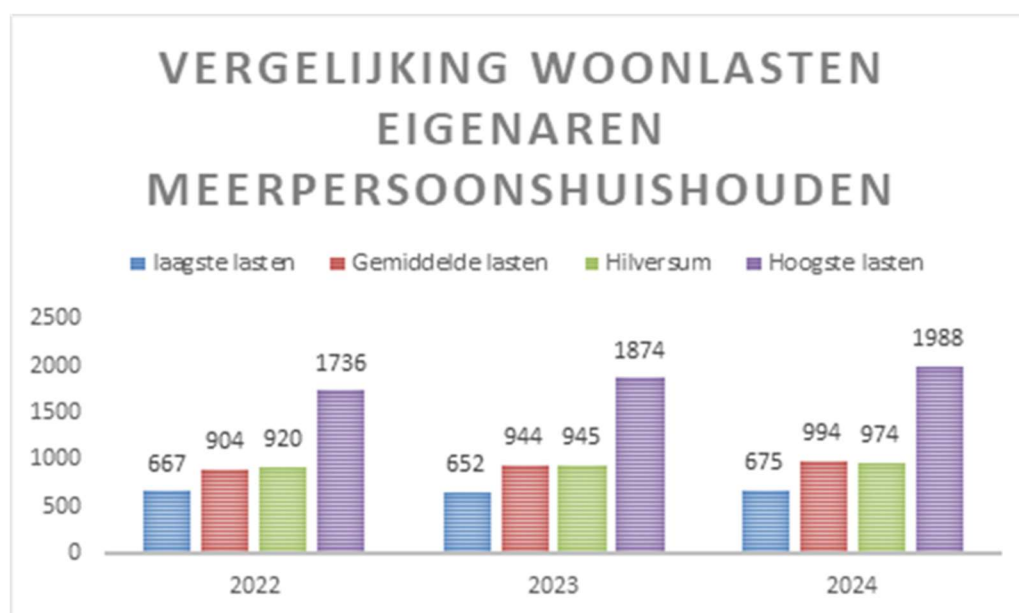
COELO Atlas overzichten woonlasten:

Gemeente met de laagste lasten	667	39	652	35	675	32
Gemiddelde van alle gemeenten	904	424	944	436	994	457
Gemeente met de hoogste lasten	1.736	706	1.874	750	1.988	835

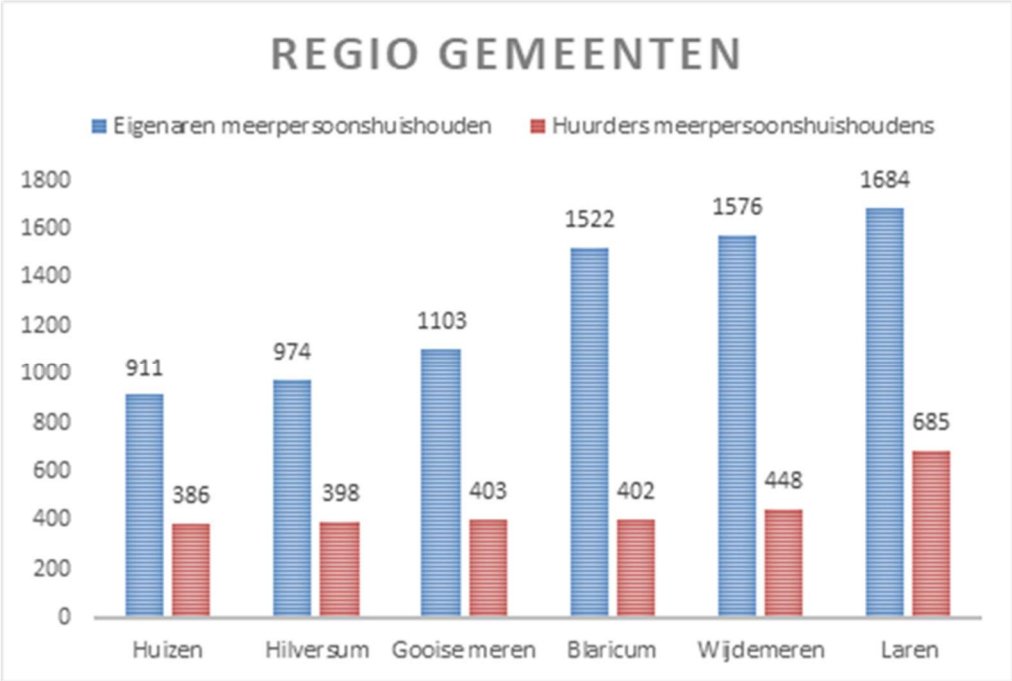
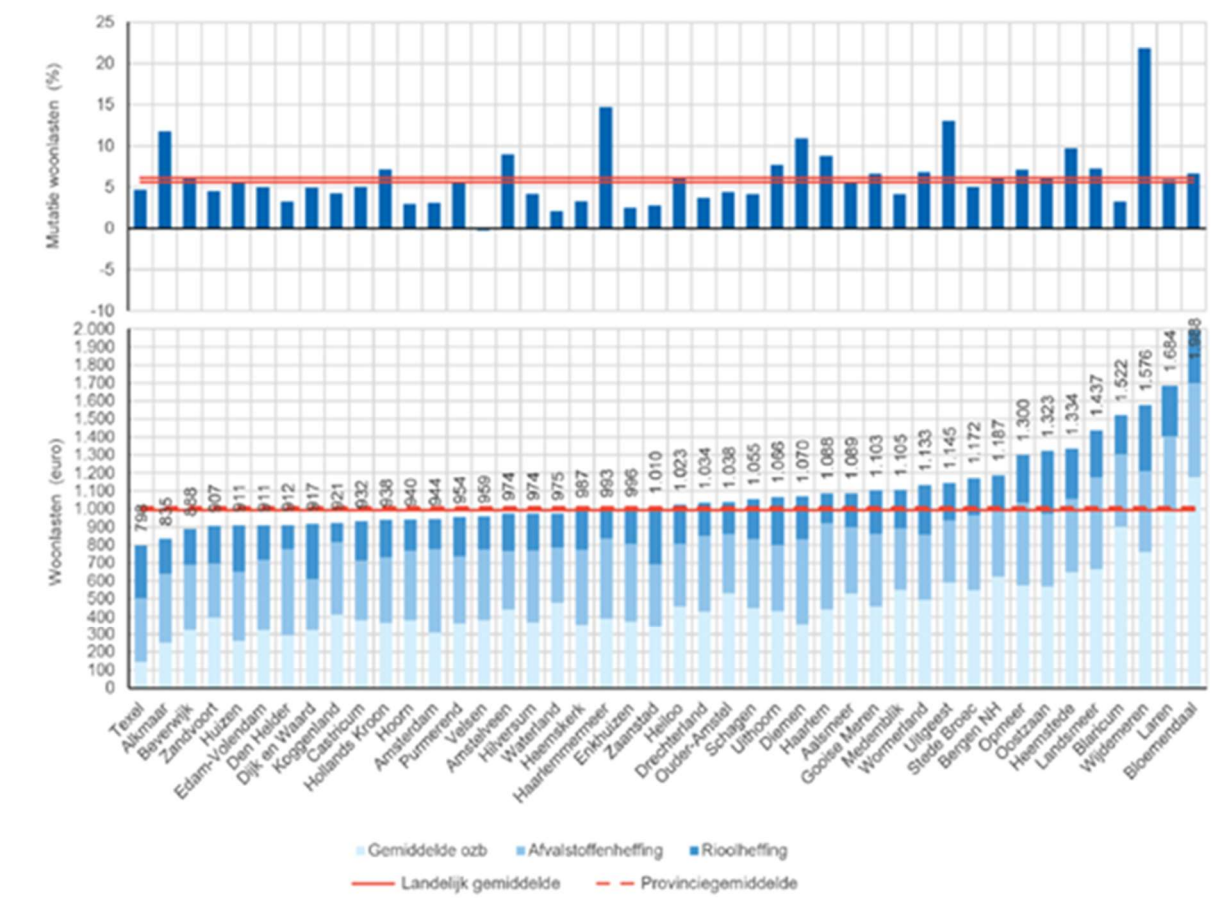
Gemeente Hilversum	920*	376	945*	381	974*	398
--------------------	------	-----	------	-----	------	-----

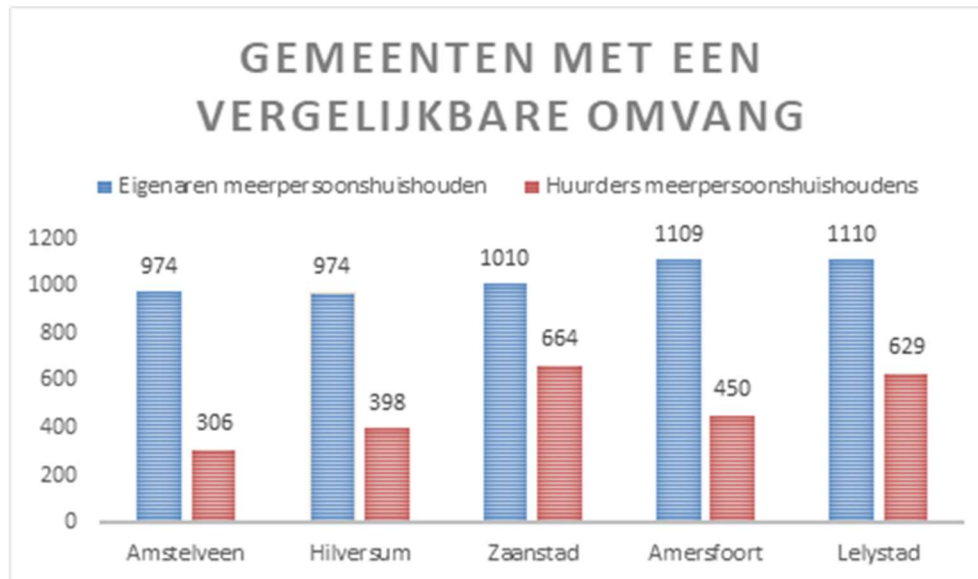
* In 2021 hanteerde het COELO de gemiddelde WOZ-waarde van koop- en huurwoningen samen omdat de waarde van alleen koopwoningen niet bekend was. Sinds 2022 publiceert het CBS de woningwaarden ook uitgesplitst. Sinds 2022 gaat het COELO in de vergelijking uit van de gemiddelde WOZ-waarde van alleen koopwoningen. De woonlasten gepresenteerd door de COELO wijken daarmee af van de cijfers gepresenteerd in paragraaf 3.1.4.

Uit het bovenstaande overzicht en de onderstaande grafiek valt te concluderen dat de gemeente Hilversum in 2024 onder het gemiddelde zit.

In onderstaande grafieken wordt een overzicht gegeven van de woonlasten binnen de provincie Noord-Holland, van regiogemeenten en gemeenten met een vergelijkbare omvang. Hilversum is steeds terug te vinden rond het gemiddelde.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.2.1 Inleiding

Deze paragraaf bespreekt het huidige weerstandsvermogen van de gemeente en de wettelijk verplichte financiële kengetallen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering in gevaar komt. Het toont de verhouding tussen de beschikbare middelen en de benodigde middelen om risico's op te vangen.

Door het weerstandsvermogen te meten, kan worden gecontroleerd of de risico's, zowel nu als die in de toekomst, passen bij de financiële situatie van de gemeente. Het gaat hierbij vooral om hoeveel risico's er financieel opgevangen kunnen worden en in mindere mate om welke risico's dat precies zijn. Inzicht in het weerstandsvermogen helpt bij het maken van keuzes over toekomstige plannen en ontwikkelingen. Het speelt een rol in de discussie over de bereidheid om risico's te nemen en hoe die risico's in verhouding staan tot de financiële situatie van de gemeente en de behoeften van de stad.

Actualiteit

De berekening van het weerstandsvermogen is een momentopname gebaseerd op én afhankelijk van de omstandigheden en feiten zoals bekend op het moment van berekenen. Om een weerstandsvermogen toets te kunnen doen, moet er een concreet meetmoment worden geprikt. De inhoud van de paragraaf kan daarin achterlopen op eventuele nieuwe feiten die zich tussen de peildatum en publicatie van deze stukken hebben voorgedaan.

3.2.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Risicomanagement is het proces van het identificeren, beheersen en aanpakken van risico's. Een risico is iets dat onzeker is, maar dat invloed kan hebben op de gemeente, zowel positief als negatief. De gevolgen kunnen bijvoorbeeld invloed hebben op beleid, het imago of de financiën van de gemeente. Bij het weerstandsvermogen gaat het vooral om de financiële gevolgen van risico's. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële impact van risico's op te vangen, zonder dat dit invloed heeft op het beleid of de uitvoering ervan.

Beleidskader

Het beleidskader bestaat uit de door de Raad vastgestelde Financiële verordening gemeente Hilversum (december 2024). De norm is dat het weerstandsvermogen minimaal 1,0 moet zijn. Het doel van de gemeente Hilversum is om te zorgen dat onverwachte problemen geen invloed hebben op het voortzetten van het beleid. Tegenvallers kunnen leiden tot hogere kosten of lagere inkomsten dan verwacht. Daarom is het beleid gebaseerd op twee belangrijke pijlers:

1. Uitgaven die onvermijdelijk op de gemeente afkomen worden in de begroting opgenomen. In dit kader worden jaarlijks gemeentebreed autonome ontwikkelingen geïnventariseerd en beoordeeld op 'vermijdelijkheid'. Met algemene kostenontwikkelingen zoals loon- en prijsstijgingen wordt – in relatie tot de verwachte ontwikkeling van de algemene uitkering – in de meerjarenraming rekening gehouden via stelposten. Zo wordt voorkomen dat voorspelbare ontwikkelingen leiden tot overschrijdingen van de begroting.
2. Risico's – onzekere gebeurtenissen met gevolgen voor de gemeente – worden in beeld gebracht en gekwantificeerd. Het risicoprofiel wordt opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing van de begroting of de jaarrekening. Risico's die worden opgenomen in het gemeente brede risicoprofiel (weerstandsvermogen risico's) voldoen aan de volgende criteria:
 - a. Risico's met een kans percentage van tussen de 20% en 80% in combinatie met een onzekere maar mogelijke financiële impact van € 100.000 en hoger;
 - b. Risico's met een kans percentage van 80% en hoger worden als zekerheden beschouwd en moeten, mits de financiële impact redelijkerwijs en onderbouwd te schatten is, niet als risico worden opgenomen maar worden verwerkt in de begroting.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit twee componenten:

- de beschikbare weerstandscapaciteit – hoeveel middelen zijn er beschikbaar om risico's op te vangen én
- de benodigde weerstandscapaciteit – hoeveel middelen zijn er nodig om de geïdentificeerde risico's op te kunnen vangen.

De weerstandsfactor zoals berekend voor de jaarrekening 2024 is als volgt (bedragen x € 1.000):

Weerstandsfactor	Beschikbare weerstandscapaciteit	is	67.101	is	15,8
	Benodigde weerstandscapaciteit		4.239		

Zoals verwoord in de Nota financieel beleid moet het weerstandsvermogen minimaal 1,0 zijn. Op het moment van opstellen van deze paragraaf is de weerstandsfactor 15,8. In de [begroting 2025](#) kwam de weerstandsfactor uit op 13,3. De weerstandsfactor is daarmee verbeterd ten opzichte van het vorige meetmoment. De verbetering is een direct gevolg van een toename van de beschikbare weerstandscapaciteit met ongeveer € 3 miljoen en een afname van de benodigde weerstandscapaciteit met ongeveer € 0,6 miljoen.

De beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit worden in [paragraaf 3.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit](#) en [paragraaf 3.3.4 Benodigde weerstandscapaciteit](#) nader toegelicht. Desondanks blijft de weerstandsfactor als uitstekend beschouwd.

3.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen er beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De huidige beschikbare weerstandscapaciteit, inclusief het verloop vanaf de jaarrekening 2023 ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000			
Beschikbare weerstandscapaciteit	Jaarrekening 2023	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Algemene reserve	68.720	63.905	62.839
Onvoorzien	n.v.t.	75	n.v.t.
Prognose jaarrekeningresultaat	4.153	n.v.t.	4.262
Saldo lopend begrotingsjaar	0	0	0
Totaal	72.873	63.980	67.101

* Resultaatbestemming 2024 is in bovenstaande tabel buiten beschouwing gelaten.

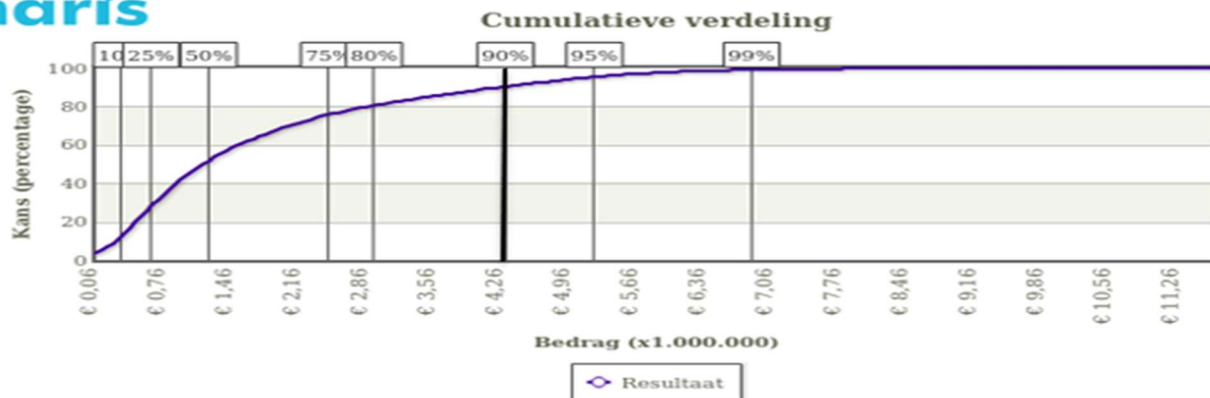
Ten opzichte van het vorige meetmoment (begroting 2025) is de totale beschikbare weerstandscapaciteit met ongeveer € 3 miljoen toegenomen. In de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit is geen rekening gehouden met eventuele resultaatbestemmingen voortvloeiend uit deze jaarrekening.

3.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit – risicoprofiel

De benodigde weerstandscapaciteit gaat over het bedrag dat nodig is om de risico's financieel af te dekken. De risico's zijn berekend op basis van de gesprekken die zijn gevoerd. Deze risico's zijn daarna gesimuleerd met behulp van de Monte-Carlomethode, een methode die met speciale software wordt uitgevoerd. Om te bepalen hoeveel geld nodig is om de risico's af te dekken, wordt de gebruikelijke norm in Nederland gevolgd. Deze norm is dat 90% van de risico's in verschillende situaties afgedekt moet kunnen worden. In het huidige risicoprofiel betekent dit dat het bedrag afgerond € 4,2 miljoen bedraagt.

Ten opzichte van het vorige risicoprofiel (begroting 2025) is de benodigde weerstandscapaciteit met ongeveer € 0,6 miljoen afgenomen, wat resulteert in een saldo van afgerond € 4,2 miljoen. Deze daling van de benodigde weerstandscapaciteit is het directe gevolg van het verlagen van het risico met betrekking tot de BUIG van 40% naar 10%. In het vorige risicoprofiel werd nog rekening gehouden met mogelijke tekorten in de BUIG-middelen. Inmiddels zijn de BUIG-middelen definitief vastgesteld, en verwachten wij dat deze voldoende zullen zijn.

naris

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 265.381
25%	€ 570.751
50%	€ 1.167.268
75%	€ 2.411.880
80%	€ 2.877.642
90%	€ 4.239.133
95%	€ 5.160.680
99%	€ 6.787.993

De tabel geeft weer dat de norm van 90% rond een saldo van € 4,2 miljoen ligt.

Risico top 5

Het onderstaande overzicht toont de 5 grootste risico's zoals opgenomen in het huidige risicoprofiel met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Een volledig overzicht van de risico's die betrokken zijn bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is terug te vinden in [bijlage 6.2 Toelichting weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

					Bedragen x € 1.000	
Top	Risico	Invloed (%)	Risico		Minimale financiële impact	Maximale financiële impact
1	R209	29,59%	Datalekken en informatieveiligheid		80	5.000
2	R206	19,10%	Ontwikkelingen in de Grex		-	5.000
3	R103	13,76%	Tegenvallende uitkering gemeentefonds		-	1.900
4	R98	11,54%	Meer gebruik van voorziening Jeugdzorg		-	1.000
5	R99	7,54%	Meer gebruik van voorzieningen WMO		-	500
Top 5		81,53%				
Overige		18,47%	Diverse risico's zie bijlage			
		100,00%				

* Het invloed percentage bepaald in hoeverre een risico meeweegt in het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit. Het invloed percentage is niet hetzelfde als het kans percentage, ofwel de geschatte kans dat een risico zich in de toekomst voordoet. Een volledig overzicht van de geïnventariseerde risico's inclusief het kans percentage is terug te vinden in bijlage 6.2.

3.2.5 Toelichting risicoprofiel

Zoals eerder genoemd, is risicomanagement geen exacte wetenschap, maar gaat het om nadenken en inschatten. Een risicoprofiel is altijd een momentopname en kan veranderen. Op het moment van het opstellen van de jaarrekening 2024 en het risicoprofiel, zijn er verschillende economische en maatschappelijke onzekerheden die in de toekomst mogelijk invloed kunnen hebben op de uitvoering van gemeentelijk beleid. Deze onzekerheden zijn op dit moment nog niet als concrete risico's te zien en zijn daarom niet meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De huidige weerstandsfactor van 15,8 laat zien dat er genoeg financiële ruimte is om eventuele extra tegenvallers op te vangen. Hieronder volgt een korte uitleg van de belangrijkste economische en maatschappelijke ontwikkelingen die mogelijk in de toekomst invloed kunnen hebben op de uitvoering van ons beleid.

- **Opvang vluchtelingen** - Sinds het begin van de oorlog in Oekraïne vangt Hilversum ontheemden uit Oekraïne op. Volgens de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) mogen Oekraïense ontheemden tot en met 4 maart 2026 in EU-lidstaten blijven. Het uitgangspunt voor de opvang is dat de kosten volledig door het Rijk worden vergoed. Gemeenten kunnen eventuele extra kosten voor opvang declareren bij het Rijk via de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne. Omdat het Rijk de kosten voor opvang volledig dekt, wordt dit momenteel niet als financieel

risico opgenomen in de risicoparagraaf. Eventuele wijzigingen in wet -en regelgeving kunnen daarentegen welke financiële en beleidsmatige gevolgen hebben voor de gemeente.

- **Samenvoeging met de gemeente Wijdmeren** – De gemeente Wijdmeren wordt vanaf 1 januari 2027 samengevoegd met Hilversum. Ter voorbereiding op deze samenvoeging, zal er op 1 januari 2026 eerst een ambtelijke fusie plaatsvinden. Hoewel de samenvoeging veel kansen biedt, zijn er ook uitdagingen en financiële gevolgen. Het rijk stelt vanaf 2026 gedurende vijf jaar extra geld beschikbaar om de fusie mogelijk te maken, en op dit moment wordt verwacht dat dit bedrag voldoende zal zijn. De begroting en verantwoording van de lasten en baten van de herindeling wordt ondergebracht in de reguliere P&C cyclus. Daarom is dit risico of deze kans niet financieel opgenomen in het huidige risicoprofiel.
- **Inflatieontwikkeling** – De inflatie is de afgelopen maanden sterk gestegen, wat heeft geleid tot hogere loon-, prijsindexaties en bouwkosten. Hoewel de huidige inflatieverwachtingen zijn verwerkt in de begroting 2025, blijft de inflatie een onzekere factor, waardoor toekomstige aanpassingen nodig kunnen zijn. Om eventuele tegenslagen op te vangen, heeft de gemeente uit voorzorg een reserve gevormd.

3.2.6 Financiële Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen zes kengetallen worden opgenomen. De kengetallen zullen in samenhang worden beoordeeld, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van de gemeente. De financiële positie is geen doel op zich maar moet altijd worden bekeken in samenhang met de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijke rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te maken voor de (middel)lange termijn. Van de Provincie Noord-Holland is een handreiking ontvangen om de kengetallen te kwalificeren aan de hand van signaleringswaarden die afkomstig zijn van de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De signaleringswaarden hebben de volgende indeling:

Overzicht kengetallen t.b.v. pgr Weerstandsvermogen (volgens voorgeschreven format Ministeriële regeling)

Ref. Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1 Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstr. leningen	<90%	90-130%	>130%
3 Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
4 Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
5 Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
6 Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf dient plaats te vinden, wordt aan de categorieën door de provincie geen normering gegeven. Wel meldt de provincie dat over het algemeen kan worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Voor de gemeente Hilversum zien de kengetallen er als volgt uit:

Ref. Kengetal	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025
1. Netto schuldquote	54%	64%	59%	64%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	48%	59%	52%	58%
3. Solvabiliteitsratio	24%	24%	25%	23%
4. Grondexploitatie	0%	0%	0%	2%
5. Structurele exploitatieruimte	5,3%	2,5%	3,6%	0,5%
6. Belastingcapaciteit	100%	97%	98%	97%

1. Netto schuldquote

Betekenis. De netto schuldquote geeft inzicht in de mate waarin de schuldenlast drukt op de exploitatie. De netto schuldquote is het percentage van de netto schuld ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten van de gemeente. Het percentage dat hieruit voortkomt, geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Voor dit kengetal geldt: hoe lager, hoe beter.

Beoordeling: het percentage bedraagt 59% in de jaarrekening 2024 en valt daarmee in de categorie A 'minst risicovol'. Dit kengetal valt in deze jaarstukken lager (en dus beter) uit dan in de begroting 2024.

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Betekenis. Dit kengetal verschilt maar op één punt van het vorige: in dit kengetal worden uitgeleende gelden buiten beschouwing gelaten. Die komen immers normaal gesproken weer terug naar de gemeente. Bij een groot bedrag aan uitgeleende gelden zal het percentage lager (lees: gunstiger) uitvallen dan het percentage onder 1 hierboven. Hilversum heeft een bedrag van € 27,9 miljoen aan leningen uitstaan, waarvan de uitstaande vordering op GEM Crailo B.V. van € 16,1 miljoen de grootste is. Daarnaast heeft de gemeente leningen verstrekt aan onder andere Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (€ 10,7 miljoen voor diverse fondsen), het restauratiefonds (€ 1,1 miljoen) en Stichting Steunfonds Pinetum Blijdenstein (€ 0,1 miljoen). Ook voor dit kengetal geldt: hoe lager, hoe beter.

Beoordeling: dit kengetal valt met 52% logischerwijs lager uit dan het vorige en bevindt zich in dezelfde 'minst risicovol' categorie. De ontwikkeling van dit kengetal laat hetzelfde verloop zien als de netto schuldquote en valt eveneens in categorie A.

3. Solvabiliteitsratio

Betekenis. De solvabiliteitsratio geeft aan in welke mate het bezit van de gemeente is gefinancierd met eigen vermogen, of, anders gezegd, in welke mate het bezit is afbetaald. Het kengetal geeft aan of de gemeente, als de nood aan de man komt, met de opbrengst van de bezittingen haar schulden kan aflossen. Voor dit kengetal geldt: hoe hoger, hoe beter.

Solvabiliteit is in de private sector van groter belang dan in de publieke sector. Dit komt omdat het voor de private sector een basis is waarop o.a. de leencapaciteit wordt bepaald. Bij publieke organisaties is dat niet het geval. Het college hecht daarom meer waarde aan het kengetal netto schuldquote. Dat kengetal geeft aan in hoeverre de rentelasten en aflossingen binnen de exploitatie kunnen worden opgevangen.

Beoordeling: het percentage in deze jaarrekening is 25% en het kengetal valt daarmee binnen de midden-categorie B. Het college blijft aandacht hebben voor de solvabiliteitsratio. Aangezien momenteel de weerstandratio (15,8) als "uitstekend" te kwalificeren valt, beoordeelt het college de uitkomst van de solvabiliteitsratio in samenhang met de weerstandratio als goed.

4. Kengetal grondexploitatie

Betekenis. Dit percentage is de uitkomst van de vergelijking van de waarde van onze grondexploitaties met de jaarlijkse inkomsten van de gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Hoe lager dit percentage is, hoe minder risico de gemeente loopt. Een negatief kengetal betekent dat er op dat moment geen boekwaarde is die moet worden terugverdiend door verkoop van grond en dat de gemeente volgens de actuele kaders geen risico loopt op de voorraden grond.

Beoordeling. De hoogte van dit kengetal voor Hilversum bedraagt afgerond 0% en ligt ruim onder het percentage van 20%, die in de handreiking van de provincie als meest gunstige wordt beoordeeld en valt daarmee in categorie A.

5. Structurele exploitatieruimte

Betekenis. De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken. Anders gezegd, een percentage van 0% of hoger geeft aan dat Hilversum geen structurele kosten dekt met incidentele inkomsten. Een negatief kengetal betekent immers dat structurele lasten ten dele met incidentele baten worden gedekt. Het gevaar daarvan is dat, als die incidentele inkomsten wegvallen, er een gat in de begroting en jaarrekening kan ontstaan.

Beoordeling: het kengetal bedraagt ten tijde van de jaarrekening 2024 3,4%, is positief en valt daarmee in categorie A.

6. Belastingcapaciteit

Betekenis. Dit kengetal geeft aan hoe de gemiddelde woonlasten in Hilversum zich verhouden tot de landelijk gemiddelde woonlasten. Tot de woonlasten worden gerekend de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Beoordeling: Het percentage bedraagt ten tijde van de jaarrekening 2024 98% en valt daarmee in categorie B.

Algeheel oordeel

Het BBV schrijft voor: “een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie”. Op basis van de in deze jaarstukken opgenomen cijfers beoordeelt het college de “onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie” als goed.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.3.1 Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we het beheer en onderhoud van onze gemeentelijke kapitaalgoederen. We geven informatie over het onderhoud en investeringen van resp. wegen, riolering, (oppervlakte)water, groen, kantoorgebouwen, onderwijshuisvesting en overig maatschappelijk vastgoed. Deze paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” dient conform het Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 12, lid 2 informatie te geven over het actuele beleidskader, het kwaliteitsniveau en de maatregelen waarmee een kapitaalgoed gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau wordt gehouden. De uitgaven voor onderhoud worden in de begroting opgenomen en/of er wordt voor onderhoud via de begroting een onderhoudsvoorziening opgebouwd. Om te zorgen voor een compleet beeld over de stand van zaken rondom kapitaalgoederen, gaan wij in deze paragraaf ook in op de maatregelen die gaan over het investeren in kapitaalgoederen.

Met het beheer en onderhoud van - en de investeringen in - de kapitaalgoederen is een groot bedrag gemoeid. De kapitaalgoederen zijn ons kostbaarste bezit en tevens ons meest waardevolle. Ooit nieuw aangelegd, verdienen kapitaalgoederen goed onderhoud en goed beheer. Op deze wijze kunnen we de in het verleden gedane investeringen optimaal laten renderen. Onze kapitaalgoederen zijn meer dan statische objecten. Met bruggen, tunnels, wegen en fietspaden leveren we onder meer een bijdrage aan het thema bereikbaarheid. Met parken en speeltoestellen leveren we een bijdrage aan thema's als recreatie, biodiversiteit, sport en ontspanning. Met riolering en oppervlaktewater voldoen we niet alleen aan onze zorgplicht om te zorgen voor droge voeten, maar leveren we ook een bijdrage aan volksgezondheid. En met het gemeentelijk vastgoed faciliteren we onze dienstverlening, maar faciliteren we ook onderwijs en de ontmoetingen in de stad.

Uiteindelijk zorgt het gehele ensemble aan kapitaalgoederen voor een leefbare stad en, wanneer goed uitgevoerd, een prettig en uitnodigend verblijfsklimaat.

Beleid algemeen

Bepalend voor de omvang van de budgetten voor openbare ruimte is het met de raad afgesproken kwaliteitsniveau. Deze is geborgd in de beheerplannen, de Visie Openbare Ruimte (2024) en Hilversum Buiten handboek (2009). Naar aanleiding van de nieuwe Visie Openbare ruimte is de insteek dat er nog een update van het handboek Hilversum Buiten volgt. In 2024 is daaraan nog geen uitvoering gegeven, omdat een dergelijk handboek samenhangt met het verdere proces van de uitwerking van de gebiedsagenda's uit de Omgevingsvisie.

In 2023 heeft de gemeenteraad de beheerplannen openbare ruimte vastgesteld. Dit zijn de beheerplannen voor:

- Bebording en bewegwijzering;
- Civiele kunstwerken;
- Groen;
- Openbare verlichting;
- Spelen;
- Wegen.

In deze beheerplannen hebben we onderbouwd inzichtelijk gemaakt wat de staat is van het areaal. Ook maakt het beheerplan inzichtelijk wat er de komende periode nodig is aan beheer- en onderhoudsmaatregelen. Dit is inclusief het wegwerken van een aantal onderhoudsachterstanden. De beheerplannen kennen een looptijd van vier jaar (2024 tot en met 2027). Om het werkbaar te houden en de stad leefbaar en begaanbaar, is voor het wegwerken van deze achterstanden een tijdperiode aangehouden van soms vijf en soms acht jaar. Met het vaststellen van de beheerplannen is het beheer en onderhoud van de openbare ruimte de komende periode bestendigd.

Voor het vastgoed hebben we per kapitaalgoed het kwaliteitsniveau naar passende onderhoudsmaatregelen vertaald en vastgelegd in een meerjarig onderhoudsprogramma (MOP). Op basis van die onderhoudsprogramma's zijn de benodigde middelen in deze paragraaf begroot. In het begrotingsjaar zelf beoordelen we of de geplande werkzaamheden uit het MOP ook echt noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld aan de hand van uitgevoerde inspecties. Omgekeerd kan het voorkomen dat in een later jaar gepland onderhoud eerder moet plaatsvinden. Op 11 december 2024 zijn de geactualiseerde MOP's voor het gemeentelijk vastgoed en sportaccommodaties 2024-2033 door de raad vastgesteld. In 2024 is binnen de reeds bestaande voorzieningen uitvoering gegeven aan de geactualiseerde MOP's. De actualisatie van het grond- en vastgoedbeleid (september 2025), de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed (2e kwartaal 2025) en de verduurzaming van het raadhuis inclusief de vloeren (2e kwartaal 2025) zijn doorgeschoven en worden in 2025 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

De vervanging en optimalisatie van afgeschreven riolering is geborgd in het Gemeentelijk Watermanagementplan 2021-2026 (GWP). Naast de vervangingsopgave zijn hier maatregelen voor klimaatadaptatie en een duurzame omgang met water in opgenomen. Bij herinrichtingsprojecten wordt regenwater gesplitst van vuilwaterinzameling en lokaal geïnfilteerd in de bodem. Hiermee dragen we bij aan droogtebestrijding en het verminderen van wateroverlast. Om dit te beperken zijn

waterbergende maatregelen uit het GWP nader uitgewerkt en is het voorjaar van 2024 door de raad besloten de overkluisde gracht aan te leggen in de Minckelersstraat. Naast de reeds bekende overlast zijn we in de winter en het voorjaar van 2024 geconfronteerd met langdurige regen waardoor de grondwaterstanden enorm zijn gestegen. Dit heeft tot veel overlast gezorgd bij bewoners die maatregelen hebben moeten nemen om hun kelder waterdicht te maken. Vanuit de gemeente is de grondwatermonitoring verder geïntensiveerd en breed gecommuniceerd en geïnformeerd richting bewoners middels informatieavonden, een waterloket en op de webpagina.

3.3.2 Wegen

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van de wegen behoren de openbare voorzieningen voor wegverharding, trottoirs, fietspaden, civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, dam- en keerwanden), straatmeubilair (zoals bebording) en openbare verlichting.

In Hilversum zijn de volgende voorzieningen aanwezig:

- Wegen: 350 km
- Fietspaden (vrijliggend): 150 km
- Voetpaden (vrijliggend): 25 km
- Openbare verlichting: 16.000 armaturen
- Kunstwerken: 44 stuks (6 tunnels, 21 bruggen, 2 viaducten en 15 overig (steigers, geluidsschermen en grondkerende muren))

(In orde van grootte. Per jaar kan de omvang wat verschillen door ontwikkelingen in de stad)

Het ambitieniveau van het programma onderhoud wegen van Hilversum is gebaseerd op een landelijk gehanteerd normenstelsel voor rationeel wegonderhoud. Voor de investeringen in wegen houden wij rekening met een goede balans tussen het investeringsniveau en het kwaliteitsbeheer van de openbare ruimte. Het is van belang dat in het kader van veiligheid en leefbaarheid de kwaliteit van de openbare ruimte voor de korte en lange termijn gewaarborgd blijft.

Uitvoering onderhoud

De beheerplannen voor Wegen, Civiele Kunstwerken en Openbare verlichting zijn in 2023 vastgesteld. Uit het beheerplan wegen bleek (zoals reeds bekend) een achterstand in het onderhoud. Deze achterstand zullen we gecombineerd met werkzaamheden aan de riolering in acht jaar van ongeveer 22% terugbrengen naar ongeveer 7%. In 2024 zijn we hiermee gestart. Deze resterende 7% betekent een overwegend goede staat van onderhoud, gecombineerd met een overzichtelijke werkvoorraad. Er loopt in het voorjaar 2025 een aantal inspecties om de huidige staat van onderhoud te inventariseren. We hebben momenteel nog geen gegevens waaruit we kunnen concluderen in hoeverre de achterstand inmiddels is teruggebracht.

In 2024 stond Hilversum Zuid op de planning om het achterstallig onderhoud aan te pakken (klein onderhoud elementenverharding). Dit is uitgevoerd. Naast het lopende klein onderhoud hebben we op een aantal locaties ook groot onderhoud uitgevoerd:

Onderhoud open verharding (elementen):

- Fietspaden Neuweg
- Paralelweg Hilvertsweg
- Zuidwest en zuid klein onderhoud (deels uitgevoerd)

Asfalt onderhoud:

- Deklagen zijn vervangen op onder meer de Noodweg en de Minckelerstraat.

Voor wat betreft de uitvoering van de kabelgoottegels (EV-mobiliteit, om thuis te kunnen laden, waarbij de kabel door het trottoir wordt geleid) kunnen we concluderen dat er in het eerste jaar duidelijk interesse is in deze tegel. Er zijn 2024 ruim 150 aanvragen behandeld, waarvan 110 in de eerste helft van 2024.

Uitvoering investeringen

Wegen (in combinatie met riolering)

In 2024 hebben we op diverse locaties in Hilversum de wegen vernieuwd. Hierbij is zoveel mogelijk gekozen voor een integrale aanpak, door verhardingswerkzaamheden te combineren met rioleringswerken en investeringen in openbaar groen.

De volgende wegen zijn in 2024 vernieuwd:

- Reconstructie Eikbosserweg (afronde fase)
- Van Nijenrodestraat
- Comes Oolenstraat

- Hertog Aelbrechtstraat
- Stroeslaan
- Sterrelaan
- JP Coenstraat (gestart)
- Jan van Galenstraat
- Cornelis Evertsenstraat (gestart)

Aan het begin van 2024 heeft het vertrek van een medewerker geleid tot stagnatie in de voorbereiding van diverse projecten. Ondanks de inzet van extra capaciteit is deze vertraging niet gecompenseerd, wat heeft geresulteerd in een lagere besteding aan investeringen in wegen. Deze vertraging van enkele maanden heeft helaas geleid tot het niet kunnen realiseren van de jaaropgaaf.

Er is bewust gekozen voor een zorgvuldige participatie bij de vervanging van de wegen, waarbij de impact op de buurt, het groen, parkeren en andere relevante aspecten grondig in overweging zijn genomen. In 2024 heeft deze brede participatie plaatsgevonden in de betrokken buurten. Dit stelt ons in staat om in 2025 een deel van de achterstand in te halen. Daarnaast zal er extra capaciteit worden ingezet om de achterstanden te reduceren.

Verlichting

Sinds 2013 werkt de gemeente Hilversum met een vervangingsprogramma voor de openbare verlichting in de vorm van duurzame LED-verlichting voor de armaturen. Dit programma loopt tot en met 2027. Daarna is het volledige areaal uitgerust met LED-verlichting. De verwachting is, dat binnen de genoemde periode, dit ook gerealiseerd gaat worden. In 2024 kreeg de aannemer te maken met teruglopende productiecapaciteit van LED-armaturen. Hierdoor is er vertraging opgetreden in de uitvoering. We verwachten dit in 2025 weer in te lopen. De geplande werkzaamheden (laatste twee fasen Kerkelanden) van 2024 hopen we in het voorjaar van 2025 gerealiseerd te hebben.

Infrastructurele maatregelen

Voor de investering van de infrastructurele maatregelen is in 2024 een start gemaakt met de planvorming en uitvoering van de Kloosterlaan in Kerkelanden.

Bruggen, tunnels, muren en hekwerken

We hebben diverse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan onder meer:

- Alexiatunnel
- Amaliatunnel
- Vreelandseweg (scherm)
- Diependaalse tunnel
- 1e Kanaalbrug
- Maartensdijktunnel
- Beatrixtunnel

Deze reguliere werkzaamheden hadden met name te maken met lekkages. De investeringen zijn gedaan voor een tweetal bruggen in De Meent.

VRI's (verkeerregelininstallatie)

In 2024 is de installatie aan de Bosdrift vervangen.

Bebording

Sinds 2024 is er voor dit kapitaalgoed investeringskrediet beschikbaar. Er is een start gemaakt voor de inzet daarvan aan de hand van een inspectie op de doorgaande wegen op CROW-beeldkwaliteit. Na analyse van de gegevens hebben we een maatregelenpakket opgesteld. De uitvoering hiervan zal in 2025 plaatsvinden.

Progr	Wegen	Bedragen x € 1.000		
		Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarstukken 2024
1	Onderhoudslasten	5.213	5.791	5.953
1	Investeringen wegen	3.991	5.588	3.815
1	Investeringen infrastructurele maatregelen	158	713	125
1	Investeringen verlichting	659	373	325
1	Investeringen bebording en bewegwijzering	0	159	21
1	Investeringen bruggen	54	169	547
1	Investeringen verkeersregelininstallaties	0	810	32
Totaal		10.075	13.603	10.818

Relevante beleidsnota's

1. Hilversum Buiten handboek Beheer (2009)
2. Visie Openbare ruimte, (2024)
3. Beheerplan Wegen (2023)
4. Beheerplan Civiele kunstwerken (2023)
5. Beheerplan bebording en bewegwijzering Hilversum (2023)
6. Beheerplan Openbare verlichting (2023)
7. Mobiliteitsvisie (2021) en uitvoeringsagenda mobiliteit (2023)

3.3.3 Riolering

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van de riolering behoren alle openbare voorzieningen die aanwezig zijn voor de gemeentelijke zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Het gaat om riolen, rioolgemalen, bufferbassins en bijkomende voorzieningen.

Het Gemeentelijk Watermanagementplan (GWP) 2021-2026 bevat de beleidsuitgangspunten voor de exploitatie van het riool en de financiële consequenties daarvan.

In Hilversum zijn de volgende voorzieningen hiervoor aanwezig:

- 491 km rioolleiding, waaronder:
 - o 208 km vuilwater (incl. klein deel verbeterd gescheiden)
 - o 206 km regenwater (incl. klein deel verbeterd gescheiden)
 - o 6 km infiltratieriool
 - o 60 km gemengd riool
 - o 11 km persleiding en daarnaast drainageleidingen (bij de Loswal)
- 13.370 inspectieputten
- 623 infiltratieputten
- 91 uitlaten van (verbeterd) gescheiden hemelwaterstelsels
- 60 gemalen voor vuilwater, hemelwater, sportparken, tunnels, randvoorzieningen en opvoergemalen
- en 1 externe overstort van gemengd rioolstelsel.

Uitvoering onderhoud

Het onderhoud van het gemeentelijke rioolstelsel omvat onder meer het reinigen, ontstoppen en repareren van riolen en kolken, dagelijks beheer van rioolgemalen en het vegen van straten. Per jaar reinigen wij ongeveer 15% van het totale areaal aan riolen. Alle kolken worden twee keer per jaar geleegd. Jaarlijks vinden inspecties plaats in het riool ten behoeve van prioritering van de vervanging.

Uitgebreide inspectie riolen

In 2024 is ingezet op een uitgebreidere inspectie van riolen. Uit de inspecties volgt de conditie van de oudere riolen. De prioritering in de vervanging wordt gebaseerd op deze gegevens. Jaarlijks wordt 6,5 kilometer riool vervangen. De meerjaren programmering voor de vervanging vindt integraal plaats met de wegvervanging en wordt opgenomen in het GWP.

Grondwateroverlast

Er was flinke personele inzet nodig voor de grondwateroverlast die zich voor heeft gedaan van november 2023 tot juni 2024, als gevolg van zeer veel neerslag die maandenlang is gevallen. De grondwateraanvulling was hierdoor bijna 3 maal zoveel als in een "normaal" jaar. Vooral in Hilversum oost leidde het hoge grondwater tot langdurig water in kelders, en daardoor tot veel klachten hierover bij de gemeente. Er zijn twee informatieavonden gehouden voor bewoners met grondwateroverlast (wijk Liebergen en Zuid-Oost) waarin de oorzaak van de overlast is toegelicht en welke maatregelen particulieren en overheden kunnen nemen. Hierbij is nauw samengewerkt met het waterschap Amstel Gooi en Vecht. De gemeente beheert een grondwatermeetnet dat waardevolle kennis oplevert voor het verklaren van de grondwateroverlast. In 2024 is dit meetnet uitgebreid om bewoners van specifieke lokale informatie te kunnen voorzien. Grondeigenaren kunnen deze gegevens raadplegen via de website. Verder zijn er, daar waar het grondwater tot vlak onder het maaiveld heeft gestaan, of dreigt te komen in de toekomst, maatregelen uitgevoerd en in voorbereiding om de overlast in de openbare ruimte te verminderen. De monitoring, communicatie en het nemen van maatregelen loopt door in 2025/2026.

Systeemoverzicht Stedelijk Water

Het functioneren van het rioolstelsel en oppervlaktewaterstelsel, rekening houdend met intensieve regenbuien (stresstesten), is voor heel Hilversum gemonitord. Dit vond plaats in samenwerking met het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Hiervoor is een riool-/oppervlaktewatermodel gemaakt waarmee verschillende klimaatscenario's zijn doorgerekend. De berekeningen zijn getoetst aan metingen. Uit de modellering volgt waar en wanneer water op straat komt te staan en

waar maatregelen nodig zijn om schade te voorkomen. In 2025 zullen maatregelen voor ons eigen stelsel worden uitgewerkt. Deze zullen worden opgenomen in het nieuw op te stellen GWP. Het functioneren van, en de benodigde aanpassingen aan, het oppervlaktewatersysteem is de verantwoordelijkheid van het waterschap, en worden opgenomen in het watergebiedsplan Hilversum dat het waterschap opstelt.

Baggeren Oude Haven en emissiereductie

Bij de overdracht van het beheer van de oppervlaktewateren van gemeente naar waterschap in 2023 is het baggeren van de Oude Haven als opgave overeengekomen. De baggeropgave wordt in samenwerking met het waterschap in beeld gebracht. Afhankelijk van de bron van vuil (bladval, riolering en oevererosie) wordt een effectieve maatregel voor reductie van de vuilemissie ontworpen. Ophoping van bagger op een waterbodembodem is onvermijdelijk, een emissiebeperkende maatregel is effectief als de aangroei van bagger significant afneemt.

Uitvoering investeringen

Jaarlijks wordt aan het gemeentebestuur een uitvoeringsprogramma voorgelegd waarin de vervangingsinvesteringen zijn opgenomen. Gemiddeld wordt, conform beleid, vervanging van 6,5 kilometer riool opgenomen. Vervanging van riool vindt zoveel mogelijk plaats samen met vervanging van de weg. Integraal vervangen levert de hoogste kwaliteit tegen de laagste maatschappelijke kosten.

De volgende wegen zijn in combinatie met rioolvervanging uitgevoerd of gestart;

- Reconstructie Eikbosserweg (afroondende fase)
- Van Nijenrodestraat
- Comes Oolenstraat
- Hertog Aelbrechtstraat
- Stroeslaan
- Sterrelaan
- JP Coenstraat (gestart)
- Jan van Galenstraat
- Oude Amersfoortseweg

Daarnaast is een aantal werken in voorbereiding en zijn sommige ook aanbesteed. Dit betreft de volgende straten:

- Trompenbergerweg, tussen Steijnlaan en Krugerweg
- Bothalaan
- Steijnlaan

En zijn de volgende trajecten gerelined:

- Doorsteek Birkenheuvelweg-Loosdrechtseweg
- Wolterus Dullpad en Degenspad
- Doorsteek Kerkelandenlaan-Kloosterlaan
- Doorsteek Curacaolaan-Oostereind
- Laapersweg

Aan het begin van 2024 heeft het vertrek van een medewerker geleid tot stagnatie in de voorbereiding van diverse projecten. Daarnaast hebben projecten zoals de Gijsbrecht en Kerkbrink extra capaciteit gevraagd. Ondanks de inzet van extra capaciteit is deze vertraging niet gecompenseerd, wat heeft geresulteerd in een lagere besteding aan investeringen in riolering. Deze vertraging van enkele maanden heeft helaas geleid tot het niet kunnen realiseren van de jaaropgaaf.

Er is bewust gekozen voor een zorgvuldige participatie bij de vervanging van de wegen en riolering, waarbij de impact op de buurt, het groen, parkeren en andere relevante aspecten grondig in overweging zijn genomen. Eind 2024 heeft deze brede participatie plaatsgevonden in de betrokken buurten. Dit stelt ons in staat om in 2025 een deel van de achterstand in te halen. Daarnaast zal er extra capaciteit worden ingezet om de achterstanden te reduceren.

Maatregel 1221 hemelwateroverlast: Overdekte Gracht

De Raad heeft 3 april 2024 besloten tot het aanleggen van een groter riool (de “Overdekte Gracht”) in de Minckelersstraat. Hiermee wordt voldaan aan de GWP-opgave om schade door water-op-straat, dat optreedt bij een intensieve regenbui door een vol rioolstelsel, weg te nemen. Het rioolwater van het gemeente rioolstelsel kan hierdoor beter afgevoerd worden richting de rioolwaterzuivering en er ontstaat meer berging. Voor de overdekte gracht is na het besluit van de gemeenteraad in april 2024 gestart met de voorbereiding. Eerst is een projectopdracht gemaakt. Op basis daarvan is gestart met het werven van een projectmanager en technisch projectleider. Beiden zijn begin 2025 aangenomen. Realisatie zal na de voorbereiding starten in 2027.

GWP-opgave optimalisatie hemelwaterafvoer en afkoppelen 1221

In voorbereiding zijn de hemelwaterbergingen bij de Berlagelaan en het Melkpad. Ook is het afkoppelen van hemelwater in 1221 is in voorbereiding bij Veenshof, Swammerdamstraat, Amperestraat en Cuypersplein.

Bedragen x € 1.000			
Progr Riolering	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarstukken 2024
1 Onderhoudslasten	1.332	1.195	1.344
1 Investerings GWP	1.843	4.171	2.903
1 Splitsen hemelwater van vuilwater	16		10
1 Optimalisatie hemelwaterafvoer openbare ruimte	219		69
1 Afkoppelen en infiltreren grote daken postcode 1221	14		24
1 Hemelwaterriool Oude Loosdrechtseweg	50		16
1 Waterberging 1221 Minckelerstraat (Overdekte gracht)	0	17.925	38
Totaal	3.474	23.291	4.404

Relevante beleidsnota's

1. Gemeentelijk Watermanagementplan 2021-2026

3.3.4 Water**Beleid**

Tot de kapitaalgoederen van water behoren de oeverbeschermingen van alle openbare oppervlaktewateren en vijvers in de stad. Het beheer van de oppervlaktewaterenlichamen zelf is in 2023 overgedragen aan het waterschap Amstel Gooi en Vecht. Hiertoe behoort het beheer van de capaciteit, het peil, de waterkwaliteit en de waterbodem. De gemeente en het waterschap hebben hiervoor een samenwerkingsovereenkomst ondertekend welke per 1 januari 2024 is ingegaan. Het waterschap stelt een Watergebiedsplan Hilversum op in samenwerking met de gemeente, waarin het beheer wordt uitgewerkt. De oppervlaktewateren zullen worden opgenomen in de Legger van het waterschap. De legger is een document van het waterschap dat beschrijft waaraan waterstaatswerken moeten voldoen. Het gaat daarbij om de ligging, vorm, afmeting en constructie.

Uitvoering onderhoud

In de overeenkomst met het waterschap is ook opgenomen dat beide partijen samen gaan werken aan de kwaliteitsimpuls van de Oude Haven. Het waterschap gaat voorafgaande aan de herinrichting de waterbodem baggeren. De gemeente draagt eenmalig € 150.000 bij aan deze baggerkosten. Om te voorkomen dat de waterbodem weer snel vervuult, spant de gemeente zich in om vuilemissie uit het riool te verminderen. Voor deze maatregel is € 300.000 beschikbaar in reeds aangevraagde kredieten. In 2024 is het onderzoek/voorbereiding gestart om in 2025 tot maatregelen te kunnen komen.

Uitvoering investeringen

Het vervangen van beschoeiingen en onderhoud van sluizen verloopt via het investeringsprogramma. Voor 2024 zijn de investeringen voor vervanging van de beschoeiing Sportpark Loosdrecht en de meerstoelen en remmingpalen bij schutsluis 't Hemeltje opgenomen. Onder meer door de niet tijdige levering van materialen en nader technisch onderzoek om de projectopdracht aan te scherpen, zijn deze projecten niet in 2024 uitgevoerd, maar worden deze in 2025 uitgevoerd.

Langs het Hilversums Kanaal moet de in slechte staat verkerende beschoeiing van de houten palenrij vervangen worden. De inhoud (capaciteit) van een oppervlaktewater mag niet wijzigen als gevolg van aanpassingen aan de oever. Wel is het vanuit technische uitvoerbaarheid noodzakelijk om de nieuwe beschoeiing langs de oude te plaatsen. In de afgelopen jaren is er een variantenstudie gedaan en dat heeft geresulteerd in een nieuw uitgedachte constructie die vóór de bestaande beschoeiing wordt geplaatst. In 2024 is deze constructie verder uitgewerkt in overleg met belanghebbenden, en eind 2024 is er een pilot/proef over een lengte van 100 meter uitgevoerd nabij de Eerste Kanaalbrug. Deze pilot wordt geëvalueerd en nader uitgewerkt voor de vervanging van de beschoeiing over een grotere lengte in de komende jaren.

Bedragen x € 1.000			
Progr Water	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarstukken 2024
1 Onderhoudslasten	117	379	241
1 Investerings sluizen	105	202	175
1 Investerings vervangen beschoeiing	146	303	605
Totaal	368	884	1.021

Relevante beleidsnota's

1. Meerjarenprogramma onderhoud beschoeiingen/oeveren (2019)
2. Gemeentelijk Watermanagementplan (GWP) 2021-2026
3. Beheerplan Civiele kunstwerken (2023)

3.3.5 Groen

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van groen behoren de plantsoenen, bomen, muren, hekken, banken en speeltoestellen in de openbare ruimte.

In Hilversum beheren we:

- Groen (gras, plantvakken en bospercelen): ruim 200 hectare
- Bomen: 35.000
- Prullenbakken: 1.000
- Banken: 650
- Speelplekken: 175
- Speeltoestellen: 750

(In orde van grootte. De precieze aantallen variëren op basis van ontwikkelingen in de stad.)

In het beheerplan Groen 2024-2027 (vastgesteld in 2023) zijn de maatregelen voor het beheer en onderhoud van het openbaar groen en de bomen vastgesteld. Dit beheerplan omvat zowel het onderhoud (exploitatie) als de vervanging (investeringen) van het openbaar groen.

De ambitie van de gemeente Hilversum is een structureel gezond, divers bomenbestand. Om dit te bereiken, voeren we jaarlijks een VTA (Visual Tree Assessment) inspectie uit. De resultaten nemen we mee in de planning van de boomverzorging. De afgelopen jaren kenmerkten zich door een behoorlijke toename van onder meer de Eiken Processie Rupsplaag (EPR) en de Kastanjabloedingsziekte. In 2024 was er een sterke daling in het aantal nesten van de EPR, terwijl er bij de Kastanjabloedingsziekte een toename was van uitval van bomen. De ontwikkeling van deze plagen is sterk afhankelijk van (extreme) weersomstandigheden, zoals het extreem natte voorjaar van 2024.

Het beheerplan Groen laat zien dat een verhoogde inzet benodigd is vanwege veranderende weersomstandigheden/klimaatverandering. Tevens zien we een toename in ziekten en plagen. Stormen hebben meer invloed op een ouder bomenbestand, zeker in een zomerperiode wanneer de bomen vol in het blad staan.

Uitvoering onderhoud

De onderhoudswerkzaamheden in het wijkonderhoud, groen en bomen worden uitgevoerd conform het onderhoudsbestek groen. Voor sommige werkzaamheden is een bepaalde frequentie voor het onderhoud vastgesteld. Andere werkzaamheden worden getoetst op een vooraf overeengekomen beeldkwaliteit.

Tot 1 januari 2024 zijn al deze onderhoudswerkzaamheden exclusief door Stads Beheer Service (SBS) uitgevoerd. Vanaf 1 januari 2024 heeft SBS zich voor een deel teruggetrokken en wordt het groenonderhoud in een aantal wijken ook uitgevoerd door de combinatie Bron-Agterberg (CBA).

- SBS verzorgt het totale Groen- en Wijkonderhoud in de wijken Zuid, Zuidwest en Noord
- CBA verzorgt het totale Groen- en Wijkonderhoud in de wijken Centrum-Zuidoost en Oost
- CBA verzorgt tevens de totale boomverzorging voor de hele stad

Uitvoering investeringen

Bij het uitvoeren van investeringen wordt zoveel mogelijk gekozen voor een integrale benadering. Waar mogelijk stemt de gemeente de werkzaamheden aan het groen af met gelijktijdige werkzaamheden aan infrastructurele werken zoals het vervangen afgeschreven wegen, rioleringswerkzaamheden en andere projecten. Het kan ook voorkomen dat grotere renovatiewerkzaamheden aan groen apart worden uitgevoerd, omdat de levensduur van het groen niet altijd dezelfde is als die van riolen en andere infrastructurele voorzieningen.

De kastanjabomen binnen het gemeentelijk bomenbestand kampen al enige tijd met de Kastanjabloedingsziekte. Uit inventarisatie is gebleken dat ruim 300 bomen zijn aangetast. Vanaf 2023 zijn we begonnen de aangetaste bomen vervangen. Deze aanpak loopt door tot en met 2027.

Plantsoenen

In 2024 zijn de volgende locaties gerenoveerd:

- Schuttersweg
- Aardjesberg

- Nimrodpark fase II
- Lange Heul
- Groen voor Dubbeldekker

Bomen

De investeringen op het gebied van bomen worden bij voorkeur afgestemd op riolering en wegen. In 2024 zijn onder meer in de volgende straten bomen geplant:

- J.P. Coenstraat
- C. Evertsenstraat
- Steijnlaan

(Deze straten zijn bijna gereed)

Speelvoorzieningen

De gemeente is verplicht te zorgen voor goede en veilige speeltoestellen volgens het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen en zorgt dat de speelvoorzieningen voldoen aan de Europese normen. De speelvoorzieningen worden periodiek gekeurd en onderhouden, zodat op geen enkele wijze risico's worden genomen met de veiligheid van gebruikers van de speelvoorzieningen.

In 2023 is het beheerplan Spelen vastgesteld. Uit dit beheerplan kwam naar voren dat we momenteel te maken hebben met een vervangingspiek. In deze beheerplanperiode willen we deze vervangingspiek meer gaan spreiden, zodat we toewerken naar een ideale jaarlijkse situatie en op termijn een meer gelijkmatig verloop van het investeringskrediet.

Voor 2024 zijn op de volgende locaties speelvoorzieningen gerenoveerd (*gecombineerd met het uitvoeringsprogramma Groen):

- Willibrorduslaan (2 locaties*) 1e locatie is waarschijnlijk april 2025 gereed, de 2e locatie volgt later in 2025
- Van Musschenbroekstraat
- Liebergerweg*
- Johannes Huslaan
- Sint Annastraat* Participatie is afgrond, waarschijnlijk april 2025 gereed

Progr Groen	Bedragen x € 1.000		
	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarstukken 2024
1 Onderhoudslasten	4.371	5.934	5.691
1 Investerings speelvoorzieningen	168	389	318
1 Investerings groenvoorzieningen	255	285	139
1 Instandhouding bomen	27	275	95
1 Investerings aanpak Kastanjabloedingsziekte	0	218	0
Totaal	4.821	7.101	6.243

Relevante beleidsnota's

1. Visie Openbare ruimte (2024)
2. Impuls voor extra groen (2016)
3. Speeltuinbeleid van Hilversum 2008 – 2015
4. Beheerplan Groen (2023)
5. Beheerplan Spelen (2023)
6. Programma Groen Hilversum 2040 (2023)

3.3.6 Kantoorgebouwen

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van de kantoorgebouwen behoren de panden voor de huisvesting van de gemeente zelf. Het betreft de kantoorgebouwen: Het raadhuis aan het Dudokpark, de kantoorvilla en het stadskantoor aan de Oude Enghweg 21 en 23 en de gemeentewerf op de 1ste Loswal. Het kantoor aan de Wilhelminastraat 1 wordt voor het Sociaal plein gehuurd.

Voor de gebouwen in eigendom zijn door een extern bureau meerjarige onderhoudsplannen opgesteld, de zogenoemde MOP's. De gemeente actualiseert de MOP's tenminste eens in de vier jaar. Jaarlijks wordt voor de MOP's een vast bedrag aan een voorziening gedoteerd waaruit alle toekomstige onderhoudslasten kunnen worden betaald. Op 11 december 2024 heeft de raad de meerjarige onderhoudsplannen 2024-2033 en bijbehorende onderhoudsvoorzieningen vastgesteld. De financiële effecten daarvan zijn verwerkt in de begroting 2024 en verder. De onderhoudsplannen worden jaarlijks geactualiseerd op basis van de laatst vastgestelde jaarstukken. Hiermee geven we een realistisch en actueel beeld van de lasten voor het onderhoud. Bij de jaarrekening 2024 zijn de benodigde dotaties aan de voorzieningen MOP geactualiseerd voor de werkelijke prijsstijgingen van 2024 en met de verwachte prijsstijgingen voor de komende planperiode 2025 tot en met 2034.

Het verduurzamen van het eigen vastgoed waar onze kantoorgebouwen deel van uitmaken is een belangrijke opgave in ons duurzaamheidsbeleid. De raad heeft begin 2020 besloten om het Raadhuis en de Gemeentewerf te gaan verduurzamen door het CO₂ neutraal maken en het verbeteren van het binnenklimaat van deze kantoorgebouwen. Eind 2022 zijn er stukjes beton uit het plafond van de tuinkamer van het raadhuis gevallen. Dit was het gevolg van roestvorming in de wapening. De raad is hierover geïnformeerd via collegebrieven op 22 mei 2023 en 8 april 2024. Uit vervolgonderzoeken is gebleken dat de roestvorming in de wapening op meerdere plekken in de vloeren van het raadhuis voorkomen. In het onderzoek naar oplossingen voor de vloerenproblematiek nemen wij de potentiële andere duurzaamheidsmogelijkheden mee. De uitwerking voor het oplossen van de problemen aan de vloeren en het verduurzamen van het raadhuis zal in 2025 aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. De verduurzaming van de gemeentewerf is in 2024 afgerond en is het krediet afgesloten. Voor het verder verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed zijn in 2024 de energiescans voor het gemeentelijk vastgoed verder uitgewerkt. Het voorstel voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt op 14 mei 2025 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Uitvoering onderhoud

Gebruikersonderhoud (dagelijks onderhoud)

Uit het exploitatiebudget van het gebruikersonderhoud wordt het volgende preventieve en correctieve dagelijkse onderhoud voor de kantoorgebouwen betaald:

- Elektrotechnische installaties (lichtinstallatie en gebouwbeheersysteem)
- Werktuigbouwkundige installaties (verwarmingsinstallaties, luchtbehandeling- en ventilatie, koelinstallaties)
- Sanitaire installaties (hemelwaterafvoer, riolering, waterinstallaties en sanitair)
- Overige installaties (lift-, de beveiligings- en de brandmeldinstallaties van de gebouwen)
- Binnen schilderwerk

Voor het preventief en correctief onderhoud is voor de kantoorgebouwen een budget in de exploitatie beschikbaar van € 362.000 en voor de locaties 1e Loswal en Wilhelminastraat is respectievelijk € 49.000 en € 27.000 opgenomen voor het gebruikersonderhoud. Voor de kantoorgebouwen komt de realisatie in 2024 uit op € 450.000. De werkzaamheden bestaan uit het uitvoeren van preventief en correctief onderhoud die voortvloeien uit onderhoudscontracten, storingen, klachten etc.

In 2024 is een aanbesteding uitgevoerd voor het opnieuw afsluiten van een onderhoudsovereenkomst voor het uitvoeren van ons preventief en correctief onderhoud in onze gebouwen (raadhuis, stadskantoor, villa en Loswal). De aanbesteding heeft ertoe geleid dat er éénmalig extra kosten in rekening zijn gebracht. Hiermee gepaard gaat de kwaliteit van het onderhoud een extra impuls krijgen.

Voor de 1e Loswal komt de realisatie in 2024 uit op € 82.000. Een deel van de hierboven aangegeven extra kosten zijn hierin doorberekend. Voor de Wilhelminastraat zijn er geen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Eigenaarsonderhoud

Het eigenaarsonderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Onderhoud ambtenarenhuisvesting. In 2024 is daarvoor € 654.000 aan de voorziening voor het onderhoud aan de kantoorgebouwen toegevoegd.

Raadhuis Dudokpark 1

Het MOP is een dynamisch document. Jaarlijks wordt aan de hand van een schouw bepaald wat wij dat jaar gaan uitvoeren en wat wij eventueel door kunnen schuiven naar latere jaren. Ook het naar voren halen van later geplande werkzaamheden komt voor, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van efficiëntie. Het uitgevoerde eigenaarsonderhoud in 2024 bestond voornamelijk uit het vervangen van de vloer in de koffiekamer, en de herstelwerkzaamheden die daardoor hebben

plaatsgevonden. Daarnaast is een gedeelte voor eigenaarsonderhoud voorzien voor klachten en het actualiseren van de MOP en de monumentenwachtrapportage. Voor het verduurzamen van het raadhuis is op 20 januari 2020 en bij de voorjaarsnota 2022 een krediet beschikbaar gesteld van in totaal € 3.949.000. Vanwege grote prijsstijgingen van materialen is het beschikbaar gestelde budget niet meer voldoende. Om het werk geheel uit te voeren is een budget nodig van € 4.312.000. Het resterende gedeelte van € 363.000 wordt als dekking aan de voorziening MOP onttrokken.

Stadskantoor Oude Enghweg 23

Op basis van het in 2024 geactualiseerde MOP zijn de regelkasten en de vrieskist vervangen. Deze onderhoudswerkzaamheden worden in combinatie met de wettelijk verplichte energiebesparende maatregelen conform de Erkende Maatregelenlijst energiebesparing (EML) uitgevoerd. De uitvoering van de energiebesparende maatregelen zijn gekoppeld aan vervangingswerkzaamheden conform het MOP, zodat ze op natuurlijke momenten worden uitgevoerd. Daarmee worden kosten gereduceerd, ontstaat synergie in begroting, planning en realisatie.

Kantoorvilla Oude Enghweg 21

Op basis van het in 2024 geactualiseerde MOP zijn onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de dakbedekking.

Huisvesting 1ste Loswal

Op basis van het in 2024 geactualiseerde MOP is de hoofd verdeelkast vervangen.

Huisvesting afdeling Werk, Inkomen en Zorg

Voor de huisvesting van de afdeling Sociaal Plein wordt een pand gehuurd aan de Wilhelminastraat. Het geplande dagelijkse onderhoud bestaat uit diverse kleine onderhoudswerkzaamheden en wordt gedekt uit het beschikbare budget voor de huisvestingslasten (incl. huur) van € 443.000. De realisatie in 2024 komt uit op € 441.000.

Uitvoering investeringen

Voor een aantal onderdelen, zoals zonwering, binnen-schilderwerk en agile werken zijn (incl. uit voorgaande jaren) kredieten beschikbaar gesteld voor een totaal van € 490.000. Tot op heden is hier weinig op uitgegeven. Reden hiervan is, dat we aan de vooravond staan van een op handen zijnde fusie met gemeente Wijdemeren. Hierdoor zal het aantal ambtenaren groeien. Op dit ogenblik is het zoeken naar de juiste oplossing om alle ambtenaren te huisvesten voor de korte termijn vanaf 1-1-2026. Separaat hieraan loopt het onderzoek om de huisvesting van gemeente Hilversum voor de langere termijn vorm te geven in een scenariostudie die opgenomen is in de strategische huisvestingsvisie. Zolang er geen besluit is op de strategische huisvestingsvisie worden geen grote investeringen in onze gebouwen gedaan vanuit het beschikbaar gestelde krediet.

			Bedragen x € 1.000	
Progr	Kantoorgebouwen	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarstukken 2024
4	Onderhoudslasten (raadhuis, stadskantoor, kantoorvilla)	355	362	450
4	Onderhoudslasten (locatie Loswal, Wilhelminastraat)	42	76	82
4	Investeringen	73	250	129
4	Investeringen duurzaamheid	356	0	163
4	Toevoeging voorziening onderhoud	509	611	654
	Totaal	1.335	1.299	1.478

Relevante beleidsnota's

1. Meerjarige onderhoudsplan 2024-2033 voor het gemeentelijk vastgoed.

3.3.7 Onderwijshuisvesting

Beleid

Tot de kapitaalgoederen van de onderwijshuisvesting behoren de schoolgebouwen en gymzalen. Het dagelijks onderhoud van de schoolgebouwen valt niet onder de gemeente, maar onder de schoolbesturen. De gemeente onderhoudt 30 onderwijsgebouwen: 28 gymnastieklokalen, een kleedruimte en 1 schoolgebouw in eigendom.

Onderwijshuisvesting is een wettelijke taak voor de gemeente. Voor (ver)nieuwbouw en het uitbreiden van de onderwijshuisvesting stelt de gemeente investeringsbudgetten beschikbaar. Via het investeringsprogramma legt de gemeente vast welke investeringsbudgetten er in de komende vier jaar voor onderwijshuisvesting beschikbaar zijn. In april 2024 heeft de raad ingestemd met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijshuisvesting. Daarin zijn de investeringen gepland voor de onderwijshuisvesting voor de komende 16 jaar. Alle plannen in deze periode voor (ver)nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen en zijn daarin opgenomen. Het plan is tot stand gekomen in

samenwerking met alle Hilversumse schoolbesturen. De raad is middels RIB 2024-84 geïnformeerd over de voortgang van het Integraal Huisvesting Plan (IHP).

Het dagelijkse onderhoud en het levensduur verlengend onderhoud van de scholen zijn taken van de schoolbesturen. De schoolbesturen hebben de mogelijkheid om te investeren in het verduurzamen van de schoolgebouwen mits de terugverdientijd redelijk is. De kosten voor het verduurzamen van de schoolgebouwen zijn voor het schoolbestuur. Incidenteel kan daarvoor aanspraak worden gedaan op rijks- en provinciale subsidies.

Voor het onderhoud van de gymlokalen in het primair onderwijs (gemeentelijke taak) is een onderhoudsvoorziening ingesteld om de kosten van het geplande levensduur verlengende onderhoud gelijkmatig over tien jaren te spreiden. Aan deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd om de gymzalen op het vereiste niveau te houden/krijgen. Het beschikbare budget voor onderhoud is gebaseerd op het MOP 2024-2033 dat in december 2024 door de raad is goedgekeurd. De financiële effecten daarvan zijn verwerkt in de begroting 2024 en verder. Hiermee geven we een realistisch en actueel beeld van de lasten voor het onderhoud. Bij de jaarrekening 2024 zijn de benodigde dotaties aan de voorzieningen MOP geactualiseerd voor de werkelijke prijsstijgingen 2024 en met de verwachte prijsstijgingen voor de komende planperiode 2025 tot en met 2034.

Uitvoering onderhoud

In het meerjarig onderhoudsplan zijn in 2024 voor de volgende gymzalen werkzaamheden uitgevoerd:

- Jan Blankenlaan 8: vervangen van de dakbedekking en van de alarminstallatie.
- Banckertlaan 130: vervangen van de dakbedekking.
- Augustinushof 61: vervangen van de dakbedekking.
- Mozarthof 29: vervangen van de dakbedekking.

Uitvoering investeringen

In onderstaande tabel wordt bij de begroting 2024 het totaalbedrag aan begrote investeringen in 2024 getoond. De begrote investeringen sluiten aan bij de in het Integraal Huisvestingsplan 24-39 vastgestelde projectoverzicht. Op het investeringsprogramma stonden voor 2024 o.a. onderstaande investeringen geraamd:

- Uitbreiding AT college;
- Herstel constructiefout De Wegwijzer;
- Uitbreiding Hilvertsheem;
- Nieuwbouw Montessori Centrum + gymzaal;
- Nieuwbouw gymzaal Villa Vrolik;
- Renovatie/nieuwbouw Violenschool;
- Renovatie Vondelschool;
- Renovatie STER-gebouw.

In onderstaande tabel staat onder de kop 'jaarstukken 2024' het totaalbedrag aan daadwerkelijke uitgaven in 2024 aangaande investeringen. Hierbij moet worden opgemerkt dat uitgaven ook betrekking hebben op investeringen die zijn begroot in eerdere jaren.

In 2024 zijn in lijn met het Integraal Huisvestingsplan 24-39 uitgaven gedaan voor de realisatie van -IKC Bloemrijk (voorheen de Paulusschool) en de voorbereiding van de volgende nieuwbouw/renovatie projecten: de Wilgetak, Hilversumse Schoolvereniging, Godelindeschool en het STER-gebouw.

De begrote investeringen in 2024 hebben deels betrekking op projecten die voor uitvoeringsjaar 2025 staan ingepland en nog moeten worden uitgevoerd. Hiervoor zijn in 2024 logischerwijs geen of beperkte uitgaven gedaan, deze uitgaven worden echter nog wel verwacht (bijvoorbeeld uitgaven aangaande: Montessori Centrum en Gymzaal Villa Vrolik). Dit verklaart grotendeels de afwijking in onderstaande tabel tussen het begrote en gerealiseerde bedrag.

			Bedragen x € 1.000	
Progr	Onderwijshuisvesting	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarstukken 2024
2	Investerings	2.870	30.746	5.013
2	Toevoeging voorziening onderhoud	270	237	275
	Totaal	3.140	30.983	5.288

Relevante beleidsnota's

1. Integraal Huisvesting Plan (IHP) 2024-2039
2. Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Hilversum 2022
3. Onderwijs huisvestingsprogramma 2024
4. Meerjarenonderhoudsplan 2024-2033
5. Duurzaam Hilversum 2016-2020

3.3.8 Overig maatschappelijk vastgoed**Beleid**

Tot de kapitaalgoederen van het maatschappelijk vastgoed behoren de buitensportaccommodaties, de panden voor sociale, culturele en welzijnsdoeleinden, kinderopvang, sporthallen, het zwembad, begraafplaatsen, parkeergarages en overige panden.

Aantal objecten/gebouwdelen met voorzieningen groot onderhoud:

- 5 parkeergarages;
- 6 gebouwen begraafplaatsen;
- 3 gebouwen cultureel vastgoed;
- 5 sportaccommodaties/37 sportvelden;
- 31 overig vastgoed;
- 13 buurt- en clubhuizen/kinderopvang.

Het bezit van maatschappelijk vastgoed is een kerntaak van de gemeente. Op basis van strategische, juridische en financiële overwegingen heeft het college bepaald welke objecten de komende jaren verkocht kunnen worden (zie alinea Verkoop vastgoed).

Voor de gebouwen in eigendom zijn door externe bureaus meerjarige onderhoudsplannen opgesteld, de zogenoemde MOP's. De gemeente laat de MOP's tenminste eens in de vier jaar actualiseren. Jaarlijks wordt voor uitvoering van de MOP's een vast bedrag aan een voorziening gedoteerd waaruit alle toekomstige onderhoudslasten kunnen worden betaald. Op 11 december 2024 heeft de raad de geactualiseerde meerjarige onderhoudsplannen 2024-2033 voor het gemeentelijke vastgoed en de sportaccommodaties vastgesteld. De financiële effecten daarvan zijn verwerkt in de begroting 2024 en verder. De onderhoudsplannen worden jaarlijks geactualiseerd op basis van de laatst vastgestelde jaarstukken. Hiermee geven we een realistisch en actueel beeld van de lasten voor het onderhoud. Bij de jaarrekening 2024 zijn de benodigde dotaties aan de voorzieningen MOP geactualiseerd voor de werkelijke prijsstijgingen van 2024 en met de verwachte prijsstijgingen voor de komende planperiode 2025 tot en met 2034.

Verkoop vastgoed

Bij het vaststellen van de Meerjarige onderhoudsplan (MOP) 2020-2034 is ook een lijst met 47 te verkopen objecten vastgesteld. Inmiddels zijn de afgelopen periode 31 objecten verkocht en 1 gesloopt. Bij het vaststellen van de geactualiseerde meerjarige onderhoudsplannen 2024-2033 is een nieuwe lijst met 17 te verkopen objecten vastgesteld. In 2025 staan acht objecten gepland om afgestoten te worden.

De 8 verkochte objecten in 2024 hebben wij in onderstaande tabel weergegeven.

Adres	Functie	Verkoopprijs
Badhuislaan 10-1, 10-2 en 10-2 en 10B	Bedrijfsverzamelgebouw	€ 2.350.000
Herenstraat 67A, 69, 69A en 69B	Woningen	€ 655.100
Totaal		€ 3.005.100

Het college heeft op 16 juli 2024 ingestemd met "Bestuursopdracht Richtinggevend Kader Maatschappelijke Voorzieningen". In dit voorstel is ook besloten om de verkoop van objecten met een maatschappelijke bestemming aan te houden. Het gevolg is dat objecten met een maatschappelijke bestemming voorlopig niet zonder meer verkocht gaan worden. Dit kan van invloed zijn op de verkopen in 2025 en verder.

Uitvoering onderhoud

Met de meerjarige onderhoudsplannen richt de gemeente zich op het sober en doelmatig in stand houden van het maatschappelijk vastgoed. Om de onderhoudslasten gelijkmatig over de jaren te verdelen zijn onderhoudsvoorzieningen ingesteld. Hieraan voegen we in 2024 bedragen toe van in totaal € 2.772.000.

In 2024 zijn voor de volgende panden werkzaamheden uitgevoerd:

Parkeergarages

Het eigenaarsonderhoud wordt gefinancierd uit de voorziening Onderhoud parkeergarages. In 2024 is € 474.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2024 zijn o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Gooiland, Koningshof 1, vervangen van de hydraulische lift.
- Gooische Brink, Brinkweg 1, vervangen van de aluminium beplating en modernisering 2 liftinstallaties.

Begraafplaatsen

Met ingang van 1 augustus 2016 is de exploitatie en het beheer van de begraafplaatsen/crematorium overgedragen aan de Stichting Begraafplaatsen en Crematorium Hilversum. De gemeente blijft echter eigenaar van de panden en daarmee verantwoordelijk voor het eigenaarsonderhoud. De panden worden verhuurd aan de Uitvaartstichting. Op 6 mei 2024 is een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Hilversum en het Kerkgenootschap Nederlandse Israëlitische Gemeente te Hilversum getekend. In de overeenkomst is geregeld dat de gemeente het onderhoud voor het Metaheerhuis aan de Vreelandseweg 1 op zich heeft genomen. De jaarlijkse onderhoudskosten zijn opgenomen in de op 11 december 2024 geactualiseerde meerjaren onderhoudsplannen.

Het eigenaarsonderhoud wordt gefinancierd uit de voorziening Onderhoud gebouwen begraafplaatsen. In 2024 is € 90.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2024 zijn o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Kolhornseweg 13, vervangen deur invalidetoilet.
- Laan 1940-1945, vervangen van de dakbedekking.

Cultureel vastgoed

Het eigenaarsonderhoud wordt gefinancierd uit de voorziening Onderhoud cultureel vastgoed. In 2024 is € 169.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2024 zijn o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Koninginneweg 44, De Vorstin, isoleren van de CV appendages.
- Oude Torenstraat 2, herstellen glaswerk kerktoeren (eigendom gemeente).
- Kerkbrink 6, Museum, moderniseren van de liftinstallatie. Aanpassen van de inbraakinstallatie en aanpassen en ombouwen naar LED-verlichting.

Sporthallen en sportparken

Het eigenaarsonderhoud wordt gefinancierd uit de voorziening Onderhoud sportaccommodaties. In 2024 is € 1.446.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2024 zijn o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Jan van der Heijdenstraat/Sporthal de Lieberg, groot onderhoud aan de luchtbehandelingskasten. Daarnaast zijn de vloeren en wanden waterdicht gemaakt vanwege het extreem hoge grondwaterpeil.
- Arena 303, vervangen van de valbeveiligingen.
- De Meent 6, vervangen van de verlichting.
- Sportpark Loosdrecht, renovatie softbalveld (10).

Overige panden

Het eigenaarsonderhoud wordt gefinancierd uit de voorziening Onderhoud overig vastgoed. In 2024 is € 356.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2024 zijn o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Diependaalselaan 341, schilderwerk.
- Diependaalselaan 349, schilderwerk.
- Noorderweg 96, diverse herstelwerkzaamheden.
- Egelshoek, schilderwerk.

Buurt- en clubhuizen en kinderopvang (jeugd)

Het eigenaarsonderhoud wordt gefinancierd uit de voorziening Onderhoud jeugd. In 2024 is € 237.000 aan deze voorziening toegevoegd. In 2024 zijn o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Augustinushof 61, vervangen van de dakbedekking.
- Meent 4b/5, vervangen van de dakbedekking.

Uitvoering investeringen

Vanaf 2020 zijn de vervangingen van (kunst)grasvelden opgenomen in het MOP. In 2024 zijn er geen investeringen in overig maatschappelijk vastgoed.

			Bedragen x € 1.000	
Progr	Overig maatschappelijk vastgoed	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Jaarstukken 2024
1	Investeringen ov maatschappelijk vastgoed (sport)	259	0	0
1	Toevoeging groot onderhoud parkeergarages	396	470	474
2	Toevoeging onderhoud kinderdagopvang/wijkcentra (jeugd)	168	274	262
1	Toevoeging voorziening onderhoud sportaccommodaties	556	1.366	1.450
1	Toevoeging voorziening cultureel vastgoed	290	137	169
1	Toevoeging voorziening sluizen, gemalen en recreatie	47	59	59
5	Toevoeging voorziening overig vastgoed	154	262	279
1	Toevoeging voorziening groot onderhoud begraafplaatsen	56	97	90
Totaal		1.926	2.665	2.783

Relevante beleidsnota's

1. Meerjarige onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed 2024-2033;
2. Meerjarige onderhoudsplan buitensportaccommodaties 2024-2033;
3. Nota grond- en vastgoedbeleid 2020-2023.

3.4 Financiering

3.4.1 Inleiding

De gemeente Hilversum heeft verschillende financiële voorschriften en verordeningen die het beheer en de verantwoording van de financiën reguleren. Naast het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO), vereist artikel 212 van de gemeentewet dat de gemeenteraad een financiële verordening vaststelt. In de "Financiële verordening gemeente Hilversum" zijn regels opgenomen met betrekking tot de doelstellingen en richtlijnen van de financieringsfunctie. Aanvullend daarop is in 2023 het "Treasurystatuut Hilversum 2023" vastgesteld. Dit statuut dient als kader voor het beheer, toezicht en verantwoording van financiële geldstromen, posities en de daaraan verbonden risico's.

De gemeente Hilversum streeft naar het beheersen van risico's zoals die zijn verbonden aan de financieringsfunctie en het minimaliseren van kosten zoals vastgelegd in artikel 2 van het "Treasurystatuut Hilversum 2023". In deze financieringsparagraaf wordt informatie gegeven over de dekking van de financieringsbehoefte en de daarmee samenhangende rentelasten en rentebaten van het jaar 2024.

3.4.2 Beleid

Om investeringen, grondexploitaties en aflossingen op leningen te kunnen financieren, sluit de gemeente leningen af. De gemeente hanteert daarbij het systeem van totaalfinanciering. Dit houdt in dat voor de gemeente als geheel de financieringsbehoefte bepaald wordt. Er wordt niet voor iedere investering of grondexploitatie apart geleend.

Voor de dekking van het financieringstekort zijn de volgende financieringsmiddelen beschikbaar:

- Kortlopende financieringsmiddelen (looptijd korter dan één jaar). Om het renterisico te beperken is de omvang van de korte schuld wettelijk gelimiteerd tot 8,5% van het begrotingstotaal van een gemeente (lees: kasgeldlimiet). Deze grens is gesteld om te voorkomen dat een te groot gedeelte van het financieringstekort met (vaak goedkope) kortlopende middelen wordt gedekt.
- Langlopende financieringsmiddelen (looptijd langer dan één jaar). Deze worden aangetrokken als het hierboven wettelijke maximum voor de kortlopende schuld is bereikt. Om het renterisico op langlopende schuld te beperken (het risico dat de rente hoger is op het moment dat een lening moet worden vervangen of de rente van een bestaande lening moet worden herzien), is wettelijk bepaald dat de omvang van de jaarlijks te herfinancieren bedragen niet boven 20% van het begrotingstotaal van de gemeente mag uitkomen (lees: renterisiconorm).

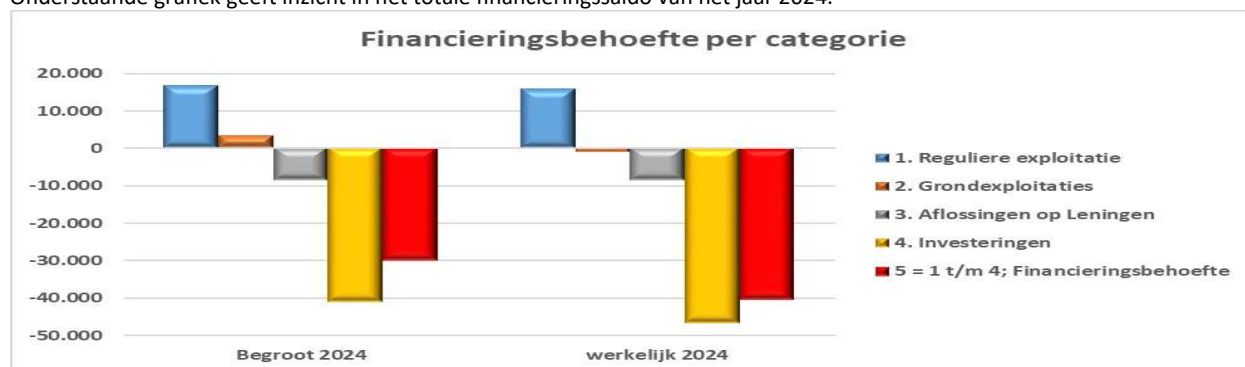
Hilversum heeft in 2024 de kasgeldlimiet niet overschreden en heeft tevens voldaan aan de wettelijke renterisiconorm met betrekking tot de langlopende schulden. Zie paragraaf 3.4.4 voor een nadere toelichting.

3.4.3 Dekking financieringstekort

De gemeentelijke liquiditeitspositie wordt constant gevolgd en de liquiditeitsprognose wordt gedurende het jaar bijgesteld op basis van de actualiteiten en de voortschrijdende inzichten. Op deze manier wordt de liquiditeitsprognose gebruikt om op het juiste moment de omvang van de benodigde financiering te bepalen en aan te trekken. Financiering kan in de vorm van langlopende leningen maar ook in de vorm van kortlopende kasgeldleningen.

De omvang van het financieringstekort is afhankelijk van de omvang en het tempo van de uitgaven met betrekking tot de uitvoering van de exploitatie, het investeringsprogramma, de grondexploitaties en de kasstromen met betrekking tot de leningen (aflossing op oude leningen en het aantrekken van nieuwe leningen).

Onderstaande grafiek geeft inzicht in het totale financieringssaldo van het jaar 2024.

Liquiditeitsbehoefte per categorie 2024 (bedragen maal € 1.000 waarbij + ontvangsten zijn en - uitgaven)

1. Het saldo van de reguliere inkomsten en uitgaven is ongeveer gelijk aan de raming voor 2024
2. De grondexploitatie leverden in 2024 per saldo een nadelige (meer uitgaven dan inkomsten) kasstroom op in vergelijking met de geraamde voordelige kasstroom van € 3,2 miljoen in 2024. Deze nadelige kasstroom bedraagt ongeveer € 1 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat de overdracht van een bouwkaai in de grondexploitatie Stationsplein niet is gerealiseerd in 2024. Het gaat om een verkoopbedrag van € 4 miljoen. Deze verkoop zal op een later moment worden gerealiseerd, naar verwachting in 2027.
3. Financiering; Het bedrag aan aflossingen op langlopende leningen is gelijk aan het bedrag zoals begroot voor 2024, € 8,5 miljoen.
4. Het saldo van de uitgaven aan investeringen valt € 5,7 miljoen hoger uit dan geraamd. Het hoger uitvallen van de investeringen wordt voornamelijk veroorzaakt door a) de aankoop van de parkeergarage Marathon 8 voor een bedrag van € 4,8 miljoen b) het ophogen van het revolverende fonds t.b.v. duurzaamheid met € 6 miljoen. Dit fonds wordt beheerd door Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN).
5. In de begroting 2024 is uitgegaan van een financieringstekort van € 30 miljoen. Normaal gesproken wordt het financieringstekort gedekt met het aantrekken van langlopende leningen. Het werkelijk financieringstekort in 2024 is uitgekomen op een bedrag van € 40,3 miljoen en is daarmee € 10,3 miljoen hoger dan geraamd. Omdat er gedurende het jaar 2024 sprake was van overliquiditeit was het niet nodig om langlopende financiering aan te trekken. Begin 2024 was de overliquiditeit € 29,2 miljoen (zie tabel hieronder). Het financieringstekort kon worden opgevangen door de inzet van de overliquiditeit. Eind 2024 is er geen sprake meer van overliquiditeit. (voor een nadere toelichting op de overliquiditeit wordt verwezen naar § 3.4.4)

Bij punt 4, investeringen valt het volgende op te merken:

1. De realisatie van investeringen blijft de afgelopen jaren achter bij de in de begroting genoemde bedragen waarmee de post openstaande kredieten per einde jaar een groei laat zien.
2. De bedragen genoemd in de jaarschijven van het Investeringsprogramma (IP) worden niet volledig in het genoemde jaar uitgegeven als gevolg van fasering in de uitgaven, waardoor verschuivingen optreden naar volgende jaren.

Voor wat betreft de raming van de financieringsbehoefte ten behoeve van de investeringen houden we rekening met de twee hierboven genoemde opmerkingen door een aanneme te doen over de werkelijk realisatie van investeringen in de komende jaren. De inschatting voor de realisatie voor het jaar 2024 bedroeg € 40,8 miljoen. De werkelijkheid kwam uit op een bedrag van € 46,5 miljoen.

Omschrijving	Beginstand 1-1-2024	Eindstand 31-12-2024	Mutatie in 2024	Toelichting
Rekening Courant BNG Bank	4,9	19,7	14,8	1
Langlopende leningen	192,2	183,7	-8,5	2
Schatkistbankieren	-34,1	-0,1	34,0	3
Totalen	163,0	203,3	40,3	

Totaal schulden per eind 2024 (bedragen maal € 1 miljoen waarbij een - bedrag een vordering is en een + een tegoed.)

1. De schuld in rekening courant bij de BNG Bank is eind 2024 € 14,8 miljoen hoger dan begin 2024 en is er sprake van een bijna volledige benutting van de kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 20 miljoen;
2. Gedurende het jaar 2024 is er een bedrag van € 8,5 miljoen afgelost op langlopende leningen;
3. Begin 2024 was er sprake van overliquiditeit van in totaal € 29,2 miljoen. Deze overliquiditeit stond voornamelijk op basis van de regeling schatkistbankieren, gesteld op de rekening bij het Ministerie van Financiën. Deze overliquiditeit is in de loop van 2024 opgebruikt.

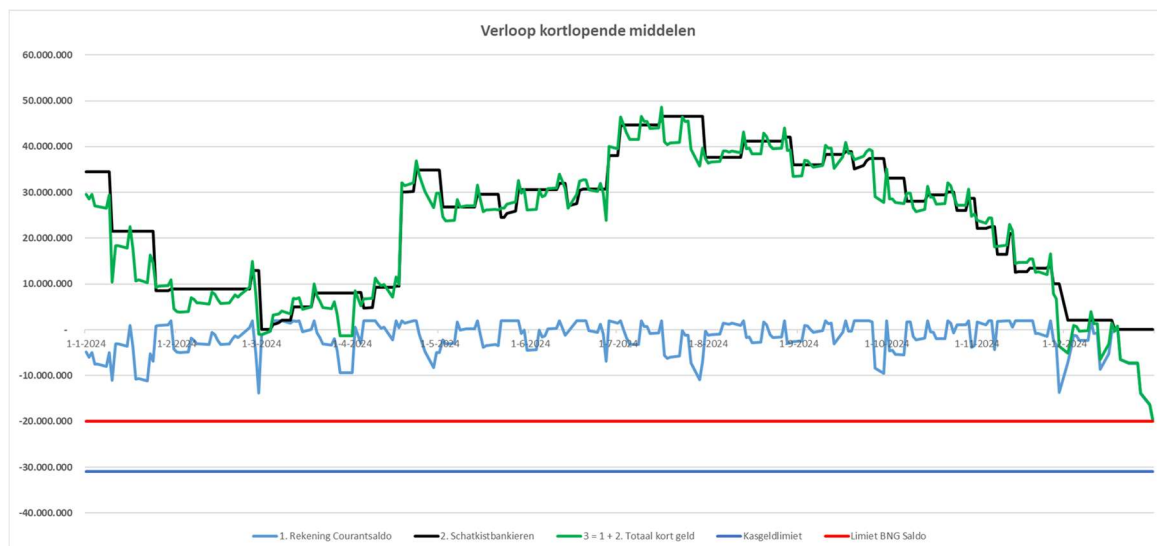
3.4.4 Renterisico's, kasgeldlimiet en renterisiconorm

Bij het risicobeheer op de gemeentelijke financiering wordt onderscheid gemaakt tussen kortlopende financiering (looptijd korter dan één jaar) en langlopende financiering (looptijd langer dan één jaar).

Renterisico's op korte financiering (kasgeldlimiet)

De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente. Deze grens is om te voorkomen dat een te groot gedeelte van het financieringstekort met kortlopende schulden wordt gedekt. Voor het jaar 2024 bedroeg de kasgeldlimiet 8,5% maal € 364 miljoen is € 30,9 miljoen.

Op basis van de exploitatie, de uitgevoerde investeringen, de uitvoering van de grondexploitatie en de kasstromen met betrekking tot de leningen (rente en aflossing op oude leningen en de opname van een nieuwe lening) heeft de korte schuldpositie in 2024 het volgende beeld laten zien.

Verloop kortlopende middelen 2024 (bedragen maal € 1 waarbij een - bedrag een schuld is en een + een vordering)

Het totaal aan kortlopende middelen (groen) bestaat uit de optelling van:

1. de schuld/vordering in Rekening Courant bij de BNG Bank (blauw);
2. middelen aangehouden bij 's-rijks schatkist (zwart).

In de loop van het jaar toont de stand van de kortlopende schulden een wisselend beeld. Dit beeld wordt vooral veroorzaakt door de ontvangsten van de woonlasten die zich voornamelijk concentreren in de maanden maart tot en met juni, en de uitkering van het btw-compensatiefonds in juli. Daarnaast is half april een voorschot van het Rijk ontvangen ten behoeve van de dekking van de kosten van de opvang van Oekraïners ad € 24 miljoen. De totale uitgaven zijn redelijk evenredig verdeeld over het jaar waarbij er een piek in de uitgaven is waar te nemen in de maanden januari en december.

Gedurende het gehele jaar 2024 is er sprake geweest van een liquiditeitsoverschot in rekening courant bij de BNG Bank. Op het moment dat ons tegoed in rekening courant groter is dan € 2,0 miljoen wordt het bedrag dat deze € 2,0 miljoen overstijgt automatisch afgestort naar de Schatkist op basis van de regeling Schatkistbankieren. De middelen gestald bij de schatkist van het Rijk zijn gedurende het jaar opgenomen met het doel het tekort bij de BNG Bank te minimaliseren.

Op 31 december 2024 is het totaal aan kortlopende schulden een bedrag van € 19,7 miljoen en dit bedrag bestaat volledig uit een schuld in de Rekening Courant bij de BNG Bank. Op 31 december 2024 is het totaalbedrag aan schatkistbankieren een tegoed bedrag van € 0,1 miljoen. Per saldo is er op 31 december 2024 een tekort van € 19,6 miljoen.

Om te toetsen of we binnen de wettelijke normen van de kasgeldlimiet blijven wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde kwartaalschuld. De gemiddelde kwartaalschuld wordt als volgt berekend: eindsaldi van de korte schulden per laatste dag van de maanden van het kwartaal gedeeld door drie. In de tabel hieronder wordt de gemiddelde kwartaalschuld vergeleken met de wettelijke kasgeldlimiet. Hilversum heeft in 2024 de kasgeldlimiet niet overschreden omdat gedurende het gehele jaar er sprake is geweest van overliquiditeit.

Vergelijking kortlopende schulden met de kasgeldlimiet

Financieringsgemiddelde < 1 jaar vs. Kasgeldlimiet		1 ^{ste} kwartaal	2 ^{de} kwartaal	3 ^{de} kwartaal	4 ^{de} kwartaal	Gem. Schuld < 1 jaar.
Begrotingstotaal 1 januari 2024		364.135	364.135	364.135	364.135	
Kasgeldlimiet 2023 (=8,5% begrotingstotaal)	a	30.951	30.951	30.951	30.951	
Gemiddelde kwartaalschuld < 1 jaar	b	-820	-30.677	-32.906	-697	-16.275
Overschrijding limiet (is +) Onderschrijding (is -)	c = b-a	-31.772	-61.628	-63.857	-31.649	

Financieringsgemiddelde 2024 (bedragen maal € 1 miljoen waarbij een - bedrag een vordering is en een + een tegoed)

In 2024 was er sprake van een gemiddeld kwartaaltoeged van € 16,275 miljoen.

Langlopende financiering

Langlopende financiering wordt aangetrokken als op basis van de liquiditeitsprognose wordt voorzien dat de kasgeldlimiet, het wettelijk maximum voor de kortlopende schuld, langdurig zal worden overschreden.

Renterisico is het risico dat herfinanciering van leningen tegen een hoger rentepercentage plaatsvindt dan het in de begroting geraamde rentepercentage waardoor de rentelasten omhoog zullen gaan. Het renterisico heeft betrekking op de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de langlopende schulden. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico van de langlopende schuld is, evenals dat van de korte schuld, wettelijk begrensd. Het renterisico wordt getoetst aan de renterisiconorm. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage van 20% van het begrotingstotaal. Met een renterisico van 2 % in 2024 is het werkelijke renterisico als zeer laag te kwantificeren.

Renterisiconorm en renterisico's van de langlopende schuld 2024 t/m 2027 op basis van de werkelijke leningportefeuille per 31 december 2024			2024
1	Begrotingstotaal 1 januari 2024	364.135	
2	Vastgesteld percentage (Wet Fido)	20%	
3	Renterisiconorm (= 1 x 2)	72.827	
4	Risico vaste schuld herfinanciering	8.503	
5	Ruimte onder risiconorm (= 3 - 4)	64.324	
6	Risico als percentage (= 4/1)	2%	

Renterisiconorm 2024 (Bedragen maal € 1 miljoen)

Het bedrag genoemd op regel 4 is het bedrag dat in 2024 is afgelost met betrekking tot de lening portefeuille zoals die bestaat per 1 januari 2024.

3.4.5 Profiel huidige leningenportefeuille

Het totaalbedrag aan langlopende leningen per 31 december 2024 bedraagt € 183,7 miljoen verdeeld over 24 leningen. De rentepercentages variëren tussen de -/0,24 % en 4,19 %. In onderstaande figuren wordt de samenstelling van onze leningenportefeuille samengevat voor wat betreft de verdeling naar oorspronkelijke looptijd en rentepercentages.

Samenstelling lening portefeuille eind 2024 (bedragen maal € 1.000)

Uit de bovenstaande grafieken blijkt dat het grootste deel van onze leningenportefeuille een oorspronkelijke looptijd heeft van 25 jaar en dat het grootste deel van onze leningen een rentetarief heeft tussen de -1% en 1%. Het aandeel van de lening schuld met een rentetarief groter dan 4% neemt geleidelijk af. Dit heeft te maken met het feit dat oude, "relatief" dure, leningen aflopen en worden vervangen door nieuwe "relatief" goedkope leningen.

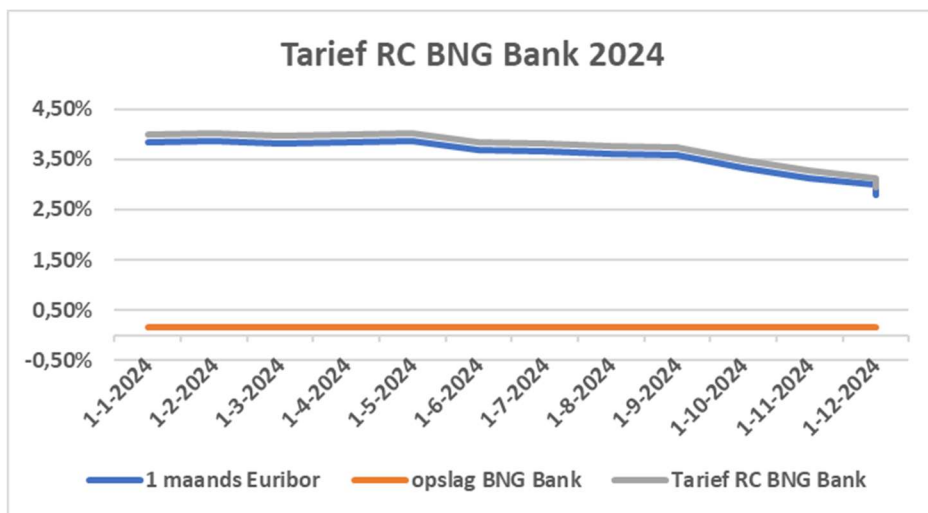
Het gewogen gemiddelde rentepercentage over de leningenportefeuille per 31 december 2024 komt uit op 1,72%. (rentelasten 2024/gemiddelde renteschuld 2024).

3.4.6 Rentelasten

De rentelasten worden bepaald door de omvang van de schuld en de rentetarieven. Het jaar 2024 kenmerkt zich door vrij constante rentetarieven voor de korte schulden. De rentetarieven voor korte schulden zijn erg gevoelig voor de rentebesluiten van de ECB (Europese Centrale Bank)

Rekening courant

Het rentetarief van de rekening Courant bij de BNG bestaat uit het 1-maands Euribor tarief plus een opslag van 0,15%.

Tarief rekening Courant BNG Bank 2024

Gedurende het jaar is het 1-maands Euribor tarief gedaald van een percentage van ongeveer 3,8% naar een percentage van ongeveer 2,8%. Over het nadelige saldo in rekening courant in rekening Courant bij de BNG Bank zijn we rente verschuldigd. Het gebruik van de kredietfaciliteit bij de BNG Bank in 2024 is zo laag mogelijk gehouden om de rentelasten te minimaliseren. Dit was mogelijk vanwege de aanwezige overliquiditeit in 2024. Zie ook § 3.4.4.

Schatkistbankieren

In 2024 is er sprake geweest van overliquiditeit waarbij de overliquiditeit, conform de wet Schatkistbankieren, is afgestort naar 's-Rijks schatkist. Het saldo bij 's-Rijks schatkist leverde renteopbrengsten op. De rentevergoeding gedurende het jaar 2024 varieerde tussen de 3,1% en 3,9%.

Langlopende leningen

In de begroting was rekening gehouden met het aantrekken van langlopende leningen voor een bedrag van € 30,0 miljoen tegen een rentetarief van 3,45%. In 2024 is er geen langlopende lening aangetrokken, dit was niet nodig gezien de overliquiditeit gedurende het jaar 2024.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de rentelasten van externe financiering. Een totaal van € 3,328 miljoen.

Rentelasten (lasten financieringsfunctie)	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Realisatie 2024	Bedragen x € 1.000	
				Verschil	Toelichting
Rente gespecificeerd naar:					
- Rente van bestaande langlopende leningen per 1-1 van het jaar	3.410	3.233	3.234	1	1
- Rente van nieuw aan te trekken langlopende leningen in 2024	1.035	-	-	-	2
- Rente van kortlopende financieringsmiddelen	380	100	94	-6	3
Totaal	4.825	3.333	3.328	-5	

Rentelasten 2024. (Een -/- bedrag is een voordeel en een + een nadeel)

Via de eindejaarsrapportage is de begroting 2024 gewijzigd. De realisatie is nagenoeg conform de bij de eindejaarsrapportage 2024 gewijzigde begroting.

Rentetoerekening

Het saldo van rentelasten en rentebaten wordt via een omslagpercentage doorberekend naar de programma's. Het doorberekenen van de rentelasten aan de programma's is budget neutraal en heeft geen effect op het saldo van de jaarrekening.

Bedragen x € 1.000				
Rentetoerekening	A Begroting 2024	B Gewijzigde Begroting 2024	C Realisatie 2024	D = C-B Verschillen
a Externe rentelasten over korte en lange financiering	4.825	3.333	3.328	-5
b Externe rentebaten	-142	-1.056	-1.094	-38
c = a + b Totaal door te rekenen externe rente	4.683	2.277	2.234	-43
d1 Rente die toegerekend moet worden aan grondexploitatie	-52	-36	-36	0
d2 Rente projectfinanciering die aan betreffend taakveld moet worden toegerekend				
e = c + d1 + d2 Saldo, door te rekenen externe rente	4.631	2.241	2.198	-43
f1 Rente eigen vermogen	0	0	0	0
f2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0	0	0
g = e + f1 + f2 De aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toe te rekenen rente	4.631	2.241	2.198	-43
h De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-4.760	-3.060	-3.060	0
i = g + h Renteresultaat op het taakveld treasury	-129	-819	-861	-43

Rentetoerekening 2024 (Een -/- bedrag is een voordeel en een + een nadeel)

In overeenstemming met de aanbeveling van het BBV is er geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen berekend.

Omslagrente**Omslagrente begroting 2024**

De verdeelsleutel voor de rentelasten is het totaal aan activa dat betrekking heeft op de betreffende programma's. Omdat het berekende omslagpercentage in de begroting 2024 naar boven is afgerond naar 1,6% werden er in de begroting 2024 meer rentelasten doorberekend naar de programma's dan het begrootte saldo van externe rentelasten en externe rentebaten. Zo ontstond er een voordelig renteresultaat in de begroting 2024 zoals genoemd op regel 'i' in de tabel 6.2. van € 129.000.

Omslagrente jaarrekening 2024

De notitie rente van de Commissie BBV stelt dat: Indien de werkelijke rentelasten die aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast afwijken van de begroting, dan kan de gemeente besluiten tot een correctie van de doorberekening. Een correctie van de doorberekening is verplicht bij een afwijking groter dan 25%. Het werkelijke saldo van aan taakvelden toe te rekenen rente ad € 2,198 miljoen wijkt af van het begrootte bedrag ad € 4,631 miljoen zoals genoemd op regel 'g' van tabel 6.2. Omdat deze afwijking van 53% groter is dan 25%, is de rentetoerekening aan de programma's aangepast conform de notitie rente van de Commissie BBV. Bij de eindejaarsrapportage 2024 is het rente omslagpercentage naar beneden bijgesteld van 1,6% naar 1,0%.

3.4.7 Rentebaten

De gemeente Hilversum heeft ook middelen uitgezet. In 2024 gaat het om overtollige liquide middelen die, conform de regeling Schatkistbankieren, zijn uitgezet bij 's Rijks schatkist en middelen die via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) ter beschikking zijn gesteld ten behoeve van; starters op de woningmarkt, particuliere woningverbetering, en duurzaamheid.

Ook zijn er middelen via het Restauratiefonds ten behoeve van de financiering van het restaureren van monumenten uitgezet. Deze uitgezette middelen leveren rentebaten op conform onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000					
Rentebaten (baten financieringsfunctie)	Begroting 2024	Gewijzigde Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	Toelichting
Rentebaten Schatkistbankieren	0	-850	-883	-33	1
Rentebaten via SVn Leningen	-64	-64	-69	-5	2
Rentebaten via Restauratiefonds	-20	-20	-21	-1	2
Rentebaten Borgstelling	-58	-58	-58	0	3
Rentebaten uitgestelde betaling GEM Crailo	0	-64	-64	0	4
Totaal	-142	-1.056	-1.094	-38	

Rentebaten 2024 (Een -/- bedrag is een voordeel en een + een nadeel)

1. De overliquiditeit in 2024 die, in het kader van de wet schatkistbankieren, is uitgezet bij 's Rijks schatkist leverde renteopbrengsten op. De overliquiditeit duurde langer dan was voorzien bij de eindejaarsrapportage waardoor er in de jaarrekening 2024 extra renteopbrengsten zijn ten opzichte van de bij de eindejaarsrapportage gewijzigde begroting 2024.
2. SVn en het Nationaal Restauratiefonds beheren een leningenportefeuille voor Hilversum. SVn en het Restauratiefonds hebben hiervoor middelen verkregen en zetten deze middelen vervolgens via leningen uit bij inwoners van Hilversum die hiervoor een rentevergoeding betalen.
3. Via een borgstellingsovereenkomst met Stichting Tergooi is overeengekomen dat een vergoeding van 0,6% over het restant van de hoofdsom van de borgstelling wordt vergoed. De borgstellingsovereenkomst is per 1 januari 2020 van kracht.
4. Bij de verkoop van gronden aan GEM Crailo is er uitstel van betaling verleend tot 31 december 2029. Vanaf het jaar 2024 wordt er een rentevergoeding van 0,4% over de hoofdsom in rekening gebracht bij GEM Crailo. De gemeente Hilversum betaalt zelf ook een rentevergoeding van 0,4% over de uitgestelde betaling aan de provincie Noord-Holland. Zie ook § 3.4.9.

3.4.8 Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn vanaf december 2013 verplicht om hun overtollige middelen boven een bepaald drempelbedrag aan te houden bij het Rijk. Dit heet schatkistbankieren (SKB).

Doel schatkistbankieren; Door het verplichte schatkistbankieren hoeft de Nederlandse staat minder geld te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld en de EMU-schuld. Een neveneffect is dat de risico's die decentrale overheden lopen met hun tegoeden worden geminimaliseerd.

Per kwartaal mag het gemiddelde van de tegoeden die dagelijks buiten de schatkist gehouden worden niet boven het drempelbedrag uitkomen. Wanneer een decentrale overheid slechts enkele dagen geld over heeft, kan de decentrale overheid ervoor kiezen de middelen niet in de schatkist aan te houden wanneer het daarmee het drempelbedrag niet overschrijdt.

Het drempelbedrag voor Hilversum is 2,0% van het begrotingstotaal 2024 ad € 364,1 miljoen is € 7,2 miljoen.

(1) Berekening drempelbedrag		2024
(1a)	Begrotingstotaal verslagjaar	364.135
(2b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	364.135
(1c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
(1) = (2b)*0,02 + (1c)*0,002 met een minimum van €1.000.000		Drempelbedrag 7.283

Bedragen x € 1.000

(2) Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (2024)					
(1)	Drempelbedrag	7.283	7.283	7.283	7.283
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	349	700	514	575
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	6.934	6.583	6.768	6.708
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2024.

Hilversum heeft voldaan aan de regeling Schatkistbankieren zoals deze geldt voor decentrale overheden.

3.4.9 Verloop langlopende schuld

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling langlopende schulden	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	Toelichting
Schuld per 1 januari van het jaar	192.194	192.194	-	1
Aflossingen gedurende het jaar	8.503	8.503	-	2
Nieuwe leningen gedurende het jaar	30.000		-30.000	3
Totaal per 31 december	213.691	183.691	-30.000	

Verloop langlopende schuld 2024.

1. De werkelijke langlopende schuld per 1 januari 2024 is € 192,1 miljoen en is conform de raming zoals opgenomen in de begroting 2024.
2. De aflossing gedurende het jaar zijn conform de begroting gerealiseerd.
3. In de begroting 2024 was het bedrag voor het aantrekken van langlopende leningen geraamd op € 30 miljoen. In 2024 is er géén langlopende lening aangetrokken. Het aantrekken van langlopende leningen was vanwege overliquiditeit op onze rekening courantpositie bij de BNG Bank en onze uitzettingen in s' Rijks schatkist niet nodig.

In de volgende tabel een totaalbeeld van onze langlopende schulden per 31 december 2024 verdeeld naar geldgevers.

Bedragen x € 1.000

Langlopende leningen	Stand per 1-1-24	Aflossingen 2024	Nieuwe leningen 2024	Stand per 31-12-24	Rentelasten 2024
Bank Nederlandse Gemeenten	111.473	5.423		106.050	1.995
Nederlandse Waterschapsbank	15.800	1.160		14.640	383
Aegon	17.840	1.040		16.800	349
Nationale Nederlanden	6.400	400		6.000	188
Provincie Noord-Holland	16.081	-		16.081	64
Provincie Noord-Brabant	24.600	480		24.120	254
Totaal	192.194	8.503	-	183.691	3.234

Geldgevers langlopende schuld 2024.

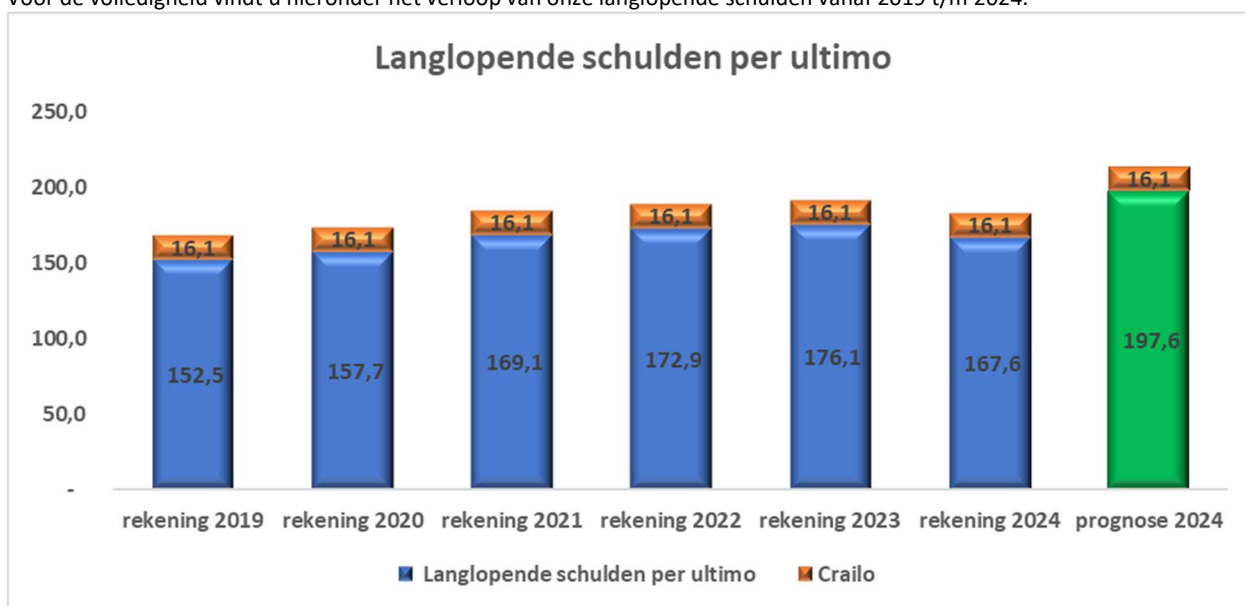
Gedurende het jaar is er voor een bedrag van € 8,5 miljoen afgelost op langlopende leningen.
In het jaar 2024 is er géén langlopende lening aangetrokken.

Bedragen x € 1.000	
Berekening gemiddeld rentetarief langlopende schulden 2024	
1. Schuld per 1 januari	192.194
2. Schuld per 31 december	183.691
3. Gemiddelde schuld (1+2)/2	187.942
4. Rentelasten	3.234
5. Gemiddeld rentetarief	1,72%

Gemiddeld rentetarief langlopende schuld 2024.

Het gemiddelde rentetarief komt over 2024, uit op 1,72%. Door nieuwe leningen af te sluiten die een lager rentetarief hebben dan de rentetarieven van leningen waarop afgelost wordt daalt het gemiddelde tarief over onze leningenportefeuille ten opzichte van het gemiddelde rentetarief over 2023.

Voor de volledigheid vindt u hieronder het verloop van onze langlopende schulden vanaf 2019 t/m 2024.

Langlopende schulden (bedragen maal € 1 miljoen)

In de begroting 2024 is uitgegaan van een langlopende schuld per ultimo 2024 van € 213,7 miljoen, gebaseerd op € 30,0 miljoen aan nieuw aan te trekken langlopende leningen in 2024 en een bedrag van € 8,5 miljoen aan aflossingen in 2024. Eind 2024 bedraagt de werkelijke langlopende schuld een bedrag van afgerond € 183,7 miljoen. De eindstand van de langlopende leningen per 31 december 2024 is daarmee € 30 miljoen lager dan in de begroting 2024 is opgenomen.

In de begroting 2024 is uitgegaan van een langlopende schuld per ultimo 2024 van € 213,7 miljoen, gebaseerd op € 30,0 miljoen aan nieuw aan te trekken langlopende leningen in 2024 en een bedrag van € 8,5 miljoen aan aflossingen in 2024. Eind 2024 bedraagt de werkelijke langlopende schuld een bedrag van afgerond € 183,7 miljoen. De eindstand van de langlopende leningen per 31 december 2024 is daarmee € 30 miljoen lager dan in de begroting 2024 is opgenomen.

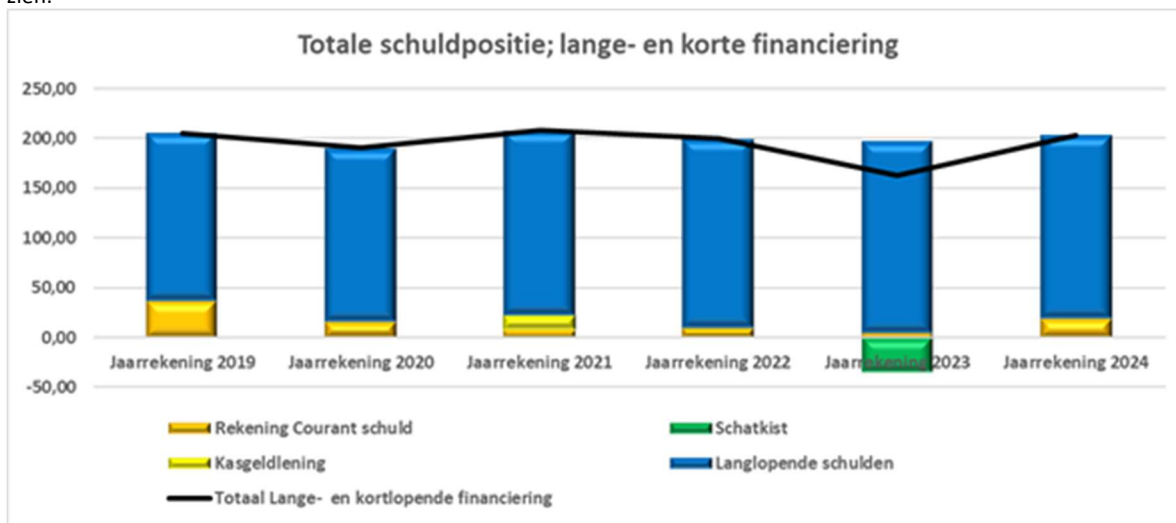
Crailo

De gronden van het plangebied Crailo zijn verkocht aan GEM Crailo B.V. Met GEM Crailo B.V. is overeengekomen dat de koopsom, exclusief BTW, uiterlijk in december 2029 wordt voldaan. Deze nog te ontvangen koopsom is verantwoord als verstrekte langlopende lening. In december 2029 wordt van GEM Crailo B.V. een bedrag van € 16,1 miljoen ontvangen. Dit bedrag wordt vervolgens door de gemeente overgemaakt naar de Provincie Noord-Holland ter aflossing van onze langlopende schuld van € 16,1 miljoen.

Volledigheidshalve verwijzen we hier naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing waar kengetallen zijn opgenomen die een beeld geven van de financiële positie van de gemeente Hilversum.

Totale schuldpositie

De totale schuldpositie, bestaande uit kortlopende en langlopende financiering, laat door de jaren heen het volgende beeld zien:

Totale schuldpositie (bedragen maal € 1 miljoen)

Wat opvalt is dat de totale schuldpositie de laatste jaren redelijk stabiel blijft rond de € 200,0 miljoen met een tijdelijke daling naar ongeveer € 163,0 miljoen eind 2023.

3.4.10 Dividend

De gemeente Hilversum is aandeelhouder van de BNG Bank N.V. en Vitens N.V. Als aandeelhouder ontvangt de gemeente jaarlijks dividend.

Bedragen x € 1.000			
Dividend	Begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Realisatie 2024
BNG Bank	-250	-261	-261
Vitens	-	-	-
Totaal	-250	-261	-261

Ontvangen dividend 2024 (Een -/- bedrag is een voordeel)

De werkelijke dividendontvangsten in 2024 betreft het dividend dat de BNG Bank heeft uitgekeerd aan zijn aandeelhouders over verslagjaar 2023. Het ontvangen dividend is € 11.000 hoger dan was opgenomen in de begroting 2024. Vitens N.V. keert voorlopig geen dividend uit omdat het niet voldoet aan de eigen continuïteitsdoelstellingen.

3.4.11 Verstrekte leningen en aandelenkapitaal

Verstrekte leningen

Per 31 december 2024 heeft onze gemeente de volgende leningen verstrekt:

Verstrekte leningen	1 januari 2024	Aflossingen op bestaande leningen	Rente over leningen	Ophoging fonds	Beheerskosten	Nieuw verstrekte leningen	Bedragen x € 1.000	
							31 december 2024	Toelichting
GEM Crailo	16.081		64				16.145	1
Uitzettingen via SVN RC positie	1.025	578	69	6.000	-23	-1.502	6.147	2
Uitzettingen via SVN Leningen	3.592	-578				1.502	4.516	3
Uitzettingen Restauratiefonds RC Positie	223	32	21		-4	-15	257	4
Uitzettingen Restauratiefonds leningen Positie	812	-32				15	795	5
Stichting Steunfonds Pinetum Blijdenstein	136						136	6
Totaal	21.869	-	154	6.000	-27	-	27.996	

Verstrekte leningen eindstand 2024

Toelichting tabel;

1. De uitgestelde betaling aan GEM Crailo is verhoogd met 0,4% rente over de resterende te ontvangen verkoopsom;
2. Het banksaldo (RC positie) van SVn is in de loop van 2024 toegenomen van € 1,025 miljoen naar € 6,147 miljoen. Dit komt door ontvangen aflossingen, ontvangen rente over, door SVn, uitgezette leningen, de ophoging van het fonds met € 6 miljoen conform raadsbesluiten, de betaling van de beheerskosten en het verstrekken van nieuwe leningen aan klanten van SVn. Het bedrag van € 6,147 miljoen is beschikbaar om nieuwe leningen te verstrekken;
3. Het uitstaande saldo aan leningen is toegenomen van € 3,592 miljoen naar € 4,516 miljoen. Er is € 0,578 miljoen afgelost en er is voor € 1,502 miljoen aan nieuwe leningen verstrekt. De ontvangsten van de aflossingen en de uitbetaling van nieuwe leningen verlopen via het banksaldo van SVn;
4. Het banksaldo (RC positie) van het Restauratiefonds is in de loop van 2024 toegenomen van € 0,223 miljoen naar € 0,257 miljoen. Dit komt door ontvangen aflossingen, ontvangen rente over, door het Restauratiefonds, uitgezette leningen, de betaling van de beheerskosten en het verstrekken van nieuwe leningen aan klanten van het Restauratiefonds;
5. Het uitstaande saldo aan leningen is afgenomen van € 0,812 miljoen naar € 0,795 miljoen. Er is € 32.000 afgelost en er is voor € 15.000 aan nieuwe leningen verstrekt. De ontvangsten van de aflossingen en de uitbetaling van nieuwe leningen verlopen via het banksaldo van het Restauratiefonds;
6. Het lening bedrag aan Steunfonds Pinetum is ongewijzigd.

Inhoudelijke toelichting:*GEM Crailo*

De gemeente Hilversum heeft GEM Crailo uitstel van betaling verleend voor de aankoop van de gronden van Crailo. Het aankoopbedrag zal uiterlijk 31 december 2029 aan Hilversum worden ontvangen. Met ingang van 2024 wordt er jaarlijks een bedrag aan rente in rekening gebracht van 0,4%. Ook hiervoor geldt dat de betaling uiterlijk 31 december 2029 zal worden ontvangen.

SVn

De gemeente Hilversum verstrekt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) leningen aan inwoners en instellingen in Hilversum voor de verduurzaming van vastgoed. Dit duurzaamheidsfonds is bedoeld om verduurzaming van particuliere woningen en maatschappelijk vastgoed te stimuleren door het verstrekken van laagrentende leningen voor de financiering. Door de vele toegekende aanvragen tot leningen was het duurzaamheidsfonds bijna uitgeput. Hierdoor kan het beleid van energietransitie en specifiek de focus op verduurzaming van woningen door Hilversummers niet worden gecontinueerd indien de inwoners niet over eigen middelen beschikken.

Op 10 september 2024 heeft het college daarom besloten een extra bedrag van € 1,0 miljoen ter beschikking te stellen.

Daarnaast heeft de raad op 16 oktober 2024 besloten tot;

1. De nieuwe verordening 'Duurzaam Wonen Lening Hilversum 2024' vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de 'Duurzaam Wonen Lening Hilversum'.
2. De nieuwe verordening 'Stimuleringslening kleine en grote VvE's Hilversum 2024' vast te stellen.
3. Het fonds wat leningen op basis van de verordening Stimuleringslening kleine en grote VvE's Hilversum 2024 kan verstrekken te voeden met € 5 miljoen en beschikbaar te houden door het college te mandateren het fonds, wanneer nodig, tot een maximum van €10 miljoen op te hogen.

Het genoemde bedrag van € 5 miljoen is in 2024 ter beschikking gesteld aan SVn om uitvoering te kunnen geven aan dit raadsbesluit.

Restauratiefonds

Het Restauratiefonds is bedoeld om restauraties van gemeentelijke monumenten, die in het bezit zijn van inwoners en instellingen in Hilversum, te stimuleren door het verstrekken van leningen tegen lage rentetarieven.

Revolverende fondsen

SVn en het Restauratiefonds brengen beheerskosten in rekening bij de gemeente Hilversum.

Daarnaast ontvangen zij rente en aflossingen die opnieuw uitgeleend worden. Op deze manier kan de omvang van de fondsen groeien. Het gaat hierbij om zogenaamde revolverende fondsen. Revolverende fondsen zijn financieringsinstrumenten waarbij door aflossing terugkomende middelen weer terug in het revolverende fonds komen en deze opnieuw en dus meerdere keren (revolverend) kunnen worden ingezet.

Stichting Steunfonds Pinetum Blijdenstein

De raad heeft op 9 februari 2000 het besluit genomen een renteloze lening voor onbepaalde tijd en vrij van aflossingsverplichtingen te verstrekken aan de Stichting Steunfonds Pinetum Blijdenstein.

Deelneming via aandelenkapitaal

Per 31 december heeft onze gemeente de volgende deelnamen in aandelenkapitaal:

Verstrekt aandelenkapitaal	Bedrag per 1 januari 2024	Bij	Af	Bedragen x € 1.000
				Bedrag per 31 december 2024
BNG Bank	274	-	-	274
Vitens. N.V.	90	-	-	90
Rom Utrecht	2.000	-	-	2.000
GEM Crailo	1	-	-	1
Totaal	2.365	-	-	2.365

Verstrekt aandelenkapitaal eindstand 2024

Ten opzichte van 2023 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden.

BNG Bank

De gemeente Hilversum heeft 120.939 aandelen, 0,2% van het totaal, en daarmee stemrecht op de AVA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders).

Vitens, waterbedrijf

De gemeente Hilversum heeft 89.569 aandelen, 1,55% van het totaal, en daarmee stemrecht op de AVA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders).

ROM Utrecht

Op 25 februari 2020 heeft het college besloten deel te nemen in de Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht (ROM). Het doel van de ontwikkelingsmaatschappij is erop gericht om grote projecten en nieuwe bedrijven of producten financieel te maken en zo een economische impuls aan de regio te geven.

GEM Crailo

GEM Crailo BV is opgericht op 1 mei 2018. De aandeelhouders zijn de gemeenten Hilversum (45%), Gooise Meren (45%) en Laren (10%). De Vennootschap heeft ten doel het ontwikkelen, realiseren en exploiteren van plangebied Crailo voor woningbouw en bedrijvigheid en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

3.4.12 Verleende garanties

Om externe partijen te ondersteunen bij het realiseren van hun doelstellingen kan de gemeente garant staan voor leningen. Deze garantstelling kan gebeuren op basis van de 'publieke taak' van de gemeente. Of in een concreet geval sprake is van een publieke taak, bepaalt de gemeenteraad. Daarom moet iedere lening of garantstelling die het college overweegt, eerst aan de raad kenbaar gemaakt worden en neemt het college pas een besluit nadat zij notie heeft genomen van de wensen en bedenkingen van de raad.

In 2024 zijn de volgende garanties verstrekt:

Stichting Sport Investeringsfonds Hilversum

Het Sportinvesteringsfonds Hilversum (SIF) is op 7 juni 2018 opgericht om het sportverenigingen in Hilversum mogelijk te maken om tegen een lager rentetarief te lenen bij het SIF dan bij de reguliere marktpartijen/banken met als doel om verduurzaming, verbouwingen of verbetering van de sportaccommodaties te kunnen realiseren.

Via het collegebesluit van 24 september 2024 is door de gemeente Hilversum een borgstelling verleend aan de Stichting Sport Investeringsfonds Hilversum voor een bedrag van € 750.000. De borgstelling blijft, inclusief deze nieuwe aanvraag, binnen de kaders van het besluit van de raad van 10 juli 2024, waarbij de raad heeft ingestemd met het voorgenoemde besluit om tot een maximum van € 4,5 miljoen borgstelling te verlenen.

Filmtheater Hilversum

Filmtheater Hilversum is een voorziening die belangrijk is voor de culturele infrastructuur van Hilversum. Het is een professionele culturele instelling, zonder winstoogmerk, waar niet alleen veel Hilversummers, maar ook veel bezoekers uit het Gooi naartoe komen. De statutaire doelstelling van het filmtheater is ideëel. Ze organiseren uitsluitend activiteiten en/of verhuringen met een maatschappelijke doelstelling/kenmerk. Vanwege de toename in vraag naar cultureel filmaanbod wil het Filmtheater het huidige pand uitbreiden. De uitbreiding heeft betrekking op twee zalen en een ruimere

foyer. Met deze uitbreiding kan Filmtheater Hilversum voldoen aan de vraag die er ligt en ook de bijbehorende bezoekersstromen beter faciliteren. De uitbreiding vergroot het culturele en kunstzinnige aanbod en verruimt het hoogwaardige filmaanbod in de stad. Met de uitbreiding kan het filmtheater haar positie binnen de Hilversumse culturele infrastructuur en in de regio behouden.

Op 27 september 2023 heeft de raad besloten geen wensen en bedenkingen bekend te maken op het voorgenomen besluit van het college om borgstelling te verlenen aan Filmtheater Hilversum voor een bedrag van € 3,2 miljoen euro.

Via het collegebesluit van 23 januari 2024 is door de gemeente Hilversum een borgstelling verleend aan Filmtheater Hilversum voor een bedrag van € 3,2 miljoen.

Soorten Garantstellingen	Restant bedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar	In de loop van het dienstjaar gewaarborgde geldleningen	Totaal bedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restant bedrag van de geldlening aan het eind van het dienstjaar
1. Totaal garantie op woninghypotheken	120.860	0	65.756	55.106
2. Totaal borgstellingen rechtstreeks	32.234.646	3.950.000	6.202.414	29.982.232
3. Totaal borgstellingen via Achtervang WSW	563.718.800	55.083.000	52.757.467	566.044.333
Totaal	596.074.307	59.033.000	59.025.636	596.081.671

Garantstellingen eindstand 2024 (Bedragen maal € 1)

Voor een volledig overzicht van de verleende garanties wordt verwezen naar de Staat van gewaarborgde geldleningen in hoofdstuk 5.

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Inleiding

De vraagstukken in de samenleving hadden ook in 2024 een groot effect gehad op de ambtelijke organisatie. Hilversum heeft daarbij in 2024 extra aandacht besteed aan:

- Werven en behouden van personeel ('Aantrekkelijk werkgeverschap')
- Vergroten data gedreven sturing
- Verbeteren informatiehuishouding
- Vergroten focus op privacy en informatiebeveiliging
- Verbeteren informatietechnologie
- Optimaliseren van het belastingproces
- Inkoop en subsidies
- Doorontwikkelen interne beheersing
- Toelichting rechtmatigheid
- Effectindicatoren

3.5.2 Werven en behouden van personeel

Vanwege de blijvend uitdagende arbeidsmarkt, is in 2024 meer energie gezet op het versterken van de werkbeleving, het bevorderen van de medewerkerstevredenheid en het verbeteren van de samenwerking binnen de organisatie.

Werkbeleving en behoud van Medewerkers.

Voor het behouden van medewerkers voor de organisatie is, een goede werkbeleving van belang. Medewerkers gaven in het jaarlijkse medewerkers onderzoek aan dat zij de collegialiteit, samenwerking, en de mogelijkheden voor ontwikkeling binnen de organisatie zeer waarderen. We hebben hierin geïnvesteerd door de focus te leggen op continue opleiding en persoonlijke groei. Het opleidingsbudget werd in 2024 overschreden, wat duidt op vraag naar verdere ontwikkeling. Met gerichte opleiding en training willen we medewerkers op lange termijn aan de organisatie binden. Naast individuele vakgerichte opleidingen, werden ook groepsgerichte trainingen georganiseerd, gericht op actuele thema's zoals de Omgevingswet, digitale transformatie en vitale inzetbaarheid.

Verzuim en vitaliteit

Het verzuim in 2024 is verder gedaald naar 5,1%, vergeleken met 5,7% in 2023. Deze daling is te danken aan een intensivering van de preventieve maatregelen en de inzet van de verzuimadviseur. Het verzuimbeleid heeft meer maatwerkgerichte oplossingen opgeleverd, die gericht zijn op het ondersteunen van medewerkers bij herstel en terugkeer naar werk. Daarnaast heeft de team HRM in 2024 extra vitaliteitsinitiatieven geïmplementeerd, zoals workshops, vitaliteitsweken en kortdurende interventies, om de gezondheid en het welzijn van medewerkers te bevorderen.

Wervings- en Selectieproces

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een uitdaging, in 2024 zijn goede resultaten geboekt op het gebied van werving en selectie. In 2024 waren 196 vacatures, waarvan 162 vacatures vervuld zijn in 2024. Er is een volume van gemiddeld 10 vacatures die lastig zijn in te vullen (bepaalde specialismen die schaars zijn in de arbeidsmarkt zoals IT, planologen en juristen). Het recruitmentteam heeft nieuwe strategieën ingezet, zoals een verhoogde zichtbaarheid op sociale media en gerichte campagnes voor moeilijk te vervullen functies, zoals IT-specialisten, juristen en planologen. Wanneer directe invulling van vacatures niet mogelijk bleek, is tijdelijke inhuur ingezet, wat heeft bijgedragen aan de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Organisatorische Ontwikkeling en Samenwerking

In 2024 lag de focus verder op verbetering van de samenwerking binnen de organisatie. De communicatie over de organisatiedoelen en -visie is versterkt onder andere door het vernieuwde intranet en de uitrol van de concernagenda. Medewerkers gaven in het medewerkers onderzoek aan dat er behoefte was aan meer heldere communicatie en richting vanuit de leidinggevenden. HRM heeft hierin geïnvesteerd door het bevorderen van de betrokkenheid van medewerkers bij de organisatiedoelen en het ontwikkelen van kernwaarden.

3.5.3 Vergroten data gedreven werken

Data gedreven sturing is het proces van het verzamelen, analyseren en gebruiken van data om beslissingen te baseren op feiten. Verzamelde data wordt na analyse omgezet in informatie die vervolgens waardevolle inzichten en kennis biedt, te gebruiken om weloverwogen beslissingen te nemen.

In 2024 heeft Hilversum stapsgewijs verder gebouwd aan de basisbenodigheden om data gedreven sturing uit te breiden. Dit omvat het vastleggen en uniformeren van werkwijzen, architectuur en toegang tot data. Om ideeën op te doen, werden

er inspiratiesessies georganiseerd met de stad en het bestuur. De open databeweging kreeg meer vorm en innovatieve oplossingen zijn verwelkomd. Het waarborgen van privacy en informatiebeveiliging is van essentieel belang in dit proces. In samenwerking met het Stadspanel Data kijken we bewust naar hoe de gemeente data inzet. De focus ligt op het creëren van een co-creatieomgeving waarin privacy en beveiliging worden geborgd, terwijl innovatie en het gebruik van data worden gestimuleerd.

3.5.4 Verbeteren informatiehuishouding

Als gemeente beseffen we dat technologie snel verandert in de wereld van vandaag. Ons doel is om ervoor te zorgen dat informatie modern, flexibel, stabiel en voor iedereen toegankelijk blijft. Om dit te bereiken, werken we samen met inwoners, netwerken en partners.

Verbeteren informatiehuishouding

De I-visie uit 2020 is in 2024 geactualiseerd en wordt bestuurlijk vastgesteld. Deze I-visie 2024-2030 dient als leidraad om waarde toe te voegen aan de samenleving en hoogwaardige diensten te leveren aan burgers en bedrijven. Het implementeren van de i-visie vereist investeringen in kennis, expertise, tijd en financiële middelen. Deze inspanningen zijn gericht op het verbeteren van de dienstverlening, het stroomlijnen van processen en het moderniseren van de technologische infrastructuur om zo te kunnen voldoen aan de behoeften van onze inwoners en bedrijven.

Daarnaast is er nadrukkelijke aandacht voor het verbeteren van het informatie- en archiefbeheer, om blijvend te voldoen aan de Archiefwet. Het oordeel voor de gemeente is in 2024 bestempeld als "ruim voldoende". Die verbetering is behaald door afgelopen jaren in te zetten op het wegwerken van achterstanden in het digitaliseren van onder andere WABO-dossiers, vernietigen van papieren archief bij het Sociaal Plein en het formaliseren van enkele regelingen (Archiefverordening, Informatiebeheerregeling, Strategisch Informatieoverleg). De aanbevelingen vanuit de provincie Noord-Holland (IBT) en de archiefinspecteur van Gooi- en Vechtstreek zijn vertaald in concrete acties.

Verbeteren informatietechnologie en vaardigheden

IT-automatisering en digitalisering zijn essentieel in de bedrijfsvoering, vooral in een tijdperk waarin hybride werken de norm is. In Hilversum zijn al belangrijke ontwikkelingen geweest op het gebied van informatietechnologie en de hybride werkplek, zoals de introductie van telefoons en laptops, het gebruik van Teams voor samenwerking en het delen van informatie via SharePoint.

Naast dat wij ons inzetten om de digitale vaardigheden van onze medewerkers te verbeteren wordt er ook ondersteuning geboden aan burgers voor vragen over DigiD en digitale gemeentelijke diensten. Het Informatiepunt Digitale Overheid in bibliotheken en wijkcentra staat klaar om persoonlijke hulp te bieden. Daarnaast heeft het Sociaal Plein digitale hulp en trainingen aangeboden om digitale vaardigheden te verbeteren en digitale inclusie te bevorderen. Het programma dienstverlening legt extra nadruk op het vergroten van de kennis van medewerkers over toegankelijkheid van digitale diensten.

3.5.5 Vergroten focus op privacy en informatiebeveiliging

De beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatiesystemen en de betrouwbaarheid van informatie, inclusief privacy en controleerbaarheid, zijn van groot belang. Informatiebeheer, informatiebeveiliging en privacy staan centraal in dit proces. Aandacht voor informatiebeveiliging en privacy is een continu proces, vooral vanwege de veranderende wereld om ons heen, waarbij het belangrijk is om deze veranderingen bij te houden. Voorbeelden van veranderingen zijn het hybride werken (gedeeltelijk op kantoor en gedeeltelijk elders) en de opkomst van Software as a Service (SaaS), waarbij data en applicaties zich bevinden op externe locaties bij Cloud-dienstverleners. Om het bewustzijn over informatiebeveiliging te vergroten en te leren van informatiebeveiligingsincidenten, heeft de organisatie E-learningprogramma's geïmplementeerd. Deze programma's zijn gericht op het vergroten van het I-bewustzijn (informatiebewustzijn) binnen de organisatie.

Hilversum verwerkt veel privacygevoelige persoonsgegevens en moet daarom voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) om de veiligheid van deze gegevens te waarborgen. Het Strategische Informatiebeveiligingsbeleid wordt gevolgd om netwerk- en systeembeveiliging te waarborgen, en naleving van Baseline Informatiebeveiliging Overheid-normen worden nageleefd. Jaarlijks wordt dit vastgelegd in een tactisch werkplan en gerapporteerd in de jaarrekening. Om informatiebeveiligingskwaliteit te onderbouwen, wordt jaarlijks een Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) uitgevoerd voor de informatievoorziening.

De Functionaris Gegevensbescherming rapporteert jaarlijks over de toepassing en naleving van de AVG binnen de gemeente Hilversum. Het doel is om de diensten aan burgers te verbeteren door ervoor te zorgen dat de organisatie voldoet aan de intenties en normen van de AVG. Dit wordt bereikt door meer bewustzijn te creëren in de organisatie, het uitvoeren van DPIA's (Data Protection Impact Assessments) en het aanpassen van processen, waarbij de mens centraal

staat. Hiermee waarborgt de gemeente de balans tussen gemeentebelangen, zoals dienstverlening, taakuitoefening, handhaving en vernieuwing, en het respecteren van menselijke waarden bij het leveren van digitale diensten. In 2024 is de interne werkagenda van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geïmplementeerd. Deze agenda omvat verschillende maatregelen om de compliance van de AVG te waarborgen. Hieronder vallen onder andere Data Protection Impact Assessments (DPIA's) bij risicovolle processen, het toewijzen van proces eigenaarschap, het verder te vergroten van het bewustzijn rondom informatiebeveiliging (I-bewustzijn) en ander Privacy gerelateerde adviezen van de Functionaris Gegevensbescherming.

3.5.6 Verbeteren informatietechnologie

De beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatiesystemen en de betrouwbaarheid van informatie, inclusief privacy en controleerbaarheid, zijn van groot belang. Informatiebeheer, informatiebeveiliging en privacy staan centraal in dit proces. Ook in 2024 zetten de ontwikkelingen rond het hybride werken (gedeeltelijk op kantoor en gedeeltelijk elders) en Software as a Service (SaaS, waarbij data en applicaties zich bevinden op externe locaties bij Cloud-dienstverleners) door. Juist omdat hierbij informatiebeveiliging des te belangrijker is, zijn om het bewustzijn hierover informatiebeveiliging te vergroten werden E-learningprogramma's geïmplementeerd.

3.5.7 Optimaliseren van het belastingproces

Ieder jaar ontvangen alle huishoudens en bedrijven in Hilversum een aanslagbiljet voor de gemeentelijke belastingen. Een groot deel van de gemeentelijke inkomsten komt uit belastingen. Het belastingproces is dan ook een belangrijk proces voor Hilversum. Het proces bestaat onder andere uit een wettelijke taak ten aanzien van de Basis Adresgegevens Gegevens (BAG) en de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT). Deze basisgegevens van alle gebouwen, percelen etc. vormen de basis voor de aanslagoplegging gemeentelijke belastingen en moeten ten alle tijden goed en volledig te zijn. Vervolgens worden de aanslagen opgelegd, moeten de openstaande saldi worden geïnd en is Hilversum verantwoordelijk voor een tijdige, correcte en volledige afhandelingen van eventuele vragen, bezwaren en beroepen.

In 2022 hebben zowel de Waarderingskamer als de interne controle vastgesteld dat het belastingproces voldoende werkt, maar er zijn kwaliteitsverbeteringen in proces en techniek nodig. In augustus 2022 is een plan van aanpak opgesteld om de interne controle en de tijdigheid van de aanslagoplegging te waarborgen en te verbeteren. Eind 2024 heeft de Waarderingskamer opnieuw onderzoek gedaan naar de uitvoering van de Wet WOZ. De conclusie hieruit is dat de diverse verbeteracties juist zijn uitgevoerd. Onder andere op het punt tijdigheid scoort Hilversum nu goed. Ook het proces van de inning van aanslagen is verder verbeterd en heeft geresulteerd in 30% minder openstaande vorderingen.

3.5.8 Inkoop en subsidies

Inkoop

In het verlengde van de ambities uit het coalitieakkoord 2022- 2026 streeft de gemeente Hilversum naar het bereiken van zoveel mogelijk 'maatschappelijke waarde' bij inkopen en aanbesteden. Met de regiogemeenten heeft de gemeente Hilversum zich geconfirméerd aan de Roadmap Circulair Inkopen en Opdrachtgeverschap van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Circulair inkopen is een vorm van duurzaam inkopen, waarbij er wordt gekeken naar de hele keten en verspilling van grondstoffen wordt tegengegaan. De regiogemeenten streven naar een zo snel mogelijke doorgroei naar 100% circulair opdrachtgeven en inkopen. Hierbij wordt aangesloten bij circulaire principes en circulaire leidraden die landelijk of in MRA-verband zijn ontwikkeld. Opdrachten in de werkensfeer hebben vaak een groot aandeel circulariteit en daarmee aanzienlijke invloed op het percentage circulariteit. De in 2024 uitgevoerde herinrichtingsprojecten (Gijsbrecht van Amstel, Zeeheldenkwartier en Trompenberg) hebben dan ook een positieve bijdrage geleverd en het percentage circulair dat afgelopen jaar naar een kleine 50 % is gestegen.

Bij social return on investment (SROI) worden er sociale voorwaarden opgenomen bij aanbestedingstrajecten. De prioriteit bij de invulling van SROI ligt bij duurzame arbeidsinschakeling van inwoners van de regio Gooi en Vechtstreek met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De regio heeft in 2024 voor ruim € 1.120.000 aan social return gerealiseerd. De gemeente Hilversum heeft hier met 15 contracten €287.562 aan bijgedragen en draagt hiermee voor ruim 25% bij aan de totaal ingevulde SROI waarde van de regio.

Subsidieverstrekking

Subsidieverstrekking is een belangrijk instrument om gemeentelijke doelen te bereiken. De afgelopen periode is de rechtmatigheid van subsidieverstrekking verbeterd. Met de Beleidsregel subsidieverstrekking Hilversum is er meer duidelijkheid over de (werk)wijze van subsidieverlening binnen de gemeente. De informatievoorziening richting de raad is verbeterd en het subsidieregister is in 2024 live gegaan om de transparantie te vergroten. Het subsidieregister geeft inzicht in doel, activiteiten en financiën rondom individuele subsidies en daarmee openheid naar inwoners van de gemeente en andere geïnteresseerden. Afgelopen jaar lag de nadruk op het verder door ontwikkelen van de onderdelen van het subsidieproces, zoals het werken met de subsidieregelingen, de Beleidsregel subsidieverstrekking en het subsidieregister.

3.5.9 Doorontwikkelen Interne beheersing

De aandacht en de bewustwording voor het 'in control' zijn van de organisatie groeit en is ook in 2024 onverminderd aanwezig. Het belang van het verkrijgen van inzicht in de risico's en de aanwezige en/of te implementeren beheersmaatregelen om de interne beheersing van processen te verbeteren wordt steeds breder gedragen. Steeds vaker worden controlehandelingen belegd in de zogenaamde 1ste en 2de lijn en komt het team van Concern Control & Concern Audit (CCCA, de 3de lijn) meer in een rol die is gericht op het vaststellen van de goede werking van de 1ste en 2de lijn en het adviseren daarover. Zoals uit de bevindingen in de Managementletter van het interne auditteam (CCA) en de externe accountant (PSA) blijkt, kan dit per proces verschillen. Echter, onder meer door druk op de personele capaciteit in de 1ste en 2de lijn is de progressie in 2024 minder dan gepland. De komende jaren zal blijvend capaciteit ingezet worden voor het implementeren van het principe van 3 Lines Of Defense om de interne beheersing van processen verder te verbeteren.

3.5.10 Toelichting rechtmatigheid

Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelwijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheids-verantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet worden verantwoord dat de baten, lasten en balansmutaties die in de jaarrekening zijn opgenomen rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen. De rechtmatigheidsverantwoording is conform de wet- en regelgeving van het BBV opgenomen bij de jaarrekening. In de paragraaf Bedrijfsvoering moet op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van afspraken met de raad aanvullende informatie worden opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Voor de jaarrekening 2024 gelden voor de rechtmatigheidsverantwoording grondslagen die zijn gebaseerd op de door de raad vastgestelde Financiële verordening 2024, Controleprotocol 2023-2026, het Normen- en toetsingskader 2024 en de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV. Deze grondslagen zijn inhoudelijk geactualiseerd in 2024 ten opzichte van 2023. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert College van B&W over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

De rechtmatigheid kent drie criteria:

- A. begrotingscriterium;
- B. voorwaardencriterium;
- C. het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium.

A Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium één van de toetsingscriteria. In de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV wordt dit als volgt toegelicht.

Als het college meer geld besteedt dan de gemeenteraad heeft goedgekeurd met de begroting of afzonderlijke raadsbesluiten (begrotingswijzigingen) dan is sprake van een overschrijding. Dat is een begrotingsonrechtmatigheid. De gemeenteraad kan wel vooraf regels vaststellen die aangeven wanneer een overschrijding in vooraf bepaalde situaties wel of niet acceptabel is. Overschrijdingen die niet binnen de afspraken passen, worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierover kan dan een debat in de raad plaatsvinden, waarbij de raad beslist of de onrechtmatigheden alsnog worden goedgekeurd.

Wanneer de gemeente minder geld besteedt dan goedgekeurd met de begroting of afzonderlijke raadsbesluiten, doordat bijvoorbeeld doelen en activiteiten niet worden gerealiseerd of uitgevoerd of als sprake is van meer of minder inkomsten voor de gemeente dan begroot en dit wordt door het college niet tijdig aan de gemeenteraad gemeld of de begroting wordt hierop niet aangepast, dan zijn dit ook begrotingsonrechtmatigheden. Het gaat hierbij om het niet tijdig melden aan de gemeenteraad. Deze begrotingsonrechtmatigheden worden eveneens toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierover kan dan een debat in de raad plaatsvinden, waarbij de raad beslist of de onrechtmatigheden alsnog worden goedgekeurd. In het Normenkader 2024 is vastgelegd dat onder 'tijdig melden' wordt verstaan bij de Voorjaarsrapportage, de Eindejaarsrapportage of bij de jaarstukken. De afwijkingen die tijdig zijn gemeld worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Ad 1a – Overschrijding lasten programma's

De raad van Hilversum autoriseert jaarlijks met het vaststellen van de programmabegroting de lasten en baten op programmaniveau. Uitgangspunt voor begrotingsoverschrijdingen van de lasten is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd.

Begrotingscriterium Exploitatie	Actuele Begroting 2024			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Mutatie Reserves	Lasten	Baten	Mutatie Reserves	Lasten	Baten	Mutatie Reserves
Programma									
1. Programma Wonen en Leven	94.914.184	-46.546.070	6.373.278	91.748.789	-49.319.928	3.684.513	-3.165.395	-2.773.858	-2.688.765
2. Programma Zorg	140.010.890	-33.368.930	1.892.000	137.834.060	-34.678.355	1.892.000	-2.176.830	-1.309.425	-
3. Programma Werken	73.474.782	-40.807.968	511.000	72.941.782	-41.057.393	657.140	-533.000	-249.425	146.140
4. Programma Bestuur	66.746.935	-3.017.996	38.000	67.887.227	-3.183.275	38.000	1.140.292	-165.279	-
5. Programma Financiën en grondexploitaties	12.724.298	-261.397.849	-5.614.000	9.664.706	-256.757.460	-5.614.000	-3.059.592	4.640.389	-
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	387.871.089	-385.138.813	3.200.278	380.076.565	-384.996.411	657.653	-7.794.524	142.402	-2.542.625

Door de raad is in het Normenkader 2024 bepaald welke begrotingsonrechtmatigheden passen binnen de vastgestelde afspraken en daarmee vooraf als acceptabel geduid worden. Hiervan is sprake in de volgende situaties:

1. Begrotingsafwijkingen welke passen binnen het beleid

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Voorjaarsrapportage en/of Eindejaarsrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na deze bestuursrapportages via een Raadsinformatiebrief, wensen en bedenkingen of mondeling in een commissievergadering is geïnformeerd.
- Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten;
- Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen op een open-einde regeling;
- Begrotingsafwijkingen die ontstaan zijn door een gewijzigde regelgeving ten opzichte van de begroting.
- Begrotingsafwijkingen die het gevolg zijn van interpretatie van wet- en regelgeving, waaronder het BBV of andere wettelijke verplichtingen zoals bijvoorbeeld voortvloeiend uit artikel 193 van de gemeentewet.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die ten onrechte niet eerder aan de raad zijn gemeld.

2. Begrotingsafwijkingen welke niet passen binnen het beleid

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die voorafgaand aan het uitvoeren van het beleid met instemming van de gemeenteraad (idealiter d.m.v. een separaat raadsvoorstel) tot stand zijn gekomen.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die niet voorafgaand aan de vaststelling van het beleid de instemming van de gemeenteraad hebben of ter kennis van de gemeenteraad zijn gebracht.

3. Administratieve fouten

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen veroorzaakt door een administratieve fout of autonome ontwikkeling, die na correctie per saldo geen begrotingsafwijking binnen Programma's dan wel over Programma's heen opleveren.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen door het verantwoorden in een verkeerd boekjaar.

4. Grondexploitaties

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die geen afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet door de raad.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die een afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet en daarin opgenomen konden worden.

Alleen de gerealiseerde uitgaven op het programma Bestuur overstijgen de actuele raming 2024 met € 1,140 miljoen.

Programma 4 – Bestuur

Het nadeel aan de lastenzijde wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen:

- een toevoeging aan de pensioenvoorziening (voormalig) wethouders van € 0,781 miljoen. De rekenrente is gedaald, waardoor er meer vermogen nodig is om pensioenen uit te betalen. Daarnaast zijn de pensioenen geïndexeerd en hebben sommige personen meer pensioen opgebouwd, wat resulteert in een aanvullende storting in de Voorziening Wethouders.
- aanvullende kosten voor de samenwerkingsverbanden van € 0,261 miljoen. Het in de begroting 2024 beschikbaar gestelde budget met betrekking tot de samenwerkingsverbanden zoals de VNG, G40 en ROM Utrecht, is niet toereikend. Het tekort bedroeg in 2024 afgerond € 261.000.
- aanvullende personeel -en afdelingskosten overhead van € 2,7 miljoen. Hiertegenover staan ook extra inkomsten van afgerond € 0,3 miljoen. De overschrijding is een gevolg van de inzet van extra communicatiemedewerkers, additionele inhuur op het gebied van financiën, inhuur op het gebied van informatievoorziening etc. Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.
- een voordeel bij de Veiligheidsregio wat heeft geleid tot een voordelige eindafrekening van € 0,770 miljoen.
- lagere personeelskosten van € 1,078 miljoen, voornamelijk als gevolg van vacatures en onderbezetting binnen dienstverlening, toezicht en handhaving. Een nadere toelichting op de personeelskosten is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Overeenkomstig het normenkader Rechtmatigheid en de afgesproken spelregels wordt de afwijking als gevolg van de aanvullende dotatie aan de pensioenvoorziening ad € 0,781 miljoen als acceptabel aangemerkt. Dit is een begrotingsafwijking die het gevolg is van interpretatie van wet- en regelgeving, waaronder het BBV of andere wettelijke verplichtingen zoals bijvoorbeeld voortvloeiend uit artikel 193 van de gemeentewet.

Ad 1b – Overschrijding uitgaven investeringen

Acceptabel zijn:

- Kostenoverschrijding op investeringskredieten door aanbestedingen, indexering of andere marktomstandigheden bij gelijkblijvend beleid.

Niet acceptabel zijn:

- Kostenoverschrijding op investeringen door wijziging in beleid

Kredieten worden, al dan niet tezamen in het investeringsplan vastgesteld, maar de bedragen worden altijd afzonderlijk per investering door de raad gevoteerd. De afwijkingen van de kredieten per programma die per 31.12.2024 zijn afgesloten is als volgt:

algemene informatie		aangevraagd						af-sluiten
Thema	omschrijving investering	bedrag verleend krediet	datum besluit	totaal uitg.Budget 2024	uitgaven t/m 2023	uitgaven 2024	restant- uitg.budget per 31-12-24	
01.03	Bruggen 2020 - 1e Kanaalbrug	401.744	31-03-2020	401.744	83.621	364.304	-46.181	ja
01.03	Vorbereiding ondergrondse fietsenstalling	465.000	08-11-2023	465.000	0	631.561	-166.561	ja
01.04	Beschoeiing 2021 - Hilversumse Meent	387.000	02-03-2021	387.000	81.730	354.765	-49.495	ja
01.04	vervangen aanslaglijsten schutsluis 't Hemeltje	202.000	02-03-2021	202.000	63.741	161.489	-23.230	ja
01.04	Totaal projecten riolering 2019	2.612.784	04-02-2019	2.612.784	2.544.670	85.770	-17.656	ja
04.03	2021 Bouwkundige en E/W voorzieningen	30.000	11-11-2020	30.000	56.108	0	-26.108	ja
04.03	2023-11 Bouwk. & E/W voorz. (Pantrys SK)	50.000	09-11-2022	50.000	28.259	42.633	-20.892	ja
05.02	Verduurzamen (CO2 neutraal) raadhuis overig	0	29-01-2020	0	13.840	0	-13.840	ja
05.02	Verduurzamen (CO2 neutraal) gemeentewerf installaties	617.000	29-01-2020	617.000	536.227	119.321	-38.548	ja
05.02	Verduurzamen (CO2 neutraal) gemeentewerf overig	0	29-01-2020	0	9.813	0	-9.813	ja
Totaal overschrijding investeringen Gemeente Hilversum		4.765.528		4.765.528	3.418.009	1.759.844	-412.325	

Op de bovenstaande afgesloten kredieten hiervan is per 31 december 2024 een totale overschrijding ad € 0,412 miljoen van de beschikbare en afzonderlijk gevoteerde kredieten.

Overeenkomstig art. 8 van de FV 212 vindt slechts tussentijdse informatievoorziening aan de raad wanneer het college een financiële overschrijding van € 0,25 miljoen of meer van het investeringskrediet verwacht. Dat is bij geen van de kredieten die per 31.12.2024 zijn afgesloten het geval. Het totaal aan overschrijdingen wordt daarmee als acceptabel aangemerkt.

Ad 2 – Ongeautoriseerde mutaties reserves**Onttrekken of doteren aan bestemmingsreserves**

De mutaties in de bestemmingsreserves vormen een onderdeel van de (al dan niet herziene) gemeentelijke begroting. In de jaarrekening moeten de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves worden verwerkt overeenkomstig het bedrag dat via de begroting (swijzigingen) door de raad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve. Verder kunnen er raadsbesluiten zijn die inhouden dat specifiek benoemde saldi, bijvoorbeeld een overschot of tekort op de uitvoering van de WMO, ook nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht.

Mutaties in de reserves die niet door een, voor 31 december van het verslagjaar, genomen, raadsbesluit zijn gedekt, zijn in strijd met de Gemeentewet. Deze worden, voor zover zij ook niet het getrouwe beeld van de hoogte van de reserves raken, in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht.

Het overzicht van de mutaties reserves in 2024 is als volgt:

Begrotingscriterium Exploitatie	Actuele Begroting 2024			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
Mutatie Reserves									
1. Programma Wonen en Leven	7.970.270	-1.596.992	6.373.278	4.695.347	-1.010.834	3.684.513	-3.274.923	586.158	-2.688.765
2. Programma Zorg	1.892.000	-	1.892.000	1.892.000	-	1.892.000	-	-	-
3. Programma Werken	811.000	-300.000	511.000	811.000	-153.860	657.140	-	146.140	146.140
4. Programma Bestuur	38.000	-	38.000	38.000	-	38.000	-	-	-
5. Programma Financiën en grondexploitaties	-	-5.614.000	-5.614.000	-	-5.614.000	-5.614.000	-	-	-
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	10.711.270	-7.510.992	3.200.278	7.436.347	-6.778.694	657.653	-3.274.923	732.298	-2.542.625

Afwijkingen mutaties reserves Programma 1 Wonen en Leven

Begrotingscriterium Exploitatie	Actuele Begroting 2024			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
Mutatie Reserves									
Reserve regionaal mediacentrum	-	-44.548	-44.548	-	-	-	-	44.548	44.548
Reserve Stedelijke ontwikkeling	7.325.270	-862.574	6.462.696	4.061.000	-515.923	3.545.077	-3.264.270	346.651	-2.917.619
Reserve herplantfonds	20.000	-39.000	-19.000	9.347	-38.941	-29.594	-10.653	59	-10.594
Reserve mobiliteitsfonds	625.000	-222.000	403.000	625.000	-122.000	503.000	-	100.000	100.000
Reserve GNR	-	-428.870	-428.870	-	-333.970	-333.970	-	94.900	94.900
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	7.970.270	-1.596.992	6.373.278	4.695.347	-1.010.834	3.684.513	-3.274.923	586.158	-2.688.765

Bij vijf reserves wijkt de werkelijke onttrekking en/of toevoeging in 2024 af van de raming die in de begroting 2024 was voorzien. De raad heeft het college voor deze vier reserves evenwel gemachtigd om binnen het doel en het saldo van de bestemmingsreserve de onttrekkingen en toevoegingen te doen op basis van werkelijke lasten en baten. Er is derhalve geen sprake van ongeautoriseerde mutaties.

Afwijkingen mutaties reserves Programma 3 Werken

Begrotingscriterium Exploitatie	Actuele Begroting 2024			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
Mutatie Reserves									
Reserve Tozo	-	-300.000	-300.000	-	-153.860	-153.860	-	146.140	146.140
Reserve ESF	811.000	-	811.000	811.000	-	811.000	-	-	-
Totaal afwijkingen Exploitatie Gemeente Hilversum	811.000	-300.000	511.000	811.000	-153.860	657.140	-	146.140	146.140

Bij Reserve Tozo wijkt de werkelijke onttrekking in 2024 af van de raming die in de begroting 2024 was voorzien. De raad heeft het college voor deze reserve evenwel gemachtigd om binnen het doel en het saldo van de bestemmingsreserve de onttrekkingen en toevoegingen te doen op basis van werkelijke lasten en baten. Er is derhalve geen sprake van een ongeautoriseerde mutatie.

B Voorwaardencriterium

In het proces aanbestedingen is voor € 1.288.687 aan overtredingen van vigerende wet- en regelgeving geconstateerd. Het betreffen 2 oude zogenaamde afloopdossiers, te weten advertentiekosten en een inhuurcontract welke eind 2024 nog niet rechtmatig zijn aanbesteed waardoor de fout ad € 234.113 is blijven bestaan.

De nieuwe incidentele onrechtmatigheden in 2024 ad € 1.054.574 betreffen de onderhandse opdrachtverlening ten behoeve van inhuur van personeel waarbij achteraf in 2024 de drempel voor Europees aanbesteden voor diensten is overschreden. De opdrachten hadden volgens een Europese aanbestedingsprocedure tot stand moeten komen. De opdrachten lopen in 2025 deels nog door maar voor de voortzetting zijn reeds trajecten via ingezet, waarna de oude overeenkomsten en daarmee de onrechtmatigheden ook op korte termijn beëindigd kunnen worden. Vooraf is vaak lastig in te schatten hoe lang je beroep wilt doen op de externe deskundigheid. Dit is ook sterk afhankelijk van de ingehuurde kracht maar ook de krappe arbeidsmarkt maakt het lastig zelf personeel aan te trekken. Inhuur zal dus ook de komende jaren nodig zijn. Om dit beter te reguleren hebben we in Hilversum een nieuw aanbestedingstraject gevolgd voor de zogenaamde 'brokersdienstverlening'. Dit is een soort makelaar die voor de opdrachtgever geschikte kandidaten zoekt. Naast de grotere groep van externen waarborgt de broker dat de dienstverlening fiscaal correct verloopt. Dit betreft zowel voor de aanbestedingsregels als voor de fiscale regels voor zelfstandige zonder personeel (zzp'ers). Uitgangspunt is zoveel als mogelijk via de broker in te huren. Afwijken is mogelijk maar kan tot onrechtmatigheden leiden. Hiermee proberen we de in 2024 ontstane rechtmatigheden in de toekomst te voorkomen.

3.5.11 Effectindicatoren

Het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen en de opgaven in de stad brengt kosten met zich mee. Om een eenduidig beeld te vormen van de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling te kunnen vergelijken is een aantal beleidsindicatoren verplicht gesteld door het Rijk.

Indicator	Rekening 2022	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Toelichting
Bezetting (excl. college, raad, griffie en rekenkamer)	667,0	703,0	697,0	770,0	De vacatureruimte van 20 fte (790 - 770) wordt veroorzaakt door onder andere regulier verloop en het niet in alle gevallen snel een vacature kunnen vervullen door krapte op de arbeidsmarkt. Langer openstaande vacatures worden ingevuld met externe inhuur.
Formatie (excl. college, raad, griffie en rekenkamer)	722,0	758,0	787,0	801,0	Door extra toegekende formatiegelden in de begroting 2024 en in de voorjaarsnota 2024 is de formatie toegenomen met 14 fte.
Formatie College	7,0	6,0	6,0	6,0	Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 is het aantal wethouders terug gegaan van zes naar vijf full-time wethouders. In het aantal van zes collegeleden zit ook de burgemeester.
Formatie kosten ambtelijke organisatie	61.303,0	67.684,0	74.628,0	75.208,0	In 2024 is een incidentele overschrijding van € 580.000.
Inhuur: totale kosten (taakvelden incl. (grote) projecten en reguliere bedrijfsvoering en overhead)	15.091,0	20.384,0	7.750,0	20.546,0	De gerealiseerde inhuurkosten zijn gedekt in de begroting 2024 middels inhuurbudget, salarisbudget of materieel budget. De inhoudelijke verantwoording ten aanzien van het materiële budget vindt plaats in de afzonderlijke programma's.
Kosten college	1.110,0	1.498,0	1.343,0	2.009,0	Kosten, inclusief pensioenopbouw en wachtgeld voormalige wethouders. Door een extra storting in de voorziening Wethouder zijn de uitgaven hoger.
Middelen ten behoeve van de raad/griffie/rekenkamer	1.970,0	1.921,0	2.212,0	2.226,0	De kosten van de griffie betreffen zowel de personeelslasten van de griffie als het materiële budget van de griffie. De kosten van de Rekenkamer betreffen zowel de personeelslasten als het onderzoeksbudget.

Indicator	Rekening 2022	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Rekening 2024	Toelichting
Saldo automatisering (saldering baten en lasten)	9.445,0	9.883,0	10.992,0	10.790,0	Betreft de totale automatiseringskosten inclusief de personele lasten van het personeel.
Saldo huisvesting (saldering baten en lasten)	3.052,0	3.165,0	3.673,0	3.588,0	Betreft de totale huisvestingslast van de gemeente.

Toelichting Formatiekosten ambtelijke organisatie

De gemeente Hilversum bestaat uit 5 afdelingen en 33 teams. De kosten van deze teams bedroegen in 2024 € 75.209.000. Ten opzichte van de begroting is er in de jaarrekening 2024 een nadeel van € 582.000 (afgerond 0,8% van de begroting). Hieronder wordt nader toegelicht dat deze kosten in de begroting en jaarrekening worden doorbelast naar de diverse programma's / ambities.

Bedragen x € 1.000

Categorieën	Begroting 2024	Realisatie 2024	Saldo 2024
Salariskosten	75.838	64.901	-10.937
Inhuur personeel	-214	10.553	10.767
Overige afdeling-/teamkosten	1.146	2.059	913
Overige personele kosten	-2.143	-2.304	-161
Eindtotaal	74.627	75.209	582

Formatie ambtelijke organisatie

(- = voordeel, zonder teken nadeel)

Kosten ambtelijke organisatie:

De organisatie stuurt op het totaal van de personele lasten. Hieronder wordt een nadere toelichting geven op de kosten van de ambtelijke organisatie 2024.

- Salariskosten: Door openstaande vacatures is er bij de afdelingen / teams een onderbesteding van € 11.000.000 aan salarissen. De afdelingen hebben deze onderbesteding ingezet voor de tijdelijke inzet van inhuur voor vacatures en ziekte.
- Overige afdeling- / teamkosten: De overschrijding in de jaarrekening wordt veroorzaakt door gestegen overige personele kosten zoals onderzoekskosten en team gerelateerde kosten

Op de totale organisatie is sprake van een tekort op de organisatiekosten van € 582.000. In de organisatie van de gemeente Hilversum zijn er verschillen binnen afdelingen / teams. Zo zijn er teams die minder hebben besteed dan de begroting en teams die meer hebben besteed dan begroot. Dit is te verklaren door:

- Teams hebben vacatures niet kunnen invullen door krapte op de arbeidsmarkt, waardoor minder is besteed dan begroot. Met minder bezetting zijn de activiteiten uitgevoerd wat op onderdelen mogelijk tot werkdruk heeft geleid. Voorbeelden van dergelijke teams zijn: Team Advies en Ondersteuning en Team Projecten.
- Teams hebben meer besteed dan begroot door inhuur. Op vacatures was wel mogelijk om expertise in te huren, is ingehuurd vanwege ziekteverzuim. De kosten voor inhuur zijn hoger dan kosten voor vast personeel waardoor dit leidt op teamniveau tot een overschrijding. Voorbeelden van dergelijke teams zijn Financiën en Control en Bestuur en Communicatie

Toelichting formatiekosten ambtelijke organisatie op Programmaniveau

Vanuit de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)-richtlijnen zijn gemeenten verplicht om de personele kosten bij de Begroting en de Jaarstukken toe te rekenen aan de programma's. Het toerekenen van de personele kosten gebeurt in de gemeente Hilversum aan de hand van de kostenverdeelstaat. De kostenverdeelstaat is een overzicht waarin per team wordt aangegeven aan welke programma's medewerkers werken. Op basis hiervan worden de personele kosten in de begroting en jaarrekening verdeeld over de verschillende programma's. Dit betekent dat de realisatie 2024 uit tabel formatie ambtelijke organisatie in zijn geheel is doorbelast over de diverse programma's in de jaarrekening 2024. De totale afwijking in de programma's is dus opgeteld het bedrag van € 582.000. In de toelichting op de programma's worden de grootste financiële afwijkingen toegelicht. In de jaarrekening 2024 zijn ten opzichte van de begrote doorbelaste personele kosten afwijkingen ontstaan.

Door:

- Wijzigingen in de organisatie zoals bijvoorbeeld bij de afdeling Publiekszaken met nieuwe teams in 2024, nieuwe taakvelden voor het Sociaal Domein die vanuit de BBV zijn opgelegd en het ontstaan van het Archief Gooi – en Vechtstreek kunnen de werkelijke personele kosten afwijken t.o.v. de begrote personele kosten op de diverse programma's. De afgelopen jaren is de bestendige gedragslijn geweest dat bij dergelijke wijzigingen die invloed hebben op de doorbelasting de begrote doorbelasting niet wordt aangepast.
- Omdat zoals hierboven is toegelicht er tussen teams verschillen zijn in afwijkingen te opzichte van de begroting kunnen vacatures of hoge inhuurkosten leiden ook tot een afwijking van de werkelijke personele kosten op de ambities / programma's.

Doorbelasting afdeling- en teamkosten per programma:

Programma omschrijving	Bedragen x € 1.000		
	Begroting	Realisatie	Restant budget
	2024	2024	2024
Totaal Bestuur	31.806	33.303	1.497
Totaal Financiën en grondexploitatie	5.168	3.830	-1.338
Totaal Werken	9.110	9.049	-61
Totaal Wonen en leven	18.533	18.367	-166
Totaal Zorg	10.010	10.660	650
Eindtotaal	74.627	75.209	582

Begrote en werkelijke personele kosten op programma niveau (- = voordeel, zonder teken = nadeel)

In de diverse programma's is per ambitie de afwijking terug te vinden op de doorbelasting van personeel. De twee grootste afwijkingen op de programma's lichten we hieronder toe:

Programma Bestuur:

Binnen het programma Bestuur wordt het voordelige verschil ten opzichte van de begroting op de ambitie Openbare Orde en Veiligheid veroorzaakt doordat binnen een aantal teams sprake was van lagere personeelskosten met name als gevolg van vacatures. Daarnaast is er een nadeel op de ambitie overhead. Dit is met name veroorzaakt doordat teams die hieraan worden doorbelast meer hebben uitgegeven dan begroot. De hogere uitgaven zijn het gevolg van vervanging van vast personeel. Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt wordt hiervoor ingehuurd. De kosten van inhuur zijn hoger dan de kosten voor vast personeel.

Programma Financiën en Grondexploitatie:

De grootste afwijking binnen het programma Financiën en Grondexploitatie betreft een voordeel op de ambitie Grondexploitatie. De voornaamste oorzaak hiervan is dat er vacature ruimte was op de teams die worden doorbelast naar deze ambitie.

3.6 Verbonden partijen

3.6.1 Inleiding

In de regelgeving wordt met een verbonden partij bedoeld: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Deze paragraaf verbonden partijen bevat de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen alsmede een lijst van de verbonden partijen. Deze lijst is als volgt onderverdeeld:

1. gemeenschappelijke regelingen;
2. vennootschappen en coöperaties;
3. stichtingen en verenigingen.

Per verbonden partij wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

- de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- het gemeentelijk belang in de verbonden partij in het jaar en het jaar ervóór;
- het financiële resultaat van de verbonden partij in het jaar en het jaar ervóór;
- de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het einde van het jaar en het jaar ervóór;
- de risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

De prestaties van de verbonden partijen zijn niet in deze paragraaf beschreven, maar in de programma's. In de programma's is de informatie opgenomen over de doelstellingen, de beoogde maatschappelijke effecten, de wijze waarop gestreefd wordt deze effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van de verbonden partijen.

3.6.2 Visie op verbonden partijen

Afgelopen jaren is een visie op samenwerking en de verschillende rollen van gemeente en organisaties in samenwerkingen ontwikkeld, waarbij werd aangegeven welke vormen van governance mogelijk en gebruikelijk zijn en welke risico's daarbij horen. Gezien de bestuurlijke prioriteiten en de veelheid van onderwerpen is de visie op samenwerking en een afwegingskader samenwerking (waaronder Verbonden Partijen) in het tweede kwartaal van 2022 uitgewerkt. De raad heeft op 8 maart 2023 de "Visie op Samenwerking en Governance Verbonden Partijen" vastgesteld.

De gemeente Hilversum werkt in veel vormen samen met andere partijen. In de afgelopen jaren is de noodzaak tot samenwerken met andere publieke en private instellingen steeds groter geworden, omdat de wereld om ons heen complexer en meer verweven wordt. De uitdagingen waar wij als lokale overheid voor staan, op bijvoorbeeld het gebied van de omgang met het milieu, mobiliteit, woningbouwopgave en jeugdzorg, overstijgen meer dan ooit de grenzen van de gemeente. De extra aandacht die de raad de afgelopen jaren heeft voor regionale samenwerking is hiermee goed te begrijpen. Daarbij is de raad op zoek naar manieren om samenwerkingsverbanden van de gemeente te kunnen sturen en beïnvloeden. Dit betreft vooral de strategische samenwerkingen.

Het visiedocument gaat in op de algemene beleidskaders voor samenwerking. Het visiedocument biedt een leidraad voor zowel de ambtelijke organisatie als het gemeentebestuur bij het opzetten en monitoren van een samenwerkingsverband. De nota bevat kaders en richtlijnen voor het beleid ten aanzien van samenwerking. Het gaat hierbij ook om de zogenaamde governance: hoe vinden we dat moet worden gestuurd, beheerst, toezicht gehouden en verantwoord? Welk instrumentarium hebben we daarvoor beschikbaar en wat vraagt dat van ons?

3.6.3 Beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Onderdeel van het visiedocument is een afwegingskader, waaraan getoetst wordt of nieuwe samenwerkingsverbanden wenselijk zijn en in welke vorm dat zou moeten gebeuren. Het afwegingskader helpt een integrale besluitvorming voor het aangaan en/of het toetsen van samenwerkingsverbanden. Met de afspraken die we maken in dit visiedocument denken we het inzicht in samenwerking voor alle betrokkenen te kunnen vergroten.

De werkwijze van de gemeente Hilversum bij samenwerking kent de volgende pijlers:

1. het afwegingskader dat wordt gehanteerd bij (het aangaan van) samenwerking;
2. de goede 'governance' bij samenwerking;
3. procesafspraken en rolverdeling tussen college en raad;
4. periodieke evaluatie van de samenwerking.

Het afwegingskader heeft als doel om af te wegen hoe een taak het beste kan worden uitgevoerd. Als sprake is van een publiek belang (stap 1 uit het afwegingskader) kan in de volgende stap nagedacht worden over uitvoering (stap 2) en

opdrachtgeverschap (stap 3). Bijvoorbeeld wil de gemeente veel sturing geven en toezicht houden op de uitvoering van de taak? Stelt de wet eisen aan de uitvoering? Op basis hiervan kiest de gemeente de wijze van uitvoering (stap 4) en juridische vorm (stap 5). Voor een goede ‘governance’ zijn in de nota vier deelprocessen beschreven die onderling samenhangen. De vier deelprocessen zijn als volgt: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden. Ook zijn procesafspraken en rolverdeling binnen de gemeente beschreven. Door daarnaast periodiek te evalueren of de samenwerking met de verbonden partij conform gemaakte afspraken verloopt, houden we grip op onze samenwerking met verbonden partijen.

3.6.4 Overzicht verbonden partijen

3.6.4.1 Gemeenschappelijke regeling

Regio Gooi en Vechtstreek		
Bestuurlijke deelname van de gemeente	In 2024 behandelden de gemeenteraden een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling (Hilversum 6 maart 2024). De GR wordt iedere 2 jaar geactualiseerd. Hiermee is de regeling, naast een aantal technische wijzigingen, in lijn gebracht met de gewijzigde Wgr. Op basis van die regeling heeft ieder lid een gelijke stem. Dit betekent dat Hilversum dan 17% van de stemmen (1 van de 6) heeft. Een andere bepaling in de gemeenschappelijke regeling is de positie van de voorzitter. Aan het algemeen bestuur wordt een onafhankelijk voorzitter toegevoegd: de burgemeester van de grootste gemeente. Dat betekent dat burgemeester Van den Top voorzitter is. Als lid namens Hilversum is wethouder Van Voorden lid van het algemeen bestuur. Verder wordt het algemeen bestuur uitgebreid met een lid namens de gemeente Eemnes wanneer het onderwerpen betreft die Eemnes aangaat. In dat geval heeft Eemnes ook een gelijke stem, en is het aandeel van Hilversum 14%.	
Partners	Gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Laren, Wijdmeren en op specifieke taken ook gemeente Eemnes.	
Doel en openbaar belang	In de gemeenschappelijke regeling is het doel als volgt: Doel is de wenselijk geachte samenwerking tussen de gemeenten in Gooi en Vechtstreek en Eemnes zodanig vorm te geven dat de aan de Regio GV opgedragen taken doelmatig en doeltreffend worden uitgevoerd met behoud van de regie van de gemeenten onder waarborging van de betrokkenheid van gemeenteraden bij de regionale samenwerking.	
	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	€43,9 miljoen	€n.n.b. miljoen

Financieel resultaat van de verbonden partij	€3,6 miljoen	€n.n.b. miljoen
Toelichting	De financiële gegevens zijn gebaseerd op de concept-jaarstukken 2023, de jaarstukken 2024 zijn nog niet bekend. Het jaar 2023 heeft de Regio in financieel opzicht afgesloten met een positief resultaat van ongeveer € 3,6 miljoen. Dit is meer dan bij de bestuursrapportage 2023 werd verwacht. Aan de gemeenten zal dan ook in een zienwijze worden gevraagd om een groot gedeelte van dit bedrag te retourneren aan de gemeenten. Aan de gemeenten zal tevens worden gevraagd om, voor het overige gedeelte, twee bestemmingsreserves in stellen. De eerste bestemmingsreserve zal worden ingezet voor het versterken van de GGD in onze regio. Deze bestemmingsreserve maakt het tevens mogelijk voor de gemeente om te kiezen voor een financieel ingroei model. De uitwerking hiervan is terug te vinden in de programma begroting 2025-2028 die tegelijkertijd aan de raden ter besluitvorming wordt voorgelegd. De tweede bestemmingsreserve zal worden ingezet ter dekking van de exploitatielasten GAD 2024. Uit de werkbegroting 2024 blijkt dat de GAD verwacht knelpunt heeft van circa € 1,3 miljoen. Met deze bestemmingsreserve resteert er een knelpunt van circa € 0,4 miljoen. In de bestuursrapportage 2024 worden de gemeenten hier nader over geïnformeerd met de actuele cijfers. In de programmabegroting 2025-2028 wordt voorgesteld om het knelpunt structureel op te lossen. Op regionaal niveau zijn er meerdere redenen voor het positieve financiële resultaat uit 2023. Zo zijn er minder lasten voor de GAD op de afvalstoffenmarkt (verwerkingskosten), de krapte op de arbeidsmarkt (lagere personeelslasten en vertraging in uitvoering van taken), meer (incidenteel) geld vanuit Rijk en subsidieverstrekken. Door slim werkzaamheden te combineren (denk aan koppelen vaccinatieprogramma's) is een kleiner beroep gedaan op de middelen in de reguliere exploitatie zoals deze in de programmabegroting 2023 door de gemeenten ter beschikking zijn gesteld. In andere gevallen zijn taken en/of projecten vertraagd. Dit zien we ook in de planning van het onttrekken van de bestemmingsreserves. Door de financiële meevallers en doorgeschoven planningen is minder onttrokken uit de bestemmingsreserve(s) van de Regio.	
	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	€22,0 miljoen	€n.n.b. miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€52,3 miljoen	€n.n.b. miljoen
Toelichting	De financiële gegevens zijn gebaseerd op de concept-jaarstukken 2023.	

Ontwikkelingen	Er zal in de komende jaren stevig worden geïnvesteerd in de publieke gezondheidszorg. De staat van de Nederlandse publieke gezondheidszorg is kwetsbaar en vraagt om aandacht. Dit terwijl juist de publieke gezondheidszorg een grote bijdrage levert aan het betaalbaar en beschikbaar houden van de zorg. Het huidige zorgstelsel in Nederland staat stevig onder druk. De vergrijzing, stijging van het aandeel inwoners met chronische ziekten en de toename van de sociaaleconomische verschillen vragen onze aandacht. De focus verschuift van ziekte en zorg naar preventie, gezondheid en gedrag. Overheden en zorgpartijen werken daarom samen binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) aan deze beweging. Deze ontwikkelingen vragen om versterking van de publieke gezondheidszorg in onze regio. Het versterken van de regionale GGD is een belangrijk instrument van gemeenten binnen deze opgave. Er is aandacht voor de werkgroep van raadsleden die stappen zet om de samenwerking tussen de raden weer verder te verbeteren. Dit alles zal plaats vinden binnen de nieuwe gemeenschappelijke regeling zoals die in 2024 door de gemeenteraden is vastgesteld. We werken met startnotities en het ophalen van zienswijzen op de grotere politieke thema's voor de gemeenteraden. Op dit moment loopt er vanuit de Belastingdienst een boekenonderzoek bij de Regio. Op 13 maart 2025 is overleg met de Belastingdienst gevoerd, waarna een Raadsinformatiebrief zal worden opgesteld. Het is nog niet duidelijk wat de exacte financiële effecten zijn van het boekenonderzoek.
Risico's	De financiële risico's van de Regio GV zijn opgenomen in de Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing van de Jaarrekening van de Regio. Op basis van deze risico's is de eigen ratio weerstandvermogen met 1,09 voldoende.
Programma	4. Bestuur
Website	http://www.regiogv.nl

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Statutaire vestigingsplaats is Hilversum. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De burgemeester van Hilversum maakt deel uit van en is voorzitter van het dagelijks en het algemeen bestuur. Het bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. Hilversum heeft 1 van de 6 stemmen in het algemeen bestuur.
Partners	De gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Laren, Wijdmeren.

Doel en openbaar belang	De taken en verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio zijn vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's (Wvr). In hoofdlijnen zijn dat conform artikel 10 Wvr: a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid; d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Deze taken worden gezamenlijk uitgevoerd door de brandweer, politie, GHOR en Bevolkingszorg; e. het instellen en in stand houden van een brandweer; f. het instellen en in stand houden van een Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR). De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen; g. het voorzien in de meldkamerfunctie; h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken.	
	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	€9,3 miljoen	€9,8 miljoen
Financieel resultaat van de verbonden partij	-€853.000	€1.445.984
Toelichting	Het financiële belang 2024 is gebaseerd op betaalde bijdrages aan de VRGV. Het financieel resultaat 2024 is gebaseerd op de conceptjaarstukken 2024 van de Veiligheidsregio. Het financieel resultaat 2023 is gebaseerd op de jaarstukken 2023. Van de totale gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio draagt gemeente Hilversum in 2024 circa 41% van de kosten. Voor 2024 bestaat dit uit de volgende bedragen: Algemene bijdrage voor de Veiligheidsregio € 9,3 miljoen, Bijdrage Bevolkingszorg € 145.000, Bijdrage huisvesting € 363.000).	
	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	€3,9 miljoen	€7,3 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€30,0 miljoen	€28,8 miljoen
Toelichting	De cijfers zijn gebaseerd op de concept-jaarstukken 2024 van de Veiligheidsregio.	

Ontwikkelingen

In 2024 is de coördinerende verantwoordelijkheid voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne van het bestuur van Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek naar Regio Gooi en Vechtstreek verschoven. In 2024 heeft de Veiligheidsregio aan grote onderwerpen gewerkt zoals: wendbare organisatie, toekomstbestendige brandweerzorg, de toekomstbestendige crisisbeheersing, veilige leefomgeving en de doorontwikkeling naar Meldkamer Midden-Nederland waarvan de migratie in 2025 plaatsvindt naar Hilversum.

Toekomstbestendige brandweerzorg en crisisbeheersing:

De brandweer moet meebewegen met alle ontwikkelingen om de stevige positie in de samenleving blijvend te kunnen vervullen. Voor beiden regio's is de aandacht gericht op: klimaatbestendig optreden, bekwaam zijn in de energietransitie en een brandweerpost als steunpunt in de samenleving. Het Rijk heeft structureel extra geld beschikbaar gesteld om de crisisbeheersing en de daaraan gerelateerde informatievoorziening te versterken. De samenwerkende Veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland dienen in 2030 aan de, door het Rijk opgestelde, landelijke agenda crisisbeheersing te voldoen. Om dit doel te bereiken is het Programma Versterking crisisbeheersing en veiligheidsregio's opgestart.

Wendbare organisatie met een veilige leefomgeving:

De samenwerkende veiligheidsregio's zijn een wendbare organisatie die mee beweegt op ontwikkelingen die spelen in de maatschappij. De veiligheidsregio's hebben oog voor goed werkgeverschap, flexibiliteit en een solide informatievoorziening. Als samenwerkende veiligheidsregio's zetten de Veiligheidsregio's zich in voor een (fysiek) veilige leefomgeving in Gooi en Vechtstreek en Flevoland.

Risico's

In de programmabegroting 2025 noemt de VRGV als grootste twee risico's:

Verplichtend karakter brandweerpersoneel (voorheen: Taakdifferentiatie brandweerpersoneel): In december 2019 is een voorlopig besluit genomen in het Veiligheidsberaad om taakdifferentiatie tussen beroepsmedewerkers en vrijwilligers nader uit te werken. Daarbij gaat het er om dat objectief vastgesteld kan worden dat er verschil is tussen een vrijwilliger en een beroepsbrandweer. Te denken valt aan differentiatie in de zwaarte van de opleiding, het uitvoeren van specialismen en belasting in tijd en beschikbaarheid. Besluitvorming hierover is al diverse keren uitgesteld. Het financiële risico is voor het gehele land fors, maar met name voor de veiligheidsregio's die voor een groot deel drijven op vrijwilligheid. Gelet op de eerste aannames blijkt dat er bij VRGV een minimaal risico is van € 2 miljoen per jaar. Het standpunt van de veiligheidsregio's is dat de extra kosten door het verplichtend karakter volledig door het ministerie van Justitie en Veiligheid gecompenseerd moeten worden. Doordat de verdeling van de rijksmiddelen op dit moment ongewis is loopt VRGV een financieel risico. We gaan ervan uit dat in 2025 meer duidelijk wordt hoe de financiële dekking inzake het verplichtend karakter vorm zal krijgen. Het financieel risico schatten we in op 30% van de extra kosten. Over twee jaar gerekend is het financieel risico € 1,2 miljoen.

Meldplicht Datalekken: Vanuit de Wet bescherming persoonsgegevens zijn organisaties waar een datalek zich voordoet verplicht dit binnen 72 uur te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Daarbij gaat het om een datalek waarbij gevoelige informatie op straat kan komen te liggen. Doet men dit niet, dan kan de Autoriteit Persoonsgegevens een boete opleggen van maximaal € 900.000.

Programma

4. Bestuur

Website

www.vrgooienvechtstreek.nl

Werkvoorzieningsschap Tomingroep

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Namens Hilversum zit portefeuillehouder Heller in het Algemeen Bestuur (AB). Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Tomingroep worden op basis van het voortschrijdend tienjaars-gemiddelde aandeel van de deelnemende gemeenten in het aantal SW-medewerkers bij Tomingroep de onderstaande zaken bepaald: -het aandeel in het eigen vermogen; -een eventuele dividenduitkering of verliescompensatie; -de stemverhouding in bestuursvergaderingen van het Schap. Voor Hilversum is het voor 2022 vastgestelde aandeel 32,4 % (vastgesteld door AB Tomin op 28 maart 2024).	
Partners	De gemeenten Almere, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Huizen, Laren, Wijdmeren.	
Doel en openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap voert namens de deelnemende gemeenten taken uit in het kader van de 'oude' Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) die gericht zijn op het aanbieden van aangepast werk aan mensen met een arbeidsbeperking.	
	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	€7,2 miljoen	€7,8 miljoen
Financieel resultaat van de verbonden partij	€3,2 miljoen	-€1,4 miljoen nadeel na mutaties reserves (€1,6 miljoen winst voor mutatie reserves)

Toelichting

De jaarlijkse bijdrage is de rijksbijdrage WSW die Hilversum via de algemene uitkering ontvangt en doorzet naar het werkvoorzieningsschap. Het Schap heeft een 100% deelneming in Tomingroep BV. Het Schap en de BV hebben een meerjarige samenwerkingsovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst garandeert de BV aan het Schap een nulresultaat, en verklaart het Schap dat de Wsw-medewerkers bij de BV worden gedetacheerd. Het nulresultaat houdt in dat een negatief resultaat bij het Schap wordt gecompenseerd door een garantietoekenning door de BV. Het uiteindelijke resultaat van het Schap is daarmee in elk rekeningjaar minimaal € 0.

In 2023: positief resultaat € 3,2 miljoen, geen garantietoekenning BV.

In 2024: positief resultaat € 1.4 miljoen nadeel na mutaties reserves (€ 1,6 miljoen winst voor mutaties reserves), geen garantietoekenning BV.

Het financieel belang van Hilversum in 2024 is 32,4% (2023: 32,4%) is gebaseerd op het tienjaars voortschrijdende gemiddelde SW-aandeel, zoals dat door Algemeen Bestuur van Werkvoorzieningsschap Tomingroep is vastgesteld. Het financieel belang in 2023 en 2024 is gebaseerd op de in de Hilversumse jaarstukken 2023 en begroting 2024.

Het resultaat van de verbonden partij 2023 is gebaseerd op de jaarstukken 2023 van werkvoorzieningsschap Tomingroep. Het resultaat van de verbonden partij 2024 is gebaseerd op de begroting 2024. Dividend over 2023 ontvangen in 2024 bedraagt € 0. Dividend over 2024 ontvangen in 2025 bedraagt € 0.

Stand per 31-12-2023**Stand per 31-12-2024**

Eigen vermogen van de verbonden partij

€10,4 miljoen

€13,7 miljoen

Vreemd vermogen van de verbonden partij

€2,7 miljoen

€2,7 miljoen

Toelichting

De cijfers 2023 zijn gebaseerd op de jaarstukken 2023 van Werkvoorzieningsschap Tomingroep. De cijfers 2024 zijn gebaseerd op de begroting 2024 van Werkvoorzieningsschap Tomingroep.

Ontwikkelingen

De primaire taak van het Werkvoorzieningsschap is om zo goed mogelijk uitvoering te geven aan de sociale werkvoorziening (SW). In 2015 (invoering Participatiewet) werd de toegang tot de Wsw afgesloten. Sindsdien neemt het zittend Wsw-bestand en dus ook de rijkssubsidie Wsw jaarlijks af. Uitvoering van de Wsw voor het zittend bestand is sindsdien duurder (door het ontbreken van schaalvoordelen) en inefficiënter (door het verlies van expertise in afbouwende SW-bedrijven). In 2015 besloten de gemeenten in het Werkvoorzieningsschap daarom om Tominggroep ook in te zetten als arbeidsontwikkelinstrument, naast haar primaire taak als uitvoerder van de SW. Dit bleek door uiteenlopend beleid van de deelnemende gemeenten niet eenvoudig en is daarom sinds 2017 teruggedraaid naar vrijwillige inkoop. In juni 2019 werd besloten om eventueel dividend niet meer uit te keren aan de deelnemende gemeenten maar in te zetten voor nieuwe werkgelegenheidsprojecten (het Werkvoorzieningsschap is volgens de statuten daartoe bevoegd). Vanaf 2019 is er geen dividend gerealiseerd. In de loop van de zomer van 2019 bleek dat Tominggroep BV (100% dochter van het Werkvoorzieningsschap) voor het eerst in tenminste 25 jaar, het jaar zou gaan afsluiten met een tekort van rond de € 2,3 miljoen. De oorzaak lag in een combinatie van incidentele en meer structurele zaken zoals vervanging van langdurig zieken, tegenvallers in de omzet, en veel extra inhuur van uitzendkrachten. Naar aanleiding van de verliezen over 2019 is het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningsschap Tomin in 2020 een verkenning gestart naar mogelijkheden om Tomin door te ontwikkelen tot arbeidsontwikkelbedrijf, dat toegerust is op de toekomst en waarbij de huidige bestuursopdracht (waarbij verliezen BV worden gecompenseerd door plaatsing P-wetters) wordt herzien. Medio 2021 zijn de uitkomsten van de verkenning met de raad gedeeld. Daarin staat dat de koersbepaling Tomin in de periode 2022-2025 een doorontwikkeling tot een werkleerbedrijf wordt. De tweede helft van 2021 is benut om een bedrijfsplan op te stellen voor de periode 2022-2025. In najaar 2024 zijn de resultaten van de evaluatie van het bedrijfsplan gedeeld. Naar aanleiding van de evaluatie heeft het college toegezegd een nieuwe visie te formuleren op het sociaal-ontwikkelbedrijf, waarbij het de planning is om deze voor de zomer van 2025 voor te leggen aan de raad.

Risico's

De gemeenten zetten de in de Algemene Uitkering ontvangen Wsw-bijdrage (rijkssubsidie Wsw) door naar het Schap. Doordat het Wsw-bestand afneemt, stijgen de kosten relatief door het ontbreken van schaalvoordelen. De strategienota ging uit van plaatsing P-wetters en groei van de onderneming. Dit is niet rendabel gebleken omdat P-wetters relatief duur zijn (zonder marktconforme begeleidingsvergoeding) en omdat voor het extra werk relatief dure inhuur ingezet moest worden. De nadelen konden worden opgevangen omdat de Tominggroep (in relatie tot andere SW-bedrijven in het land) een uitzonderlijk grote buffer had, namelijk het gezamenlijk eigen vermogen van het Schap en de BV. Het eigen vermogen loopt nu echter snel terug en is in de afgelopen jaren tijd fors gedaald. De gemeente is 100% risicodragers voor haar aandeel (= het aantal werkdagen van de in de gemeente Hilversum wonende werknemers).

Programma

3. Werken

Website

www.tominggroep.nl

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Bestuurlijke deelname van de gemeente

De wethouder met vergunningverlening en handhaving in portefeuille heeft zitting in het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De verdeling van de stemmen wordt bepaald aan de hand van de jaarcijfers van het voorafgaande jaar. Het stempercentage is in 2024 4,19%. In 2023 was het stempercentage 4,20%.

Partners

De provincies Flevoland en Noord-Holland, en de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdmeren, Zeewolde.

Doel en openbaar belang	De OFGV verricht voor de gemeente taken op het gebied van milieu. Dit zijn een aantal door het rijk verplichte zogenoemde basistaken en niet verplichte zogenoemde plustaken. Waaronder het verlenen van omgevingsvergunningen milieu, afhandelen van meldingen en klachten, toezicht houden en handhaven. Verder kan de OFGV adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Ook verzorgt de OFGV de uitvoering van programma's en projecten voor de deelnemers, waaronder het leveren van milieutechnische kennis en het uitvoeren van onderzoek en metingen.	
	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	€634.000	€788.150
Financieel resultaat van de verbonden partij	€1,2 miljoen	€144.368

Toelichting	Het financieel resultaat is het voorlopig rekeningresultaat 2024. Dit zijn tevens de laatst gepubliceerde cijfers. De vergelijkende cijfers zijn aangepast op basis van de definitieve jaarstukken. De definitieve resultaatbestemming wordt op 27 november 2025 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het volledige jaarrekeningresultaat 2023 van € 1,2 miljoen en de vrijval van de Bestemmingsreserve uittreding Weesp uit de GR OFGV van € 161.000 wordt via de Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling aangewend voor; a. de incidentele kosten van het ontwikkelplan; b. de incidentele kosten van innovatieprojecten; c. de incidentele kosten van de aanbesteding en implementatie van ICT en VTH-systemen. Het financieel resultaat is positief en komt deels uit hogere baten (meerwerkopdrachten, hogere rentebaten, positieve afwikkelingsverschillen uit vorige jaren, baten uit verzorgen van opleidingen voor eigen medewerkers en medewerkers van andere overheden) en deels uit lagere lasten (de som van restanten op de budgetten salarissen, flexibele schil, algemene personeelskosten, opleidingskosten, afschrijvingen, informatiemanagement, huur en incidentele lasten).	
	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	€3,2 miljoen	€2,8 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€4,6 miljoen	€3,5 miljoen
Toelichting	Het eigen vermogen is met name gedaald door een daling in het resultaat reguliere budgetten, daling overig resultaat en een toename in de bestemmingsreserve. Het vreemd vermogen is met name gedaald door een afname van de van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren en door een afname van overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	
Ontwikkelingen	In de kadernota 2025 worden de ontwikkelingen uitgebreid beschreven. OFGV zal zich de komende jaren sterk gaan ontwikkelen. Deze ontwikkelopgave komt voort uit het Interbestuurlijk programma Versterking VTH- stelsel en het opvolgen van de in 2022 uitgevoerde visitaties. Ook heeft het bestuur aan de nieuwe directeur van de OFGV de opdracht meegegeven om te komen tot een toekomstbestendige dienst. Extra basistaken zullen verplicht worden belegd bij de OFGV, waarvan een deel nog door deelnemers ingebracht zullen worden. Vanaf 2025 zullen vanuit Hilversum alle basistaken en overige VTH-milieutaken worden belegd bij OFGV. Daarnaast geldt voor de collectieve basistaken dat OFGV deze nog niet of nog niet alle op het juiste kwaliteitsniveau uitvoert. Het doel van deze ontwikkelingen is een nabije, hoogwaardige en robuuste omgevingsdienst te creëren.	
Risico's	De OFGV onderscheidt operationele, tactische en strategische risico's. Risico's met een ingeschatte waarde van €50.000 en hoger worden benoemd en opgenomen in een risicoregister. De top drie risico's hierin zijn indexering, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en taakverandering n.a.v. omgevingswet.	
Programma	1. Wonen en leven	
Website	www.ofgv.nl	

Archief Gooi en Vechtstreek

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Statutaire vestigingsplaats is Hilversum. De deelnemers aan deze regeling, de publieke rechtspersonen Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdmeren, Veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek en de Regio Gooi- en Vechtstreek hebben besloten tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in artikel 8 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), ten behoeve van de instandhouding van een Archief Gooi en Vechtstreek.
Partners	De gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Laren, Wijdmeren, de Veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek en de Regio Gooi en Vechtstreek.

Doel en openbaar belang	Met ingang van 1 januari 2024 is deze gemeenschappelijke regeling getroffen met het doel de belangen van de gemeenten en de regio's in het samenwerkingsgebied bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen Alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen welke door haar op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar wordt gesteld voor een breed publiek.	
	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	n.v.t.	€611.000
Financieel resultaat van de verbonden partij	n.v.t.	€0

Toelichting	Betreft het aandeel van de Gemeente Hilversum gebaseerd op circa 100.000 inwoners.	
	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	n.v.t.	€1,6 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	n.v.t.	€0
Toelichting	Het Archief Gooi en Vechtstreek is per 01-01-2024 gestart. Van alle deelnemende partijen wordt een bijdrage gevraagd voor het Archief Gooi en Vechtstreek op basis van het aantal inwoners.	
Ontwikkelingen	Vanaf 2022 is er intensief gewerkt aan het in kaart brengen van financiële, personele en juridische gevolgen. Dit heeft geresulteerd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Archief Gooi en Vechtstreek. Het jaar 2024 is dus het eerste jaar geweest voor het Archief en de GR. Het E-depot zal doorontwikkeld blijven worden en ook is er ruimte voor de doorontwikkeling van digitalisering. In 2027 zal er een evaluatie plaatsvinden van de Archiefdienst. De uitkomst van deze evaluatie kan aanleiding zijn om gemaakte keuzes te herzien of aanvullende keuzes te maken.	
Risico's	Er is nog geen rekening gehouden met eventueel te behalen efficiency voordelen in de toekomst, maar aangezien dit het eerste jaar betreft zal daar in de komende jaren naar gekeken gaan worden.	
Programma	1. Wonen en leven	
Website	www.archiefgooienvechtstreek.nl	

3.6.4.2 Vennootschappen en coöperaties

GEM Crailo BV

Bestuurlijke deelname van de gemeente GEM Crailo BV is opgericht op 1 mei 2018. De aandeelhouders zijn de gemeenten Hilversum (45%), Gooise Meren (45%) en Laren (10%). De wethouders Financiën vertegenwoordigen hun gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouder). De wethouders Ruimtelijke Ordening (in Hilversum de projectwethouder Crailo) vertegenwoordigen hun gemeente in het Bestuurlijk Overleg.

Partners Gemeenten Gooise Meren en Laren.

Doel en openbaar belang GEM Crailo BV heeft ten doel het ontwikkelen, realiseren en exploiteren van plangebied Crailo voor woningbouw en bedrijvigheid en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	Zie toelichting	Zie toelichting
Financieel resultaat van de verbonden partij	€1,1 miljoen	€0.1 miljoen

Toelichting	Het financieel resultaat van de verbonden partij vloeit voort uit de intergemeentelijke grondexploitatie, die jaarlijks geactualiseerd wordt. Begin 2025 is een financieel verslag over de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 beschikbaar gekomen: het resultaat na belastingen bedraagt € 0,1 miljoen in 2024. De kosten zijn in 2024 op totaalniveau binnen de begroting gebleven. Het resultaat wordt verklaard door meen- en tegenvallers, zoals de onderbesteding op Sanering, en Bouwrijp maken. De onderuitputting bij Bouwrijp maken komt door vertragingen bij het verkavelingsplan voor Op Zuid, het ecowalontwerp, en de aanleg van tijdelijke parkeervoorzieningen. Procedurele obstakels, zoals ontheffingen en kapvergunningen, speelden hierbij een rol. Een deel van de werkzaamheden (met relatief hoge kosten) worden doorgeschoven naar 2025. In de Jaarstukken 2024 is de meest actuele informatie over de GEM Crailo BV opgenomen. Op 02 april 2025 heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van GEM Crailo BV de geactualiseerde intergemeentelijke grondexploitatie als onderdeel van het jaarverslag 2024 van GEM Crailo BV vastgesteld. De verwachte looptijd van het project is tot en met 2031.	
	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	€2,9 miljoen	€2.98 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€44.55 miljoen	€34.4 miljoen
Toelichting	In de Jaarstukken 2024 is de meest actuele informatie over de GEM Crailo BV opgenomen. Deze is hieronder opgenomen. Het volgestorte aandelenkapitaal van Gem Crailo BV bedraagt (oprichting 1 mei 2018) € 1.000 per 31 december 2023. Het aandeel van Hilversum daarin is 45%. GEM Crailo BV heeft een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 20 miljoen met een resterende looptijd tot en met 31 december 2025. De gemeente Hilversum staat voor 45% borg (gemeente Gooise Meren voor 45% en gemeente Laren voor 10%). De GEM Crailo heeft momenteel een positief banksaldo bij de BNG en ontvangt daarover in 2024 een rente van 1,5%. Het vreemd vermogen per 31 december 2024 bedroeg € 34,4 miljoen. Het resultaat 2024 van € 0,1 miljoen positief is opgenomen in het Eigen Vermogen 2024.	
Ontwikkelingen	De levering aan de vereniging BosBuren, de vereniging klein crailo, De Groene Stenen B.V. en De Alliantie Ontwikkeling B.V heeft in 2024 plaatsgevonden. De koopsommen zijn inmiddels ontvangen. Verder zal GEM Crailo BV actief participeren en bijdragen leveren aan het onderzoek naar een onder tunnelde fiets- voetgangersverbinding onder de A1. Vooral de verbetering van de bereikbaarheid van het OV-knooppunt van voetgangers en fietsers is een belangrijk onderwerp. Over de financiële effecten en/of de omvang daarvan voor GEM Crailo BV bestaat op dit moment nog geen inzicht.	
Risico's	Op 02 april 2025 heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van GEM Crailo BV de geactualiseerde intergemeentelijke grondexploitatie als onderdeel van het jaarverslag 2024 vastgesteld inclusief een risico- en gevoeligheidsanalyse. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de risico's beschreven.	
Programma	5. Financiën en grondexploitaties	
Website	www.crailo.nl	

BNG Bank N.V.

Bestuurlijke deelname van de gemeente	De gemeente Hilversum heeft 120.939 van de 55.690.720 aandelen en daarmee 0,2% van het stemrecht op de AVA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders). De gemeente wordt op de AVA vertegenwoordigd door de wethouder Financiën.
---------------------------------------	---

Partners	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.	
Doel en openbaar belang	De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De BNG Bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en is het voor de gemeente mogelijk om op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot de geldmarkt. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de BNG Bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.	
	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	€274.000	€274.000

Financieel resultaat van de verbonden partij	€254 miljoen	€294 miljoen
Toelichting	Hilversum bezit 120.939 aandelen, op de balans gewaardeerd tegen € 274.000. In 2024 is een bedrag van € 261.229 aan dividend over 2023 ontvangen (begroot € 261.000). Over 2024 verwachten we in 2025 een dividend van € 304.000 te ontvangen. Daarnaast emitteert de BNG Bank leningen die beursgenoteerd zijn. Om die reden is de BNG Bank gehouden aan regels die de Autoriteit Financiële Markten (AFM) stelt aan het verstrekken van mogelijk koersgevoelige informatie. Het verstrekken van cijfers en verwachtingen over eigen vermogen en netto resultaat valt daar uitdrukkelijk onder. De BNG Bank gaat pas tot publicatie van de gerealiseerde resultaten over na behandeling van de door de externe accountant goedgekeurde jaarrekening en het voorstel tot winstuitkering door de Raad van Commissarissen (RvC). De gegevens 2023 zijn afkomstig uit de jaarrekening 2023 van de BNG Bank. De gegevens 2024 zijn afkomstig uit de jaarrekening 2024 van de BNG Bank die op 24 april 2025 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden vastgesteld. Stand per 31-12-2023 Stand per 31-12-2024	
Eigen vermogen van de verbonden partij	€4,7 miljard	€4,8 miljard
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€111 miljard	€123 miljard
Toelichting	De gegevens 2023 zijn afkomstig uit de jaarrekening 2023 van de BNG Bank. De gegevens 2024 zijn afkomstig uit de jaarrekening 2024 van de BNG Bank.	
Ontwikkelingen	Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten vindt de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2025.	
Risico's	Gering. De ratings van de BNG zijn respectievelijk Aaa bij Moody's, AAA bij Fitch en AA+ bij Standards & Poor's, en zijn daarmee gelijk aan de ratings van de Nederlandse Staat. Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld.	
Programma	5. Financiën en grondexploitatie	
Website	www.bngbank.nl	

Vitens N.V.

Bestuurlijke deelname van de gemeente	Als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA). De gemeente Hilversum heeft 89.569 van de 5.777.247 aandelen en daarmee 1,55 % van het stemrecht in de AVA.	
Partners	De aandelen van de N.V. zijn in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.	
Doel en openbaar belang	Het statutaire doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder de winning, de productie, het transport, de verkoop en de distributie van water (statuten art 3 lid 1). Het doel van de deelname van Hilversum is het beïnvloeden van het beleid van Vitens, teneinde de prijs van water voor de Hilversumse burgers en bedrijven zo laag mogelijk te houden.	
	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	€89.569	€89.569
Financieel resultaat van de verbonden partij	€27,2 miljoen	€34,5 miljoen
Toelichting	Hilversum bezit 89.569 aandelen Vitens, op de balans gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 89.569 (€ 1 per aandeel). In 2024 is een bedrag van € 0 aan dividend over 2023 ontvangen. In 2025 verwachten we € 0 aan dividend over 2024 te ontvangen. Vitens heeft de verwachting uitgesproken de komende jaren geen dividend uit te keren aan de aandeelhouders. De cijfers zijn gebaseerd op het jaarverslag 2024 van Vitens.	

	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	€677,7 miljoen	€713,6 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€1,6 miljard	€1,7 miljard
Toelichting	De cijfers zijn gebaseerd op het jaarverslag 2024 van Vitens. De AVA stelt de jaarrekening 2024 vast op 25 april 2025.	
Ontwikkelingen	Door de toenemende vraag naar drinkwater staat Vitens voor een 'enorme investeringsopgave'. Daarnaast mag Vitens conform de drinkwaterwet maar een beperkt rendement behalen hetgeen de winstgevendheid beperkt. Vitens zal daarom de komende jaren geen dividend uitkeren aan aandeelhouders.	
Risico's	Geringe risico's. Het betreft een bedrijf met een monopolie op het gebied van drinkwater.	
Programma	5. Financiën en grondexploitaties	
Website	www.vitens.nl	
Coöperatie Parkeerservice U.A.		
Bestuurlijke deelname van de gemeente	Hilversum is 1 van de 14 leden in de Algemene Leden Vergadering (ALV) en heeft daar 1 stem. Portefeuillehouder Bereikbaarheid en Parkeren neemt deel aan de ALV.	
Partners	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Barneveld, Bergen (NH), Gouda, Hogeveen, Lelystad, Nieuwegein, Nijkerk, Woerden, Zandvoort en Zeist, en Parkeren Amersfoort B.V.	
Doel en openbaar belang	1. De Coöperatie heeft ten doel het bewerkstelligen van samenwerking tussen de Coöperatie en haar Leden op het werkgebied van de Coöperatie en het voorzien in de stoffelijke behoeften van de Leden van de Coöperatie door het sluiten van overeenkomsten van opdracht met de Leden ter zake van het bedrijf dat door de Coöperatie wordt uitgeoefend ten behoeve van de Leden op het gebied van het adviseren en leveren van diensten ter zake van garagebeheer, straatparkeerbeheer en straatparkeerhandhaving in het geografisch werkgebied van de Leden. 2. Als neven doel kan de Coöperatie andere belangen op het gebied van parkeren van haar Leden behartigen.	
	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	€1,5 miljoen	€2,2 miljoen
Financieel resultaat van de verbonden partij	€121.000	€n.n.b.

Toelichting	De jaarlijkse bijdrage is op basis van afgenomen producten en diensten door Hilversum aan de Coöperatie en de jaarlijkse begroting van de Coöperatie. De cijfers van 2023 zijn gebaseerd op de jaarstukken 2023, gepubliceerd in juni 2024. Dit zijn tevens de laatst gepubliceerde cijfers. De vergelijkende cijfers zijn aangepast op basis van de definitieve jaarstukken. De bijdrage is opgenomen in de Uitvoeringsovereenkomst, deze wordt vooraf opgemaakt en is voor 2024 hier wel opgenomen. Het positieve resultaat in 2023 is in grote lijnen het gevolg van twee negatieve ontwikkelingen (het nog niet gerealiseerd hebben van de groei met een nieuw lid en hogere inflatiecijfers) en twee positieve ontwikkelingen (omzetgroei bij de leden en een efficiëntere	
	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	€2,1 miljoen	€n.n.b miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€6,1 miljoen	€n.n.b. miljoen
Toelichting	De cijfers van 2023 zijn gebaseerd op de jaarstukken 2023, dit zijn tevens de laatst beschikbare cijfers. De jaarstukken 2024 worden verwacht in april 2025. In 2024 heeft Hilversum aanvullende diensten belegd bij de Coöperatie ParkeerService, waaronder het verlenen van parkeervergunningen. Daarnaast zijn de handhavingsuren uitgebreid en het parkeerbeleid is ingevoerd. Binnen de Coöperatie ParkeerService zelf hebben er geen grote ontwikkelingen plaatsgevonden. Het ledenbestand is in 2024 ongewijzigd gebleven. Een aantal leden hebben, net als Hilversum, aanvullende diensten afgenomen bij de Coöperatie.” In de visie 2025 is uitgesproken een jaarlijkse groei na te streven van 1 lid per jaar. Deze ambitie staat nog steeds en de verwachting is dat de inspanningen tot resultaat gaan leiden.	
Ontwikkelingen		
Risico's	Door de gekozen rechtsvorm van Coöperatie met Uitgesloten Aansprakelijkheid is er geen verhaalsrecht op de leden voor de schulden en tekorten van de coöperatie. Hilversum betaalt de jaarlijkse bijdrage in vier termijnen, dus bij een eventueel faillissement is Hilversum maximaal een kwart van de jaarlijkse bijdrage kwijt. De Coöperatie werkt aan de financiële continuïteit. Mede door de in 2018 ingezette transitie zijn risico's beter afgedekt en worden kosten beter doorbelast aan de leden. Het financiële risico is daardoor beperkt.	
Programma	3. Werken	
Website	www.parkeerservice.nl	
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht BV		
Bestuurlijke deelname van de gemeente	De gemeente heeft als aandeelhouder, in de persoon van de wethouder Economie, in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA), de mogelijkheid om richting te geven aan de werking van de ROM. De bevoegdheden van de AVA zijn onder andere het benoemen van de Raad van Commissarissen (RVC), het benoemen van directie en investeringscomité op voordracht van de RvC, het vaststellen van het investeringsreglement, en het besluiten over statuten, uitgifte van aandelen en tussentijdse uitkeringen. De governance is zo ingericht dat er geen belangenverstrengeling kan ontstaan. De sturingsmogelijkheid van de Raad is dan ook op afstand.	
Partners	De gemeenten Utrecht en Amersfoort, de provincie Utrecht, de Universiteit van Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht, en het Ministerie van EZK.	

Doel en openbaar belang

De ROM Regio Utrecht BV versterkt de economische structuur van de Regio Utrecht en richt zich hierbij op de thema's uit de Regionaal Economische Agenda; toekomstbestendige leefomgeving, gezonde mensen en digitalisering. Door ondersteuning van het bedrijfsleven en het ecosysteem wordt het innovatieve vermogen van de regio versterkt en via deze weg de welvaart en het welzijn blijvend vergroot. Zij sluit aan op de activiteiten van de Economic Board Utrecht waar bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden elkaar vinden in het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken. Haar activiteiten passen in de in 2022 vastgestelde meerjarenstrategie. De ROM Regio Utrecht BV is het antwoord op een aantal uitdagingen:

1. Het creëren van een aanspreekpunt in de regio om cofinanciering te krijgen vanuit Invest-NL in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Oplossingen die vaak een moeilijk financierbare top kennen;
2. De Regio Utrecht beschikt over een zeer bescheiden omvang aan stimuleringsinstrumenten voor het MKB. Er is weinig effectieve business development capaciteit om innovatie bij het bedrijfsleven en daarmee steun bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken tot stand te brengen. De ROM beschikt over business development capaciteit waardoor bedrijven sneller in staat zijn om hun product door te ontwikkelen en op te schalen;
3. De ROM gaat via diverse fondsen voorzien in een op dit moment niet in te vullen behoefte naar kapitaal bij het innovatieve bedrijfsleven;
4. De versterking van de inzet op internationalisering van het bedrijfsleven door bundeling van capaciteit binnen de tak trade en invest;
5. Het zorgen voor een helder en eenduidig aanspreekpunt in de regio voor bedrijven met een business development en of investeringsvraag.

	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	€ 2 miljoen kapitaaloverdracht / € 141.000	€ 2 miljoen kapitaaloverdracht / € 171.000
Financieel resultaat van de verbonden partij	jaarlijkse exploitatiebijdrage -€1,5 miljoen	jaarlijkse exploitatiebijdrage €n.n.b.
Toelichting	Dit negatieve resultaat in 2023 is het gevolg van de beheerskosten van het participatiefonds en wordt in mindering gebracht van de overige reserves. Stand per 31-12-2023	
Eigen vermogen van de verbonden partij	€49,2 miljoen	€n.n.b. miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€9,9 miljoen	€n.n.b. miljoen
Toelichting	Naar verwachting verschijnt de jaarrekening 2024 van de ROM Regio Utrecht BV in juni 2025.	
Ontwikkelingen	Het financieel belang van de gemeente Hilversum in totaal € 2 miljoen. De gemeente Hilversum heeft als aandeelhouder een belang van 3,88% in de ROM Regio Utrecht BV.	
Risico's	In lijn met gelijksoortige risico's wordt de maximum bandbreedte ingeschat op de totale hoogte van de deelneming: € 2 miljoen. Het eigen vermogen van de ROM is de afgelopen jaren afgenomen, met als bijkomend risico een duurzame waardevermindering in de toekomst. De kans van optreden van dit risico wordt met 1% zeer klein ingeschat. Dit individuele ROM risico wordt opgenomen in het overkoepelende risico dat het portfolio van onze gemeentelijke borgstellingen, garanties, rechtstreekse geldleningen en deelnemingen beslaat.	
Programma	3. Werken	
Website	www.romutrechtregion.nl	

3.6.4.3 Stichtingen en verenigingen

Stichting Goois Natuurreservaat

Bestuurlijke deelname van de gemeente Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van de participanten van het GNR plus een onafhankelijk voorzitter en twee onafhankelijke deskundigen. Samen hebben zij 14 stemmen te verdelen, waarvan Hilversum er 4 heeft. Hilversum wordt vertegenwoordigd door de wethouder Natuur & Groen.

Partners De andere participanten van het GNR zijn de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen en Laren.

Doel en openbaar belang

1. De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van de aldaar gelegen terreinen, ten einde deze ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden, en
2. aan het publiek, door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren.

2023**2024**

Financiële belang van de gemeente €689.000

€1.121.673

Financieel resultaat van de verbonden partij -€5.800

€33.488

Toelichting	Het financieel resultaat 2023 is gebaseerd op de jaarrekening 2023. De cijfers van 2024 zijn gebaseerd op de meest recente cijfers. In 2023 betreft dit € 5.800 nadeel na mutaties reserves (€ 983.000 voordeel voor mutaties reserves). Het financieel aandeel 2024 is gebaseerd op de jaarstukken 2024 GNR. Deze zijn nog niet vastgesteld, maar er worden geen significante wijzigingen verwacht. De netto bijdrage bedraagt in 2024 €1.121.673 (2023: € 689.000) De bruto bijdrage van Hilversum bedraagt in 2024: € 1.365.970. Het GNR betaalt jaarlijks op basis van de transparantieregeling BTW terug aan de deelnemers. Hilversum ontving over 2024 € 244.297 uit exploitatie en projecten.	
	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	€3,0 miljoen	€5,0 miljoen
Vreemd vermogen van de verbonden partij	€0,9 miljoen	€0,9 miljoen
Toelichting	De cijfers 2023 zijn gebaseerd op de jaarstukken 2023. De cijfers van 2024 gebaseerd op de jaarstukken 2024 (nog niet vastgesteld).	
Ontwikkelingen	Het GNR heeft op 22 juni 2023 een besluit genomen over de uittreedsommen zoals ontvangen vanuit de gemeente Amsterdam (uittreding in 2021) en de provincie Noord-Holland (uittreding in 2022) als gevolg van hun uittreden als participanten van het Goois Natuurreservaat. De sommen zijn naar rato van inwonersaantallen verdeeld over de participanten. Hilversum heeft een bestemmingsreserve ingesteld (tot uiterlijk 2037) voor de dekking voor de verhoogde participantenbijdrage. De verhoogde bijdrage is verwerkt in de Voorjaarsnota 2024. De uittreding heeft ook geleid tot een vernieuwde participantenovereenkomst, waarin de voorwaarden rond samenwerking zijn vastgesteld. Deze zijn op hoofdlijn dezelfde gebleven, enkele kleine verbeteringen zijn toegevoegd. In 2024 is het Beleidsplan GNR 2024-2027 naar de raad gegaan met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Belangrijkste punten hierin zijn de realisatie van een plan voor fondswerving van € 900.000 en transparantie over de governance omtrent Stichting Steun.	
Risico's	De eigen bijdrage voor de uitvoering van de projecten en een deel van de werkzaamheden van het projectenbureau verkrijgt de stichting Goois Natuurreservaat onder meer via de stichting Steun Goois Natuurreservaat. Deze stichting krijgt haar inkomsten uit begunstigersbijdragen, nalatenschappen en een jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij (NPL). Vooral de laatste bijdrage is een substantieel bedrag. In 2021 heeft een evaluatie van de bijdrage aan GNR plaatsgevonden. Over de uitkomst is GNR begin 2022 geïnformeerd. De strekking is dat er een bijdrage van € 900.000 per jaar met een looptijd van 2022 tot en met 2024 wordt verstrekt. Er zijn een aantal aandachtspunten om ook na 2024 in aanmerking te komen voor een bijdrage vanuit de NPL. Het belangrijkste aandachtspunt, aansluiting zoeken bij LandschappenNL, heeft in 2024 plaatsgevonden. Wanneer het Goois Natuurreservaat niet meer als beneficiant van de NPL wordt aangemerkt en de participanten geen vervangende financiële middelen beschikbaar stellen, zullen de ambities voor het realiseren van projecten in overeenstemming met de dan beschikbare middelen moeten worden bijgesteld. Jaarlijks wordt er door het GNR een opstelling gemaakt waarin de 'door te schuiven BTW' aan de participanten is opgenomen. De gemeente vraagt dit bedrag terug middels het landelijke BTW-compensatiefonds. Hilversum dekt hiermee een deel van haar bijdrage aan het GNR. Voor 2024 was dit een fors bedrag van € 244.297. Er bestaat een mogelijkheid dat als gevolg van gewijzigde inzichten in de toekomst, de BTW niet meer kan worden door geschoven. Dit zou kunnen leiden tot een hogere bijdrage voor de participanten bij een gelijkblijvende projecten-ambitie. Op dit moment zijn er geen indicaties dat deze "transparantiemethode" landelijk wordt gewijzigd.	

Programma 1. Wonen en leven

Website www.gnr.nl

Uitvaartstichting Hilversum

Bestuurlijke deelname van de gemeente Het college geeft goedkeuring over de jaarstukken, begroting en tarievenlijst. De verantwoordelijke portefeuillehouder (beheer, vastgoed, grondexploitaties) is tot en met 2023 voorzitter van de Raad van Toezicht van Uitvaartstichting Hilversum. Dit lid heeft een vetorecht ten aanzien van alle besluiten die in de Raad van Toezicht worden genomen.

Partners Geen.

Doel en openbaar belang De gemeente heeft op grond van de Wet op de Lijkbezorging de plicht een gemeentelijke begraafplaats te hebben. De Uitvaartstichting Hilversum (USH) heeft tot doel om de begraafplaatsen én het crematorium van de gemeente Hilversum op een professionele, efficiënte en effectieve wijze te exploiteren.

	2023	2024
Financiële belang van de gemeente	N.v.t.	N.v.t.
Financieel resultaat van de verbonden partij	€40.122	€n.n.b.
Toelichting	Financiële gegevens 2023 zijn op basis van de jaarrekening 2023.	
	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Eigen vermogen van de verbonden partij	-€221.396	€n.n.b.

Vreemd vermogen van de verbonden partij	€3,15 miljoen	€n.n.b.
Toelichting	De stand per 31-12 2023 is op basis van de jaarrekening 2023.	
	Het eigen vermogen per 31-12-2023 bedroeg - € 221.369 Het vreemd vermogen per 31 december 2023 bedroeg € 3,15 miljoen en bestond uit de onderhoudsvoorziening (ruim € 3 miljoen) en kortlopende schulden van € 0,15 miljoen. Er zijn geen langlopende schulden.	
Ontwikkelingen	Privaatrechtelijke afspraken tussen gemeente en de USH zijn vastgelegd in een hoofdovereenkomst die betrekking heeft op het onderhoud aan en vervanging van gemeentelijke eigendommen. De USH benut deze eigendommen om invulling te geven aan de wettelijke taken die de gemeente op gebied van begraven en cremieren heeft. De USH is volledig verantwoordelijk voor de exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen en het crematorium en voert dit uit voor eigen rekening en risico.	
Risico's	Het risico voor de gemeente betreft primair het versterken van het eigen vermogen en of de liquiditeitspositie van de stichting. Gezien de resultaten van het afgelopen jaar en de huidige liquiditeitspositie is dit risico beperkt.	
Programma	1. Wonen en leven	
Website	www.uitvaartstichtinghilversum.nl	

3.7 Grondbeleid

3.7.1 Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten om in de begroting en jaarrekening een paragraaf over het grondbeleid op te nemen. De paragraaf grondbeleid in de jaarrekening en begroting is in samenhang met de nota Grondbeleid, een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van het grondbeleid. In artikel 16 van het BBV is bepaald waaruit de verplichte paragraaf grondbeleid ten minste dient te bestaan. Kort gezegd geeft de gemeenteraad in de paragraaf grondbeleid van de programmabegroting aan, wat het te voeren grondbeleid het komende jaar is om de ruimtelijke doelstellingen/opgaven van de gemeente Hilversum te realiseren. In de paragraaf grondbeleid van de eerstvolgende jaarrekening wordt vervolgens gerapporteerd wat er is gerealiseerd en hoe dit zich verhoudt tot de aanvankelijke voornemens uit de begroting.

3.7.2 Grondbeleid in Hilversum

De raad heeft op 12 december 2019 de nota Grond- en Vastgoedbeleid vastgesteld. Vastgoed- en grondtransacties zijn belangrijke instrumenten om de gemeentelijke doelstellingen te helpen realiseren. Gekozen is voor situationeel grond- en vastgoedbeleid: per situatie wordt voor de best passende strategie gekozen. Daarbij kan de rol van de gemeente variëren in een actieve, een regisserende of een faciliterende rol. De verbeteringen in de stad en voor de bewoners vormen het maatschappelijke rendement dat we nastreven. Op basis van dat uitgangspunt worden zorgvuldige afwegingen gemaakt voor financieel rendement en risicobeheersing. Via deze nota maakt de gemeente Hilversum transparant op welke manier zij gebruikmaakt van het grondbeleid en de bijbehorende instrumenten. Daarbij is aangegeven welke afwegingen de gemeente maakt bij haar rol in gebiedsontwikkeling. Er is een beslisboom opgenomen aan de hand waarvan de gemeente besluit om vastgoed te behouden, af te stoten of te verwerven.

Vastgoed

De gemeente Hilversum wil tot een vastgoedportefeuille komen die weliswaar kleiner van omvang zal zijn, maar maatschappelijk van grote betekenis kan zijn omdat bewust is gekozen voor het behouden of verwerven van objecten. Op basis van onderstaande stellingen wordt bepaald welke objecten behoren tot de voorraad kernvastgoed en ondersteunend vastgoed:

- Panden en grond die niet bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen worden afgestoten.
- Panden en grond met maatschappelijk nut worden behouden en daarbij wordt gekozen voor een actieve aanpak.
- Panden en grond die een strategische positie innemen voor het realiseren van gemeentelijke doelstellingen worden verworven (koop of huur).

3.7.3 Uitvoering grondbeleid

Rapportages

De gemeente Hilversum actualiseert jaarlijks de grondprijzen in overeenstemming met het geldende grondbeleid. In de raad van 7 september 2021 is de Uitwerkingsnota Grondprijzen vastgesteld. In de uitwerkingsnota kiest Hilversum voor een andere grondprijsmethodiek bij de bepaling van de grondprijzen voor de segmenten snippergroen, sociale huurwoningen en maatschappelijk vastgoed. Door de grondprijzen vast te stellen op basis van de residuele grondprijsmethodiek wordt het grondbeleid van Hilversum binnen de drie segmenten reëler en transparanter.

Grondexploitaties

Per 1 januari 2024 zijn er twee lopende grondexploitaties, Anna's Hoeve Bouwplan en Stationsplein. Op de grondexploitatie Anna's Hoeve is in 2024 een bedrag van € 201.847 aan tussentijdse winst gerealiseerd. Hierdoor is het resultaat met € 130.667 gestegen ten opzichte van de begrote tussentijdse winstname over 2024.

Het verlies van de grondexploitatie Stationsplein bedraagt per 31 december 2024 € 3,8 miljoen tegen contante waarde. De voorziening planexploitaties bedroeg op 1 januari 2024 € 2,9 miljoen (afgerond).

Als gevolg hiervan is ten laste van het rekeningresultaat 2024 een bedrag van € 963.840 aan de voorziening planexploitaties toegevoegd. Per saldo is het effect van de grondexploitaties negatief € 762.000 op het rekeningresultaat 2024.

De gemeente Hilversum verwacht dat de nog lopende grondexploitatie, Anna's Hoeve, in 2025 met een positief resultaat van € 554.395 wordt afgesloten. De verwachting is dat de in 2021 geopende grondexploitatie Stationsplein in 2029 met een negatief resultaat van € 4,2 miljoen (nominale waarde) wordt afgesloten. Over het jaar 2024 is een fiscale winst berekend € 302.000 (voor de grondexploitatie en de buitenreclame). Deze winst leidt tot een te betalen vennootschapsbelasting van € 64.000.

Conform de stellige uitspraak in het BBV (Besluit Begroten en Verantwoording) zijn in de onderstaande tabel de te verwachten resultaten van de grondexploitaties zowel tegen nominale als contante waarde gepresenteerd waarbij negatieve bedragen opbrengsten zijn. Het verschil tussen de nominale waarde en de contante waarde bedraagt € 338.227.

Prognose lopende grondexploitaties	(A) Nominale waarde	(B) Contante waarde	B -/- A	Jaar afsluiting
Anna's Hoeve bouwplan	-554.395	-543.524	10.871	2025
Stationsplein	4.238.871	3.839.276	-399.595	2029
Totaal	3.684.476	3.295.752	-388.724	

Winsten

Er zijn in 2024 geen grondexploitaties afgesloten met een voordelig resultaat. Conform het BBV is op basis van Percentage of Completion (POC) op de grondexploitatie Anna's Hoeve bouwplan jaarlijks winst genomen.

Winstneming uit grondexploitaties	(A) POC kosten	(B) POC opbrengsten	A x B POC	Eindwaarde excl. eerdere winstneming	Totaal winstneming
Anna's Hoeve bouwplan	97,20%	100,00%	97,20%	19.736.906	19.182.307
Totaal eerdere winstnemingen					18.980.460
Winstneming 2023					201.847

Verliezen

In 2024 zijn er geen verlieslatende grondexploitaties afgesloten of geopend.

Gronduitgifte: verkoop/ erfpacht

In 2024 is geen grond in erfpacht uitgegeven. Verkoop van gronden heeft plaatsgevonden via de grondexploitatie Anna's Hoeve Bouwplan.

Exploitatieplannen / anterieure overeenkomsten

De gemeente is in beginsel verplicht om bij het vaststellen van een bestemmingsplan een exploitatieplan vast te stellen. Hiervan kan een gemeente afzien als zij de door haar te maken kosten op een andere manier kan verhalen. In 2024 heeft de raad van Hilversum geen exploitatieplan vastgesteld. Bij alle betreffende bestemmingswijzigingen zijn of worden afspraken gemaakt met de betrokkenen over dit kostenverhaal.

In 2024 zijn er twee intentie overeenkomsten en één anterieure overeenkomsten met ontwikkelaars gesloten.

Verkoop panden en gronden

De verkopen aan panden en gronden bedroegen in 2024 € 3,1 miljoen. In de gewijzigde programmabegroting was een winst van € 6,- miljoen op de verkoop van niet-strategisch bezit opgenomen.

De verkoopopbrengst van panden en gronden is lager dan begroot. In 2024 zijn 7 objecten en 2 standplaatsen verkocht, in plaats van de verwachte 14. Bovendien heeft het college besloten de verkoop van maatschappelijke objecten voorlopig aan te houden, wat de opbrengst beïnvloedt. Ook de verkoop van gronden verloopt trager. Het perceel aan de Orchideestraat wordt geleverd in 2025. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar onderdeel 5.1 Beheer gebouwen en gronden.

Op de verkopen 2024 rustte een boekwaarde en overige kosten van € 377.682 zodat de gerealiseerde winst € 2,76 miljoen bedraagt:

Verkoop panden na boekwaarde en overige kosten	€ 2.627.418
Verkoop gronden na boekwaarde en overige kosten	€ 133.582
Totaal	€ 2.761.000

3.8 Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) is een Nederlandse wet die tot doel heeft om de openbaarheid van bestuur te vergroten en de transparantie van de overheid te verbeteren. De gemeente streeft ernaar om meer openheid en duidelijkheid te bieden over haar werkwijzen en de besluitvorming.

De Woo heeft een passief en actief gedeelte. De passieve openbaarmakingsplicht, die sinds 1 mei 2022 geldt, geeft inwoners het recht om informatie op te vragen bij de gemeente. De actieve openbaarmakingsplicht gaat verder; de gemeente stelt bepaalde informatie uit zichzelf beschikbaar, zonder dat iemand erom hoeft te vragen. De verplichting om informatie actief openbaar te maken gaat gefaseerd (in delen) in werking. Sinds 1 november 2024 geldt de verplichting voor de eerste fase. De data waarop de verplichting voor de volgende delen ingaat zijn nog niet bekend en volgen na Koninklijk Besluit.

De gemeente Hilversum implementeert de Woo via een projectmatige aanpak en voldoet aan de eerste fase van de actieve openbaarmaking, die sinds 1 november 2024 verplicht is. De gemeente maakt informatie uit verschillende categorieën actief openbaar via de gemeentelijke websites (Woo.hilversum.nl, hilversum.bestuurlijkeinformatie.nl, hilversum.pcportal.nl) en loopt hierbij voor op de landelijke planning. De volgende informatiecategorieën zijn reeds openbaar:

- Agenda's en besluitenlijsten bestuurscolleges
- Ingekomen stukken
- Convenanten
- Jaarplannen en – verslagen
- Klachtoordelen
- Vergaderstukken decentrale overheden
- Woo-verzoeken en -besluiten

Daarnaast is Hilversum afgelopen jaar gestart met het bepalen van de impact voor de laatste categorieën, om voor te bereiden op het actief openbaar maken van deze volgende categorieën. Hiermee volgt de gemeente de lerende aanpak van de VNG en oefent voor de verplichte ingangsdatum met openbaarmaking. De gemeente stemt de projectplanning af op deze landelijke ontwikkelingen.

Tot slot is er gewerkt aan het vergroten van de bewustwording over de Woo in de organisatie en het opleiden van medewerkers die te maken krijgen met het openbaar maken van informatie. Het lakken en publiceren van deze informatie zijn nu standaard onderdelen van de werkprocessen.

Jaarrekening

4. Het overzicht van lasten en baten

4.1 Het overzicht van lasten en baten 'in één oogopslag'

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2024
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma's									
01 Wonen en leven	77.612	-38.682	38.929	94.914	-46.546	48.368	91.749	-49.320	42.429
02 Zorg	140.859	-37.886	102.972	140.011	-33.369	106.642	137.834	-34.678	103.156
03 Werken	64.252	-34.278	29.974	73.475	-40.808	32.667	72.942	-41.057	31.884
04 Bestuur	22.865	-2.775	20.090	23.383	-2.725	20.658	22.298	-2.655	19.642
Overhead	38.194	-488	37.706	43.364	-293	43.071	45.590	-528	45.062
05 Financiën en grondexploitatie	12.538	-8.556	3.981	12.060	-11.869	191	9.097	-6.488	2.609
Financieringsfunctie	406	-142	264	504	-1.056	-552	503	-1.094	-591
Lokale heffingen	0	-25.253	-25.253	0	-25.253	-25.253	0	-25.582	-25.582
Dividend	0	-250	-250	0	-261	-261	0	-261	-261
Gemeentefonds	0	-215.357	-215.357	0	-222.958	-222.958	0	-223.332	-223.332
Onvoorzien	100	0	100	100	0	100	0	0	0
VPB	-49	0	-49	60	0	60	64	0	64
Saldo baten en lasten voor bestemming	356.776	-363.668	-6.982	387.871	-385.139	2.732	380.077	-384.996	-4.920
Mutaties reserves									
01 Wonen en leven	6.481	-167	6.315	7.970	-1.597	6.373	4.695	-1.011	3.685
02 Zorg	0	0	0	1.892	0	1.892	1.892	0	1.892
03 Werken	0	-300	-300	811	-300	511	811	-154	657
04 Bestuur	38	0	38	38	0	38	38	0	38

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2024
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
05 Financiën en grondexploitatie	839	0	839	0	-5.614	-5.614	0	-5.614	-5.614
Totaal mutaties reserves	7.358	-467	6.892	10.711	-7.511	3.200	7.436	-6.779	658
Saldo na bestemming	364.135	-364.135	0	398.582	-392.650	5.933	387.513	-391.775	-4.262

4.2 Toelichting op de verschillen

4.2.1 Financieel resultaat op hoofdlijnen

De gemeente heeft over het jaar 2024 een voordelig financieel resultaat gerealiseerd van € 3,2 miljoen. Ten opzichte van de stand van de gewijzigde begroting per 31 december 2024 van € 5,9 miljoen nadelig, is het werkelijk (gerealiseerde) resultaat afgerond € 9,1 miljoen voordeliger dan begroot.

Verloop begrotingssaldo

In onderstaande tabel staat het verloop van het resultaat gedurende het jaar. Na de vaststelling van de begroting 2024 is de begroting verschillende malen aangepast door middel van een raadsbesluit. Per saldo bedroegen deze begrotingswijzigingen € 5,9 miljoen voordelig. De tabel maakt zichtbaar dat het saldo van de oorspronkelijke begroting zich in de loop van het jaar heeft ontwikkeld van een oorspronkelijk beginstand van € 0 tot een voordelig begroot saldo op 31 december van € 3,2 mln.

Het rekeningresultaat 2024 wordt mede beïnvloed door in 2025 genomen raadsbesluiten. Deze hebben betrekking op het jaar 2024 en zijn daarom overeenkomstig de genomen besluiten in deze jaarstukken verwerkt. Het is echter niet meer toegestaan om de begroting hierop aan te passen. In het jaar 2025 is een raadsbesluit genomen over de actualisatie van de grondexploitaties die doorwerkt op het begrote resultaat 2024.

De in de onderstaande tabel genoemde raadsbesluiten kunt u inzien via iBabs.

Verloop begroting en resultaat	Raad	Lasten	Bedragen x € 1.000	
			Baten	Saldo
Saldo oorspronkelijke begroting 2024	8-nov-23	364.135	-364.135	0
Raadsbesluiten 2024 met begrotingswijzigingen				
Budgetoverhevelingen 2023	12-jun-24	5.614	-5.614	0
Voorjaarsnota 2024	12-jun-24	20.385	-11.471	8.914
Eindejaarsrapportage 2024	11-dec-24	8.448	-11.430	-2.982
Begrotingssaldo op 31 december 2024		398.582	-392.650	5.932
Raadsbesluiten in 2025 (zonder begrotingswijziging 2024)				
Actualisatie / herziening grondexploitaties	14-mei-25	964	-202	762
Saldo na raadsbesluiten		399.546	-392.852	6.694
Wijzingen in deze jaarstukken	11-jun-25	-12.033	1.077	-10.956
Rekeningresultaat 2024		387.513	-391.775	-4.262

(- = voordeel, zonder teken = nadeel)

4.2.2 Toelichting per programma

In het jaarverslag is een analyse gegeven van de verschillen tussen de rekening en de bijgestelde begroting voor de programma's per thema. De bijgestelde begroting bevat onder meer de mutaties voortvloeiend uit de voorjaarsnota 2024 en de eindejaarsrapportage 2024.

Om de leesbaarheid van de jaarstukken te vergroten, wordt herhaling zoveel mogelijk vermeden. Daarom bieden we in dit hoofdstuk een overzicht van de afwijkingen per programma op hoofdlijnen, met verwijzing naar de gedetailleerde verantwoording in hoofdstuk 2 ('Programmaverantwoording', onderdeel 'Financiële analyse'). Hieronder wordt het overzicht van de programmasaldi weergegeven.

Bedragen x € 1.000						
Programma - thema		Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
01.01	Mooie stad	6.615	3.141	9.756	6.580	-3.176
01.02	Levendige stad	12.226	1.296	13.522	13.699	177
01.03	Bereikbare stad	13.546	671	14.217	12.496	-1.721
01.04	Duurzame stad	6.543	4.331	10.874	9.654	-1.220
01	Wonen en leven	38.929	9.439	48.368	42.429	-5.939
02.01	Verbindende stad	17.374	146	17.520	15.560	-1.960
02.02	Kansrijke stad	14.113	-1.048	13.066	13.045	-20
02.03	Ondersteunende stad	71.485	4.571	76.056	74.551	-1.506
02	Zorg	102.972	3.670	106.642	103.156	-3.486
03.01	Ondernemende stad	4.019	546	4.565	4.105	-459
03.02	Werkende stad	12.679	839	13.518	12.951	-566
03.03	Sociale stad	13.276	1.308	14.584	14.828	243
03	Werken	29.974	2.693	32.667	31.884	-782
04.01	Veilige stad	15.183	34	15.216	13.455	-1.761
04.02	Dienstverlening aan de stad	757	265	1.023	799	-224
04.03	Effectief en efficiënt bestuurd stad	41.856	5.666	47.490	50.450	2.960
04	Bestuur	57.796	5.965	63.729	64.704	975
05.01	Financieel gezonde stad	-234.546	-10.983	-245.529	-246.836	-1.307
05.02	Grondexploitatie en vastgoed	-2.018	-1.126	-3.144	-257	2.888
05	Financiën en grondexploitaties	-236.564	-12.109	-248.674	-247.093	1.581
Totaal voor bestemming		-6.892	9.656	2.732	-4.920	-7.652
Mutaties reserves						
01	Wonen en leven	6.315	59	6.373	3.685	-2.689
02	Zorg	0	1.892	1.892	1.892	0
03	Werken	-300	811	511	657	146
04	Bestuur	38	0	38	38	0
05	Financiën en grondexploitaties	839	-6.453	-5.614	-5.614	0
Totaal mutaties reserves		6.892	-3.692	3.200	658	-2.543
Saldo na bestemming		0	5.965	5.933	-4.262	-10.195
(- = voordeel, zonder teken = nadeel)						

4.2.3 Toelichting op de algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Bedragen x 1.000				
	Primitieve begroting 2024	Wijziging begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil 2024
Lokale heffingen	-25.253	0	-25.253	-25.582	-328
Gemeentefonds	-215.357	-7.601	-222.958	-223.332	-374
Financieringsfunctie	264	-816	-552	-591	-39
Dividend	-250	-11	-261	-261	0
Totaal	-240.597	-8.428	-249.024	-249.766	-742

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden (in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen).

Onder de algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding van de opbrengst niet gebonden is. Denk bijvoorbeeld aan OZB, toeristenbelasting, precario en hondenbelasting
- Gemeentefonds. Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk krijgen is de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Gemeenten hoeven zich niet te verantwoorden over de besteding van de algemene uitkering richting het Rijk en kunnen deze, met inachtneming van wet- en regelgeving, vrij besteden aan taken die het Rijk heeft opgedragen of aan eigen beleid.
- Dividend, een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders.
- Saldo van de financieringsfunctie, dit is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de programma's en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende leningen. Ook wel het renteresultaat genoemd.

Dit overzicht, is conform het BBV, een verplicht onderdeel van de jaarrekening. Om de leesbaarheid van de jaarstukken te vergroten willen we zoveel mogelijk herhaling in de jaarstukken vermijden. Daarom geven we in dit hoofdstuk inzicht in de afwijkingen op de verschillende onderwerpen op hoofdlijnen. Voor de verklaring van de verschillen wordt verwezen naar de verantwoording van de algemene dekkingsmiddelen in programma 5.

4.2.4 Toelichting op de overhead

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			
	Realisatie 2023	Gewijzigde begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil 2024 en realisatie 2024
1. Personeel	26.657	27.493	29.893	2.400
2. Huisvesting & Facilitair	5.367	6.038	6.078	40
3. ICT	4.230	4.681	4.547	-133
4. Overig	2.301	4.859	4.543	-316
Totaal	38.555	43.071	45.061	1.991

(Voordelen -/- en nadelen +/-)

Het BBV schrijft voor dat de kosten van ondersteuning van de primaire processen (overheadkosten) centraal worden gepresenteerd in een apart overzicht en in een apart taakveld (taakveld 0.4). Dat taakveld is ondergebracht in programma 4 Bestuur. In de programma's Wonen en Leven, Zorg, Werken en Financiën en grondexploitaties zijn dan ook geen overheadkosten meer verantwoord.

Onder de overhead vallen onder meer de kosten van leidinggevend, planning & control, personeel & organisatie etc. De bedragen in het overzicht hierboven zijn het saldo van overheadkosten en overheadopbrengsten, gesplitst naar onderwerp.

Dit overzicht, is conform het BBV, een verplicht onderdeel van de jaarrekening. Om de leesbaarheid van de jaarstukken te vergroten willen we zoveel mogelijk herhaling in de jaarstukken vermijden. Daarom geven we in dit hoofdstuk inzicht in de

afwijkingen op de verschillende onderwerpen op hoofdlijnen. Voor de verklaring van de verschillen wordt verwezen naar de verantwoording van de overhead in programma 4.

4.2.5 Toelichting op het gebruik van onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een post voor onvoorziene lasten opgenomen (begroting 2024: € 100.000). Dit maakt het mogelijk om in het begrotingsjaar onvoorziene (dus niet begrote) uitgaven, die onontkoombaar en onuitstelbaar zijn (de 3 o's), op te vangen. Uitgaven ten laste van de post onvoorzien moeten aan elk van deze 3 criteria voldoen. De post Onvoorzien maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. In hoofdstuk 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing kunt u meer lezen over de relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit.

In 2024 is geen gebruik gemaakt van de post Onvoorzien. Er resteert een budget van € 100.000 dat niet is benut en als voordeel in deze rekening tot uitdrukking komt.

4.3 Overzicht van incidentele lasten en baten

Nr.	Omschrijving	Bedragen x €1.000		
		Lasten	Baten	Saldo
1	Sanering Circusterrein	771	-771	-
2	Sanering Galvanistraat	66		66
3	Sportcomplex Arenapark	103		103
4	Stationsgebied	444	-	444
5	Omgevingswet	386	-	386
6	Sportpark-Arenapark	947	-120	827
7	Bruisend hart	152		152
8	HOV	423	-403	20
9	Vorbereiding Circusterrein	57		57
10	Vorbereiding en sanering MOB terrein	236		236
11	Wet goed verhuurderschap	10	-164	-154
12	Bereikbaarheid (Ruimtelijke Kwaliteit)	175		175
13	Dierenwelzijn	50		50
14	Bibliotheek	50		50
	<u>Reservemutaties</u>			
	Reserve Stedelijke Ontwikkeling	4.061	-476	3.585
	Reserve Mobiliteitsfonds	625	-122	503
	Reserve Herplantfonds	39	-9	30
	Reserve GNR	-	-334	-334
	Reserve Regionaal mediacentrum	-	-	-
Totaal programma 1 Wonen en Leven		8.595	-2.399	6.196
15	Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	604	-604	-
16	Onderwijshuisvesting	578		578
17	Laaggeletterdheid	141		141
18	Brede SPUK	1.062	-1.062	-
19	Integraal Zorg akkoord (IZA)	1.752	-1.752	-
20	Opvang Oekraïners	23.200	-22.018	1.182
	<u>Reservemutaties</u>			
	Reserve Opvang Oekraïners	300		300
	Reserve Onderwijshuisvesting	1.592		1.592
Totaal programma 2 Zorg		29.229	-25.436	3.793

Nr. Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
21 Afhandeling TOZO	154		154
22 Schuldhulp en minimabeleid	1.000		1.000
23 Energietoeslag	240		240
24 Handel, ambacht en industrie	75		75
25 Uitvoeringsregeling versterken maatschappelijke sector Noord-Holland		-237	-237
<u>Reservemutaties</u>			
Reserve EUSF	811		811
Reserve TOZO		-154	-154
Totaal programma 3 Werken	2.280	-391	1.889
26 Stimulerend toezicht 2022 - 2025	35	-52	-17
27 Datagedreven Sturen	279	-424	-145
28 Verandermanagement	164	-207	-43
29 SaaS oplossing (Belastingapplicatie)	198	-	198
<u>Reservemutaties</u>			
Reserve decentrale loonruimte			-
Totaal programma 4 Bestuur	676	-683	-7
30 Resultaat grondexploitaties		-1.383	-1.383
31 Mutaties grondexploitaties (onderhanden werk)	1.181		1.181
32 Verkoopopbrengst panden en gronden		-3.139	-3.139
33 SaaS oplossing (telefooncentrale, Financiën, eHRM)	367	-	367
34 Programma Dienstverlening	508	-835	-327
35 Rubricering akten	9	-84	-75
36 Herindeling Hilversum - Wijdmeren	389	-585	-196
37 Voorziening wethouders	673		673
<u>Reservemutaties</u>			
Algemene reserve	-	-	-
Coronaherstelagenda	-	-	-
Totaal programma 5 Financiën en Grondexploitaties	3.127	-6.026	-2.899
Totaal incidentele lasten en baten begroting 2025-2028	43.907	-34.935	8.972
Totaal structurele lasten en baten begroting 2025-2028			

Programma 1 Wonen & Leven

1. Sanering Circusterrein: De bodemonderzoeken zijn inmiddels afgerond, en het blijkt dat de grond minder vervuild is dan oorspronkelijk verwacht. Er wordt voorgesteld het resterende budget over te hevelen naar het saneringstraject van het MOB-terrein in 2025. In lijn met RIB 2025-20 stellen we u derhalve separaat voor het resterende saneringsbudget over te hevelen naar 2025.
2. Sanering Galvanistraat: Het aanbestedingstraject is in het vierde kwartaal gestart. Hierdoor schuift de uitvoering naar 2024. Naar verwachting zijn de groene pleinen Galvanistraat en Liebergerweg voor seizoen 2024 (1 april 2024) gereed.
3. Sportcomplex Arenapark: betreft onderzoekskosten en kosten voor het Programma van Eisen (ruimtelijk, functioneel en technisch).
4. Stationsgebied: Betreft de voorbereidingskosten van het Stationsgebied.
5. Omgevingswet: Voor de invoering van de omgevingswet zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld.
6. Arenapark: Betreft de voorbereidingskosten en verdere uitwerking van onder andere de verbetering van "last mile" tussen station Hilversum Sportpark en het hart van het Arenapark en een integrale visie op inpassing op het Laapersveld.

7. Bruisend Hart: Betreft de voorbereidingskosten voor o.a. ontwerp Omgevingsplan en het ontwerp Beeldkwaliteitsplan.
8. HOV-contracten: Dit betreft de uitvoering van HOV-contracten. Deze contracten worden in opdracht en voor rekening van de provincie Noord-Holland uitgevoerd door de gemeente Hilversum.
9. Circusterrein: De kosten van het onderzoek naar een duurzame herontwikkeling van het gebied. Daarnaast wordt onderzocht of het MOB-Terrein en geschikte plek is voor het verplaatsen van de gemeentelijke depot.
10. Voorbereiding en sanering MOB-Terrein: de kosten van het onderzoek naar het gebied t.b.v. het verplaatsen van de gemeentelijke depot.
11. Wet goed verhuurderschap: De Wet goed verhuurderschap is per 1 juli 2023 ingegaan en heeft als doel om ongewenste praktijken van verhuurders tegen te gaan en discriminatie en intimidatie op de woningmarkt te beteugelen. In de wet staan regels over financiële zaken. De wet biedt een instrumentarium voor gemeenten om gedrag van verhuurders te stimuleren en te kunnen handhaven tegen malafide verhuurders en huisjesmelkers. In de begroting 2024 is hiervoor budget beschikbaar gesteld.
12. De incidentele gelden uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in de tabel met incidentele baten en lasten. In de toelichting worden deze echter niet afzonderlijk benoemd, omdat de verantwoording plaatsvindt binnen de desbetreffende programmaonderdelen. Dit zorgt voor een samenhangende en transparante weergave van de bestedingen binnen de relevante beleidsvelden.
13. De incidentele gelden uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in de tabel met incidentele baten en lasten. In de toelichting worden deze echter niet afzonderlijk benoemd, omdat de verantwoording plaatsvindt binnen de desbetreffende programmaonderdelen. Dit zorgt voor een samenhangende en transparante weergave van de bestedingen binnen de relevante beleidsvelden.
14. De incidentele gelden uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in de tabel met incidentele baten en lasten. In de toelichting worden deze echter niet afzonderlijk benoemd, omdat de verantwoording plaatsvindt binnen de desbetreffende programmaonderdelen. Dit zorgt voor een samenhangende en transparante weergave van de bestedingen binnen de relevante beleidsvelden.

Programma 2 Zorg

15. Nationaal Programma Onderwijs (NPO): Nationaal Programma onderwijs: De gemeente Hilversum ontvangt van de rijksoverheid € 2,1 miljoen uit het Nationaal Programma Onderwijs. Dit is t.b.v. een herstelplan om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie. De bestedingstermijn loopt tot en met juli 2025.
16. Onderwijshuisvesting: Voor de Paulusschool en Villa Vrolik is € 418.000 betaald aan kosten voor tijdelijke huisvesting. Om het Integraal Huisvestingplan (IHP) voor het onderwijs vlot te trekken is € 160.000 extra capaciteit ingezet.
17. Laaggeletterdheid: Voor de aanpak van laaggeletterdheid heeft het Rijk aan Hilversum als centrumgemeente extra budget beschikbaar gesteld voor de periode tot en met 2024. Dit is bedoeld om de regierol te versterken. De bijdrage van het Rijk voor de aanpak van laaggeletterdheid wordt overgedragen aan de Regio Gooi en Vechtstreek ten behoeve van de uitvoering van het regionaal actieplan "Taal is de sleutel" en is gestart in 2021.
18. Brede SPUK: Betreft een specifieke uitkering ten behoeve van sport- en beweegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en het versterken van de sociale basis. Er is door het Rijk € 5,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2026. In 2024 bedraagt het bestede bedrag voor programma 2 €1.062.000. Het saldo van baten en lasten is budgettair neutraal.
19. Integraal Zorg Akkoord (IZA): Betreft een specifieke uitkering ten behoeve van bestemd voor de doelen en ambities van het Integraal Zorgakkoord (IZA) over de jaren 2023–2026. Er is door het Rijk € 5,3 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2026. In 2024 bedraagt het bestede bedrag voor programma €1.752.000. Het saldo van baten en lasten is budgettair neutraal.
20. Opvang Oekraïners: Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne heeft de gemeente Hilversum lasten gemaakt. Dit zijn o.a. de exploitatiekosten van de opvanglocaties voor de opvang van Oekraïners. De exploitatiekosten zijn o.a. huur opvanglocaties en energielasten, beveiliging, locatiemanagement, catering, schoonmaak etc. Daarnaast zijn er lasten gemaakt voor de personele inzet van het programma team, de opvang in hotels, het leefgeld uitgekeerd aan bewoners van de gemeentelijke opvanglocaties en bewoners bij particulieren. Verder zijn er uitgaven gedaan voor de renovatie van de douches op de Anton Philipsweg en het eerste opvangonderwijs. Dit wordt gedekt met de ontvangen vergoedingen vanuit het Rijk via specifieke uitkeringen en de algemene uitkering.

Programma 3 Werken

21. Afhandeling TOZO: De TOZO is per 1 oktober 2021 gestopt maar er zijn nog een drietal verschillende onderdelen waar de uitvoering mee bezig zal blijven: Debiteurenbeheer Tozo bedrijfskapitaal, Uitvoering beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik en Terugvorderen/ debiteurenbeheer verstrekke TOZO-uitkeringen levensonderhoud. Deze uitgaven worden gedekt vanuit de TOZO-reserve.
22. Schuldhulp en minimabeleid: De huidige economische ontwikkelingen hebben voor vele burgers grote gevolgen gehad. Dit heeft tot een toename van de hulpvragen geleid. In 2024 zijn de inkomensgrenzen van de minimaregelingen verruimd en zijn budgetcoaches ingezet. Deze kosten zijn gedekt vanuit de stelpost van € 1.000.000.

23. **Energietoeslag:** Betreft een tegemoetkoming voor de extra energiekosten, en is in lijn met de raadsinformatiebrief 2023 - 87 RIB, uitbetaald aan de rechthebbende Hilversummers. De energietoeslag valt onder de categoriale bijzondere bijstand. De gemeente kan aan inwoners die aan de voorwaarden voldoen een energietoeslag toe kennen, zonder te controleren of de energiekosten van die inwoners daadwerkelijk sterk gestegen zijn en of die inwoners over voldoende vermogen beschikken om de energierekening te kunnen betalen. De hoogte van de energietoeslag voor 2024 was € 1.300 per rechthebbende en kon aangevraagd worden tot juli 2024.
24. De incidentele gelden uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in de tabel met incidentele baten en lasten. In de toelichting worden deze echter niet afzonderlijk benoemd, omdat de verantwoording plaatsvindt binnen de desbetreffende programmaonderdelen. Dit zorgt voor een samenhangende en transparante weergave van de bestedingen binnen de relevante beleidsvelden.
25. Bij de aanvraag van de provinciale subsidie 'Versterken maatschappelijke sector Noord-Holland 2021' is de Corona Herstelagenda als onderbouwing gebruikt. De afrekening van deze subsidie heeft in 2024 plaatsgevonden, wat in de jaarrekening resulteert in een incidentele baat.

Programma 4 Bestuur

26. **Stimulerend toezicht:** Ontvangen subsidie van de Provincie voor de aanpak van het stimulerend toezicht.
27. **Datagedreven werken:** Middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van het programma datagedreven werken. Datagedreven werken omvat het proces van het verzamelen, analyseren en benutten van gegevens om beslissingen te baseren op feitelijke informatie. Dit betekent het omzetten van ruwe data naar bruikbare kennis, wat helpt bij het verkrijgen van inzichten, goede participatie en datagedreven beleid- en besluitvorming. Het creëren van een datagedreven organisatie is een geleidelijk proces dat tijd vergt en afhankelijk is van een cultuur die openstaat voor verandering (wendbaarheid) en de ontwikkeling van datakennis en dataproducten.
28. **Verandermanagement:** Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkel en veranderstrategie voor de opgaven dienstverlening en data gedreven sturing op basis van onze organisatievisie en kernwaarden. Mede in het kader van het nieuwe concernplan, het opgave management en de transitie naar datagedreven sturing is het essentieel om een organisatie breed ontwikkelingsprogramma uit te rollen. Dit programma richt zich op integrale samenwerking, persoonlijk leiderschap en een (management)ontwikkelingstraject.
29. **SaaS-oplossing:** Betreft middelen ten behoeve van de implementatie van een nieuwe belastingapplicatie.

Programma 5 Financiën en grondexploitaties

30. **Resultaat grondexploitaties:** De resultaten (tussentijdse winstnemingen) uit de grondexploitaties zijn opgenomen conform de actualisatie grondexploitaties 2025 (raad 14 maart 2025).
31. **Mutaties grondexploitaties (onderhanden werk):** Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie dient in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen te worden. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo van € 0 gerealiseerd wordt, wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten.
Verkoopopbrengst panden: In 2024 is het volgende verkocht: aan grond (Egelshoek 8-21, Irisstraat 2, Prins Bernhardstraat 23, Schuttersweg, Ampèrestraat 42, Bachlaan C10337 en Herenplein 5. In 2024 zijn de volgende panden verkocht: Badhuislaan 10 (1-3) en 10B, Herenstraat 67a, 69, 69A en 69B, Egelshoek 8-26, Egelshoek 8-27.
32. **SaaS-oplossing:** Betreft middelen ten behoeve van de implementatie van een nieuwe telefooncentrale, een financieel systeem en eHRM.
33. **Programma Dienstverlening:** In 2024 zijn middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van het programma Dienstverlening.
34. **Rubricering akten:** Het incidentele budget is beschikbaar gesteld om uit te zoeken wat er nodig is om de digitale opslag van akten op het gewenste kwalitatieve niveau te krijgen zodat Burgerzaken deze digitaal kan gebruiken voor haar werkzaamheden, en gedigitaliseerd te archiveren.
35. **Herindeling Hilversum – Wijdemeren:** In 2024 zijn middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de herindeling Wijdemeren-Hilversum.
36. **Voorziening wethouders:** De rente die wordt gebruikt om de waarde van pensioenen te berekenen is lager geworden op 31 december 2024 (2,325%) in vergelijking met 31 december 2023 (3,16%). Als de rente lager is, betekent dit dat er meer geld nodig is om de pensioenen uit te kunnen betalen. Bovendien zijn de pensioenen per 1 januari 2025 met 1,84% verhoogd. Dit is meegenomen in de berekeningen van de pensioenwaarde op 31 december 2024. Ook hebben sommige mensen in 2024 meer pensioen opgebouwd, waardoor hun pensioenwaarde op 31 december 2024 hoger is dan op 31 december 2023. Hierdoor moet er een groter bedrag gestort worden in de Voorziening Wethouders dan vooraf begroot.

Reserve mutaties worden centraal toegelicht in paragraaf 5.4 Staat van reserves.

4.4 Overzicht verstrekte subsidies

De lijst verstrekte subsidies wordt voortaan jaarlijks bij de jaarrekening geleverd en geeft inzicht in alle subsidies die verstrekt zijn voor de uitvoering van activiteiten in 2024. Om een vergelijking met 2023 te kunnen maken worden de verstrekte subsidies uit 2024 eraan gepresenteerd. In 2023 is een totaal van € 22,4 miljoen aan subsidies verstrekt, in 2024 betreft dit €28,3 miljoen. De lijst is opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

- het gaat om alle subsidies die de Gemeente Hilversum heeft verstrekt;
- het gaat om subsidies waarvan de verlening betrekking heeft op 2024. Nog niet alle subsidies over 2024 zijn al vastgesteld;
- het jaar waarin de activiteit plaatsvindt is leidend;
- namen van natuurlijke personen zijn anoniem gemaakt in de lijst, en;
- voor aansluiting met de boekhouding is een regel opgenomen voor "afwikkeling voorgaande jaren" voor subsidies die in 2024 (terug)betaald zijn, waarvan de activiteiten niet op 2024 betrekking hebben.

Instelling	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2024	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2023
Aanpak energie armoede particulieren	189.120	24.412
Accordeonvereniging Musicorda		6.000
Afwikkeling voorgaande jaren	-295.769	-327.091
Aktiefysio B.V.	9.022	
Badminton Club OSO	920	
Badmintonclub De Riebeeck	1.163	
Badmintonclub 't Gooi	380	
Bestuur Nederlandse Ver. voor Autisme (NVA)	1.500	1.500
Bink Kinderopvang B.V./Stichting Bink Peuterspeelzalen	1.981.859	1.841.581
C.V. Globe CKC U.A.	530.677	543.534
Chiropractie Hofstad/MoveWell B.V.	11.454	
Christelijke Oratorium Vereniging Hilversum	3.000	3.000
City Orkest Hilversum	2.328	4.000
Concertkoor Nostros Sonitus Faciamus	1.465	
Coöperatie Toekomstbestendig Hilversum U.A.	100.000	
Coöperatieve Vereniging de Raadshof	3.185	
Coöperatieve vereniging Globe CKC U.A.	75.000	
CVO 't Gooi		58.000
Energiesubsidie HIP particulieren	931.718	269.872
Events in Business (OPEN035 subsidies)		15.000
Fotoclub 't Gooi	1.159	
Fysiotherapie Douma Hilversum	9.022	
Fysiotherapie GC Kerkelanden	9.022	
GAC	9.000	750
Gemengd Koor N.S.F.		2.260
Gereformeerde Gemeente Hilversum		3.889
Gezondheids-en Trainingscentrum Fitwell	13.533	
Goois Fanfare Orkest	9.000	9.000
Goois Jeugdorkest	13.163	5.000

Instelling	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2024	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2023
Goois Ouderenkoor	3.193	3.256
Goois Symfonie Orkest	3.060	1.000
Gooise Atletiek Club	1.250	
Gooise Wielclub De Adelaar	1.500	1.000
Gymnastiek en Turnvereniging Hilversum	4.368	
H.L.T.C. 't Melkhuisje	750	
Hanegraaf Holding	40.000	
HC en FC Victoria	12.635	
Heelo	203.093	227.852
HET: Coöperatie Hilversumse Energie Transitie U.A.		49.140
HilverPoint / HilverZorg Thuis		43.750
Hilfertsheem College (CVO 't Gooi)	30.000	
Hilversums Fanfare Orkest LEO	3.896	1.625
Hilversumse Federatie van Muziekvereniging	6.325	6.075
Hilversumse Orkest Vereniging	1.500	1.290
Hilversumse Roeivereniging Cornelis Tromp	4.000	4.000
Hilversumse Sportvereniging Wasmeer	5.071	
Hilverzon Duurzame Energie Coöperatie Hilversum	274.690	212.800
Historische Kring Albertus Perk	5.000	
HLTC Gooiland	1.500	1.250
Hockeyvereniging 't Spandersbosch	2.561	
Holding Verhaeg Tandartsen B.V.		10.000
Humanitas District Noordwest	27.250	27.250
HZC de Robben	8.587	2.500
Kamerkoor Revoce		800
Koepelvereniging De Haven	8.135	
Korfbalvereniging De Corvers	842	
Leger des Heils	15.660	15.000
Lionsclub Hilversum		35.000
Makeltrent B.V.	1.350	
MBO College Hilversum		17.793
MediaCity Bigband	3.000	935
Mediastages B.V.	10.000	10.000
MEE Utrecht, Gooi & Vecht	1.101.279	705.026
Musicorda	6.360	
Muziekgezelschap Excelsior	6.925	6.825
Nederlands Israëlsche Gemeente Hilversum	8.458	
Nederlandse Organisatie van Audio-Visuele Amateurs	2.400	

Instelling	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2024	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2023
Ondernemersvereniging Arenapark & Laapersveld		39.000
Ondernemersvereniging Zuid West	41.340	139.000
Onderwatersportvereniging Hilversum (Osvh)	670	
Optisport Hilversum B.V.	101.893	
Oren 102 B.V.		10.000
Parkinson Vereniging	880	
Particulieren	280.228	64.968
Petanqueclub De Gooiers	3.161	
Peter's Move for Life	11.454	
Proeftuin Aardgasvrije Wijk (PAW)	114.805	30.640
Regionaal Samenwerkingsverband Unita	70.831	30.997
ROC van Amsterdam-Flevoland	49.950	49.950
Royal Properties Amsterdam B.V.	10.000	
Rugby Club Hilversum	3.300	3.000
Samenwerkingsverband "Unita"	25.000	
Seniorenvereniging Hilversum		2.900
Slachtofferhulp Nederland	31.000	30.929
Sportfondsen Hilversum B.V.	69.929	
Sportvereniging Keizer Otto 55+	723	
Stichting "De Hof"	10.000	
Stichting "In sport we trust"		35.820
Stichting 3X3 Unites	28.300	12.875
Stichting Alberdingk Thijm Kinderopvang	234.432	271.965
Stichting Alberdingk Thijm Scholen	93.750	149.231
Stichting Alzheimer Nederland	557	2.500
Stichting ART Hilversum	12.100	11.950
Stichting Awen koorprojecten	1.590	1.500
Stichting Bas van de Goor Foundation	13.915	
Stichting Big Band Balance	750	
Stichting BIZ Vastgoed Gijsbrecht	42.875	42.875
Stichting Botanische Tuin dr. Costerus	3.000	2.832
Stichting Buurt Post Zuid De Lelie		3.000
Stichting Buurtgezinnen	11.160	
Stichting Buurtmobiliteit Hilversum		10.000
Stichting Cantate op de Brink	4.400	4.000
Stichting Centrum Hilversum	92.437	49.950
Stichting Cultuur Netwerk Hilversum	210.578	30.000
Stichting De Cultuurbrigade	7.500	7.500
Stichting De Geus	2.137	

Instelling	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2024	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2023
Stichting De Zilveren Camera van de Nederlandse Vereniging Van Fotojournalisten	84.086	106.826
Stichting Dudok Architectuur Centrum	315.829	277.611
Stichting Dudok Concerten	7.172	6.700
Stichting Dynamic Arts	52.000	
Stichting Eigen-Kracht Centrale	31.044	
Stichting Energiedienstenbedrijf Gooi & Vechtstreek	694.845	
Stichting Erfgoedhuis Hilversum	35.280	
Stichting Exploitatie Buitenplaatsen de Hoorneboeg	118.701	24.152
Stichting Fietsgilde 't Gooi	1.470	
Stichting Filmtheater Hilversum	731.443	184.811
Stichting GAAF Muziektheater	7.500	16.500
Stichting Gooi en Vecht Inclusief	30.000	30.000
Stichting Gooi Events	1.500	
Stichting Gooise Scholen Federatie	35.650	83.000
Stichting Gouden Dagen		5.000
Stichting Grafisch Atelier 't Gooi	184.916	166.958
Stichting Het Wereldorkest	10.000	
Stichting Hilversum 100	210.030	173.788
Stichting Hilversum Marketing	679.200	608.166
Stichting Hilversum One	19.500	37.500
Stichting Hilversum Schaakt	11.359	3.500
Stichting Hilversummers.nl	15.525	12.900
Stichting Hilversumse Architectuurprijs	7.200	3.450
Stichting Hilversumse Meent	257.983	263.708
Stichting HipHelpt Hilversum	2.929	1.747
Stichting Hogeschool Utrecht		17.500
Stichting Hogeschool van Amsterdam	41.560	153.430
Stichting IMC Weekendschool		22.500
Stichting Instandhouding Joods Erfgoed Gooi- & Vechtstreek	14.500	
Stichting J.H. Donnerschool	48.126	
Stichting Jazz Legends	1.400	2.500
Stichting Jeugdeducatiefonds	27.000	27.000
Stichting JobOn	17.250	
Stichting Kleintje Kunst	3.252	1.700
Stichting Kristal Theater	1.200	2.000
Stichting Kwintes	20.169	16.099
Stichting Lokale Omroep Hilversum, Huizen en BEL	7.600	
Stichting Maatjesproject Gooi & Vechtstreek	351.302	328.727

Instelling	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2024	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2023
Stichting Maatjesproject Gooi en Vechtstreek	27.273	
Stichting Magdalena		4.000
Stichting Mama Vita Hilversum	2.820	2.700
Stichting Mantelzorg & Meer	10.000	
Stichting Media Perspectives	250.000	250.000
Stichting Mediafonds Hilversum	72.500	
Stichting Mediaplein	235.384	166.400
Stichting Meentwerf	7.500	14.288
Stichting Metropole Orkest	170.850	85.850
Stichting Museum Hilversum	755.334	713.671
Stichting Music Around The Fireplace	3.392	3.860
Stichting Muze Maakt	1.071	8.629
Stichting Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid	267.525	255.634
Stichting Noor	18.750	10.937
Stichting Noord-Holland Pop		10.000
Stichting Ollie's Productions		13.000
Stichting Omgevingseducatie G,VenE	77.952	47.027
Stichting Omroep Muziek	20.960	20.400
Stichting Ondernemersfonds Gijsbrecht	54.750	52.750
Stichting Openbare Bibliotheek en Volksuniversiteit Hilversum	3.129.902	2.525.237
Stichting Openbaar Onderwijs Hilversum	43.383	
Stichting Pierre Palla Concertorgel	7.950	7.500
Stichting Pinetum Blijdenstein	0	60.000
Stichting Pleinevents	21.500	15.000
Stichting Podium De Vorstin	1.372.969	1.337.561
Stichting Pop & Jazz Hilversum	45.000	
Stichting Popwaarts		7.800
Stichting Present Hilversum	130.976	89.500
Stichting Proceon	75.000	75.000
Stichting PubArt	5.000	2.920
Stichting Raadhuisconcerten	8.798	11.231
Stichting Raadhuisconcerten Hilversum	-2.933	
Stichting Roer		5.000
Stichting Schuldhulpmaatje Hilversum en omstreken	17.853	17.100
Stichting Scouting Regio Gooi	5.000	5.000
Stichting Seinconcerten	4.000	5.800
Stichting Sherpa	88.832	81.966
Stichting Speel-o-theek De Steeg	9.000	10.250

Instelling	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2024	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2023
Stichting Sportclub Gehandicapten Gooi en Eemland	700	2.487
Stichting Sportevenementen Le Champion	25.000	
Stichting Sportevenementen Le Champion		25.000
Stichting Sportfair		15.000
Stichting stadsfestival Hilversum		35.000
Stichting Stadsfestival Hilversum/New Republic	70.000	
Stichting Stadsfonds Hilversum	1.223.831	1.068.454
Stichting Technologieraad Regio Utrecht	10.000	
Stichting Thuisgekookt	30.750	
Stichting Toonkunstkoor Hilversum	4.750	2.250
Stichting tot Behoud van de Diependaalse Kerk		2.486
Stichting Urban Farming 035		8.600
Stichting Versa Welzijn	6.591.089	6.327.250
Stichting Vier het Leven	6.000	2.500
Stichting Villa Pinedo	13.509	
Stichting Viore	28.655	25.000
Stichting VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland	485.627	352.786
Stichting Vrienden Mobiel Erfgoed Hilversum	2.000	
Stichting WAC-Hilversum	9.345	14.918
Stichting Wijkcentrum De Zoutkeet	32.000	35.000
Stichting Wisseloord House Of Music	50.748	10.915
Stichting Wonderfeel	93.742	117.483
Stichting Yuverta	4.927	
Stichting Zorgoppas	31.233	
STIP Hilversum	350.875	492.500
Team Sportservice Provincie Utrecht	944.959	497.983
Tennisvereniging de Rading	750	675
The Talented	5.500	5.500
Theatergroep De Fusie	1.400	
Toneelvereniging Meer Vreugde		3.150
Triathlon Vereniging Hilversum	396	
V/d Wetering VOF Fabrique Ludique	10.000	
Ver. Scholen JA Alberdingk Thijm / AT Scholen VO	30.000	
Verloskundigenpraktijk Materna		18.000
VesperCare B.V.	225.057	
Voetbalvereniging OSO	2.416	
Volleybalvereniging Vreugde, Inspanning, Fierheid	1.653	
Voorhoeve Boekhandel	7.500	

Instelling	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2024	Gerealiseerde subsidie- verstrekkingen 2023
YC Kerkstraat B.V.		1.127
Zelfstandigen Bouw B.V.	10.000	
Zwemvereniging "Torpedo"	2.064	
Totaal	28.323.490	22.440.105

4.5 Bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Gemeente Hilversum. Het voor de gemeente toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 t.w. het Algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

De tabel op de volgende pagina is bedoeld voor de topfunctionarissen met executieve taken, d.w.z. de leden van het hoogste uitvoerende orgaan en de daaraan ondergeschikte(n) die in deze rol (gezamenlijk) verantwoordelijk zijn voor de gehele rechtspersoon of de gehele instelling, en degene(n) belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling.

Gegevens 2024					
Bedragen x € 1		C.P. Torres-Barrera		A.J. Meerveld - Hop	
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functieervulling in 2024		01/01 t/m 31/12		01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0		1,0	
Dienstbetrekking?		ja		ja	
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		153.549		119.056	
Beloningen betaalbaar op termijn		23.321		19.415	
Subtotaal		176.870		138.471	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		233.000		233.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging		176.870		138.471	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2023					
Bedragen x € 1		C.P. Torres-Barrera		A.J. Meerveld - Hop	
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functieervulling in 2023		01/01 t/m 31/12		01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0		1,0	
Dienstbetrekking?		ja		ja	
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		141.769		112.771	
Beloningen betaalbaar op termijn		22.509		17.928	
Subtotaal		164.278		130.699	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		223.000		223.000	
Bezoldiging		164.278		130.699	

4.6 Overzicht van taakvelden per programma

Bedragen x 1.000									
Programma - Taakveld	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten	Begroting 2024 Saldo	Gewijzigde begroting 2024 Lasten	Gewijzigde begroting 2024 Baten	Gewijzigde begroting 2024 Saldo	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Realisatie 2024 Saldo
01 Wonen en leven	84.093	-38.849	45.244	102.884	-48.143	54.741	96.444	-50.331	46.113
0.10 Mutaties reserves	6.481	-167	6.315	7.970	-1.597	6.373	4.695	-1.011	3.685
0.63 Parkeerbelasting	0	-6.245	-6.245	0	-6.670	-6.670	0	-7.879	-7.879
2.1 Verkeer en vervoer	16.575	-739	15.837	18.796	-1.738	17.058	18.855	-2.334	16.521
2.2 Parkeren	5.397	-1.442	3.955	5.311	-1.486	3.825	5.557	-1.706	3.850
2.4 Economische havens en waterwegen	676	-67	608	695	-67	628	614	-65	549
2.5 Openbaar vervoer	0	0		4	0	4	4	0	4
5.1 Sportbeleid en activering	1.999	-518	1.481	2.085	-586	1.499	1.889	-624	1.265
5.2 Sportaccommodaties	2.841	-1.356	1.485	3.773	-1.554	2.218	4.642	-1.905	2.737
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.656	-530	4.126	5.554	-1.286	4.267	5.559	-1.325	4.234
5.4 Musea	1.507	-370	1.137	2.988	-1.810	1.178	3.117	-1.794	1.322
5.5 Cultureel erfgoed	1.138	-5	1.133	1.316	-5	1.311	1.154	-65	1.089
5.6 Media	2.866	-2	2.864	3.050	-2	3.048	3.341	-290	3.051
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.957	-197	6.760	9.335	-448	8.887	9.047	-499	8.548
7.2 Riolerings	7.756	-9.689	-1.933	8.293	-9.689	-1.396	8.459	-9.642	-1.183
7.3 Afval	10.503	-13.449	-2.946	10.405	-13.214	-2.809	10.402	-13.202	-2.800
7.4 Milieubeheer	4.072	-18	4.053	9.700	-4.136	5.564	7.308	-2.768	4.540
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	540	-339	201	579	-339	241	667	-364	303
8.1 Ruimtelijke ordening	3.629	-534	3.094	5.926	-334	5.592	4.906	-508	4.398

Programma - Taakveld	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten	Begroting 2024 Saldo	Gewijzigde begroting 2024 Lasten	Gewijzigde begroting 2024 Baten	Gewijzigde begroting 2024 Saldo	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Realisatie 2024 Saldo
8.3 Wonen en bouwen	6.502	-3.182	3.320	7.106	-3.182	3.924	6.230	-4.350	1.880

02	Zorg	140.859	-37.886	102.972	141.903	-33.369	108.534	139.726	-34.678	105.048
0.10	Mutaties reserves	0	0		1.892	0	1.892	1.892	0	1.892
4.2	Onderwijshuisvesting	10.928	-132	10.796	9.969	-286	9.682	10.290	-360	9.930
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	8.029	-4.712	3.317	7.833	-4.449	3.384	7.919	-4.804	3.115
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	45.597	-31.665	13.932	38.907	-25.009	13.898	37.620	-25.622	11.998
6.2	Toegang	3.625	-21	3.603	3.521	-21	3.500	3.410	-23	3.387
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	5.228	-192	5.036	5.554	-342	5.212	5.205	-565	4.640
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0		425	-230	195	3	-2	1
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	9.630	-247	9.383	10.166	-577	9.589	10.587	-722	9.865
6.71B	Begeleiding (WMO)	7.110	0	7.110	6.160	0	6.160	5.479	0	5.479
6.71C	Dagbesteding (WMO)	1.170	0	1.170	1.100	0	1.100	1.130	0	1.130
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0		44	0	44	84	-9	75
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	6.072	-10	6.062	4.975	-10	4.965	5.100	-12	5.088
6.72B	Jeugdhulp behandeling	11.320	0	11.320	12.080	0	12.080	11.552	-20	11.532
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	1.898	0	1.898	2.648	0	2.648	2.735	0	2.735
6.73A	Pleegzorg	985	0	985	950	0	950	1.036	0	1.036
6.73B	Gezinsgericht	0	0		1.700	0	1.700	1.767	0	1.767
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	2.000	0	2.000	3.495	0	3.495	3.161	-36	3.125
6.74A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0		0	0	0	4	0	4
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.968	0	1.968	2.296	0	2.296	2.213	0	2.213
6.74C	Gesloten plaatsing	420	0	420	520	0	520	707	0	707

6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0		21	0	21	11	-3	7
6.81A	Beschermde wonen (WMO)	13.272	-167	13.106	13.650	-102	13.549	13.779	-105	13.673
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	5.115	0	5.115	5.252	0	5.252	5.238	0	5.238
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0		33	0	33	8	-5	3
6.82A	Jeugdbescherming	2.158	-8	2.150	2.381	-8	2.373	2.512	-26	2.486
6.82B	Jeugdreclassering	160	0	160	376	0	376	358	0	358
7.1	Volksgezondheid	4.173	-731	3.442	5.955	-2.334	3.621	5.925	-2.364	3.561

03	Werken	64.252	-34.578	29.674	74.286	-41.108	33.178	73.753	-41.211	32.542
0.10	Mutaties reserves	0	-300	-300	811	-300	511	811	-154	657
3.1	Economische ontwikkeling	3.912	-11	3.901	4.143	-11	4.132	3.739	-50	3.689
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	47	0	47	44	0	44	43	0	43
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	317	-941	-623	325	-741	-416	346	-768	-422
3.4	Economische promotie	695	-1	694	884	-80	805	937	-142	795
6.3	Inkomensregelingen	46.568	-33.291	13.276	52.965	-38.381	14.584	53.324	-38.497	14.828
6.4	Begeleide participatie	7.144	-2	7.143	7.966	-2	7.964	7.738	-3	7.734
6.5	Arbeidsparticipatie	5.569	-33	5.536	7.147	-1.594	5.554	6.814	-1.597	5.217

04	Bestuur	61.097	-3.263	57.829	66.785	-3.018	63.767	67.925	-3.183	64.742
0.1	Bestuur	4.121	-3	4.118	4.422	-3	4.419	5.394	-6	5.388
0.10	Mutaties reserves	38	0	38	38	0	38	38	0	38
0.2	Burgerzaken	3.209	-2.451	757	3.374	-2.351	1.023	3.100	-2.302	799
0.4	Overhead	38.194	-488	37.706	43.364	-293	43.071	45.590	-528	45.062
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	10.181	-14	10.136	10.137	-14	10.123	9.325	-1	9.324
1.2	Openbare orde en veiligheid	5.354	-307	5.047	5.451	-357	5.094	4.478	-347	4.131

05	Financiën en grondexploitaties	13.834	-249.559	-235.725	12.724	-267.012	-254.288	9.665	-262.371	-252.707
0.10	Mutaties reserves	839	0	839	0	-5.614	-5.614	0	-5.614	-5.614
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.761	-7.401	-4.641	2.493	-7.859	-5.366	2.415	-4.722	-2.307
0.5	Treasury	406	-392	14	504	-1.317	-813	503	-1.355	-852
0.61	OZB woningen	1.112	-12.700	-11.588	1.156	-12.700	-11.545	922	-12.784	-11.863
0.62	OZB niet-woningen	679	-12.225	-11.546	755	-12.225	-11.470	774	-12.373	-11.599
0.64	Belastingen overig	1.571	-627	944	1.723	-627	1.097	1.544	-801	743
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-215.357	-215.357	0	-222.958	-222.958	0	-223.332	-223.332
0.8	Overige baten en lasten	3.036	0	3.036	100	0	100	2	0	2
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-49	0	-49	60	0	60	64	0	64
8.2	Grond exploitatie (niet bedrijventerrein)	3.479	-857	2.623	5.934	-3.712	2.222	3.440	-1.390	2.050
Resultaat van de rekening van baten en lasten		364.135	-364.135	-0	398.582	-392.650	5.933	387.513	-391.775	-4.262

4.7. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 18 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3,875 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2,841 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 3,875 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1,193 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

A. Begrotingscriterium	
Begrotingsonrechtmatigheden	
1a - Overschrijding lasten programma's	1.140.292
1b - Overschrijding uitgaven investeringen	412.325
2 - Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3 - Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0
4 Totaal begrotingsonrechtmatigheden	1.552.617
5 - Afwijkingen passend binnen normen- en toetsingskader	1.193.324
6 - Resterend saldo begrotingsonrechtmatigheden	359.293
B. Voorwaarden criterium	
7 - Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.288.687
C. M&O criterium	
8 - Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden (4 + 7 + 8)	2.841.304
9 - Waarvan acceptabel	1.193.324
10- Waarvan niet acceptabel	1.647.980

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5. De uiteenzetting van de financiële positie

5.1 Balans

Bedragen x € 1.000, per 31 december

ACTIVA	2024	2023
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	1.550	1.726
kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	91
bijdragen aan activa in eigendommen van derden	1.550	1.635
Materiële vaste activa	309.265	279.996
investeringen met een economisch nut	182.516	164.116
investeringen met een econ. nut waarvoor een heffing mogelijk is	20.975	19.503
investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	105.774	96.377
Financiële vaste activa	30.360	24.234
kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.364	2.364
leningen aan deelnemingen	16.145	16.081
overige langlopende leningen	11.851	5.789
TOTAAL VASTE ACTIVA	341.175	305.956
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	1.152	732
onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.114	694
gereed product en handelsgoederen	38	38
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	34.799	63.651
vorderingen op openbare lichamen	24.975	20.880
uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	68	34.109
overige vorderingen	9.756	8.662
Liquide middelen	41	17
Overlopende activa	13.633	9.918
nog te ontvangen van overheden (specifiek bestedingsdoel)	916	897
overige overlopende activa	12.717	9.021
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	49.625	74.318
TOTAAL ACTIVA	390.800	380.274

Recht op verliescompensatie vpb

988

Bedragen x € 1.000, per 31 december

PASSIVA	2024	2023
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	97.028	92.108
reserves:	92.766	87.955
1. de algemene reserve	62.839	68.720
2. de bestemmingsreserves	29.927	19.235
gerealiseerd resultaat	4.262	4.153
Voorzieningen	18.681	15.426
Vaste schulden met rentetypische looptijd > één jaar	184.217	192.713
onderhandse leningen van:	183.691	192.194
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	22.800	24.240
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	120.690	127.273
3. openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	40.201	40.681
waarborgsommen	526	519
TOTAAL VASTE PASSIVA	299.926	300.247
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < één jaar	46.437	31.083
bank- en giroaldi	19.661	4.901
overige schulden	26.776	26.182
Overlopende passiva	44.437	48.944
verplichtingen	16.649	24.983
ontvangen voorschotbedragen overheden (specifiek bestedingsdoel)	26.640	22.777
overige vooruit ontvangen bedragen	1.148	1.184
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	90.874	80.027
TOTAAL PASSIVA	390.800	380.274

Verstrekte borgstellingen of garantstellingen aan natuurlijke en rechtspersonen

596.081

5.2 Toelichting op de balans

5.2.1 Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening gemeente Hilversum 2024, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarden. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en

hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen verder worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Alle bedragen in de jaarrekening staan weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dit betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties en de baten/lasten van de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium (M&O) omvat:
 - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de raad is vastgesteld op 18 december 2024;
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening en de Nota financieel beleid is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt wanneer deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld;
 - o Ten aanzien van het M&O criterium is de Nota M&O beleid leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV en de financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 3.875.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o Een rapportagebedrag van € 150.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment van besluitvorming door de AvA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders) van de betreffende deelneming. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) eigen bijdragen worden als bate verantwoord in het jaar waarin ze ontvangen worden (kasbasis).

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierna vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Conform het BBV worden de mutaties in reserves, zowel bij de begroting als bij de rekening, separaat verantwoord. Zowel het totaal van saldo van baten en lasten, als het resultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

Eigenbijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wmo (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Vaste activa

De vaste activa op de balans zijn conform artikel 33 van het Besluit Begroting en Verantwoording (in het vervolg: BBV) onderverdeeld in:

- Immateriële vaste activa;
- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Conform de Financiële verordening 2024 wordt lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, volgens de afschrijvingstabel zoals opgenomen in de bijlage van de Financiële verordening 2024. Uitgaven die niet hebben geleid tot

het realiseren van een activum of het openen van een grondexploitatie worden niet geactiveerd. Activa worden afgeschreven volgens de afschrijvingstabel die gold in het jaar van investeren.

Immateriële vaste activa:

Het BBV kent de volgende soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

In de Financiële verordening gemeente Hilversum 2024 is vastgelegd dat de kosten voor het afsluiten van geldleningen en de saldi van agio en disagio niet worden geactiveerd. Met de inwerkingtreding van de nieuwe Financiële verordening 2024 is er een wijziging doorgevoerd met betrekking tot bijdragen aan activa in eigendom van derden; deze worden voortaan geactiveerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen, direct toe te rekenen personeelskosten en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa:

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:

- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- overige langlopende leningen;
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Onder de financiële vaste activa zijn deelnemingen, langlopende geldleningen en langlopende uitzettingen opgenomen. De verstrekte langlopende geldleningen en -uitzettingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met de ter zake ontvangen aflossingen en eventueel gevormde voorzieningen voor oninbaarheid. De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs tenzij de marktwaarde duurzaam lager is.

Vlottende activa

De vlottende activa op de balans worden in overeenstemming met het BBV onderverdeeld in:

- voorraden;
- uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- liquide middelen;
- overlopende activa.

Vorraden

Het BBV kent de volgende soorten voorraden:

- grond- en hulpstoffen;
- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- gereed product en handelsgoederen;
- vooruitbetalingen.

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen, direct toe te rekenen personeelskosten en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de

vervaardigingsprijs wordt daarnaast de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar. Het BBV zegt dat het voorzichtigheidsbeginsel ertoe leidt dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst ook te worden genomen.

De voorraad gereed product is gewaardeerd tegen historische verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Kortlopende vorderingen, liquide middelen en overlopende activa

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, liquide middelen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De gevormde voorzieningen voor oninbaarheid van debiteuren zijn op de nominale waarde van de debiteuren in mindering gebracht.

Passiva

Reserves en voorzieningen

Op de reserves en voorzieningen wordt geen rente bijgeschreven.

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Voorzieningen en de lang- en kortlopende schulden en overlopende passiva

Voorzieningen en de lang- en kortlopende schulden en overlopende passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

5.2.2 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Volgens het BBV moet in de toelichting op de balans een item worden opgenomen over de belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente in de toekomstige jaren is gebonden maar die niet uit de balans zelf blijken. Niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn daarmee financiële verplichtingen of verbintenissen die niet direct in de jaarrekening worden opgenomen, maar die wel een potentiële (toekomstige) impact hebben op de financiële positie van de gemeente. Bijvoorbeeld toekomstige personeelsverplichtingen zoals het verlofsparen en meerjarige contracten.

Bij het opnemen van de niet uit de balans blijvende verplichtingen in de jaarrekening 2024 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- 1) Er zijn enkel meerjarige contracten opgenomen met een contractwaarde vanaf € 150.000 per jaar.
- 2) De gerapporteerde contractwaarde is gebaseerd op de in het contract vastgelegde waarden in combinatie met de realisatie 2024.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Einddatum contract	Contractwaarde 2025	Contractwaarde resterende looptijd 2026 e.v.	Totale contractwaarde
Parkeerservices	31-12-26	2.895	2.895	5.790
Dudok Wonen Melkfabriek 5 Hilversum	31-12-41	255	4.100	4.355
Huur Wilhelminastraat	31-12-26	570	570	1.140
Centric kantoorautomatisering	31-12-2025/9	720	1.225	1.945
Licenties kantoorautomatisering	1-12-27	700	1.345	2.045
Beveiliging	31-01-28	530	1.105	1.635
Rioolaansluitingen	31-12-25	475	-	475
Schoonmaak Oekraïne opvanglocaties	1-01-26	780	-	780
Gladheidsbestrijding	30-06-25	162	-	162
Rioolreiniging	30-09-26	300	225	525
Onderhoud openbare ruimte	31-12-25	7.000	-	7.000
Onderhoud bebording	30-04-26	330	110	440
Onderhoud buitensportvelden	31-12-26	1.090	1.090	2.180
Catering	17-06-27	420	610	1.030
Collectieve ZKV (armoedebeleid)	31-12-27	400	800	1.200
Verlofsparen		1.496	-	1.496
Totaal		18.123	14.075	32.198

5.2.3 Niet uit de balans blijvende rechten

Er zijn geen rechten die niet op de balans zijn verantwoord. Voor informatie over verstrekte leningen en garanties verwijzen wij u naar de [paragraaf financiering](#) in deze jaarstukken.

5.2.4 Ontwikkelingen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen substantiële ontwikkelingen voorgedaan die betrekking hebben op de jaarstukken.

5.2.5 Toelichting op de afzonderlijke balansposten

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Conform de aanpassing in de BBV worden met ingang van 2016 de 'bijdragen aan activa in eigendom van derden' verantwoord onder de Immateriële vaste activa.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeerdering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Onderzoek en ontwikkeling bepaald actief	91	-91	0	0	0	0
Bijdragen activa in eigendom van derden	1.635	0	0	-85	0	1.550
Totaal immateriële vaste activa	1.726	-91	0	-85	0	1.550

Onderzoek en ontwikkeling bepaald actief

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Onderzoek en ontwikkeling bepaald actief	Bedragen x € 1.000	
	Vermeerdering	Bijdrage derden
Overig (< 100.000)	-91	
Totaal	-91	0

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Er hebben geen vermeerderingen en verminderingen plaats gevonden.

Materiële vaste activa

De onder activa verantwoorde materiële vaste activa met economisch nut hebben betrekking op:

- Gronden en terreinen
- Woonruimten
- Bedrijfsgebouwen
- Grond- weg- en waterbouwkundige werken
- Vervoermiddelen
- Machines, apparaten en installaties
- Overige materiële vaste activa

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen activa waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

De onderstaande toelichtingen op de diverse activaposten richten zich voornamelijk op de vermeerderingen en verminderingen. Daarnaast worden ook de afwaarderingen (indien van toepassing) van een korte toelichting voorzien. De (reguliere) afschrijvingen worden niet nader toegelicht, dit betreft de reguliere, jaarlijks terugkerende lasten.

Economisch nut:

De BBV schrijft voor onderscheid te maken tussen investeringen met een economisch nut en met een maatschappelijk nut. Investerings hebben een economisch nut indien zij verhandelbaar zijn en / of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Voorbeelden hiervan zijn een zwembad, riolering, tolweg, vuilnisauto's, computers, stadhuis en schoolgebouwen.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen waarbij dat niet het geval is.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Bedragen x € 1.000	
					Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	17.110	766	0	0	-72	17.804
Woonruimten	11.953	11.464	-122	-59	-32	23.204
Bedrijfsgebouwen	116.656	11.564	-388	-3.750	-197	123.886
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.368	0	0	-150	0	1.218
Machines, apparaten en installaties	2.959	159	0	-163	0	2.955
Overige materiële vaste activa	14.070	959	0	-1.580	0	13.449
Totaal materiële vaste activa econ. nut	164.116	24.913	-510	-5.702	-301	182.516

Van de gronden en terreinen is € 3,6 miljoen in erfpacht uitgegeven.

Gronden en terreinen (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Bedragen x € 1.000

Gronden & terreinen	Vermeerdering	Vermindering
Flexwonen Circusterrein	301	
Gemeentedeput MOB-complex	465	0
Totaal	766	0

Over 2024 is er voor € 72.000 afgewaardeerd door verkoop van gronden. Dit betreft de boekwaarde van een deel van Egelshoek.

Woonruimten (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Bedragen x € 1.000

Woonruimten	Vermeerdering	Vermindering
Panden Koninginneweg WVG	4.959	
WVG Entree Oost	2.257	
Thebe 22		-122
WVG Arenapark	4.248	
Totaal	11.464	-122

Over 2024 is er voor € 32.000 afgewaardeerd. Dit betreft de boekwaarde van Herenstraat 69 in verband met verkoop.

Bedrijfsgebouwen (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Bedragen x € 1.000

Bedrijfsgebouwen	Vermeerdering	Vermindering
MFA Paulusschool en wijkcentrum de lelie	8.528	
AT College Laapersveld uitbreiding	643	
Wilge uitbreiding permanent Jan Bll terrein	617	
Ondergrondse fietsenstalling	1.020	-388
Stergebouw	90	
HSV	269	
Godelindeschool	236	
Overig (< 100.000)	161	
Totaal	11.564	-388

Over 2024 is er voor € 197.000 afgewaardeerd. Dit betreft de boekwaarde van de Badhuislaan 10 in verband met verkoop.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch nut)

Er hebben geen vermeerderingen en verminderingen plaats gevonden.

Machines, apparaten en installaties (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Bedragen x € 1.000

Machines, apparaten & installaties	Vermeerdering	Vermindering
CO2 neutraal gemeentewerf installaties	119	
Overig (< 100.000)	40	
Totaal	159	0

Overige materiële vaste activa (economisch nut)

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Bedragen x € 1.000		
Overige materiële activa	Vermeerdering	Bijdrage derden
Software defined infrastructure	297	
2022-08 Hybride werken	164	
Laptops / Telefonie	145	
Overig (< 100.000)	353	
Totaal	959	0

Economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

De BBV schrijft voor onderscheid te maken tussen investeringen met een economisch nut en met een maatschappelijk nut. Investerings hebben een economisch nut indien zij verhandelbaar zijn en / of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Voorbeelden hiervan zijn een zwembad, riolering, tolweg, vuilnisauto's, computers, stadhuis en schoolgebouwen.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen waarbij dat niet het geval is.

De nieuwe activa voor vervanging van de riolering wordt vanaf 2019 jaarlijks afgeboekt met de spaarvoorziening riolering. Hierbij geldt dat de activa eerst conform het BBV wordt geactiveerd, en vervolgens wordt afgeboekt. Per saldo is er daardoor geen toename van de MVA voor de vervangingsinvesteringen van de riolering.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000						
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Bedrijfsgebouwen	2.768	0	0	-184	0	2.585
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.738	3.076	-2.886	-681	0	14.247
Vervoermiddelen	417	0	0	-53	0	365
Machines, apparaten en installaties	1.579	2.367	0	-168	0	3.778
Totaal mva econ. nut i.c.m. heffingen	19.503	5.444	-2.886	-1.086	0	20.975

Bedrijfsgebouwen (economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

Er hebben geen vermeerderingen en bijdragen derden plaats gevonden.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

De vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

Bedragen x € 1.000		
Grond, weg- en waterbouwkundige werken (i.c.m. heffingen)	Vermeerdering	Bijdrage derden
GWP 2018	311	-311
GWP 2019	86	-86
GWP 2020	884	-884
GWP 2021	584	-194
GWP 2022	264	-552
GWP 2023	338	-250
GWP 2024	609	-609
Totaal	3.076	-2.886

Vervoersmiddelen (economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

Er hebben geen vermeerderingen en bijdragen derden plaats gevonden.

Machines, apparaten en installaties (economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

De vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

Bedragen x € 1.000		
Machines, apparaten & installaties (i.c.m. heffingen)	Vermeerdering	Bijdrage derden
Uitbreiden parkeerplekken betaald parkeren	2.342	
Overig (< 100.000)	25	0
Totaal	2.367	0

Maatschappelijk nut:

De BBV schrijft voor onderscheid te maken tussen investeringen met een economisch nut en met een maatschappelijk nut. Investerings met een maatschappelijk nut zijn activa die geen economisch, maar een maatschappelijk nut hebben. Het gaat hierbij uitsluitend om investeringen in de openbare ruimte: (water)wegen, straten, pleinen, viaducten, geluidswallen, parken, openbare verlichting. Deze investeringen dienen duidelijk een maatschappelijk nut, maar ze genereren geen middelen (er is geen markt voor).

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000						
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	94.996	16.196	-3.370	-3.213	0	104.608
Machines, apparaten en installaties	1.099	32	0	-216	0	914
Overige materiële vaste activa	283	0	0	-32	0	252
Totaal materiële vaste activa (maatschappelijk nut)	96.377	16.227	-3.370	-3.461	0	105.774

De boekwaarde per 31 december 2024 bestaat voor €63.103.000 uit investeringen van vóór 31 december 2016. Over deze investeringen mag (eventueel) versneld worden afgeschreven.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk nut)

De vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

Bedragen x € 1.000		
Materiële activa (maatschappelijk nut)	Vermeerdering	Vermindering
Vervangen OV armaturen 2023	325	
Vervanging wegen 2018	643	
Vervanging wegen 2019	57	
Vervanging wegen 2020	631	
Vervanging wegen 2021	615	
Vervanging wegen 2022	842	
Vervanging wegen 2023	697	
Vervanging wegen 2024	339	
Wegwerkzaamheden i.c.m. rioleringen 2022	376	
Instandhouding bruggen	183	
voorber. Centrumring	1.195	
Groene schakel A Hoeve	-49	-228
Vervanging beschoeiing Hilversumse Meent 2021	355	
Vervanging beschoeiing Hilversumse Meent 2022	182	

Aanslaglijsten Schutsluis 't Hemeltje	161	
1221 Groene pleinen	279	
Nieuw busstation	2.913	-35
kleine spoorbomen en gerelateerde mobiliteitsopdrachten	2.196	-1.723
Vergroenen speelterreinen 2023	488	
Kwaliteitsimpuls Oude Haven	171	
Realisatie plan Huydecopersweg	488	-488
Herinrichting Gijsbrecht	1.597	
voorber. GREX Koninginneweg	328	-66
Herinrichting Kerkbrink	212	-37
Speelvoorziening 2024	301	
Overig (< 100.000)	996	-793
Totaal	16.196	-3.370

Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk nut)

De vermeerderingen en bijdragen derden betroffen:

Bedragen x € 1.000

Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk nut)	Vermeerdering	Vermindering
Overig (< 100.000)	32	0
Totaal	32	0

Overige materiële vaste activa (maatschappelijk nut)

Er hebben geen vermeerderingen en bijdragen derden plaats gevonden.

Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen	2.364	0	0	0	0	2.364
Leningen	16.081	64	0	0	0	16.145
Overige langlopende leningen	5.789	6.089	-27	0	0	11.851
Totaal financiële activa	24.234	6.154	-27	0	0	30.360

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Er hebben geen vermeerderingen en verminderingen plaats gevonden.

Leningen aan deelnemingen

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Bedragen x € 1.000

Leningen	Vermeerdering	Vermindering
Overig (< 100.000)	64	0
Totaal	64	0

Overige langlopende leningen

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Bedragen x € 1.000		
Overige langlopende leningen	Vermeerdering	Vermindering
SVN 3133 Duurzaamheidsfonds		-1.691
SVN 3136 Duurzaam wonen	1.025	1.669
SVN 3137 Kleine en grote VvE's	5.012	
Overig (< 100.000)	52	-5
Totaal	6.089	-27

De verstrekte overige langlopende leningen bestaan met name uit leningen aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten in het kader van het project Particuliere woningbouwverbetering, startersleningen, het restauratiefonds en een lening aan Pinetum Blijdenstein.

De eindstand per 31 december 2024 van de revolverende fondsen kan als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x € 1.000			
	Leningen	In Kas	Totaal
Duurzaamheidsrekening	4.431	5.965	10.396
Stimuleringsregeling	86	181	267
Restauratiefonds	795	257	1.052
Totaal	5.312	6.403	11.715

Vlottende activa**Voorraden**

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000							
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer- dering	Winstname	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024	
Bouwgronden in exploitatie	3.570	1.181	202	0	0	4.953	
Gereed product en handelsgoederen	38	0	0	0	0	38	
Totaal voorraden (bijlage 5.2.6)	3.607	1.181	202	0	0	4.991	
Voorziening planexploitaties	-2.875	-964	0	0	0	-3.839	
Totaal voorraden (balans)	732	217	202	0	0	1.152	

Een specificatie van de bouwgronden is te vinden in hoofdstuk 5.3.2 Overzicht grondexploitaties.

Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie

De vermeerderingen en verminderingen betroffen:

Bedragen x € 1.000		
Onderhanden werk (grondexploitaties)	Vermeerdering	Vermindering
Anna Hoeve, Hilversum NO (99956)	187	
Grex stationsplein	995	
Totaal	1.181	202

Voorraad gereed product

Er hebben geen vermeerderingen en verminderingen plaats gevonden.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan een jaar

Deze uitzettingen ad € 34,8 miljoen bestaan uit:

- vorderingen op openbare lichamen (€ 25,0 miljoen);
- uitzettingen in 's Rijkschatkist kleiner dan één 1 jaar (€ 0,1 miljoen);
- overige vorderingen (€ 9,8 miljoen)

Schatkistbankieren wordt toegelicht in de paragraaf Financiering in paragraaf 3.4.8.

De vorderingen op openbare lichamen bestaan voornamelijk uit:

Bedragen x € 1.000

Vorderingen op openbare lichamen	2024	2023
Belastingdienst (BCF en BTW)	22.910	19.476
Belastingdienst (vennootschapsbelasting)	292	-
Overige openbare lichamen	1.773	1.404
Totaal	24.975	20.880

Bedragen x € 1.000

Overige vorderingen	2024	2023
Debiteuren algemeen	4.795	2.519
Belastingdebiteuren	1.960	3.056
Debiteuren sociale zaken	3.001	3.087
Totaal	9.756	8.662

Per vordering soort zijn de volgende voorzieningsbedragen in mindering gebracht: Debiteuren algemeen € 88.000, Belastingdebiteuren € 595.000 en Debiteuren sociale zaken € 3,3 miljoen.

Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Liquide middelen	2024	2023
Overloop Pin / Chip opbrengsten	8	11
Gemeentelijke kassen	33	6
Totaal	41	17

Rekening courant

Het rentetarief van de rekening Courant bij de BNG bestaat uit het 1-maands Euribor tarief plus een opslag van 0,15%.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Overlopende activa	2024	2023
Specifiek bestedingsdoel:	916	897
Het Rijk	401	277
Overige Nederlandse overheidslichamen	515	620
Overige overlopende activa	12.717	9.021
Overige nog te ontvangen bedragen	9.958	6.889
Vooruitbetaalde lasten	2.759	2.132
Totaal	13.633	9.918

Het verloop van de overlopende activa met een specifiek bestedingsdoel van het Rijk is opgenomen in bijlage 5.6.

Vaste passiva**Eigen vermogen**

De algemene reserve is in de loop der jaren gevormd met voordelige resultaten uit het verleden (o.a. verkopen van aandelen in het toenmalige gemeentelijke energiebedrijf en de toenmalige gemeentelijke centrale antenne inrichting en de aandelen in de NV Bouwfonds). Het verloop van deze algemene reserve ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Eigen vermogen	2024	2023
(a) Reserves		
1. de algemene reserve	62.839	68.720
2. de bestemmingsreserves	29.927	19.235
(b) Gerealiseerd resultaat		
(1) rekeningjaar 2023		4.153
(2) rekeningjaar 2024	4.262	
Totaal	97.028	92.108

Algemene reserve

De algemene reserve is in de loop der jaren gevormd met voordelige resultaten uit het verleden (o.a. verkopen van aandelen in het toenmalige gemeentelijke energiebedrijf en de toenmalige gemeentelijke centrale antenne inrichting en de aandelen in de NV Bouwfonds). Het verloop van deze algemene reserve ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Verloop algemene reserve	Mutatie	
Stand per 1 januari 2024		68.720
Bij:		
Overhevelingen	5.614	
Het resultaat (na resultaat bestemming) over het jaar 2023	-5.881	
Af:		
Overhevelingen	-5.614	
Stand per 31 december		62.839

Overige bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven. Het verloop van deze reserves ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Verloop bestemmingsreserves	Mutatie	
Stand per 1 januari 2024		19.235
Bij: toevoeging	12.100	
Af: onttrekking	-1.408	
Stand per 31 december		29.927

De belangrijkste toevoegingen en onttrekkingen zijn:

Bedragen x € 1.000		
Mutaties bestemmingsreserves	Toevoegingen	Onttrekkingen
Goois Natuurreservaat (GNR)	102	-334
Onderwijshuisvesting	1.592	
Opvang Oekraïners	4.861	
TOZO		-154
Stedelijke ontwikkeling	4.061	-516
Coronaherstel agenda		-243
EUSF	811	
Mobiliteitsfonds	625	-122
Overige toevoegingen/ onttrekkingen	48	-39
Totalen	12.100	-1.408

Bijlage 5.4 geeft een overzicht van alle reserves van de gemeente en de mutaties die hierin in het verslagjaar plaats hebben gevonden. In deze bijlage is een toelichting opgenomen over onder meer het doel van elke reserve en het verloop van de reserve in het verslagjaar.

Voorzieningen

Voorzieningen kunnen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang en risico's op de balansdatum onzeker zijn, doch redelijkerwijs zijn in te schatten;
- op balansdatum bestaande risico's terzake van tot bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- de bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Bedragen x € 1.000		
Verloop voorzieningen	Mutatie	
Stand per 1 januari 2024		15.426
Bij: toevoeging en stortingen	9.478	
Af: onttrekkingen en vrijval	-6.223	
Stand per 31 december		18.681

De belangrijkste toevoegingen en onttrekkingen zijn:

Bedragen x € 1.000		
Belangrijkste mutaties voorzieningen	Toevoegingen	Onttrekkingen
Voorziening rioleringen	4.329	-2.831
Egalisatievoorziening afvalstoffen	134	
Onderhoudsvoorziening parkeergarages	474	-328
Onderhoud begraafplaatsen	90	-98
Onderhoud culturele huisvesting	169	-123
Onderhoud sportaccommodaties	1.450	-993
Onderhoudsvoorziening gymnastiekgebouwen	275	-701
Onderhoud voorzieningen jeugd	262	-246
Voorziening pensioenen (ex)- wethouders	1.006	-256
Voorziening verlofsparen	111	
Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)	164	
Onderhoudsvoorziening gemeentelijke huisvesting	654	-316
Onderhoud overige gebouwen	279	-291
Overige toevoegingen/onttrekkingen	81	-40
Totalen	9.478	-6.223

Voor de voorziening planexploitatie geldt dat deze in mindering is gebracht op de activa.

Bijlage 5.5 geeft een overzicht van alle voorzieningen van de gemeente. In deze bijlage is een toelichting opgenomen over het doel van elke voorziening en het verloop van de voorziening in het verslagjaar.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De langlopende schulden zijn onder te verdelen in geldleningen en waarborgsommen conform onderstaand overzicht:

Bedragen x € 1.000		
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2024	2023
Onderhandse leningen		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	22.800	24.240
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	120.690	127.273
3. openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	40.201	40.681
Totale onderhandse leningen	183.691	192.194
Waarborgsommen	526	519
Totaal	184.217	192.713

Het verloop van de boekwaarde van de onderhandse leningen is als volgt:

Bedragen x € 1.000		
Verloop onderhandse leningen	Mutatie	
Stand per 1 januari 2024		192.194
Bij: nieuw opgenomen leningen	-	
Af: aflossingen op bestaande leningen	-8.503	
Stand per 31 december		183.691

In paragraaf 3.4 (Financiering) is ingegaan op de financiering van de gemeente en de bovengenoemde mutaties in de vaste schuld. In overeenstemming met artikel 56 van het BBV wordt hierbij vermeld dat de rentelasten van de bovengenoemde onderhandse leningen € 3.234.000 bedragen.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

Deze zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2024	2023
Banksaldi	19.661	4.901
Overige schulden	26.776	26.182
Totaal	46.437	31.083

De banksaldi hebben betrekking op de saldi van de rekeningen die worden aangehouden bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

De specificatie van de overige schulden is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Overige schulden	2024	2023
Schulden aan openbare lichamen	6.125	5.319
Belastingdienst (loonheffing en sociale premies)	6.125	5.006
Belastingdienst (vennootschapsbelasting)	-	313
Overige schulden	20.651	20.863
Crediteuren	19.486	19.406
Overige kortlopende schulden	1.165	1.457
Totaal schulden	26.776	26.182

Overlopende activa

De overlopende passiva bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	2024	2023
Verplichtingen	16.649	24.983
Nog te betalen rente geldleningen	1.712	1.802
Overige verplichtingen	11.265	23.181
Nog te betalen Rijk	3.672	
Specifiek bestedingsdoel	26.640	22.777
Het Rijk	26.060	21.241
Overige Nederlandse overheidslichamen	580	1.536
Overige vooruitontvangen bedragen	1.148	1.184
Vitens Huydecopersweg		364
Vooruit ontvangen parkeervergunningen	613	184
Bouwplan Lucent Onderhoud		35
Faciliterend grondbeleid anterieure overeenkomsten	401	431
Overige vooruitontvangen baten	134	170
Totaal	44.437	48.944

De overige vooruitontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel (middelen van mede-overheden) worden toegelicht in bijlage 5.6.

5.2.6 Overzicht activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kapitaal uitgaven	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA						
Onderzoek en ontwikkeling bepaald actief	91	-91	-	-	-	-
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.635	-	-	-85	-	1.550
TOTAAL IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	1.727	-91	-	-85	-	1.550
MATERIËLE VASTE ACTIVA (economisch nut)						
Gronden en terreinen	17.110	766	-	-	-72	17.804
Woonruimten	11.953	11.464	-122	-59	-32	23.204
Bedrijfsgebouwen	116.656	11.564	-388	-3.750	-197	123.886
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.368	-	-	-150	-	1.218
Machines, apparaten en installaties	2.959	159	-	-163	-	2.955
Overige materiële vaste activa	14.070	959	-	-1.580	-	13.449
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA (economisch nut)	164.116	24.913	-510	-5.702	-301	182.516
MATERIËLE VASTE ACTIVA (economisch nut i.c.m. heffingen)						
Bedrijfsgebouwen	2.768	-	-	-184	-	2.585
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.738	3.076	-2.886	-681	-	14.247
Vervoermiddelen	417	-	-	-53	-	365
Machines, apparaten en installaties	1.579	2.367	-	-168	-	3.778
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA (economisch nut i.c.m. heffingen)	19.503	5.444	-2.886	-1.086	-	20.975
MATERIËLE VASTE ACTIVA (maatschappelijk nut)						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	94.996	16.196	-3.370	-3.213	-	104.608
Machines, apparaten en installaties	1.099	32	-	-216	-	914
Overige materiële vaste activa	283	-	-	-32	-	252
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA (maatschappelijk nut)	96.377	16.227	-3.370	-3.461	-	105.774
TOTAAL MATERIËLE ACTIVA	279.996	46.584	-6.765	-10.248	-301	309.265

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kapitaal uitgaven	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer- dering	Bijdragen derden	Afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
FINANCIËLE VASTE ACTIVA						
Kapitaalverstrekkingen	2.364	-	-	-	-	2.364
Leningen	16.081	64	-	-	-	16.145
Overige langlopende leningen	5.789	6.089	-27	-	-	11.851
Uitz NL schuld papier langer dan één jaar	-	-	-	-	-	-
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	24.234	6.154	-27	-	-	30.360
TOTAAL VASTE ACTIVA	305.956	52.646	-6.793	-10.334	-301	341.175
VOORRADEN						
Bouwgronden in exploitatie	3.570	1.181	202	-	-	4.953
Gereed product en handelsgoederen	38	-	-	-	-	38
TOTAAL VOORRADEN	3.607	1.181	202	-	-	4.991
TOTAAL VASTE ACTIVA / VOORRADEN	309.564	53.827	-6.591	-10.334	-301	346.166

5.3 Investeringskredieten

Investerings spelen een belangrijke rol in de economische en maatschappelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat om uitgaven die zich over meerdere jaren terugverdienen. Daarom activeert de gemeente deze uitgaven op de balans en schrijft ze af over de economische levensduur. De kapitaallasten, bestaande uit rente en afschrijving, komen ten laste van de programma's binnen de programmabegroting nadat de investering is afgerond.

Met een investeringsportefeuille van € 262,2 miljoen tot en met 2024 is het belangrijk om inzicht te geven in de gerealiseerde investeringen en de financiële consequenties daarvan. Eind 2024 bedraagt de totale uitgave aan vrijgegeven investeringen afgerond € 89 miljoen, waarvan € 42,6 miljoen in 2024. Als een investering het krediet overschrijdt, heeft dit direct invloed op de kapitaallasten in latere jaren. Daarom analyseert de gemeente het investeringsplan bij de jaarrekening. Voor overschrijdingen geldt een afwijkingsgrens van € 0,05 miljoen.

In 2024 sluit de gemeente afgerond € 279.000 (restant budget 31-12-2024) aan afgeronde of vrijgevalen investeringskredieten af. De effecten hiervan op de kapitaallasten verwerkt de gemeente in de eerstvolgende voorjaarsnota. De actualisatie van de kapitaallasten in de voorjaarsnota is nodig om de lopende begroting bij te stellen en de meerjarenbegroting actueel en sluitend te houden. Met de jaarrekening legt de gemeente verantwoording af over de behaalde resultaten, terwijl de voorjaarsnota wordt gebruikt om de begroting te actualiseren. Doordat investeringen in de praktijk anders kunnen uitvallen dan vooraf geraamd, bijvoorbeeld door verschuivingen in de planning of gewijzigde kosten, past de gemeente de kapitaallasten jaarlijks aan. Dit zorgt voor een realistisch en actueel financieel beeld en maakt transparant welke wijzigingen en verschuivingen zich hebben voorgedaan.

5.3.1 Overzicht investeringskredieten

Thema	Omschrijving investering	Bedrag verleend krediet	Datum besluit	Totaal uitgaven budget 2024	Uitgaven t/m 2023	Uitgaven 2024	Restant budget 31-12-2024	Afsluiten ja/nee
1. Programma Wonen en Leven								
01.03	Openbare verlichting 2023 - vervanging armaturen	506.000	09-11-2022	506.000	118.237	325.071	62.692	nee
01.03	Openbare verlichting 2024 - vervanging armaturen	373.000	08-11-2023	373.000	0	0	373.000	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2018	3.618.073	08-11-2017	3.618.073	2.878.181	642.954	96.938	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2019	2.780.355	04-02-2019	2.780.355	2.721.451	56.808	2.096	ja
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2020	3.125.778	16-03-2020	3.125.778	1.698.215	631.173	796.390	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2021	3.317.034	15-02-2021	3.317.034	1.112.103	614.542	1.590.389	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2022	3.428.000	15-12-2021	3.428.000	716.990	842.195	1.868.815	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2023	3.346.223	09-11-2022	3.346.223	48.416	696.778	2.601.030	nee
01.03	Totaal tlv kapitaalkrediet afgeschreven wegen 2024	5.588.000	08-11-2023	5.588.000	0	338.510	5.249.490	nee
01.03	Wegen 2022 i.c.m. riolering	376.000	15-12-2021	376.000	0	376.000	0	ja
01.03	Wegen 2023 i.c.m. riolering	376.000	09-11-2022	376.000	0	0	376.000	nee
01.03	Wegen 2024 i.c.m. riolering	376.000	08-11-2023	376.000	0	0	376.000	nee
01.03	Totaal uitv. Programma mobiliteitsvisie 2040	4.180.000	08-11-2023	4.180.000	0	0	4.180.000	nee
01.03	Totaal verbetering doorstroming Joop den Uylplein	773.009	08-11-2023	773.009	0	0	773.009	nee
01.03	Verbetering doorstroming buitenring noord (verdieping spoorviaduct Insulindelaan/Lage Naarderweg)	2.000.000	08-11-2023	2.000.000	0	0	2.000.000	nee
01.03	Bruggen 2024 - instandhouding	169.000	08-11-2023	169.000	0	183.090	-14.090	nee
01.03	Grondkerende muur aan de Gijsbrecht van Amstelstraat	60.000	08-11-2023	60.000	0	1.983	58.017	nee
01.03	Bruggen 2020 - 1e Kanaalbrug	401.744	31-03-2020	401.744	83.621	364.304	-46.181	ja
01.03	Fietspadverharding Oscar Romerolaan	202.000		202.000	0	0	202.000	nee
01.03	Totaal Infrastructurele maatregelen 2022 (priowegen)	183.470	02-02-2022	183.470	157.658	-70.102	95.914	ja
01.03	Totaal Kloosterlaan (priowegen 2023)	150.750	14-02-2023	150.750	0	74.709	76.041	nee
01.03	Totaal Lorentzweg (priowegen 2023)	90.414	14-02-2023	90.414	0	38.248	52.166	nee
01.03	Totaal Bergweg en L Hortensiuslaan (priowegen 2023)	27.000	14-02-2023	27.000	0	0	27.000	ja
01.03	Totaal Trompenberg (priowegen 2023)	27.000	14-02-2023	27.000	0	21.839	5.161	nee
01.03	Totaal (restant) Infrastructurele maatregelen 2023 (priowegen)	454.836	09-11-2022	454.836	0	70.583	384.253	nee
01.03	Totaal (restant) Infrastructurele maatregelen 2024 (priowegen)	713.000		713.000	0	16.706	696.294	nee

Verkeersregelinstallaties 2019 - vervanging Bosdrift/Vaartweg/Van						
01.03 Riebeeckweg	131.662	04-02-2019	131.662	98.017	0	33.645 ja
01.03 Verkeersregelinstallaties 2023 - vervanging	553.000	09-11-2022	553.000	0	31.802	521.198 nee
01.03 Verkeersregelinstallaties 2024 - vervanging	810.000	08-11-2023	810.000	0	0	810.000 nee
01.03 Bebording 2024 - vervanging	159.000	08-11-2023	159.000	0	20.608	138.392 nee
01.03 Rotonde Utrechtseweg-Diependaalselaan	215.000	29-05-2019	215.000	59.065	0	155.935 nee
01.03 Aanpassing openbare ruimte Kerkbrink	2.940.000	06-12-2023	2.940.000	0	174.851	2.765.149 nee
01.03 Parkeervoorziening openbare ruimte Arenapark	350.000	16-04-2019	350.000	265.544	32.609	51.847 nee
01.03 ongelijkvloerse spoorkruising Maartendijkseweg	1.154.910	08-12-2021	1.154.910	1.147.726	-6.435	13.619 ja
01.03 Totaal 'Jac. P. Thijsseplein	692.751	02-02-2022	692.751	551.866	-51.754	192.639 nee
01.03 Totaal 1221 Groene pleinen	1.621.000	02-06-2021	1.621.000	633.153	278.657	709.190 nee
01.03 Totaal Kleine spoorbomen en gerelateerde mobiliteitsopdrachten	2.848.400	06-10-2021	2.848.400	242.640	473.250	2.132.510 nee
01.03 Totaal verbetering toegankelijkheid bushaltes	0	29-11-2022	0	69.255	-69.158	-97 nee
01.03 Voorbereidingskrediet Centrumring	1.195.000	08-11-2023	1.195.000	0	366.588	828.412 nee
01.03 Voorbereidingskrediet Koninginneweg	347.000	08-11-2023	347.000	0	262.355	84.645 nee
01.03 Vergroten verkeersveiligheid voetgangers en fietsers	150.000	08-11-2023	150.000	0	0	150.000 nee
01.03 Voorbereiden en uitvoeren herinrichting Gijsbrecht	3.350.000	15-11-2023	3.350.000	0	1.597.409	1.752.591 nee
01.03 Materieel gladheidsbestrijding 2024	300.000		300.000	0	51.700	248.300 nee
01.03 Uitbreiding parkeerapparatuur 2024	100.000	15-12-2023	100.000	0	24.922	75.078 ja
01.03 Uitbreiden parkeerplekken betaald parkeren 2024	2.400.000	08-11-2023	2.400.000	0	2.342.471	57.529 nee
01.03 PRIS (parkeerregelinformatiesysteem)	1.200.000	08-11-2023	1.200.000	0	0	1.200.000 nee
01.03 Voorbereiding ondergrondse fietsenstalling	465.000	08-11-2023	465.000	0	631.561	-166.561 ja
01.03 Ondergrondse fietsenstalling	32.616.000	10-07-2024	32.616.000	0	24.946	32.591.054 nee
01.04 Beschoeiing 2017 - Hilversums Kanaal	855.283	09-11-2016	855.283	315.092	51.854	488.337 nee
01.04 Beschoeiing 2018 - Hilversums Kanaal	797.120	08-11-2017	797.120	35.995	3.294	757.831 nee
01.04 Beschoeiing 2019 - Hilversums Kanaal	795.701	04-02-2019	795.701	26.308	1.494	767.899 nee
01.04 Beschoeiing 2020 - Hilversums Kanaal	801.000	16-03-2020	801.000	0	1.494	799.506 nee
01.04 Beschoeiing 2021 - Hilversumse Meent	387.000	02-03-2021	387.000	81.730	354.765	-49.495 ja
01.04 Beschoeiing 2022 - Hilversumse Meent	404.000	15-12-2021	404.000	12.785	182.024	209.191 nee
01.04 Beschoeiing 2023 - Hilversumse Meent groengordel	303.000	09-11-2022	303.000	27.205	9.752	266.043 nee
01.04 Beschoeiing 2024 - sportpark Loosdrecht	303.000	08-11-2023	303.000	0	0	303.000 nee
01.04 vervangen aandrijving schutsluis 't Hemeltje	65.000	11-11-2015	65.000	48.124	13.624	3.252 ja
01.04 vervangen aanslaglijsten schutsluis 't Hemeltje	202.000	02-03-2021	202.000	63.741	161.489	-23.230 ja

01.04 vervangen meerstoelen en remmingpalen schutsluis 't Hemeltje	202.000	08-11-2023	202.000	0	0	202.000	nee
01.03 Totaal nieuw busstation	1.842.359	15-09-2021	1.842.359	367.652	2.877.465	-1.402.758	nee
01.02 Aankoop grond sportcomplex Sportpark/Arenapark	1.500.000		1.500.000	0	0	1.500.000	nee
01.02 Speelvoorziening 2022	164.000	15-12-2021	164.000	145.900	17.048	1.052	ja
01.02 Speelvoorziening 2023	171.000	09-11-2022	171.000	168.128	0	2.872	ja
01.02 Speelvoorziening 2024	389.000	08-11-2023	389.000	0	301.002	87.998	nee
01.04 Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2019	205.968	08-11-2017	205.968	127.744	2.500	75.725	nee
01.04 Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2020	221.439	16-03-2020	221.439	153.893	0	67.546	ja
01.04 Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2021	225.476	15-02-2021	225.476	132.645	0	92.831	nee
01.04 Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2022	218.000	15-12-2021	218.000	54.216	80.746	83.038	nee
01.04 Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2023	230.000	09-11-2022	230.000	30.751	56.243	143.006	nee
01.04 Totaal tlv kapitaalkrediet groenvoorziening 2024	285.000	08-11-2023	285.000	0	0	285.000	nee
01.04 Totaal tlv instand houden bomenbestand 2022	283.000	15-12-2021	283.000	69.155	78.055	135.790	nee
01.04 Totaal tlv instand houden bomenbestand 2023	209.000	09-11-2022	209.000	8.005	16.756	184.239	nee
01.04 Totaal tlv instand houden bomenbestand 2024	275.000	08-11-2023	275.000	0	0	275.000	nee
01.04 Aanpak kastanjebloedingsziekte 2023	218.000	09-11-2022	218.000	0	0	218.000	nee
01.04 Aanpak kastanjebloedingsziekte 2024	218.000	08-11-2023	218.000	0	0	218.000	nee
01.04 Totaal voltooiing de Groene Schakel	1.626.000	01-02-2017	1.626.000	1.763.074	-277.405	140.331	ja
01.03 Totaal Vergroenen speelterreinen start (6 plekken)	440.000	07-12-2022	440.000	62.786	487.693	-110.478	nee
01.04 Kwaliteitsimpuls Oude Haven	971.000	07-12-2022	971.000	7.124	171.102	792.774	nee
01.04 Ecoverbinding Laapersveld	203.000	07-12-2022	203.000	1.910	7.714	193.376	nee
01.04 Vervanging speeltoestellen bij vergroenen speelplekken 2024	293.000	08-11-2023	293.000	0	51.056	241.944	nee
01.04 Vergroenen speelplekken 2024	260.000	08-11-2023	260.000	0	38.937	221.063	nee
01.04 Ecologische verbindingzones in de stad versterken	130.000	08-11-2023	130.000	0	2.665	127.336	nee
01.04 Koele plek Mgr. Van de Weteringstraat	130.000	08-11-2023	130.000	0	1.955	128.045	nee
01.04 Koele plek bij speelplaats Cuyperplein	130.000	08-11-2023	130.000	0	0	130.000	nee
01.04 Biodiverse vijvers	169.000	08-11-2023	169.000	0	1.465	167.536	nee
01.04 Natuurinclusieve maatregelen	260.000	08-11-2023	260.000	0	0	260.000	nee
01.04 Verwijderen zinloze verharding	130.000	08-11-2023	130.000	0	35.139	94.861	nee
01.04 Totaal Realisatie plan Huydecopersweg (100% rendabel)	0	29-08-2023	0	0	0	0	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2018	3.686.295	08-11-2017	3.686.295	3.054.222	311.305	320.768	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2019	2.612.784	04-02-2019	2.612.784	2.544.670	85.770	-17.656	ja
01.04 Totaal projecten riolering 2020	3.719.716	16-03-2020	3.719.716	1.491.045	792.187	1.436.484	nee

01.04 Totaal projecten riolering 2021	3.962.306	15-02-2021	3.962.306	1.204.895	481.122	2.276.289	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2022	3.745.000	15-12-2021	3.745.000	594.666	248.322	2.902.012	nee
01.04 GWP 2023 - Riool Oude Loosdrechtseweg	629.000	15-12-2021	629.000	52.351	15.517	561.132	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2023	3.378.268	09-11-2022	3.378.268	596.033	299.844	2.482.391	nee
01.04 GWP 2024 - Emissiebeperkende maatregelen	300.000	01-02-2023	300.000	4.922	38.464	256.614	nee
01.04 Totaal projecten riolering 2024	4.171.000	08-11-2023	4.171.000	0	554.394	3.616.606	nee
01.04 Calamiteiten noodstroomaanhanger	175.000	15-12-2021	175.000	5.179	2.194	167.627	nee
01.04 vervangen VW crafter wachtdienst gemalen	65.000	08-11-2023	65.000	0	0	65.000	nee
01.04 vervangen Fiat fiorino VV-480-K	50.000		50.000	0	0	50.000	nee
01.04 vervangen VW caddy gemalen VJ-084-L	50.000		50.000	0	0	50.000	nee
01.04 splitsen hemelwater van vuilwater fase 1	1.095.000	15-02-2021	1.095.000	15.963	10.340	1.068.697	nee
01.04 Totaal optimalisatie hemelwaterafvoer openbare ruimte fase 1	720.000	11-07-2017	720.000	223.593	69.011	427.396	nee
01.04 afkoppelen en infiltreren grote daken postcode 1221 fase 1	897.330	15-02-2021	897.330	124.242	23.789	749.300	nee
01.04 Overdekte Gracht	17.925.000	03-04-2024	17.925.000	0	129.493	17.795.507	nee
01.04 Totaal waterinrichtingsplan Huydecopersweg	140.000	11-07-2017	140.000	474.990	-432.625	97.635	nee
01.04 Gemeentedepot MOB-complex	1.500.000	08-11-2023	1.500.000	0	464.595	1.035.405	nee
01.04 Voorbereidingskrediet geluidssanering	305.000	08-11-2023	305.000	0	43.072	261.928	nee
1. Totaal Programma Wonen en Leven	155.880.454		155.880.454	26.692.869	19.278.492	109.909.094	
2. Programma Zorg							
02.02 Totaal Fabritiussschool	37.500		37.500	25.000	0	12.500	nee
02.02 Totaal ATC Laapersveld	13.272.000		13.272.000	0	642.664	12.629.336	nee
02.02 Totaal De Wilge Jan Blankenlaan-terrein	2.204.664		2.204.664	0	617.271	1.587.393	nee
02.02 Totaal Montessorie	8.756.000		8.756.000	405.100	0	8.350.900	nee
02.02 Totaal STIP	142.400		142.400	0	0	142.400	nee
02.02 Totaal Gymzaal Klimop	709.000		709.000	673.550	0	35.450	nee
02.02 Totaal IPS	1.004.000		1.004.000	0	0	1.004.000	nee
02.02 Totaal Violen school	345.600		345.600	0	0	345.600	nee
02.02 Totaal Villa Vrolik	1.822.000		1.822.000	55.832	-8.265	1.774.433	nee
02.02 Stichting Noor	160.000	30-10-2018	160.000	152.000	0	8.000	nee
02.02 Fabritiussschool	50.000	30-10-2018	50.000	0	0	50.000	nee
02.02 Dubbeldekker	75.000	30-10-2018	75.000	0	0	75.000	nee
02.02 GSF Roland Holst College (verbetering ventilatie)	706.000	30-10-2018	706.000	635.400	0	70.600	nee

02.02 Ayoub, uitbreiding	170.000	06-05-2020	170.000	0	0	170.000	nee
02.02 de Wilge, uitbreiding	60.000	06-05-2020	60.000	60.000	0	0	ja
02.02 AT Mavo	12.500	14-12-2021	12.500	0	0	12.500	nee
02.02 Groot Goylant	25.000	14-12-2021	25.000	0	0	25.000	nee
02.02 Blaashal	1.500.000		1.500.000	0	0	1.500.000	nee
02.02 HSV	269.000		269.000	0	268.920	80	nee
02.02 Godelindeschool	236.000		236.000	0	236.000	0	nee
STIP, Vondelschool, voorbereiding vervangende nieuwbouw en							
02.02 gymzaal	487.172		487.172	0	0	487.172	nee
02.02 CVO t Gooi, Hilfertsheem College, uitbreiding gebouw	645.000		645.000	0	0	645.000	nee
02.02 Totaal STIP, uitbreiding schoolgebouw Villa Vrolik	1.816.000		1.816.000	1.816.000	0	0	ja
02.02 Algemeen Onderwijshuisvestingskrediet	959.490	12-12-2012	959.490	0	0	959.490	nee
02.02 Aanpassingen tijdelijke locaties	500.000	03-04-2024	500.000	0	145.200	354.800	nee
02.02 IKC (Integraal kindcentrum)	500.000	03-04-2024	500.000	0	0	500.000	nee
02.02 Herbestemming jaarstukken 2019 verduurzaming gebouwen	640.000	03-07-2020	640.000	0	0	640.000	nee
02.02 Stelpost Internationale school (grond)	1.700.000	06-05-2020	1.700.000	0	0	1.700.000	nee
02.02 Totaal Thebe 22	100.000	07-12-2022	100.000	121.815	-121.815	100.000	ja
02.01 Verbouwing Laapersveld 70 (STER-gebouw)	250.000	03-04-2024	250.000	0	90.484	159.517	nee
02.01 Verbouwing Laapersveld 70 (STER-gebouw)	5.690.000	03-04-2024	5.690.000	0	0	5.690.000	nee
02.02 Totaal MFA Paulusschool en Wijkcentrum de Lelie	11.893.000		11.893.000	1.237.556	8.527.643	2.127.801	nee
2. Totaal programma Zorg	56.737.326		56.737.326	5.182.253	10.398.101	41.156.972	

3. Programma Werken

4. Programma Bestuur

04.02 Applicatie VTH	250.000	09-11-2022	250.000	0	0	250.000	nee
04.02 Streekarchief	110.000	09-11-2022	110.000	0	0	110.000	ja
04.03 Vervanging Firewall	125.000	09-11-2022	125.000	0	0	125.000	nee
04.03 Vervanging Wifi access-points	100.000	21-06-2023	100.000	0	0	100.000	nee
04.03 Software defined infrastructure	1.675.000	17-02-2020	1.675.000	1.401.614	296.913	-23.527	nee
04.03 Vervanging netwerkkapparatuur 2022	100.000	10-11-2021	100.000	0	0	100.000	nee
04.03 Vervanging netwerkkapparatuur 2023	175.000	09-11-2022	175.000	0	0	175.000	nee
04.03 Vervanging netwerkkapparatuur 2024	800.000		800.000	0	0	800.000	nee

04.03 bring your own device	360.000		360.000	0	0	360.000	nee
04.03 Laptops / Telefonie	180.000	21-06-2023	180.000	49.300	144.974	-14.274	nee
04.03 RPA (robotisering) 2022	50.000	10-11-2021	50.000	0	143	49.858	nee
04.03 RPA (robotisering) 2023	50.000	09-11-2022	50.000	0	0	50.000	nee
04.03 RPA (robotisering) 2024	50.000	08-11-2023	50.000	0	0	50.000	nee
04.03 inrichting Office365 omgeving	150.000	15-03-2021	150.000	95.567	0	54.433	nee
04.03 2019 Bouwkundige en E/W voorzieningen	550.000	04-02-2019	550.000	41.179	19.204	489.617	nee
04.03 2023-01 duurzaamheid en circulariteit	120.000	09-11-2022	120.000	565	62.673	56.762	nee
04.03 duurzaamheid en circulariteit	120.000	08-11-2023	120.000	0	0	120.000	nee
04.03 2021 Bouwkundige en E/W voorzieningen	30.000	11-11-2020	30.000	56.108	0	-26.108	ja
04.03 2021 Vloer en wandafwerking	170.000	11-11-2020	170.000	54.987	34.127	80.886	nee
04.03 2021 Audio Visuele middelen	50.000	11-11-2020	50.000	41.029	8.538	433	ja
04.03 2020 Audio Visuele middelen	300.000	10-02-2020	300.000	210.115	3.468	86.417	nee
04.03 2023-07 Audio visuele middelen	52.000	09-11-2022	52.000	17.525	30.748	3.727	ja
04.03 Audio visuele middelen	225.000	08-11-2023	225.000	0	34.400	190.600	nee
04.03 2022 Vloer en wandafwerking	80.000	07-03-2022	80.000	0	0	80.000	nee
04.03 2023-02 vervanging vloerbedekking Raadhuis	240.000	09-11-2022	240.000	24.373	3.281	212.346	nee
04.03 2022 Hybride werken	175.000	07-03-2022	175.000	3.070	164.247	7.683	nee
04.03 2023-03 Raambekleding en zonwering	90.000	09-11-2022	90.000	0	0	90.000	nee
04.03 Vervanging zonwering DDP1, OE21 en WS	50.000	08-11-2023	50.000	0	0	50.000	nee
04.03 Binnenschilderwerk Raadhuis 2024	200.000	08-11-2023	200.000	0	0	200.000	nee
04.03 2023-09 Bouwk. & E/W voorz. (recept./koffiebar)	225.000	09-11-2022	225.000	20.038	29.978	174.984	nee
04.03 2023-11 Bouwk. & E/W voorz. (toiletgr RH)	60.000	09-11-2022	60.000	0	0	60.000	nee
04.03 2023-11 Bouwk. & E/W voorz. (Pantrys SK)	50.000	09-11-2022	50.000	28.259	42.633	-20.892	ja
04.03 Vervanging servies	75.000	21-06-2023	75.000	0	31.208	43.792	nee
04.03 investeringen agile werken	90.000	08-11-2023	90.000	0	0	90.000	nee
04.03 Totaal 2023-05 werkplekinrichting	90.000	09-11-2022	90.000	180	46.577	43.243	nee
04.03 Laadinfrastructuur voor duurzame gemeentelijke voertuigen	75.000		75.000	0	0	75.000	nee
05.02 Verduurzamen (CO2 neutraal) raadhuis installaties	2.529.000	29-01-2020	2.529.000	187.079	14.781	2.327.140	nee
05.02 Verduurzamen (CO2 neutraal) raadhuis overig	0	29-01-2020	0	13.840	0	-13.840	ja
05.02 Duurzaamheidsmaatregelen Stads Kantoor (verlichting)	300.000	17-05-2023	300.000	256.870	28.595	14.535	ja
05.02 Verduurzamen (CO2 neutraal) gemeentewerf installaties	617.000	29-01-2020	617.000	536.227	119.321	-38.548	ja
05.02 Verduurzamen (CO2 neutraal) gemeentewerf overig	0	29-01-2020	0	9.813	0	-9.813	ja

4. Totaal programma Bestuur	10.738.000		10.738.000	3.047.738	1.115.809	6.574.453
5. Programma Financiën en Grondexploitaties						
04.03 Totaal Koninginneweg WVG Stationsgebied	21.093.000		21.093.000	6.228.727	4.959.144	9.905.129 nee
04.03 Totaal WVG Entree Oost	12.693.000		12.693.000	5.250.668	2.257.499	5.184.833 nee
05.02 WVG Arenapark	4.800.000	19-07-2023	4.800.000	0	4.247.643	552.357 nee
05.02 Totaal Circusterrein Bouw- en Woonrijp maken	236.000		236.000	0	301.354	-65.354 nee
5. Totaal programma Financiën en Grondexploitaties	38.822.000		38.822.000	11.479.395	11.765.639	15.576.966
Totaal investeringskredieten	262.177.780		262.177.780	46.402.255	42.558.041	173.217.484

Toelichting investeringskredieten**Afgeronde investeringen****Infrastructurele maatregelen 2022 Investeringskrediet: € 183.470**

Het project Loosdrechtseweg betreffende de rijbaanscheiding is afgerond. In de initiatieffase werd oorspronkelijk uitgegaan van het aanbrengen van een verhoogde rijbaanscheiding over de volledige lengte van het traject. Echter, tijdens de uitwerkingsfase zijn er verschillende verkeers- en beheertechnische overwegingen naar voren gekomen die de noodzaak voor een verhoogde rijbaanscheiding niet ondersteunden. Om deze reden is de initiële aanpak aangepast, en is er gekozen voor het aanbrengen van witte en blauwe belijning als alternatief voor de verhoogde rijbaanscheiding. Door deze aanpassing wordt het project afgesloten met een positief financieel resultaat van € 96.000.

Renovatie groenvoorzieningen 2020 Investeringskrediet: € 221.439

De groenrenovatie op de locatie Kamrad fase II is de enige investering uit de jaarschijf 2020 die nog niet is uitgevoerd. Dit komt door het oneigenlijk gebruik (inwoners hebben grond betrokken bij hun tuin) van een deel van de groenstrook waardoor een aangepaste aanpak noodzakelijk is. Aangezien de werkzaamheden op een later moment alsnog moeten worden uitgevoerd, wordt voorgesteld om het krediet 'Renovatie groenvoorzieningen 2020' nu af te sluiten. Hetgeen leidt tot een vrijval afgerond van € 68.000. Een eventuele toekomstige uitvoering van Kamrad fase II wordt opgepakt via de volgende jaarschijf voor de renovatie van de groenvoorzieningen.

Streekarchief/parkeren applicaties**Investeringskrediet: € 110.000**

De aanbesteding van de parkeerdiensten en de fusie van het Streekarchief zijn afgerond. Omdat de kosten binnen het exploitatiebudget moesten worden opgenomen, is het krediet niet nodig en kan het volledig afgesloten worden.

Thebe 22**Investeringskrediet: € 100.000**

Voor het project Thebe 22, onderdeel van de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne (ROOO), heeft de gemeente een subsidie van € 121.000 ontvangen van het Rijk voor de transitiekosten. De volledige investering is door het Rijk gedekt, waardoor het krediet, zoals eerder aangekondigd in de eindejaarsrapportage 2024, in 2024 kan worden afgesloten.

Uitbreiding parkeerapparatuur 2024**Investeringskrediet: € 100.000**

Het investeringskrediet voor het plaatsen en updaten van parkeerpalen is deels benut. In 2023 is een nieuw Parkeerbeleid opgesteld, waarin een groter gebied wordt aangepakt. Dit brengt extra kosten met zich mee, waarvoor een nieuw krediet is toegekend. De uitvoeringskosten zijn op dat nieuwe krediet geboekt, waardoor er minder gebruik is gemaakt van het oorspronkelijke krediet. Dit leidt tot een vrijval van € 75.000.

Vervanging beschoeiing Hilversumse Meent 2021**Investeringskrediet: € 387.000**

Het ontwerp en bestek gemaakt voor de vervanging van de beschoeiing fase 1 en 2. In 2024 is een eerste deel van de beschoeiing vervangen in de Hilversumse Meent, hiermee kan het krediet uit 2021 worden afgesloten. Vervolg van de realisatie zal in 2025 plaatsvinden waarna de kredieten uit 2022 en 2023 kunnen worden afgesloten.

Voltooiing de Groene Schakel**Investeringskrediet: € 1.626.000**

De eindafrekening van de GNR is nog niet ontvangen en ook de creditnota van de provincie is vertraagd. Om het project niet onnodig open te laten staan, is daarom een inschatting gemaakt van de eindafrekening. Het project Voltooiing Groene Schakel wordt hiermee financieel afgesloten met een onderschrijving van € 140.000 (afgerond) op het vrijgegeven krediet. Zoals aangegeven in de eindejaarsrapportage 2024, is het gereserveerde bedrag van € 174.000 uit het IP 2017 (sterretjespost) niet nodig. Dit bedrag kan per 2024 vervallen en het krediet kan afgesloten worden.

Vorbereidingskrediet Ondergronds fietsstalling**Investeringskrediet: € 465.000**

In 2024 is gewerkt aan de voorbereiding van de aanbesteding van de fietsenstalling onder het Stationsplein. Op 7 november 2024 ben u per Raadsinformatiebrief (2024-71) geïnformeerd over de start van de aanbesteding, met de twee bovenliggende bouwblokken, én het sluiten van een projectovereenkomst met ProRail. Daarnaast ben u per Raadsinformatiebrief (2024-75) geïnformeerd over de voortgangrapportage van het project Stationshart. De voorbereiding van de ondergrondse fietsenstalling heeft aan de kant van Hilversum en ProRail meer capaciteit en juridische ondersteuning geleverd dan vooraf ingeschat. De hogere advies- en onderzoekskosten van ProRail zijn voor 60% doorbelast aan de gemeente Hilversum. Het hiervoor beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet Ondergrondse Fietsenstalling is hierdoor met circa € 166.500 overschreden.

Doorlopende kredieten

De investeringenportefeuille 2024 loopt door naar 2025 en verder. Uit de analyse op de doorlopende investeringskredieten is het volgende geconstateerd:

Afgeschreven wegen en GRP 2018

De uitvoering van de Kanaalbrug is begin 2024 afgerond. De reconstructie van de Sterrelaan, gelegen in de Boomberg, is vertraagd door:

- een andere wijkvolgorde in de Boomberg n.a.v. planvorming rondom Talpa.
- een uitgebreid participatietraject i.v.m. aanwezigheid van de bomen.
- een integrale aanpak waarbij de werkzaamheden worden uitgevoerd met het vervangen van de waterleiding en het opwaarderen van de stroomvoorziening die pas begin 2025 kan worden vervangen door Liander.

Dit project wordt in 2025 afgerond en daarbij wordt de jaarschijf dan neutraal afgesloten.

Afgeschreven Wegen 2020 en GRP 2020

De werkzaamheden voor Noord fase 5 zijn nog niet afgerond. Om de bereikbaarheid/leefbaarheid te kunnen waarborgen is de uitvoering vertraagd. De afronding van het bouwplan Lieven de Key heeft een grote impact gehad op de bereikbaarheid. In 2024 is Comes Oolensstraat afgerond. In 2025 en 2026 gaat de Berlagelaan in uitvoering. Met het verschuiven in de bereikbaarheid door bouwplan Lieven de Key, is ook de Berlagelaan mee geschoven. Verder speelt op de Berlagelaan de ontwikkeling van een grote infiltratiekelder. De technische uitwerking van deze kelder kost tijd. Ook brengt de realisatie van deze kelder in de middenberm met zich mee dat kabels en leidingen verlegd moeten worden door derden.

Afgeschreven Wegen 2021 en GRP 2021

In deze jaarschijf staat nog gepland de Trompenberg en de eerste fase van het Zeeheldenkwartier. De integrale vervanging van het Zeeheldenkwartier zal doorlopen tot in 2025. De projecten in de Trompenberg worden in 2024 zoveel mogelijk uitgevoerd. Voor Trompenberg noord/oost geldt dat de herinrichting gestart is en in dit werk ook de realisatie van het deel uit de jaarschijf 2024 wordt meegenomen. De realisatie van Trompenberg zuid is vertraagd doordat uit aanvullend onderzoek is gebleken dat het riool niet gerelined kan worden. Hierdoor moest de aanpak anders ingericht worden en dit heeft effect gehad op de planning.

Afgeschreven Wegen 2022 en GRP 2022

In 2024 zijn meerdere straten in uitvoering gegaan maar nog niet afgerond. Het betreft de Eikbosserweg, Zeeheldenkwartier, Trompenberg Noord, Riebeeck/Oude Amersfoortseweg en in Noord. De opgelopen achterstand wordt met extra capaciteit in 2025 en 2026 ingelopen.

Kleine spoorbomen

Het project verloopt volgens planning en wordt naar verwachting medio 2025 afgerond. De verwachting is dat de kosten ruim binnen het beschikbare investeringskrediet blijven. In de komende periode zal duidelijk worden met welk positief saldo het project kan worden afgesloten. Dit is afhankelijk van de mate waarin de uitvoering van de maatregelen aan het Den Uijlplein betrokken moeten worden bij de berekening van de Landelijk Verbeterprogramma Overwegen (LVO subsidie Hoge Larenseweg).

Lorentzweg (drempels en rijbaan)

De uitvoering van dit project kan pas beginnen als het grote project omtrent het riool in de Minckelerstraat gereed is. De verwachting is dat de werkzaamheden pas in 2030 worden afgerond.

Nieuw busstation

Middels Raadsinformatiebrief 2024-76 bent u geïnformeerd over de analyse van de overschrijdingen met betrekking tot het nieuwe busstation. Bij de voorjaarsnota 2025 zal worden voorgesteld het krediet te verhogen. Voor de voortgang van het project en de oorzaak van de overschrijding kunt u RIB 2024-76 raadplegen.

Renovatie groenvoorzieningen 2019

De werkzaamheden voor Kamrad I kunnen voorlopig niet worden uitgevoerd. De reden hiervoor is dat er sprake is van relatief veel oneigenlijk gebruik van een deel van de groenstrook dat eerst de benodigde aandacht dient te krijgen. Na afronding van het aanpakken van het oneigenlijk gebruik zal het krediet opnieuw worden ingepland om de werkzaamheden alsnog uit te voeren. De uitvoering van de werkzaamheden voor Mierenmeent staan gepland staat voor 2025. De latere uitvoering heeft te maken met de wijkgerichte aanpak van de groenvervanging (2021/2022) in de Meent.

Renovatie groenvoorzieningen 2021

Het merendeel van de werkzaamheden uit het jaarschijf zijn gerealiseerd. Het resterend deel zal vanwege een integrale aanpak met riool- en wegenonderhoud of vanwege de wijkgerichte aanpak van de groenvervanging in 2025 worden uitgevoerd.

Uitvoering Mobiliteit (diverse kredieten)

We zijn in 2025 bezig om maatregelen te onderzoeken en uit te werken. We zijn bijvoorbeeld vanaf 2024 begonnen met het uitvoeren van de maatregel 'veilig naar school en sportvelden'. Per jaar worden 10 scholen en sportparken aangepakt, de uitvoering loopt naar verwachting tot 2029.

Uitbreiding parkeerapparatuur 2024

Dit krediet is bedoeld voor het plaatsen van nieuwe palen en het updaten van bestaande palen. In 2023 is het nieuwe Parkeerbeleid ontworpen. Volgens het nieuwe Parkeerbeleid wordt er een veel groter gebied aangepakt. Dit groter gebied brengt meer kosten met zich mee, waardoor er een nieuw krediet is aangevraagd. De kosten voor de uitvoering van het Parkeerbeleid zijn op dat krediet geboekt, en is er van dit krediet minder gebruik gemaakt.

Verbetering doorstroming buitenring noord (optimalisatie den Uylplein en verdieping spoorviaduct)

Het eerste ontwerp van de Den Uylplein is gereed en het participatietraject is gestart. De uitvoering wordt afgestemd op de werkzaamheden in de stad, hierdoor ontstaat de kans dat de uitvoering pas in 2027 zal plaatsvinden. Voor het uitvoeren van de verdieping spoorviaduct Insulindelaan/Lage Naarderweg zijn nog aanvullende (veiligheid) onderzoeken nodig.

Vergroenen speelterreinen start (6 plekken)

Deze investering is weliswaar uitgevoerd, maar de activa zijn nog niet opgeleverd. De speelplekken dienen nog gekeurd te worden. De verwachting is dat dit in het eerste kwartaal van 2025 wordt gedaan. Vervolgens kan het krediet worden afgesloten.

Vervanging beschoeiing Hilversums kanaal

In 2024 is een pilot uitgevoerd om een optimale uitvoeringsvariant te kiezen waarbij een juiste afweging gemaakt kan worden in beheerbaarheid, duurzaamheid en financiën binnen de gestelde wettelijke kaders (zoals stikstofwetgeving). De resultaten daarvan worden in 2025 verwerkt in het ontwerp van het hele tracé waarna de vergunningaanvraag en aanbesteding plaats zal vinden. Uitvoering start eind 2025.

Vervanging beschoeiing Loosdrecht

De vervanging van de beschoeiing Sportpark Loosdrecht is eind 2024 in voorbereiding genomen en zal 2025 worden uitgevoerd.

Verduurzaming gebouwen

Het in 2015 oorspronkelijk beschikbare krediet van € 1.303.000 is na het vaststellen van de nota vastgoed- en grondbeleid (eind 2019) en de meerjarige onderhoudsplanning (eind 2020) herbestemd voor een bedrag van € 640.000 om de volgende objecten te verduurzamen: Koninginneweg 44 (De Vorstin), Kerkbrink 6 (Museum), Franciscusweg 6a (sporthal Kerkelanden), Noorderweg 96 (bedrijfsverzamelgebouw), Orchideestraat 8 (cultureel) en Geuzenweg 84. De maatregelen variëren per pand, maar bestaan uit isoleren, hybride warmtepompen, ventilatie met warmteterugwinning, LED-verlichting en zonnepanelen. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de routekaart voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed. In het tweede kwartaal 2025 wordt het voorstel "Routekaart verduurzamen gemeentelijk vastgoed" aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Het voorstel heeft betrekking op het verduurzamen van een gedeelte van de vastgoedportefeuille, waaronder deze panden. O.a. dit krediet wordt als financiële dekking ingezet om de routekaart uit kunnen voeren. De reeds begrote inkomsten in de exploitatie van € 70.000 worden eveneens in dit voorstel opgenomen (de huurders dienen een deel van hun energiebesparing af te dragen via huurverhoging). Ook wordt bij de routekaart ingezet op het verkrijgen van de Dumava subsidies.

Verduurzamen (CO2 neutraal) raadhuis installaties

In 2020 heeft de raad een krediet voor het verduurzamen van het raadhuis beschikbaar gesteld. Aanvankelijk is ook gestart met het uitwerken van de plannen om het raadhuis te gaan verduurzamen. Echter eind 2022 zijn er stukken beton uit het plafond van de tuinkamer zijn gevallen. Uit onderzoek is gebleken dat dit wordt veroorzaakt in roestvorming in de wapening van de vloeren/plafond. In 2023 en 2024 is onderzoek gedaan naar de vloeren en naar oplossingen voor dit probleem. Op 14 mei 2025 wordt aan de raad het voorstel "vloerenproblematiek en verduurzaming van het raadhuis" ter besluitvorming voorgelegd. Het is de bedoeling om zowel de verduurzaming als herstel van de vloeren in een keer op te pakken. Het reeds beschikbaar gestelde krediet zal als dekking voor het verduurzamen van het raadhuis mee worden genomen.

Onderwijshuisvesting

In april 2024 is het geactualiseerde Integraal Huisvestingplan 24-39 voor Onderwijs vastgesteld (IHP) door de raad vastgesteld. In 2024 zijn in lijn met dit IHP uitgaven gedaan voor de realisatie van -IKC Bloemrijk (voorheen de Paulusschool) en de voorbereiding van de volgende nieuwbouw/renovatie projecten: de Wilgetak, Hilversumse Schoolvereniging, Godelindeschool en het STER-gebouw.

5.3.2 Overzicht grondexploitaties

Omschrijving grondexploitatie	Verleend krediet 2024	Raming inkomsten grond opbrengsten	Raming inkomsten subsidies/ bijdragen	Raming op eindwaarde	Inkomsten/ uitgaven t/m 2023	Inkomsten/ uitgaven 2024	Inkomsten/ uitgaven totaal	Raming toekomstige ink/uitg	OHW positie 2024	Naar V&W rekening	Ten laste voorziening planexpl.	Afsluiten jaar
Anna's Hoeve Bouwplan												
Start 2011												2025
Inkomsten		-50.095.422	-5.001.233	-55.096.655	-55.096.655	0	-55.096.655	0,00				
Uitgaven	54.542.260			54.542.260	53.137.239	388.784	53.526.023	1.016.237				
Saldo				-554.395			-1.570.632	1.016.237	-1.570.632			
Stationsplein												
Start 2021												2029
Inkomsten		-12.051.811		-12.051.811	-	-	-	-12.051.811				
Uitgaven	16.290.682			16.290.682	5.529.137	994.560	6.523.697	9.766.985				
Saldo				4.238.871			6.523.697	-2.284.826	6.523.697	3.839.276	-	
				Voorziening Planexploitaties					-3.839.276			
				Naar V&W rekening					3.839.276			
Actualisatie	14-mei-24			Totaal inkomsten		0	-55.096.655	-12.051.811				
				Totaal uitgaven		1.383.344	60.049.720	10.783.222				
				Saldo			4.953.065	-1.268.589	4.953.065	3.839.276	-	

In 2024 zijn er twee lopende bouwgrondexploitaties, Anna's Hoeve Bouwplan en Stationsplein. Voor de indexering m.b.t. de kostenstijging is in de actualisatie grondexploitaties 2025 een aanname gedaan van 4,5% per jaar (op basis van Outlook grondexploitaties). In de actualisatie grondexploitaties 2024 was de aanname voor kostenstijging 2,% per jaar.

De voorziening planexploitaties heeft betrekking op de verlieslatende grondexploitatie Stationsplein.

Op dit moment zien we stijgende woningprijzen, waar tegenover, echter ook de bouwkosten van woningen stijgen. De woningmarkt van Hilversum blijft relatief gewild. In de grondexploitaties is rekening gehouden met een opbrengstenstijging van 3% in 2027 en 2% vanaf 2028. Het rentepercentage waarmee in de grondexploitaties rekening wordt gehouden is 1,2% . De manier waarop de rente nu bepaald wordt, wordt sinds 2016 door nieuwe richtlijnen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voorgeschreven.

Conform de nieuwe richtlijnen van de BBV wordt een rentepercentage van 2,0% aangehouden over de Voorziening Planexploitaties.

5.4 Staat van reserves

Bedragen x € 1.000						
Nr. Omschrijving reserve	Saldo begin dienstjaar	Balans mutaties toevoeging	Balans mutaties onttrekking	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Saldo einde dienstjaar
1 Stedelijke ontwikkeling	3.752	-	-	4.061	-516	7.297
2 Mobiliteitsfonds	1.157	-	-	625	-122	1.660
3 Herplantfonds	125	-	-	9	-39	95
4 Regionaal mediacentrum	116	-	-	-	-	116
5 Gooise Natuurreservaat (GNR)	7.600	102	-	-	-334	7.368
Totaal programma 1	12.750	102	-	4.695	-1.011	16.536
6 Onderwijshuisvesting	-	-	-	1.592	-	1.592
7 Opvang Oekraïners	4.893	4.561	-	300	-	9.754
Totaal programma 2	4.893	4.561	-	1.892	-	11.346
8 ESF	-	-	-	811	-	811
9 TOZO	966	-	-	-	-154	812
Totaal programma 3	966	-	-	811	-154	1.623
10 Decentrale loonruimte	384	-	-	38	-	422
Totaal programma 4	384	-	-	38	-	422
11 Algemene reserve	68.720	5.614	-5.881	-	-5.614	62.839
12 Corona herstelagenda	243	-	-243	-	-	-
Totaal programma 5	68.964	5.614	-6.124	-	-5.614	62.839
Totaal alle programma's	87.956	10.277	-6.124	7.436	-6.779	92.766

1. Stedelijke ontwikkeling

In 2024 zijn de toevoegingen aan de reserve 'Stedelijke Ontwikkeling' minder dan begroot. Dit komt doordat het verkooptraject van niet strategische panden is vertraagd waardoor de inkomsten pas in 2025 zullen worden gerealiseerd. De inkomsten van de verkoop worden ten gunste gebracht van de reserve Stedelijke ontwikkeling. Daarnaast is minder onttrokken aan de reserve door een lagere realisatie op de voorbereidingen van het sportpark/arenapark (zie ook programma 1).

2. Mobiliteitsfonds

Aan deze reserve worden de van derden verkregen middelen voor het niet kunnen voldoen aan een bestaande parkeernorm toegevoegd. Deze reserve zal worden ingezet voor het in brede zin accommoderen van de parkeersituatie en het vergroten van de bereikbaarheid van de gemeente Hilversum. Deze middelen worden ingezet voor parkeertellingen, maar ook voor een deel van het uitvoeringsplan mobiliteit zoals dit op 19 juli 2023 door de raad is vastgesteld. In 2024 was een onttrekking van 100.000 begroot voor het verbreden/belijken van parkeervakken aan de van Linschotenlaan. Deze werkzaamheden gaan pas in 2025 plaatsvinden. Deze onttrekking zal dan ook pas in 2025 plaatsvinden. De onttrekking van € 122.000 die heeft plaatsgevonden is de begrote onttrekking m.b.t. het uitvoeringsplan Mobiliteit. Het Parkeerbeleid 2023, met meer parkeergebieden en andere tarieven, heeft gevolgen gehad op het Parkeergedrag in Hilversum. De financiële effecten als gevolg van het Parkeerbeleid 2023 zijn bij het opstellen van de eindejaarsrapportage 2024 opgenomen. Er is € 625.000 gedoteerd aan de reserve Mobiliteitsfonds.

3. Herplantfonds

Aan deze reserve worden de van derden verkregen middelen toegevoegd die ontvangen worden voor de afkoop van de herplant van bomen bij het verlenen van een kapvergunning. In 2024 hebben wij € 9.347 ontvangen. Vanuit de reserve moet de gemeente nieuwe bomen planten als compensatie. In 2024 was er conform raming rekening gehouden met een

onttrekking van €39.000 voor de nieuw te planten bomen in Hertog Aelbrechtstraat, Van Nijenrodestraat en Comes Oolenstraat en in de Gijsbrecht van Amstelstraat. In werkelijkheid was er € 38.941 nodig voor de werkzaamheden.

4. Regionaal mediacentrum

Het oorspronkelijke doel van deze reserve was om de subsidie-afbouw te dekken en hervormingen van de lokale omroep tot een regionaal mediacentrum mogelijk te maken. Naar aanleiding van motie 18-109 is een deel deze reserve aangewend voor een subsidieregeling innovatieve lokale journalistiek. Het restant van de reserve Regionaal Mediacentrum (RMC) is beschikbaar voor subsidie aan de Stichting Mediafonds Hilversum (raadsvoorstel Stichting Mediafonds Hilversum raadsvergadering 09-06-2022) in 2024 en 2025. De in 2024 geraamde onttrekking is niet geboekt in 2024, omdat door een overheveling uit 2023 in de exploitatie voldoende middelen waren om de subsidie te verstrekken.

5. Goois Natuurreservaat (GNR)

Sinds 1 januari 2021 maken de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam geen deel meer uit van het Goois Natuurreservaat (hierna aangeduid als GNR). Dit betekent dat zij niet langer onderdeel zijn van het bestuur van het GNR en ook geen financiële bijdrage – als participant – aan het GNR meer leveren. De Gooise gemeenten Hilversum, Huizen, Laren, Gooise Meren en Blaricum nemen de verplichtingen van Amsterdam en de provincie Noord-Holland over. De uittreedovereenkomsten die door alle participanten zijn overeengekomen bevat een uittreedsom met als doel de verhoogde bijdrage aan het GNR te compenseren. Op 7 november 2023 heeft de raad besloten tot instelling van de reserve GNR ter hoogte van € 7,7 mln. Om de algemene middelen te laten ‘wennen’ aan de hogere participantenbijdrage is gekozen voor een ingroeimodel waarbij de stijging van € 562.000 tot en met 2029 volledig wordt gedekt door een onttrekking aan deze nieuwe reserve en dat deze onttrekking vanaf 2030 jaarlijks met € 34.800 wordt verlaagd. Op basis van de doorrekening resteert er in 2045 nog een beperkt saldo van € 5.214 en kan de reserve aan het eind van dat jaar worden opgeheven. In 2024 waren de daadwerkelijke lasten lager dan verwacht. Uiteindelijk is er op taakveld 5.7 voor de Subsidie GNR een voordeel ontstaan van € 95.000. Om deze reden is er gekozen om niet het volledig begrote bedrag te onttrekken maar om te onttrekken op basis van de werkelijkheid. Dit zorgt voor een nadeel op dit onderdeel, wat wordt weggestreept tegen het voordeel op taakveld 5.7. De werkelijke onttrekking in 2024 € 333.970.

6. Onderwijshuisvesting

Het doel van deze reserve is het dekken van incidentele uitgaven die gerelateerd zijn aan onderwijshuisvesting, zoals tijdelijke huisvesting en het afwaarderen van boekwaardes. Door de inzet van de reserve worden de lasten gelijkmatiger over de jaren verdeeld. Toevoeging van € 1.592.000 is conform het in april 2024 vastgestelde Integraal Huisvestingplan onderwijs (IHP).

7. Opvang Oekraïners

De gemeente ontvangt van het Rijk een specifieke uitkering voor de opvang van Oekraïense ontheemden. In het geval dat deze specifieke uitkering niet kostendekkend is, wordt voor het tekort een beroep op deze reserve gedaan. Verder wordt de reserve ingezet ter dekking van de voorbereidingskosten en de eigen personele lasten voor de opvang van asielzoekers, zoals vastgesteld met de resultaatbestemming van de jaarstukken 2023 (beslispunt 4). Conform besluitvorming eindejaarsrapportage 2024 is er € 300.000 toegevoegd aan deze reserve.

8. Europees Sociaal Fonds (ESF)

Het doel van deze reserve is het dekken van kosten die voortkomen uit diverse projecten, conform de bestedingsdoelen van het Europese Fonds met als doel het BUIG-tekort te reduceren. Deze projecten richten zich op het actief begeleiden van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt om hun kansen op werk te vergroten. Ook kwetsbare werkenden worden hierbij ondersteund. De projecten streven naar een duurzame aanpak, waarbij de activiteiten zich richten op het vergroten van de mogelijkheden voor arbeidsinpassing.

9. TOZO

Het doel van deze reserve is middelen beschikbaar te houden voor de afrekening met de regiogemeenten en voor de nog te maken TOZO-lasten (na 2020). De TOZO is per 1 oktober 2021 gestopt maar er zijn nog een drietal verschillende onderdelen waar de uitvoering mee bezig zal blijven de komende jaren: Debiteurenbeheer TOZO bedrijfskapitaal, Uitvoering beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik en Terugvorderen/ debiteurenbeheer verstrekke TOZO-uitkeringen levensonderhoud. Voor de komende jaren worden deze uitgaven gedekt vanuit de TOZO-reserve. Voor 2024 is hiervoor een bedrag van € 300.000 uit de reserve geraamd. In werkelijkheid zijn er minder lasten gemaakt en is er een bedrag van € 153.860 onttrokken.

10. Decentrale loonruimte

Het doel van deze bestemmingsreserve is het voldoen aan de afspraken met het Lokaal Overleg dat de niet in enig jaar bestede middelen voor de decentrale arbeidsvoorwaarden worden gereserveerd voor toekomstige uitgaven op dit terrein. In de begroting is een structureel bedrag van € 38.000 opgenomen voor het decentrale arbeidsvoorwaardenoverleg. Aanwending van dit budget voor concern brede activiteiten vindt plaats in ruggespraak met het Lokaal Overleg.

11. Algemene reserve

Een algemene reserve is bedoeld als buffer (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van financiële tegenvallers.

De volgende mutaties hebben in lijn met de begroting plaatsgevonden:

- Balansmutaties: In lijn met de resultaatbestemming 2023 is € 5,6 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve. Aan mutaties is voor een bedrag van € 5,8 miljoen onttrokken uit de algemene reserve.
- Onttrekking: In lijn met de resultaat bestemming 2023 is voor een bedrag van € 5,6 miljoen aan overhevelingen onttrokken uit de algemene reserve.

12. Corona herstelagenda

Met de resultaatbestemming is het restantsaldo (€ 243.081) ten gunste van de algemene reserve gebracht. De reserve is in de jaarrekening 2023 opgeheven.

5.5 Staat van voorzieningen

Bedragen x € 1.000						
Nr	Omschrijving voorziening	Saldo begin dienstjaar	Storting	Vrijval	Recht- streekse uitname	Saldo einde dienstjaar
1	Spaarvoorziening rioleringen	1.665	4.329	0	-2.831	3.163
2	Egalisatievoorziening rioleringen	0	0	0	0	0
3	Egalisatievoorziening afvalstoffen	641	134	0	0	775
4	Onderhoud parkeergarages	710	474	0	-328	856
5	Onderhoud begraafplaatsen	237	90	0	-98	229
6	Onderhoud culturele huisvesting	784	169	0	-123	830
7	Onderhoud sportaccommodaties	2.766	1.450	0	-993	3.223
8	Onderhoud sluizen, gemalen en recreatie	220	59	0	-31	248
9	Huurinkomsten NIKE	59	21	-8	0	72
	Totaal programma 1	7.082	6.726	-8	-4.404	9.397
10	Onderhoud gymlokale schoolgebouwen	810	275	0	-701	384
11	Onderhoud voorzieningen jeugd	458	262	0	-246	474
	Totaal programma 2	1.268	537	0	-948	857
12	Ziggo deal	314	0	0	0	314
	Totaal programma 3	314	0	0	0	314
13	Regeling Vervroegde Uittreding	0	164	0	0	164
14	Pensioenen wethouders	5.331	1.006	0	-256	6.081
15	Verlofsparen	143	111	0	0	254
16	Onderhoud gemeentelijke huisvesting	907	654	0	-316	1.245
	Totaal programma 4	6.381	1.935	0	-572	7.744
17	Onderhoud overige gebouwen	382	279	0	-291	369
18	Planexploitaties	2.875	964	0	0	3.839
	Totaal programma 5	3.257	1.243	0	-291	4.209
	Totaal alle programma's	18.302	10.442	-8	-6.215	22.520

1. Spaarvoorziening rioleringen

Het doel van deze voorziening is om de lasten van de jaarlijkse investeringen in de riolering te kunnen dekken, zodat deze niet meer geactiveerd hoeven te worden (ideaalcomplex).

Na de jaarstukken 2023 resteerde een bedrag van € 1.664.997 in de voorziening. In het rekeningjaar zelf is een toevoeging conform de begroting gedaan van € 4,329 miljoen. Voor het afboeken van de activa voor vervangingsinvesteringen in de riolering is € 2.831.075 onttrokken uit de voorziening. Daarmee zijn de betreffende activa 2024 afgeboekt. Na het afboeken resteert nog een saldo van € 3.162.922 in de spaarvoorziening. Dit saldo zal nodig zijn om de uitgaven op de nog niet afgesloten kredieten voor de riolering in de toekomst te kunnen afboeken.

2. Egalisatievoorziening rioleringen

Het doel van deze voorziening is om de jaarlijkse resultaten van de exploitatie riolering te verrekenen. Bij jaarlijks te bepalen tarieven kunnen middelen uit deze voorziening vrij worden gemaakt, waarmee (gedeeltelijke) tariefsverhoging kan worden voorkomen. Sinds 2023 is de stand van de voorziening nihil. Bij het opmaken van de jaarstukken 2024 is de stand opgemaakt voor de rioleringsfunctie (taakveld riolen en de toerekeningen). De uitkomst is dat er sprake is van een nadelig resultaat ten opzichte van de begroting. Er kan daarom geen dotatie aan de voorziening worden gedaan. De stand blijft daarmee nihil. Zie voor een uitgebreidere toelichting op het resultaat van de rioleringsfunctie de paragraaf Lokale Heffingen.

3. Egalisatievoorziening afvalstoffen

Het doel van deze voorziening is het beschikbaar houden van niet bestede financiële middelen voor de egalisering van de tarieven afvalstoffenheffing in de komende jaren. Bij jaarlijks te bepalen tarieven kunnen middelen uit deze voorziening vrij worden gemaakt, waarmee (gedeeltelijke) tariefsverhoging kan worden voorkomen. Voor 2024 is de bijdrage uit de egalisatievoorziening hiervoor begroot op € 324.000. Dit bedrag is het resultaat van de lasten en baten rond afval ermee rekening houdend dat de gemeente geen volledige kostendekkendheid kent. Uit de nacalculatie blijkt dat er in werkelijkheid € 134.000 gestort moet worden. Dit betreft het voordeel ten opzichte van de raming t.o.v. de bijgestelde begroting. De belangrijkste oorzaken zijn de lagere kosten dan voorzien met betrekking tot dubieuze debiteuren en kwijtschelding. Zie voor een uitgebreidere toelichting de paragraaf Lokale Heffingen.

4. Onderhoud parkeergarages

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst te kunnen voorzien in het adequaat onderhoud van de gemeentelijke parkeergarages en om de schommelingen in deze uitgaven op te vangen. Het uitgangspunt voor de toevoegingen en onttrekkingen is het vastgestelde MOP 2024-2033. De toevoeging was in 2024 geraamd op € 331.000. De herberekening bij de actualisatie van het MOP op 11 december 2024 heeft geleid tot een extra storting van € 143.000, die met name het gevolg is van de bovengemiddelde prijsstijgingen van onderhoud. In het verslagjaar zijn onttrekkingen geboekt tot een bedrag van € 328.000 voor het uitgevoerde onderhoud aan alle drie de parkeergarages. In 2024 is de hydraulische lift vervangen van de parkeergarage Gooiland. In de parkeergarage van de Gooische Brink zijn de aluminium platen vervangen en zijn de 2 liftinstallaties gemoderniseerd.

5. Onderhoud begraafplaatsen

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud aan de begraafplaatsen te kunnen plegen en om schommelingen in deze uitgaven op te vangen. Het uitgangspunt voor de toevoegingen en onttrekkingen is het vastgestelde MOP 2024-2033. De toevoeging was in 2024 geraamd op € 33.000. De herberekening bij de actualisatie van het MOP heeft geleid tot een aanvullende storting van € 57.000. In het verslagjaar zijn onttrekkingen geboekt tot een bedrag van € 98.000 voor het uitgevoerde onderhoud. Op de Zuiderbegraafplaats is de deur van het invalidetoilet vervangen. Op de Noorderbegraafplaats is de dakbedekking vervangen.

6. Onderhoud culturele huisvesting

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud te kunnen plegen aan de gebouwen voor culturele huisvesting en het museum. Daarmee vangen we schommelingen in de hoogte van de uitgaven op. Zoals bij alle onderhoudsvoorziening is het meerjarige onderhoudsplan (MOP) de leidraad voor het technische- en bouwkundig onderhoud en wordt dit jaarlijks geactualiseerd. De toevoeging was in 2024 geraamd op € 262.000. Op basis van het geactualiseerde MOP en geactualiseerde prijsstijgingen en onderhoudsplanningen is € 93.000 minder gedoteerd omdat de voorzieningen onderhoud Museum en voorziening onderhoud culturele panden zijn samengevoegd waardoor de financiële middelen efficiënter kunnen worden ingezet. In het rekeningjaar is voor de uitvoering van onderhoud aan de panden een onttrekking gerealiseerd van € 123.000. Op de Koninginneweg 44, De Vorstin, zijn CV appendages geïsoleerd. Op de Oude Torenstraat 2 is het glaswerk van de kerktoeren hersteld. Bij het museum is de liftinstallatie gemoderniseerd en is de inbraakinstallatie aangepast. Verder heeft er een aanpassing en ombouw naar LED verlichting plaatsgevonden.

7. Onderhoud sportaccommodaties

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud aan de sporthallen en sportvelden te kunnen plegen en om schommelingen in deze uitgaven op te vangen. Conform het voorstel over de MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie zou € 1.366.000 aan de voorziening toegevoegd worden. Bij de beoordeling ultimo 2024 bleek dat een extra storting van € 84.000 nodig was. In het rekeningjaar is voor de uitvoering van onderhoud aan de panden een onttrekking

gerealiseerd van € 993.000. Op de Jan van der Heijdenstraat/Sporthal de Lieberg, heeft groot onderhoud aan de luchtbehandelingskasten plaatsgevonden. Daarnaast zijn de vloeren en wanden waterdicht gemaakt vanwege het extreem hoge grondwaterpeil. Bij sporthal Dudok Arena is de valbeveiligingen vervangen. Bij sporthal de Meent is de verlichting vervangen en bij sportpark Loosdrecht is het softbalveld (veld 10) gerenoveerd.

8. Onderhoud sluizen, gemalen en recreatie

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud te kunnen plegen aan de gebouwen. Daarmee vangt we schommelingen in de hoogte van de uitgaven op. Het meerjarige onderhoudsplan (MOP) is leidraad voor het technische- en bouwkundig onderhoud van de sluizen, gemalen en de gebouwen openbare recreatie. Conform het geactualiseerde raadsvoorstel MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie zou € 59.000 aan de voorziening toegevoegd worden.

In het rekeningjaar is voor de uitvoering van onderhoud aan de gebouwen een onttrekking gerealiseerd van € 31.000. Op de Hoge Naarderweg 205 (Dierenweide) heeft schilderwerk plaatsgevonden. Bij het gemaal Zuidermeent zijn de tegels vervangen.

9. Inkomsten Nike

Het doel van deze voorziening is om de huurinkomsten, die verkregen zijn uit de onderverhuur van de atletiekbaan op het Arenapark te besteden conform de met Nike afgesproken voorwaarden. De toevoeging aan de voorziening betreft de inkomsten uit onderverhuur. In 2024 is een bedrag van €21.373,60 in de voorziening gestort. Conform het raadsbesluit is er een bedrag van € 8.000 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten van renovatie van de atletiekbaan.

10. Onderhoud gymlokalen schoolgebouwen

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud aan de gymnastieklokalen bij onderwijsgebouwen te kunnen plegen en om schommelingen in deze uitgaven op te vangen.

De toevoeging aan de voorziening op basis van het geactualiseerde MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie bedraagt € 237.000. De beoordeling ultimo 2024 heeft geleid tot een extra storting van € 38.000.

In 2024 is voor een bedrag van € 701.000 aan werkzaamheden uitgevoerd. Bij 4 gymlokalen is de dakbedekking vervangen: de Jan Blankenlaan 8, Banckertlaan 130, Augustinushof 61 en Mozartlaan 29.

11. Onderhoud voorzieningen jeugd

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud te kunnen plegen aan de gebouwen, die gebruikt worden voor buurt- en clubhuizen en kinderopvang. Daarmee vangt we schommelingen in de hoogte van de uitgaven op. Het meerjarige onderhoudsplan (MOP) is leidraad voor het technische- en bouwkundig onderhoud van de panden. Conform de actualisatie van het MOP 2024-2033 is in 2024 € 262.000 aan de voorziening toegevoegd. In het rekeningjaar is voor de uitvoering van onderhoud aan de panden een onttrekking gerealiseerd van € 246.000. In 2024 is bij de Augustinushof 61 en bij de Meent 4b/5 de dakbedekking vervangen.

12. Ziggo deal

De gemeente heeft met Ziggo op 27 januari 2016 een vierjarige samenwerkingsovereenkomst afgesloten waarmee een einde kwam aan de geschillen over de tariefharmonisatie. Op basis hiervan is afgesproken gezamenlijk te investeren in de verdere ontwikkeling en zichtbaarheid van Hilversum als mediastad. De looptijd van de samenwerking is formeel beëindigd, maar nog niet alle van Ziggo ontvangen middelen zijn besteed conform de afspraken. Dat maakt het noodzakelijk om deze te verlengen. Voor de besteding van de resterende middelen is een addendum opgesteld waarin de afspraken over de benutting van het resterend budget zijn vastgelegd. De ontwikkelingen rond het Media Park, de vertraging in het opstellen van de gebiedsagenda en het in de opstartfase zitten van de campusorganisatie in 2024 hebben ertoe geleid dat de uitvoeringsagenda met concrete activiteiten ook is vertraagd. De beoogde uitgaven zijn daarmee ook naar voren geschoven en daarom heeft er in 2024 geen onttrekking plaatsgevonden.

13. Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)

Per 31 december 2024 maken vijf medewerkers van de gemeente Hilversum gebruik van de nieuwe regeling RVU.

De huidige periode van het gebruik van de RVU is 2025 en 2026. Voor deze periode moet € 164.332 in een voorziening RVU worden gestort. Jaarlijks zal worden beoordeeld op basis van de deelnemers wat het exacte bedrag moet zijn voor de voorziening.

14. Pensioenen wethouders

In 2012 zijn de maximale verplichtingen voor de pensioenlasten van de (oud-)wethouders becijferd en via een voorziening afgedekt. Het jaarlijks aan de voorziening toe te voegen bedrag is geraamd op € 225.000. Om de voorziening op het juiste niveau te krijgen is een bedrag van € 781.000 toegevoegd. De hogere toevoeging is het gevolg van een lagere rekenrente t.w. 2,325 % in 2024 t.o.v. 3,16 % in 2023.

Het aan de voorziening onttrokken bedrag van € 256.00 zijn uitgekeerde pensioenen aan voormalig wethouders.

15. Verlofsparen

Voor 2024 hebben 40 medewerkers van de gemeente Hilversum aangegeven gebruik te willen maken van de nieuwe regeling Verlofsparen en hebben in totaal 7.273,62 bovenwettelijke verlofuren hiervoor ingezet. De waarde hiervan was per 31-12-2024 € 253.981,93. Over 2023 namen 27 medewerkers deel met in totaal 4.238,50 bovenwettelijke uren. De waarde hiervan was per 31-12-2023 € 142.820,22. Over 2024 is een bedrag van €111.161,71 in de voorziening gestort.

16. Onderhoud ambtenarenhuisvesting

Ter dekking van het jaarlijks groot cyclisch onderhoud is een onderhoudsvoorziening ingesteld voor de ambtelijke gebouwen, waarvan het raadhuis en het stadskantoor de belangrijkste zijn. Toevoegingen en onttrekkingen zijn conform het geactualiseerde MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie bij de jaarstukken. Conform de gewijzigde begroting is in 2024 € 611.000 gestort in deze voorziening en is ultimo 2024 bij de beoordeling van de toereikendheid van de voorziening voor de planperiode 2024-2033 dit bedrag verhoogd met € 43.000.

In 2023 is € 316.000 ten laste van de voorziening verantwoord.

Voor het raadhuis bestond het uitgevoerde onderhoud voornamelijk uit het vervangen van de vloer in de koffiekamer, en de herstelwerkzaamheden die daardoor hebben plaatsgevonden. Daarnaast is een gedeelte voor eigenaarsonderhoud voorzien voor klachten en het actualiseren van de MOP en de monumentenwachtrapportage. In het stadskantoor zijn de regelkasten en de vrieskist vervangen. Bij de kantoorvilla zijn onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de dakbedekking. Bij de 1e Loswal is de hoofd verdeelkast vervangen.

17. Onderhoud overige gebouwen

Het doel van deze voorziening is om in de toekomst adequaat onderhoud aan de overige gebouwen te kunnen plegen en om schommelingen in deze uitgaven op te vangen. Toevoegingen en onttrekkingen zijn conform het geactualiseerde MOP 2024-2033 en de jaarlijkse actualisatie. Conform de gewijzigde begroting is in 2024 € 279.000 gestort in deze voorziening. In 2024 is € 291.000 ten laste van de voorziening verantwoord. Bij de Diependaalselaan 341 en 343 en de Egelshoek heeft schilderwerk plaatsgevonden. Bij de Noorderweg 96 zijn diverse herstel werkzaamheden uitgevoerd.

18. Planexploitaties

Deze voorziening heeft als doel financiële dekking te bieden voor de verwachte saldi van grondexploitaties met een nadelig resultaat. De voorziening is een optelsom van de contante waarden van deze saldi. De actualisatie grondexploitaties 2025 laat zien dat het verlies voor de grondexploitatie Stationsplein hoger is geworden met als gevolg dat de voorziening hiervoor in 2024 moet worden aangepast. In 2024 wordt een bedrag van ca. € 964.000 toegevoegd. Het huidige saldo betreft alleen de grondexploitatie Stationsplein.

5.6 Staat van overlopende passiva en activa, voortvloeiende uit rijk

In 5.1 Balans en 5.2.5 Toelichting op de afzonderlijke balansposten worden onder andere genoemd overlopende activa (nog te ontvangen bedragen) en overlopende passiva (vooruit ontvangen bedragen). In dit onderdeel 5.6 worden de van overheden (nog te) ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel gespecificeerd conform BBV artikel 52a naar herkomst (Europa, Rijk, overige Nederlandse overheidslichamen).

De specificatie van de overlopende activa met betrekking tot de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (BBV artikel 40a en 52a) is als volgt:

Bedragen x € 1.000						
Prog	Omschrijving bestedingsdoel	Saldo	Toevoeging	Ontvangen	Aanwending	Saldo
		begin				einde
	N.v.t.	-	-	-	-	-
	Totaal Europese overheidslichamen	-	-	-		-
3	Gem. hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	277	319	-277	-	319
1	Plan Huydecopersweg	-406	-	-	488	82
1	Sanering railverkeerslawaaï	-908	-299	-	1.207	-
	Totaal Rijk	-1.037	20	-277	1.695	401
1	Stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	429	-	-429	-	-
1	Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	191	-	-16	-	175
01	Wateringrichtingsplan Huydecopersweg (overheid)	-1.026	111	-	1.254	339
	Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	-406	111	-445	1.254	514
	Totaal Europese en Nederlandse overheidslichamen	-1.442	131	-722	2.949	916

- = onttrekking en + = toevoeging

De specificatie van de overlopende passiva met betrekking tot de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (BBV artikel 49 en 52a) is als volgt:

				Bedragen x € 1.000
Prog	Omschrijving bestedingsdoel	Saldo begin	Ontvangen Vrijgevallen	Saldo einde
	N.v.t.	-	-	-
	Totaal Europese overheidslichamen	-	-	-
04	SDE Stadskantoor	-	2	-2
04	SDE 1e Loswal	-	1	-1
01	Maatregel Beter Benutten	60	-	60
01	stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	212	446	-657
01	Woningbouwimpuls 2021 stationsomgeving	6.505	-	6.505
01	LVO Landelijk Verbeterprogramma Overwegen	-	1.382	1.382
02	Ventilatie in scholen	63	-	63
02	Bestr onderw achterstanden (OAB)	1.433	2.537	-1.958
02	R.M.C.	233	887	-967
02	Regionale aanpak VSV	47	297	-326
02	Volwassenen-educatie	242	937	-928
02	Nationaal Programma Onderwijs	717	-	-604
01	SPUK sportakkoord	-	-	-
01	Brede SPUK Lokaal Sportakkoord	-	67	-67
01	Brede SPUK Brede Regeling Combinatie-functies	-	461	-461
01	SIM Dudok Tribune (Arena 101)	-	3	-3
01	SPUK stimulering sport	-	0	-
01	SPUK Impuls Jongerencultuur	295	424	-501
01	SIM Kerkbrink 6	-	10	-10
01	restauratiesubsidie Raadhuis	-	28	-28
01	SPUK impulsaanpak winkelgebieden	643	286	-37
01	lokale bibliotheekvoorzieningen	-	563	-282
02	preventieakkoord	7	-7	-
02	SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	0	87	-87
02	SPUK onafhankelijke cliëntondersteuning	50	-16	-34
02	Brede SPUK Versterken sociale basis	36	186	-223
02	Brede SPUK Mantelzorg	0	52	-52
02	Brede SPUK Eén tegen Eenzaamheid	10	52	-62
02	Brede SPUK Welzijn op recept	5	49	-55
02	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	126	24.151	-24.277
03	SPUK Aanpak Energiearmoede	1.934	-	-925
03	Onderwijsroute	-12	280	-254
03	Inburgering	981	2.219	-897
02	Kinderopvangtoeslagaffaire	-	255	-255

02 Brede SPUK Terugdringen Gezondheidsachterstanden	20	48	-68	-0
02 Brede SPUK Kansrijke Start	15	83	-98	-
02 Brede SPUK Mentale Gezondheid	7	26	-33	-
02 Brede SPUK Aanpak overgewicht en obesitas	12	85	-97	-
02 Brede SPUK Valpreventie	51	186	-237	-
02 Brede SPUK Leefomgeving	10	52	-62	0
02 Brede SPUK Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en	2	13	-15	-0
02 Brede SPUK Versterking kennis- en adviesfunctie GG	2	13	-15	-0
02 Brede SPUK Coördinatie-kosten regionale aanpak pre	9	38	-47	-
02 SPUK IZA	-	1.752	-1.752	-
01 Proeftuin met een aardgasvrije wijk	4.386	-	-164	4.223
01 Regeling reductie energiegebruik (RRE)	6	-	-	6
01 Regeling reductie energiegebruik woningen (RREW)	31	-	-31	-
01 SPUK uitvoeringsmiddelen klimaatakkoord (CDOKE)	539	2.488	-1.819	1.208
01 SPUK lokale aanpak isolatie	1.247	3.446	-650	4.044
01 Voorbereiding 2023 wegverkeerslawaaï	-	-	-	-
01 Impulsregeling klimaatadaptatie	-	-	-	-
01 Gevelisolatie wegverkeerslawaaï	-	1.207	-29	1.178
01 Proeft OOV	-	64	-	64
01 Trafostations 2024 Hilversum	-	30	-	30
01 SIM Laan 1940-1945 2 (Noorder)	1	3	-3	1
01 SIM Kolhornseweg 19 (Zuider)	-	5	-4	1
01 SIM Bosdrift 12	-	16	-	16
01 SIM Kolhornseweg 19 (Zuiderhof groen)	-	13	-	13
01 SPUK Huisvesting kwetsbare groepen	-	-	-	-
Totaal Rijk	19.927	45.208	-39.074	26.060
04 Stimulerend Toezicht Hilversum 2022-2025	11	-	-	11
01 Toegankelijkheid bushaltes	281	-	-69	212
01 HOV	-9	439	-394	36
01 subsidie aanleg fietsstraat Schuttersweg	-	-	-	-
01 Stationsgebied Hilversum	-	-	-	-
01 Buiten uvr Stationsgebied Hilversum	200	-	-	200
01 Zero-emissie zones	-	-	-	-
03 Stimulerend energietoezicht Hilversum	-	-	-	-
01 Soortenmanagement	-	59	-7	52
01 Regeling Energiebesparingsprogramma woningen NH 20	28	42	-	69
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	510	539	-470	580
Totaal Europese en Nederlandse overheidslichamen	20.437	45.747	-39.544	26.640

- = onttrekking en + = toevoeging

5.7 Gewaarborgde geldleningen

Soorten Garantstellingen	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningbedrag borgstelling	Restant bedrag begin dienstjaar	Nieuwe leningen dienstjaar	Totaal bedrag aflossing	Restant bedrag eind dienstjaar
1. GARANTIE OP WONINGHYPOTHEKEN						
ABN Amro	onbekend	100%	12.142		12.142	0
ING	onbekend	100%	85.155		30.050	55.106
ABP	onbekend	100%	5.324		5.324	0
Florius	onbekend	100%	3.320		3.320	0
SNS Bank	onbekend	100%	14.920		14.920	0
1. TOTAAL GARANTIE OP WONINGHYPOTHEKEN			120.860	-	65.756	55.106
2. BORGSTELLINGEN RECHTSTREEKS						
Cultuur/SCW/Kov/mon						
St. Onr. Zaken Kinderopv. - bouw/inrichting kinderdagverblijf	408.402	100%	102.100		10.210	91.890
Openbare Bibliotheek Hilversum	12.700.000	100%	12.700.000		423.333	12.276.667
Filmtheater	3.200.000	100%		3.200.000	53.333	3.146.667
Sport						
Gooise zweefvliegclub - Betaling van rente en aflossing bij BNG	250.000	100%	125.000		8.333	116.667
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccomodaties	90.000	100%	60.000		9.000	51.000
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccomodaties	270.000	100%	168.750		27.000	141.750
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccomodaties	375.000	100%	262.500		37.500	225.000
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccomodaties	1.100.000	100%	880.000		110.000	770.000
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccomodaties	600.000	100%	600.000		60.000	540.000
Sport Investeringsfonds Hsum - Verbetering sportaccomodaties	750.000	100%		750.000		750.000

HC & FC Victoria 1893/Stichting Houdt Steeds Tezamen	2.800.000	100%	2.706.667		93.334	2.613.333
Gezondheidszorg						
St. Tergooi - Realisatie Ziekenhuis Tergooi Hilversum 40.113486	10.000.000	100%	9.629.630		370.371	9.259.259
Gebiedsontwikkeling						
Gem Crailo B.V. 40.113372	5.000.000	45%	5.000.000		5.000.000	0
2. TOTAAL BORGSTELLINGEN RECHTSTREEKS	37.543.402		32.234.646	3.950.000	6.202.414	29.982.232
3. BORGSTELLINGEN VIA ACHTERVANG WSW						
nieuwbouw leningnr. 4083948 wsw 2609	1.815.000	50%	192.000		96.000	96.000
nieuwbouw Ahrend-Libra len.nr. 4085411 wsw 5849	1.815.000	50%	284.000		94.000	190.000
Herfinanciering leningnr. 408576901 wsw 7734	1.361.000	50%	315.000		74.000	241.000
S.Stevinweg, Erfgooiersstr. Leningnr 408703802 wsw 14872	1.815.000	50%	1.265.000		47.000	1.218.000
St.Josephkerk leningnr. 408763802 wsw 19122	1.361.000	50%	976.000		34.000	942.000
renovatie cpl.20 leningnr. 408953902 wsw 27092	1.588.000	50%	447.000		74.000	373.000
nieuwbouw Ahrend-Libra leningnr. 409006702 wsw 27367	1.815.000	50%	104.000		104.000	0
herfin. Leningnr. 4091130 wsw 28113	4.538.000	50%	4.538.000			4.538.000
J.P.Thijssseplein leningnr. 4089154801 wsw 28897	1.815.000	50%	1.412.000		48.000	1.364.000
proj.nr.43259 leningnr. 409185701 wsw 28964	1.815.000	50%	1.405.000		51.000	1.354.000
vervr. afl. rijkslen. Leningnr. 40101591 wsw 38122	15.000.000	50%	15.000.000			15.000.000
Nieuwbouwprojecten leningnr. 40101592 wsw 38123	15.000.000	50%	15.000.000			15.000.000
Nieuwbouwprojecten leningnr. 40101594 wsw 38124	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
leningnr 40101593 wsw 38125	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
Nieuwbouwprojecten leningnr. TR153109 wsw 38372	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000
leningnr. 10028362 wsw 45848	5.000.000	50%	5.000.000		5.000.000	0
lening 154306 wsw 46330	20.000.000	50%	14.667.000		667.000	14.000.000

lening 164414 wsw 47261	10.000.000	50%	8.000.000		333.000	7.667.000
lening 40.112637 wsw 48620	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000
Lening 1-30632 wsw 49582	20.000.000	50%	18.000.000		666.667	17.333.333
NRV 13711 Obligo	5.677.000	50%	3.508.000		53.000	3.455.000
Lening 10031188 wsw 60178	2.569.000	50%	1.566.000		2.000	1.564.000
Lening 22117 wsw 60513	5.000.000	50%	3.047.000		4.000	3.043.000
Lening FR.1089 wsw 60601	20.000.000	50%	12.188.000		14.000	12.174.000
Lening 2-31851 wsw 61896	12.500.000	50%	7.618.000		10.000	7.608.000
Lening FRL.1142 wsw 62995	5.000.000	50%	0	3.043.000		3.043.000
Lening 1-40575 wsw 63242	10.000.000	50%		6.087.000		6.087.000
Lening 40.11710 wsw 63245	10.000.000	50%		6.087.000		6.087.000
Totaal Dudok Wonen	243.669.000		184.532.000	15.217.000	7.371.667	192.377.333
zorgcomplex Ridderspoor leningnr 134110 wsw 45121	2.900.000	50%	2.900.000			2.900.000
NRV 664 Obligo	6.441.000	50%	22.000		1.000	21.000
lening 40.114906 wsw 60021	11.000.000	50%	38.000			38.000
Lening 10031193 wsw 60181	860.000	50%	3.000			3.000
lening 10031343 wsw 60328	851.000	50%	3.000			3.000
Lening 40.115650 wsw 60882	25.100.000	50%	83.000		6.000	77.000
lening 40.115811 wsw 60981	5.000.000	50%	17.000		1.000	16.000
Lening 40.115810 wsw 60982	5.000.000	50%	17.000		1.000	16.000
Lening 40.115875 wsw 61038	3.000.000	50%	10.000			10.000
Lening 40.116559 wsw 61855	10.000.000	50%	34.000		1.000	33.000
Lening 40.116801 wsw 62137	10.000.000	50%	34.000		1.000	33.000
Lening 1-40235 wsw 62429	10.000.000	50%		33.000		33.000
Lening 40.117110 wsw 62488	5.000.000	50%		16.000		16.000
Lening 40.117111 wsw 62489	5.000.000	50%		16.000		16.000

Lening 40.117772 wsw 63329	5.000.000	50%		16.000		16.000
Totaal Eemland wonen/Stichting Omthuis	105.152.000		3.161.000	81.000	11.000	3.231.000
herfin. en nieuwbouw leningnummer 40105393 wsw 42177	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
herfin. en nieuwbouw leningnr 40106767 wsw 43578	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
Lening wsw 46132	8.000.000	50%	8.000.000			8.000.000
Lening 40.110515 wsw 46902	5.000.000	50%	5.000.000			5.000.000
Lening 40.11158 wsw 47414	5.000.000	50%	5.000.000			5.000.000
Lening 40.11157 wsw 47415	5.000.000	50%	5.000.000			5.000.000
Lening 174447 wsw 47523	5.000.000	50%	5.000.000			5.000.000
Lening 40.11823 wsw 47955	5.000.000	50%	5.000.000			5.000.000
Lening 40.113348 wsw 49184	5.000.000	50%	5.000.000			5.000.000
Lening 40.113349 wsw 49185	5.000.000	50%	5.000.000			5.000.000
Lening 40.114745 wsw 50504	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
NRV 1356 Obligo	8.925.000	50%	3.326.000		225.000	3.101.000
Lening 40.115072 wsw 60049	7.500.000	50%	2.678.000		72.000	2.606.000
Lening 40.115073 wsw 60050	7.500.000	50%	2.678.000		72.000	2.606.000
Lening 10031277 wsw 60135	2.743.000	50%	979.000		26.000	953.000
Lening wsw 60565 Aegon	30.000.000	50%	10.414.000		569.000	9.845.000
Lening 40.115649 wsw 60786	79.900.000	50%	27.736.000		1.515.000	26.221.000
Lening 40.115689 wsw 60826	5.000.000	50%	1.785.000		48.000	1.737.000
Lening 1-31530 wsw 60852	5.000.000	50%	1.785.000		48.000	1.737.000
Lening 1-40079 wsw 61661	5.000.000	50%	1.785.000		48.000	1.737.000
Lening Flex 838 wsw 62130	10.000.000	50%	3.570.000		95.000	3.475.000
Lening 40.117122 wsw 62500	8.000.000	50%		2.780.000		2.780.000
Lening 40.117358 wsw 62822	7.500.000	50%		2.606.000		2.606.000
Lening 40.117357 wsw 62824	7.500.000	50%		2.606.000		2.606.000

Totaal Gooi en Omstreken	257.568.000		129.736.000	7.992.000	2.718.000	135.010.000
Verz.huis Boomberg leningnr 400100558 wsw 37131	1.400.000	50%	1.400.000			1.400.000
Lening 40.112240 wsw 48291	4.400.000	50%	4.400.000			4.400.000
NRV 3182 Obligo	10.498.000	50%	352.000	1.000		353.000
Lening 10031198 wsw 60186	3.713.000	50%	119.000	6.000		125.000
Lening 40.116154 wsw 61375	10.000.000	50%	320.000	16.000		336.000
Lening 40.116155 wsw 61376	10.000.000	50%	320.000	16.000		336.000
Lening 40.116225 wsw 61459	10.000.000	50%	320.000	16.000		336.000
Lening 40.1162224 wsw 61460	12.000.000	50%	384.000	19.000		403.000
Lening 40.116285 wsw 61513	10.000.000	50%	320.000	16.000		336.000
Lening 40.116357 wsw 61590	6.000.000	50%	192.000	10.000		202.000
Lening 40.101916 wsw 62720	2.900.000	50%		97.000		97.000
Totaal Habion	80.911.000		8.127.000	197.000	-	8.324.000
leningnr. 10028321 wsw 45752	20.000.000	50%	20.000.000		20.000.000	0
leningnr. 163020001 wsw 45792	20.000.000	50%	20.000.000		20.000.000	0
leningnr. 65189 wsw 46112	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
leningnr. 65190 wsw 46113	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000
leningnr. 154333 wsw 46652	10.250.000	50%	10.250.000			10.250.000
leningnr. 40.11389 wsw 47653	11.600.000	50%	11.600.000			11.600.000
leningnr. 1-29607 wsw 47753	7.500.000	50%	7.500.000			7.500.000
Lening 40.112269 wsw 48320	5.000.000	50%	5.000.000			5.000.000
Lening 40.113258 wsw 49099	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000
Lening 40.113268 wsw 49103	26.500.000	50%	26.500.000			26.500.000
Lening 40.113273 wsw 49106	15.000.000	50%	15.000.000			15.000.000
Lening 1-30778 wsw 49965	17.000.000	50%	17.000.000			17.000.000

NRV 514 Obligo	68.951.000	50%	7.175.000		425.000	6.750.000
Lening 10031182 wsw 60166	19.384.000	50%	1.976.000		78.000	1.898.000
Lening 40.1185339 wsw 60568	30.000.000	50%	3.058.000		121.000	2.937.000
lening wsw 60570 Pensioenfonds ABP	10.000.000	50%	1.019.000		40.000	979.000
Lening 40.115529 wsw 60697	20.000.000	50%	2.039.000		81.000	1.958.000
Lening 40.115669 wsw 60813	26.000.000	50%	2.650.000		105.000	2.545.000
Lening 40.115725 wsw 60864	25.000.000	50%	2.548.000		101.000	2.447.000
Lening 40.115803 wsw 60969	16.000.000	50%	1.631.000		65.000	1.566.000
Lening 40.115804 wsw 60970	22.000.000	50%	2.242.000		88.000	2.154.000
Lening 40.115830 wsw 61007	17.000.000	50%	1.733.000		69.000	1.664.000
Lening 40.115831 wsw 61010	15.000.000	50%	1.529.000		61.000	1.468.000
lening wsw 61310 Pensioenfonds IBM Nederland	10.000.000	50%	1.019.000		40.000	979.000
Lening 40.116109 wsw 61323	16.000.000	50%	1.631.000		65.000	1.566.000
Lening 40.116110 wsw 61324	13.000.000	50%	1.325.000		52.000	1.273.000
Lening 40.116157 wsw 61378	20.000.000	50%	2.039.000		81.000	1.958.000
Lening 40.116156 wsw 61379	30.000.000	50%	3.058.000		121.000	2.937.000
leningnr. 1-40015 wsw 61387	34.000.000	50%	3.466.000		137.000	3.329.000
Lening 1-31798 wsw 61567	15.000.000	50%	1.529.000		61.000	1.468.000
Lening 1-40105 wsw 61756	36.000.000	50%	3.670.000		146.000	3.524.000
Lening 40.116486 wsw 61772	20.000.000	50%	2.039.000		81.000	1.958.000
Lening 40.116535 wsw 61842	40.000.000	50%	4.077.000		161.000	3.916.000
Lening 1-31954 wsw 62277	15.000.000	50%	1.529.000		61.000	1.468.000
Lening 40.116922 wsw 62314	30.000.000			2.937.000		2.937.000
Lening 40.116923 wsw 62315	20.000.000			1.958.000		1.958.000
Lening 1-40267 wsw 62502	20.000.000			1.958.000		1.958.000
Lening 40.117125 wsw 62504	20.000.000			1.958.000		1.958.000
Lening 40.117148 wsw 62538	20.000.000			1.958.000		1.958.000

Lening 1-40292 wsw 62548	20.000.000			1.958.000		1.958.000
Lening 1-40293 wsw 62549	20.000.000			1.958.000		1.958.000
Lening 1-403725 wsw 62738	20.000.000			1.958.000		1.958.000
Lening 40.117297 wsw 62739	20.000.000			1.958.000		1.958.000
Lening 40.117352 wsw 62810	20.000.000			1.958.000		1.958.000
Lening 40. wsw 62908	30.000.000			2.937.000		2.937.000
Lening 40. wsw 62974	40.000.000			3.916.000		3.916.000
Lening 40. wsw 63261	30.000.000			2.937.000		2.937.000
Lening 40. wsw 63263	5.000.000			489.000		489.000
Totaal Stichting de Alliantie	1.011.185.000		230.832.000	30.838.000	42.240.000	219.430.000
lening 40.102861 wsw 39259	4.076.000	50%	4.076.000			4.076.000
Lening 10028176 wsw 45460	1.984.000	50%	1.388.800		65.800	1.323.000
NRV 4201 Obligo	48.643.000	50%	251.000		28.000	223.000
Lening 10031305 wsw 60385	13.848.000	50%	73.000		9.000	64.000
Lening 2-31452 wsw 60650	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 2-31451 wsw 60659	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 40.115563 wsw 60729	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 1-31493 wsw 60734	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 40.115865 wsw 61023	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 1-27889 wsw 61244	6.000.000	50%	32.000		4.000	28.000
Lening 1-31748 wsw 61353	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 2-31749 wsw 61354	25.000.000	50%	132.000		132.000	0
Lening 1-40038 wsw 61496	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 40.116330 wsw 61562	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 40.116491 wsw 61787	25.000.000	50%	132.000		17.000	115.000
Lening 1-24437 wsw 62101	4.775.000	50%	25.000		3.000	22.000

Lening 40.115133 wsw 62193	8.435.000	50%	44.000		5.000	39.000
Lening 40.99752 wsw 62194	4.000.000	50%	7.000		2.000	5.000
Lening 40.99075 wsw 62195	5.000.000	50%	9.000		2.000	7.000
Lening 40.116938 wsw 62275	20.000.000	50%	105.000		13.000	92.000
Lening 40.117018 wsw 62385	25.000.000			115.000		115.000
lening 40.105800 wsw 62410	5.000.000			23.000		23.000
lening 1-40286 wsw 62456	25.000.000			115.000		115.000
lening 1-40250 wsw 62457	25.000.000			115.000		115.000
Lening 40.117343 wsw 62788	20.000.000			92.000		92.000
lening 40.117590 wsw 63086	20.000.000			92.000		92.000
Lening 2-40595 wsw 63354	45.000.000			206.000		206.000
Totaal Stichting Woonzorg Nederland	531.761.000		7.330.800	758.000	416.800	7.672.000
3. TOTAAL BORGSTELLINGEN VIA ACHTERVANG WSW	2.230.246.000		563.718.800	55.083.000	52.757.467	566.044.333
4 = 1 + 2 + 3 Totaal Borgstellingen/garanties	2.267.789.402		596.074.307	59.033.000	59.025.636	596.081.671

5.8 EMU-saldo

Emu Saldo	Bedragen x € 1.000	
	Begroting 2024	Realisatie 2024
1. Exploitatie vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	6.892	4.920
2. Mutatie (im) materiële vaste activa	29.739	29.093
3. Mutatie voorzieningen	-1.642	3.255
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-3.213	420
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-
Berekend EMU-saldo (1-2+3-4+5)	-21.276	-21.338

Toelichting bij EMU saldo:

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMI-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,6% voor de rijksoverheid en 0,4% voor de decentrale overheden.

De EMU-systematiek werkt evenwel op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investerings en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomsten van het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU saldo. Bij een voordelig rekeningsaldo kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het EMU-saldo van 2024 is negatief. Dit betekent dat Hilversum in 2024 via reële transacties meer geld heeft uitgegeven dan ontvangen.

De referentiewaarde voor Hilversum is een tekort van € 15,9 miljoen. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Het EMU-saldo van Hilversum overschrijdt de referentiewaarde. De bijdrage van Hilversum aan het landelijke EMU-saldo is daarmee groter dan verwacht.

5.9 Verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025							
Verstrekkende	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			13	89	Ja	Ja	Nee
			Reeks 1	Reeks 1			
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)			
			Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07			
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12
			€53.661	€ 227.937			€0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18
			€8.993	€86.893	€46.397	€309.965	€86.809
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegespikken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegespikken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling
			Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24
			€123.480	€243.480	€0	€ 1.600	€319.340
			Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05
			€ 87.200	€ 77	1	232	40

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
OCW	D10	Volwasseneneducatie	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) (beschikking OCW)	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentie nummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
1	lenW/BSK-2021/54388	Kopie beschikingsnummer	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Endverantwoording (Ja/Nee)		
		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie				
		Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12	
1	lenW/BSK-2021/54388	€ 144.492	€ 0	€ 144.492	€ 0	Ja		
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen	
		Provinciale beschikking en/of verordening	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05	
1	724043/732265	Kopie beschikingsnummer	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Endverantwoording (Ja/Nee)			
		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie					
		Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10		
1	724043/732265	€ 0	€ 255.675	In 2017 al eindverantwoording ja aangegeven. Vaststellingsperiood is op 19 juni 2019 ingediend, echter nog niet vastgesteld door de Provincie.	Ja			
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
		Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06	
1	060402 Gemeente Hilversum	Kopie CBS(code)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Kopie beschikingsnummer	Endverantwoording (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09				
1	060402 Gemeente Hilversum	€ 1.057.027	€ 1.057.027	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
2								
15								
		Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
		Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13			
1	060402 Gemeente Hilversum	€ 1.057.027	€ 1.057.027	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
2								
15								
lenW	E55	Tijdelijke regeling specifieke uitkering Landelijk Verbeterprogramma Overwegen 2021-2028	Besteding (jaar T) - totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) - totale project	Correctie besteding (jaar T-1) - totale project	Endverantwoording (Ja/Nee)	
		Aard controle R Indicator: E55/01	Aard controle R Indicator: E55/02	Aard controle R Indicator: E55/03	Aard controle R Indicator: E55/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E55/05		
1	€ 1.057.027	€ 1.057.027	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
EZ	F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting afwijking besteding (jaar T) conform projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)
		Aard controle n.v.t. Indicator: F20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/02	Aard controle R Indicator: F20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/06	
1	SPUKW22-1-03145565	Aanpak centrum Hilversum	€ 0		Vertraging van project doordat het collegevoorstel later is ingediend. Hierdoor nog geen collegebesluit voorstel er kan worden besteed. Gemeente gaat pas over tot betaling als alle partijen als participant in positie zijn.	€ 0	€ 0	
4								
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie renovatie/transformatie gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie renovatie/transformatie gerealiseerd (t/m jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie sloop-nieuwbouw gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden sloop-nieuwbouw gerealiseerd (t/m jaar T)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: F20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/08	Aard controle D1 Indicator: F20/09	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/10	Aard controle D1 Indicator: F20/11	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/12	
1	SPUKW22-1-03145565	€ 0	Ja	1	Nee	0		
4								
		Kopie beschikingsnummer	Realisatie fasering verloopt conform projectplan (ja/nee)	Toelichting (verplicht indien bij indicator F20/14 'Nee' is ingevuld)	Samenwerkingsovereenkomst aanwezig (ja/nee)	Endverantwoording (ja/nee)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: F20/13	Aard controle D1 Indicator: F20/14	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/15	Aard controle D2 Indicator: F20/16	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/17		
1	SPUKW22-1-03145565	Nee		zie indicator 4. Vertraging in project is in de voortgangsrapportage aan RVO toegelicht	Ja	Nee		
4								

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06		
			€ 35.388.710 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	€ 574.630 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	€ 1.108.781 Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	€ 6.943 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	€ 192.114 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	€ 0 Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14	
			€ 253.071 Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	€ 25.778 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14	€ 0	€ 1.540.417	€ 0	€ 0		
			€ 0	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06		
			€ 192.950 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	€ 63.129 BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	€ 0 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	€ 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	€ 0		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	€ 0		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.983	€ 254.799	€ 8.988	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.983	€ 254.799	€ 8.988	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/09	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/10			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja				
			6 Totaal	0	0	N.v.t.				
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing Gemeente Aard controle R Indicator: G4/12	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig Gemeente Aard controle R Indicator: G4/13	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/14			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03	
			€ 882.389	€ 0	Ja	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03	
			€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04
			€ 253.765	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02		
			€ 372.326	€ 231.078		
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06
			1 exploitatie en onderhoud	€ 231.078	€ 231.078	€ 0
			2			€ 0
VWS	H21	Specifieke uitkering clientondersteuning	Gerealiseerde activiteit inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H21/03	Cumulative besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H21/04
			Ja	n.v.t.	€ 34.125	€ 34.125
						Nee
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel Aard controle R Indicator: H30/03	Cumulative besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 67.307	€ 67.307	€ 131.919
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 460.785	€ 460.785	€ 905.611
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 103.549	€ 52.421	€ 164.651
			4 Kansrijke Start	€ 82.839	€ 117.345	€ 175.534
			5 Mentale Gezondheid	€ 25.887	€ 32.369	€ 56.468
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 90.605	€ 83.212	€ 158.423
			7 Valpreventie	€ 245.928	€ 199.813	€ 214.297
			8 Leefomgeving	€ 51.774	€ 61.714	€ 101.744
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 12.943	€ 21.202	€ 21.202
			10 Versterken sociale basis	€ 186.387	€ 257.780	€ 409.780
			11 Mantelzorg	€ 51.774	€ 52.239	€ 101.475
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 51.774	€ 67.678	€ 117.178
			13 Welzijn op recept	€ 49.185	€ 54.652	€ 54.652
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 12.943	€ 15.428	€ 15.428
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 37.795	€ 46.642	€ 46.642
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07			
			Nee			
			Beschikkingnummer	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H35/01	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H35/02	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering Aard controle R Indicator: H35/03
			1 1045484	Ja	Ja	€ 1.751.705
			2			€ 0
						Nee

VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 6 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06
		1 Specifieke uitkering Woningbouwimpuls - tweede tranche	Nee	Nee	0	0	0	
		2						
		20						
		Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12	
		1 Specifieke uitkering Woningbouwimpuls - tweede tranche	Nee	€ 6.146.751	€ 18.879.909	€ 0	€ 0	
		2						
		20						
		Kopie projectnaam/nummer	Prijs categorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)			
		Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16			
		1 Specifieke uitkering Woningbouwimpuls - tweede tranche	Nee	Er is vertraging opgetreden door de procedure van Raad van State met betrekking tot het bestemmingsplan en de verweyning van de entree op het busstation naar de garage onder de Wilhelminastraat	Nee			
		2						
		20						
VRO	J30	Specifieke uitkeringen proefhuizen aardgaswijken Ze ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: J30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J30/02	Aard controle D2 Indicator: J30/03	Aard controle D2 Indicator: J30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J30/06
			€ 163.555	€ 310.441	9	57	Ja	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J30/07					
			Nee					
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Aard controle D2 Indicator: J32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
		1 SUVIS21-2-02668952	€ 0	€ 378.000	Ja		Nee	
		2 SUVIS21-2-02668930	€ 0	€ 87.419	Ja		Nee	
		100 SUVIS21-2-02668935	€ 0	€ 97.786	Ja		Nee	
		Kopie Beschikkingnummer/naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Aard controle D2 Indicator: J32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09				
		1 SUVIS21-2-02668952	N.v.t.	mt				
		2 SUVIS21-2-02668930	N.v.t.	mt				
		100 SUVIS21-2-02668935	N.v.t.	mt				
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
		Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06	
		704	€ 324.024	€ 516.980	260	€ 119.668	€ 147.535	
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning -bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten				
		Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09				
		55	€ 481.409	€ 1.015.052				
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
		Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15	
		1.387	2.322	5	0	0	1.784	
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2)	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
		Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/06	
		1 LA/23-03433067	€ 649.717	546	245	€ 0	€ 0	
		2 LA/24-03721345	€ 0	0	0	€ 0	€ 0	
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09				
		1	€ 29.498	€ 620.319	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			

VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J107/01	Aard controle R Indicator: J107/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/06
			SFT2023-03633915	€ 301.354	€ 301.354	0	0	Nee
		20						
VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)			
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/01	Aard controle R Indicator: J117B/02	Aard controle R Indicator: J117B/03			
			030007 Provincie Noord-Holland	€ 0	€ 0			
			Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling/afgerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/04	Aard controle D2 Indicator: J117B/05	Aard controle D2 Indicator: J117B/06	Aard controle D2 Indicator: J117B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/08	
			030007 Provincie Noord-Holland	nog niet gestart	Nee	n.v.t.	Nee	
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01	Aard controle R Indicator: J210B/02	Aard controle R Indicator: J210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06
			030007 Provincie Noord-Holland	€ 373.091	€ 373.091	2	1.214	Ja
		5						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T): salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 641.995	€ 771.003	€ 405.000	€ 2.914.888	€ 0	€ 405.000
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 21.878.077	€ 0	€ 0	€ 292.704	€ 46.557	€ 805.071
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 61.328	€ 0	€ 23.103.737	€ 77.483.225	

6. Bijlagen

6.1 Toelichting weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze bijlage bevat een specificatie van de risico's die betrokken zijn bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit.

Nr.	Invloed (%)	Risicogebeurtenis	Financieel Minimum	Financieel Maximum	Kans	Toelichting
R209	30%	Datalekken en informatieveiligheid (analoog en digitaal)	€ 80.000	€ 5.000.000	20%	Het succesvol weren van cyberaanvallen is afhankelijk van drie elementen: organisatie, mens en techniek. De medewerkers moeten alert zijn op verdachte e-mails, linkjes, verzoeken en dergelijke om te voorkomen dat er een mogelijke aanvaller voet aan de grond krijgt. Daarvoor hebben we voor de medewerkers een langlopende campagne geïnitieerd en verplicht leertraject ingesteld in Hilversum Academy die bijdraagt aan het bewustzijn op dit onderwerp. Dit bewustzijn heeft het risico iets verkleind. Verder informeren we medewerkers aan de hand van actuele zaken over ontwikkelingen en hun aandeel in het veilig werken met gegevens van inwoners en bedrijven. De inrichting vanuit de techniek is erop gericht om een eventuele aanval direct te isoleren om de omvang en schade ervan tot een minimum te beperken. Omdat de (netwerk)omgeving met veel aandacht is ingericht, is de inschatting dat de kans op een succesvolle aanval niet groot is. De kans is echter wel altijd aanwezig, omdat ook cybercriminaliteit zich continue doorontwikkelt. Qua organisatie werken we intensief samen om de systemen en het netwerk van de gemeentelijke organisatie zo in te richten dat we weerbaar zijn. Binnen de gemeente worden continu (beheers)maatregelen geïmplementeerd op basis van- en vooruitlopend op de ontwikkelingen in de cybercriminaliteit. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is daarbij het onderliggende normenkader. Echter, op het moment dat er sprake is van een succesvolle cyberaanval moeten er kosten worden gemaakt om de schade te herstellen. In hoog tempo zouden de servers opnieuw moeten worden opgebouwd en data (voor zover mogelijk) hersteld. Daarvoor zou dan een specialistisch extern bureau moeten worden ingeschakeld. De minimum-maximum kwantificering van dit risico is gebaseerd op de directe kosten die bij dergelijke inhuur komen kijken en eventuele andere herstelkosten die bij een grootschalige cyberaanval nodig zijn. Door het groeiende gebruik van SaaS oplossingen is de gevolgschade minder voor ons als organisatie maar kan voor de inwoners en bedrijven van wie de data gestolen wordt nog steeds aanzienlijk zijn. Als eindverantwoordelijke voor de gegevens moeten we dan kosten verwachten. Datalekken zijn een onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering en hebben in de regel een beperkte omvang. Echter bij een aanzienlijke cyberaanval kunnen de kosten die voortvloeien uit het herstellen van de gevolgschade voor inwoners en bedrijven ook hoog worden.

R206	19%	Ontwikkelingen in de Grex (geconsolideerd risico)	€ -	€ 5.000.000	20%	Risico's die betrekking hebben op de ontwikkeling van (potentiële en bestaande) Grex-en zijn in dit geconsolideerde risico opgenomen. De risico's voor de Grex-en Anna's Hoeve Bouwplan en het Stationsgebied staan toegelicht in de individuele grondexploitaties en worden financieel in dit geconsolideerde risico opgenomen ten behoeve van de berekening van het weerstandsvermogen. De financiële verwachtingen staan vermeld in de nota actualisatie GREX waarbij rekening is gehouden met de onderliggende risico's. Hieronder worden enkel risico's toegelicht die in de toekomst mogelijk onder een Grex kan komen te vallen en de GEM Crailo. Risicomanagement vormt een vast onderdeel van projectmanagement en de ontwikkelingen worden structureel gemonitord. De risico's m.b.t. de openstaande Grexen zijn geactualiseerd in de nota actualisatie GREX en zijn hierin verwerkt.
------	-----	---	-----	-------------	-----	---

R103	14%	Tegenvallende uitkering gemeentefonds (AU)	€ -	€ 1.900.000	25%	Afgelopen zomer heeft het CBS een revisie van het bbp gepubliceerd. Helaas is bij de accresberekening 2025-2029 de CBS-revisie van afgelopen zomer abusievelijk niet meegenomen. Het volledig doorvoeren van de CBS-revisie leidt tot een hogere bbp-index voor 2025-2029 dan in de Miljoenennota 2025 geraamd en leidt tot een hoger accres voor de jaren 2025 t/m 2028. Een en ander is verwerkt in de decembercirculaire 2024. Daarnaast zijn er nog algemene mutaties op basis van de wijzigingen van de Hilversumse aantallen van de verdeelmaatstaven, die de basis vormen van de verdeling van het gemeentefonds (aantallen inwoners, woonruimten, bijstandsontvangers, leerlingaantallen etc.). Ook deze kunnen ertoe leiden dat Hilversum meer of minder geld uit het gemeentefonds ontvangt. Bijvoorbeeld: het inwonertal van Hilversum groeit. Dit heeft een gunstige uitwerking op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De Algemene uitkering bestaat voor een bedrag van ongeveer € 30 miljoen uit Integratie- en Decentralisatie uitkeringen. Het overige bedrag van € 193 miljoen is te beschouwen als het klassieke deel van de algemene uitkering. Een afwijking van 1% is € 1,9 miljoen. Op dit moment zijn er overige onzekerheden rondom de ontwikkeling van de algemene uitkering: - Ravijn 2026; De algemene uitkering voor 2026 is ongeveer € 3,8 miljoen lager dan in 2025. Dit heeft te maken met de overgang naar een nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026. In afwachting naar de nieuwe systematiek wordt er geen volumeaccres voor de jaren 2026 en 2027 toegekend. Vanaf 2026 komt het restant van de opschalingskorting te vervallen. Dit heeft een opwaarts effect op de algemene uitkering - Voor de jaren 2024 en 2025 zijn, op advies van de commissie van wijzen, incidenteel middelen voor de jeugdzorg toegekend. Voor de jaren 2026, 2027 en 2028 is rekening gehouden met een bedrag van respectievelijk € 1,4 miljoen € 1,0 miljoen en 1,3 miljoen. De uitwerking van de voorjaarsnota van het kabinet Schoof kunnen gevolgen hebben voor het gemeentefonds, zowel voordelig als nadelig.
------	-----	--	-----	-------------	-----	---

R98	12%	Meer gebruik van voorziening Jeugdzorg	€ -	€ 1.000.000	40%	De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de regelingen behorende bij de Jeugdwet. Deze regelingen hebben een open-einde-karakter. De rekeningcijfers kunnen als gevolg van diverse onzekerheden in positieve, maar ook in negatieve zin afwijken van de begroting. Vooruitkijkend zien wij voor de komende jaren de volgende risico's: - Prijsontwikkelingen. Diverse contracten met zorgaanbieders houden de mogelijkheid van (jaarlijkse) prijsindexering open. Deze contractuele indexaties zijn vaak afhankelijk van landelijk bepaalde indices en kunnen afwijken van de in de begroting gehanteerde prijsindexering. - Stijging van de vraag door bijvoorbeeld de groei van het aantal inwoners of andere (demografische) ontwikkelingen. Ook voor de komende jaren verwachten we dat het aantal inwoners zal stijgen. - De toegang tot de jeugdzorg loopt niet alleen via het Sociaal Plein, maar ook via de wettelijke verwijzers zoals huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en gecertificeerde instellingen, waardoor er minder grip is op de inzet van deze zorg. - De staatssecretaris heeft afgelopen periode grote wijzigingen aangekondigd met betrekking tot de uitvoering van de Jeugdwet. Er worden voorstellen ontwikkeld voor de aanpak van de wachtlijsten en de inzet van regionale veiligheidsteams. Afhankelijk van de maatregelen die het Rijk gaat voorschrijven kan dit gevolgen hebben voor de hoogte van de lasten. In het beleid dat in 2023 ontwikkeld is, geven we aan het belangrijk te vinden te investeren in jeugdhulp en dan vooral in de preventieve en voorliggende voorzieningen. Hierdoor beperken we hopelijk een verdere stijging van de uitgaven. Bovenstaande risico's zijn niet te splitsen in afzonderlijke componenten omdat het niet mogelijk is de gevolgen die zich gezamenlijk (kunnen) voordoen afzonderlijk te herkennen of inzichtelijk te maken.
-----	-----	---	-----	-------------	-----	--

R99	8%	Meer gebruik van voorzieningen WMO	€ 250.000	€ 500.000	35%	De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de regelingen behorende bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO). Deze regelingen hebben een open-einde-karakter. De rekeningcijfers kunnen als gevolg van diverse onzekerheden in positieve, maar ook in negatieve zin afwijken van de begroting. De belangrijkste onzekerheden hebben betrekking op de te verwachten normale instroom en/of uitstroom. Bij verder gelijke omstandigheden verwachten we op termijn een groeiend beroep op de individuele voorzieningen, omdat op basis van demografische ontwikkelingen steeds meer ouderen te verwachten zijn en omdat ouderen steeds langer zelfstandig thuis zullen blijven wonen. Vooruitkijkend zien wij voor de komende jaren de volgende risico's: • Prijsontwikkelingen. Diverse contracten met zorgaanbieders houden de mogelijkheid van (jaarlijkse) prijsindexering open. Deze contractuele indexaties zijn vaak afhankelijk van landelijk bepaalde indices en kunnen afwijken van de in de begroting gehanteerde prijsindexering. • Stijging van de vraag door bijvoorbeeld de groei van het aantal inwoners of andere demografische ontwikkelingen. Ook voor de komende jaren verwachten we dat het aantal inwoners zal stijgen. • Het beleid dat in 2023 ontwikkeld is, veronderstelt onder andere dat de vraag naar individuele (duurdere) zorg via het Sociaal Plein zal dalen doordat meer burgers gebruik zullen gaan maken van algemene voorzieningen (nu al begeleiding in de wijk, en vanaf 2025 lichte dagbesteding). De kans bestaat dat deze verschuiving zich later of anders voordoet dan we nu veronderstellen. Maar zelfs als de verschuiving plaatsvindt, kan het zijn dat de WMO-kosten blijven stijgen door de eerder genoemde autonome groei. Bovenstaande risico's zijn niet te splitsen in afzonderlijke componenten omdat het niet mogelijk is de gevolgen die zich gezamenlijk (kunnen) voordoen afzonderlijk te herkennen of inzichtelijk te maken.
-----	----	------------------------------------	-----------	-----------	-----	---

R265	6%	Achterstallige huur Frans Halslaan 57A wordt mogelijk niet (volledig) ontvangen	€ 0,00	€ 447.299	50%	De Stichting Primair Onderwijs Hilversum (STIP) maakt al vele jaren gebruik van het schoolgebouw aan de Frans Halslaan 57A dat door de gemeente gehuurd wordt. Op basis van de leerlingenaantallen had STIP met ingang van schooljaar 2017/2018 geen recht meer op deze locatie. Om deze reden was de gemeente voornemens de onderhavige huurovereenkomst op te zeggen. In 2016 heeft de vorige bestuurder van STIP de gemeente uitdrukkelijk verzocht om deze locatie aan te houden en deze blijven te gebruiken voor International Primary School (IPS) Hilversum. De huur die de gemeente aan de verhuurder betaald zou door STIP aan de gemeente worden vergoed. In eerste instantie zou STIP deze huurovereenkomst van de gemeente overnemen door middel van een in de plaats stelling. De verhuurder ging akkoord met deze in de plaats stelling. Dit zou hebben geleid tot een rechtstreekse huurrelatie met de eigenaar. In de zelfde periode zijn STIP en de gemeente een onderzoek gestart naar een alternatieve locatie voor de bestaande drie IPS-vestigingen. Dit leidde tot de verwachting dat de IPS op korte termijn elders zou worden gehuisvest. Daardoor is de gemeente huurder gebleven en zou STIP de huur aan de gemeente betalen. Over de periode van september 2017 tot en met december 2022 zijn de leerlingenaantallen van STIP niet zodanig gestegen dat een uitbreiding van de onderwijscapaciteit voor STIP noodzakelijk was. Daardoor heeft STIP ook geen recht op vergoeding van de kosten van het gebruik van de Frans Halslaan 57A. Eind 2021 heeft de nieuwe eigenaar de huurovereenkomst met de gemeente per 31 december 2022 opgezegd en is STIP geen gebruiker meer van de Frans Halslaan 57A. In de jaarrekening 2023 staat een post nog te ontvangen huur voor deze locatie van € 447.299. Ondanks dat de afgelopen jaren meerdere keren is gesproken met het bestuur van STIP zijn de huurbedragen nog niet ontvangen. Besloten is de vordering uit handen te geven. Daarvoor hebben we samen met advocatenkantoor Nysingh een strategie bepaald en wordt daar uitvoer aan gegeven.
------	----	---	--------	-----------	-----	--

R266	3%	Business Continuïteit Management (BCM) tijdelijke onderbreking van het primaire proces vanwege calamiteiten in de digitale of fysieke omgeving (< 1 werkdag de werkomgeving niet beschikbaar)	€ -	€ 400.000	30%	Kortdurende onderbreking van het primaire proces waarbij de digitale of fysieke omgeving niet beschikbaar is. Het is nodig om per proceseigenaar een businesscontinuïteitsplan te maken voor het proces waarvoor de eigenaar eindverantwoordelijk is. Inmiddels is gestart om Business Continuity Management te borgen in de organisatie. Daarna is afstemming met de brede gemeentelijke organisatie gewenst. Daarnaast zijn de digitale vaardigheden van een deel van onze collega's ondermaats met als gevolg dat mensen onvoldoende bewust zijn van bijvoorbeeld phishingmailing. De impact van het risico is zeer situatie afhankelijk en laat zich moeilijk voorspellen.
R205	3%	Verbonden partijen (geconsolideerd risico)	€ -	€ 500.000	30%	De gemeente Hilversum heeft verschillende betrekkingen met een diversiteit aan Verbonden Partijen. Als externe partij is het voor de gemeente moeilijk om invloed uit te oefenen op risico's van Verbonden Partijen. Er is bijvoorbeeld vaak sprake van een risico inzake het al dan niet toereikend zijn van de begroting van een Verbonden Partij met mogelijk meerkosten in de bijdrage van de gemeente tot gevolg. Door de risico's echter scherp te houden, blijven we op de hoogte van actuele ontwikkelingen en kunnen we tijdig en concreet het gesprek aangaan met de betreffende partij. De individuele risico's per verbonden partij worden gegroepeerd en als geheel beoordeeld in dit geconsolideerde risico. Ten opzichte van het vorige risicoprofiel (ten tijde van de jaarstukken 2022) zijn de tien onderliggende risico's nagenoeg gelijk gebleven. Ze hebben allemaal een kleine kans van optreden (1-25%). De kwantificering van dit geconsolideerde risico is daarom ook ongewijzigd ten opzichte van het vorige risicoprofiel.

R268	2%	Milieutaken naar de omgevingsdienst Gooi en Vechtstreek (OFGV)	€ -	€ 285.000	25%	Sinds 2013 worden VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) voor bedrijven uitgevoerd door 29 regionale omgevingsdiensten, in opdracht van gemeenten en provincies. Bepaalde VTH-milieutaken zijn aangemerkt als verplichte basistaken voor omgevingsdiensten. De Rijksoverheid dringt aan op het overdragen van meer VTH-taken aan omgevingsdiensten en heeft een programma voor de professionalisering van deze diensten gestart. Met de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zullen meer VTH-taken als basistaken worden beschouwd, wat leidt tot een aanzienlijke verschuiving van werkzaamheden van de gemeente Hilversum naar een omgevingsdienst. Een eerste inventarisatie suggereert dat meer dan 500 van de ongeveer 1.500 bedrijven in Hilversum hun VTH-taken moeten overdragen aan een omgevingsdienst. Deze verschuiving brengt organisatorische en financiële uitdagingen met zich mee voor zowel de gemeente als de omgevingsdienst. Het risico bestaat dat er meer taken moeten worden uitgevoerd dan nu ingekocht zijn bij de OFGV, waardoor er door de OFGV een hogere bijdrage wordt gevraagd.
------	----	--	-----	-----------	-----	---

R97	2%	Extra uitgaven t.b.v. het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs	€ -	€ 350.000	20%	In april 2024 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over een het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting ("IHP") voor de periode 2024-2039. Het IHP bevat een vermelding van de voorzieningen in de onderwijshuisvesting in de periode 2024-2027 inclusief de bijbehorende financiën. Ook geeft het plan een doorkijk naar de periode van 12 jaar volgend op de periode van vier jaar waarvoor dit plan geldt (2028-2039). In de periode 2024-2027, wordt ca. 20% van het totaal aantal onderwijsgebouwen in Hilversum aangepakt. Zo worden constructiefouten hersteld, worden scholen gerenoveerd, worden er nieuwe scholen gebouwd en worden gymzalen aangepakt. In totaal staan er 22 projecten op het projectoverzicht. Het IHP is opgesteld met duidelijke doelstellingen, prioriteiten en een financieel kader. De werkelijke kosten voor een schoolgebouw zijn project specifiek (onder andere vorm-, locatie gebonden eisen). De werkelijke kosten begeven zich naar schatting in een indicatieve bandbreedte van -5% en +10% ten opzichte van het referentiebedrag. Er is een stelpost tegen vertraging ingericht van 2,5 % per project om tegenvallende kosten op te vangen. Ook is er een stelpost ingericht voor het bouwrijp maken van grond en sloopkosten. Echter, in de praktijk kan de uitvoering beïnvloed worden door diverse veranderingen, zoals vertraging van bouwprojecten, de invloed van vertraging op het plan met betrekking tot de tijdelijke wissellocaties, stijging van bouwkosten, demografische veranderingen (groei/krimp van leerlingaantallen), en onverwachte gebeurtenissen (bv. constatering van asbest). Deze veranderingen kunnen leiden tot aanpassingen in de planning en financiën. Tegenover deze negatieve risico's bestaat een aantal zaken die kunnen leiden tot lagere rente en afschrijving. De lastigste te ramen is 'vertraging'. Immers, er zal dan later rente en afschrijving in de exploitatie worden opgenomen. Bovenstaande is vertaald naar een risicobedrag ter grootte van € 350.000, welke is berekend op basis van het uitgangspunt dat de werkelijke kosten in de hoogste bandbreedte vallen (10 % i.p.v. de opgenomen 2,5%) en het extra nodig hebben van tijdelijke huisvesting in verband met vertragingen (5 % van maximale kosten tijdelijke huisvesting). We schatten de kans in op 20%.
-----	----	--	-----	-----------	-----	--

7. Controleverklaring

De controleverklaring van PSA volgt.